Poštnina plačana v gotovini.

Leto XIII., štev. 72 **Ljubljana, sobota 26. marca 1932** **Cena 2 Din**

Upravništvo: Ljubljana, Knaflja ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praha číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflja ulica 5, Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13, Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 3, Telef. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu

Vesele velikonočne praznike vsem naročnikom, čitateljem, inserentom in sotrudnikom!

Današnja velikonočna številka obsega 28 strani z zanimivim gradivom in številnimi slikami. Prihodnja redna številka izide v sredo zjutraj, ponedeljska izdaja „Jutra“ pa izjemoma v torek.

Važne določbe novega taksnega zakona

Obvezno sklepanje najemninskih pogodb za stanovanja in lokale — Potrdila o plačani najemnini — Vse taksne oprostitve razveljavljene

Beograd, 25. marca. AA. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o taksah, ki stopi v veljavo 1. aprila, vsebuje med drugim sledeče določbe:

Uvede se obvezna raba **potrdil za sprejemanje zakupnine za stanovanja in lokale;** razen tega se z zakonom določijo obvezne pogodbe o zakupu stanovanj in lokalov. Potrdila in pogodbe bodo monopolizirani obrazci z vtisnjeno takso in potrebnim besedilom, ki ga bodo pogodbeniki sami izpolnili, dobili pa jih bodo pri vseh prodajalcih tobaka in taksnih znamk.

Od 1. aprila dalje so vsi lastniki stavb dolžni izdajati potrdila na teh monopoliziranih obrazcih in napraviti pogodbe za nove zakupe. Prav tako se morajo za stare zakupe napraviti pogodbe najkasneje do 1. julija. Zakon določa za kršenje teh predpisov kazni za lastnike stanovanj.

Za pogodbe o zakupu hiš, stanovanj in lokalov se plača taksa na podlagi letne zakupnine, in sicer od 2401 do 3600 Din 10 Din; nad 3600 Din do 6000 Din 20 Din; nad 6000 do 10.000 Din 30 Din; nad 10.000 do 20.000 Din 50; nad 20.000 do 30.000 Din 100 Din; nad 30.000 do 50.000 Din 200 Din; nad to vsoto pa za vsakih nadaljnjih 100 Din še pol odstotka.

Za potrdila o prejeti zakupnini in najemnini za stanovanje in lokale se plača do 1000 Din 2 Din, od 1000 do 2000 Din 5 Din, od 2000 do 3000 Din 10 Din nad to vsoto pa za vsakih 100 Din 0.25 Din.

Lastniki stanovanj so dolžni izdati potrdila, drugače se kaznujejo z globo z 20 do 200 Din.

Vse oprostitve od taks po prejšnjem zakonu o taksah, ki so jih bila deležna razna humanitarna društva za zabavne prireditve, se z novim zakonom o taksah ukinejo in morajo od 1. aprila dalje plačati takso. Vstopnice za vse prireditve morajo biti državnega izdanja in se dobe pri pristojnih davčnih upravah; taksa in stroški za njih izdelavo se morajo plačati vnaprej.

Denarni zavodi se morajo posluževati monopoliziranih računov, ki se dobe v vsaki prodajalni tobaka in taksnih znamk z vtisnjeno takso za 1 Din.

Vsi motocikli s prikolico ali brez nje morajo plačati takso po svoji teži. Lastniki morajo prijaviti svoja kolesa najdalje do 1. maja upravni oblasti, da se ugotovi teža in na podlagi tega taksa. Vsa ostala motorna vozila, ki pridejo v promet po 1. aprilu, se morajo v roku 10 dni prijaviti upravni oblasti in plačati zanje takso po teži.

Stalin težko zbolel

Zdravniki-specijalisti pozvani iz Berlina in Varšave — Bolezen ima tudi politično ozadje? — Bojazen v Moskvi

Berlin, 25. marca. p. **Semkaj so prispele iz Moskve vesti, da je predsednik Zveze sovjetskih republik Stalin smrtno nevarno obolel. Sloviti nemški specijalist za notranje bolezni dr. Sonnenbeck je bil nujno pozvan v Moskvo ter je takoj z letalom odpotoval. Prav tako sta bila iz Varšave pozvana v Moskvo dva univerzitetna profesorja, eden izmed njih specijalist za raka.**

V zadnjem času se širijo v Moskvi v zvezi z boleznijo Stalina razne vesti in zatrjuje se, da je sicer Stalin res nevarno bolan, da pa ima njegova bolezen tudi politično ozadje. Njega se je splošno smatralo za moža z železnimi živci, toda v zadnjem času je bil Stalin tako razburljiv, da ga je vsaka malenkost spravila iz ravnotežja ter je bil celo napram svojim najožjim prijateljem in sotrudnikom naravnost neznosen. Zlasti ga je baje potrla vest, da se je pojavil bivši zunanji minister Čičerin v Sibiriji kot prosjak. V zvezi s tem se je Stalinu očitalo, da je spravil tega moža, ki si je stekel za komunizem največ zaslug, na beraško palico. Čičerin je med delavstvom zelo popularen in Stalin se je začel bati, da bi mu Čičerin mogel politično škodovati. Ne glede na vse te vesti, kojih resničnost se ne da kontrolirati, pa je gotovo, da vzbuja Stalinova bolezen v komunističnih krogih v Moskvi veliko vznemirjenje, ker se boje, da bi mogla katastrofa Stalina pomeniti obenem tudi katastrofo sedanjega boliševiškega režima.

Sackettova misija v Parizu

Informativni razgovori s predstavniki francoske vlade o mednarodnem gospodarskem položaju

Pariz, 25. marca, sj. Čeprav tvori vprašanje gospodarske obnove Podunavja še vedno središče diplomatskega delovanja evropskih držav, se že zopet pojavljajo znaki, da sili reparacijsko vprašanje ponovno v ospredje. Dokaz temu je poset berlinskega ameriškega poslanika Sackettа svojemu pariškemu tovarišu Walterju Edgeu, ki mu pripisujejo v mednarodnih krogih veliko važnost. Sackett, nekdanji senator države Kentucky in osebni prijatelj predsednika Hoovra, se je namreč ravnokar vrnil z dopusta v Zedinjenih državah, kjer se je na merodajnih mestih razgovarjal o vprašanju mednarodnih dolgov, ki je povzročilo na zadnjem zasedanjenu washingtonskega kongresa toliko hude krvi.

Domnevo, da je prišel poslanik Sackett v Pariz v posebni misiji, podkrepljuje še dejstvo, da sta se oba vodilna zastopnika ameriške politike na našem kontinentu sestala z ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom Tardieujem ter finančnim ministrom Flandinom, in da se je sestanka udeležil tudi nemški poslanik v Parizu v. Hoesch. Prisotnost nemškega poslanika je obenem tudi dokaz, da postaja problem mednarodnih zavezniških dolgov vedno bolj ameriško-nemški problem, čeprav Nemci pri njem niso direktno udeleženi. Zmagovalci so na njem zainteresirani samo kot posredniki, ker prenašajo svoje terjatve od Nemčije enostavno na Ameriko. Nobena francoska vlada pa ne bi mogla pristati na drugačno rešitev problema mednarodnih vojnih dolgov kot samo v zvezi z reparacijami. Sestanek vodilnih politikov ameriške in francoske republike je dal francoskemu tisku zopet povod, da to ponovno poudari.

Vsebina razgovorov med ministri je ostala sicer tajna in tudi ni bil izdan noben komunike, pač pa je poslanik Sackett sprejel dopisnika »Tempsa« in mu izjavil, da stoje Zedinjene države še vedno na stališču, da morajo evropske države zadevo dolgov najprej urediti same med seboj, predno lahko računajo na ameriško pomoč. Predvsem pa je potreba, da se sporazumeta o tem Francija in Anglija. Šele potem bi Zedinjene države pročule, v koliko bi lahko omogočile ali olajšale izvedbo takega dogovora, **ne morejo se pa v naprej k ničemer obvezati.** Storili bi pa Američani kaj samo v korist splošnosti in ne samo ene države.

Če je poslanik Sackett že prišel v Pariz v kaki misiji, potem je bil gotovo samo kot osebni zastopnik predsednika Hoovra. Nič se ni dotaknil decemberskih razprav v Beli hiši, kjer je večina poslancev nastopila sovražno proti vsakemu znižanju, kaj šele proti črtanju dolgov. Popolnoma nejasno je tudi, na kak način bi predsednik Hoover osebno še enkrat lahko vplival v korist evropskih dolžnikov, posebno še, ker gre njegova predsedniška doba h koncu in vlada v Zedinjenih državah že volilna mrzlica. Splošno prevladuje zato v političnih in gospodarskih krogih mnenje, da pred lozansko konferenco in končnim razčiščenjem reparacijskega režima, po izteku Hoovrovega enoletnega moratorija, ki se bliža koncu, ni pričakovati nikakih velikih izprememb. Zelo malo je tudi verjetno, da bi Hoover po grenkih izkušnjah lanskega leta sam sprožil tak predlog, ker dosedaj še ni znano da bi Nemčija prosila za kako posojilo.

Kako občutljivi so danes Američani glede vojnih dolgov, kaže tudi nervoza, ki je zavladala v ameriškem senatu, ko so se razširili glasovi, da se bo novi ameriški poslanik v Londonu Mellon začel pogajati z angleško vlado glede revizije britanskih vojnih dolgov. Demokratski govorniki so namreč dokazovali, da je treba te dolgove presojati izključno s stališča ameriškega davkoplačevalca in da morajo zaradi razvrednotenja evropskega denarja evropske države svoje dolgove plačevati v zlatu. Ameriško javno mnenje je torej še daleč od vsake popustljive in smotrne ureditve tega perečega gospodarsko - političnega vprašanja.

Pariški dogovori so bili torej samo informativnega značaja. Sackett in Edge sta hotela najbrže samo ugotoviti, kako bi prišli Američani do svojega denarja, če bi bila Nemčija prisiljena, da ustavi svoja reparacijska plačila. Prigovarjala sta pri tem Francozom, naj v svojih zahtevah napram Nemcem popustijo, sama pa nista mogla Francozom ničesar obljubiti. Tardieu in Flandin pa gotovo tudi nista opustila prilike, da še enkrat poudarita neločljive zveze med reparacijami in zavezniškimi dolgovi in da je nemogoče, da bi Washington kaj dobil, če Berlin ne plača.

PODUNAVJE V OSREDJU EVROPSKEGA ZANIMANJA

Francoska javnost vidi v podunavskem načrtu pogoj za gospodarsko ozdravitev — Angleška vlada predlaga konferenco velesil

Pariz, 25. marca, d. Po odgoditvi razorožitvene konference in vsaj začasnemu pomirjenju na Daljnem vzhodu stoji v ospredju evropskega zanimanja vprašanje gospodarskega sporazuma med podunavskimi državami. Ne samo francoska, tudi angleška in vsa ostala evropska javnost z veliko napetostjo sledi razvoju tega grandioznega problema, od katerega si zlasti manj preudarne množice obetajo čez noč gospodarsko ozdravljenje Evrope. Listi pa obširno prinašajo izjave državnikov neposredno interesiranih podunavskih držav in jim pristavljajo svoje komentarje.

Oficiozni »Temps« zatrjuje, da v Budimpešti in Beogradu simpatično razpravljajo o podunavski antanti in prav tako tudi v Pragi. Izjave ministra dr. Beneša sprejema list z velikim zadovoljstvom, enako tudi najnovejše izjave madžarskega ministra Walka. Nepojasnjeno je samo še stališče Avstrije, ki je še vedno pod vplivom Nemčije in presoja zato francosko pobudo z velikimi predsodki. **»Information«** sodi, da se kaže tudi v Italiji približanje k francoskemu načrtu. To je tem bolj važno, ker sta Italija in Nemčija glavni državi, ki prihajata v poštev kot večji odjemalki za podunavske države.

Veliko pozornost je zbudila današnja vest agencije »Havas«, da bo **angleška vlada predlagala konferenco evropskih velesil, ki naj se v začetku aprila sestane v Ženevi in najprej interno razčistiti stališča Francije, Anglije, Nemčije in Italije do podunavskega problema.** »Havas« obenem demantira vest, ki so jo prinesli nekateri včerajšnji listi in ki je zatrjevala, da se bosta prihodnji teden sestala Macdonald in Tardieu.

Današnji »Echo de Paris« ostro zavrača angleški predlog za konferenco velesil in pravi, da pomenja samo zavlačevanje Tardieujeve pobude. List kritizira tudi separatna trgovinska pogajanja med Italijo in Avstrijo ter med Nemčijo in Rumunijo in jih označuje za dvojno barijero proti francoskemu načrtu. Motivi za to so le politični, ker resnične pomoči Podunavju ne more nuditi ne Italija, ne Nemčija.

Popoldne je zunanje ministrstvo potrdilo vest agencije »Havas« le v toliko, da je res že prispel v Pariz odgovor angleške vlade na francosko spomenico glede gospodarskega sodelovanja Srednje Evrope. O vsebini nočejo v zunanjem uradu dati nikakih podatkov, iz česar pa v diplomatskih krogih sklepajo, da se je angleška vlada res postavila na drugačno stališče kakor francoska, ki je predlagala, naj se najprej sporazumejo prizadete podunavske države same med seboj brez vmešavanja velesil. V Parizu so v nasprotju z angleškim naziranjem mnenja, da podunavskega načrta ne bo mogoče izvesti, ako ga vzamejo v roke velesile, predno bi bil dosežen sporazum med Češkoslovaško, Avstrijo, Madžarsko, Jugoslavijo in Rumunijo. Zato je stališče do angleškega predloga glede konference velesil povsod odklonilno.

Angleško potrdilo

London, 25. marca s. V zvezi s francoskim načrtom glede gospodarske obnove podunavskih držav je verjetno, da se bo Tardieu čimprej sestal z angleškim ministrskim predsednikom Macdonaldom in zunanjim ministrom Simonom. Na tem sestanku naj bi prišlo začasno do sporazuma za skupen razgovor z Brüningom in Grandijem, ki naj bi se vršil v Ženevi, čim se zopet sestane razorožitvena konferenca.

Veselje v Berlinu

Berlin, 25. marca. s. Vest o angleškem predlogu, naj o podunavskem problemu razpravljajo najprej velesile same, je prispela v Berlin še le proti večeru. Dasi še ni službeno potrjena, je vzbudila veliko zadovoljstvo, ker vidijo v tem predlogu znak, da se je Anglija postavila na stran Nemčije in Italije. Merodajni za to so bili po nemškem mnenju poleg gospodarskih tudi politični razlogi, ker tudi Angliji ne bi moglo biti irelevantno, ako bi prišla dunavska kotlina popolnoma pod francoski vpliv.

Dunaj vali krivdo na Prago

Pariz, 25. marca. č. Bivši ministrski predsednik Painleve, ki se je nekaj dni mudil na Dunaju, se je včeraj zglasil pri francoskem zunanjem ministru in ministrskem predsedniku Tardieuju ter ga je obvestil o svojih dunajskih razgovorih. Sporočil mu je, da se je sestal z avstrijskim kancelarjem Bureschem in s predsednikom zvezne republike Miklasom. Oba avstrijska državnika sta pokazala veliko zanimanje za Tardieujev načrt, izrazila pa sta dvom, da bo stvar uspela, ker bo po njunem mnenju Češkoslovaška onemogočila izvedbo Tardieujevih predlogov.

Skepsa čsl. agrarcev

Praga, 25. marca. d. Agrarni »Venkov« sklepa po ekspozeju ministra dr. Beneša, da so pogoji za sodelovanje malih podunavskih držav tako težavni, da se v doglednem času sploh ne bodo mogli uresničiti. Za to sodelovanje je potrebna predvsem popolna sanacija Avstrije in Madžarske, za kar pa bi bilo potrebnih 300 milijonov dolarjev, torej vsota, ki je danes ni mogoče mobilizirati. Češkoslovaška trgovinska pogajanja z Madžarsko so bila prekinjena baš zaradi finančnih vprašanj. Češkoslovaška industrija bi sicer dobila od Madžarske kake preference, toda nobenega denarja. češkoslovaško poljedelstvo pa ne more pristati na nobeno pogodbo, dokler mu niso zajamčene minimalne cene njegovih proizvodov. Srednja Evropa bi ne dala posla nobenemu brezposelnemu industrijskemu delavcu. Preostaja samo ena pot: kmetje, delavci, industrija in obrt se morajo združiti v velikopoteznem načrtu proti krizi na podlagi notranjega konzuma in zagotovitve cen.

Finančni problemi Francije

Potreba energične redukcije državnega proračuna — Plačevanje reparacij je pogoj utrditve gospodarskega zaupanja

Pariz, 25. marca. d. V senatu se je včeraj pričela proračunska razprava, v kateri so vsi govorniki, med njimi tudi generalni poročevalec Abel Guardey, označili neprestano naraščanje proračunskih izdatkov v zadnjih štirih letih kot glavni vzrok težkoč v državnem gospodarstvu ter izjavili, da ima Francija v bližnji bodočnosti izbirati samo še med deflacijo proračuna ali pa novo valutno inflacijo, ki pa se mora preprečiti za vsako ceno. Guardey je izjavil, da bo primanjkljaj v letošnjem letu, ako se vračunajo še neprejete nemške reparacije, znašal 5 milijard frankov. L. 1933. se bo vlada znašla pred nepokritimi izdatki 6 do 7 milijard frankov. Cheron je opozarial, da so se rezerve francoskega tresorja, ki so znašale meseca marca l. 1930. nad 19 milijard frankov, skrčile ob koncu januarja l. 1932. na 1.9 milijarde. Minister Flandin je izjavil, da so baš bogate rezerve tresorja v zadnjih letih zapeljale parlament k inflaciji javnih izdatkov. Izdatki v državnem gospodarstvu so v letih 1924. do 1928. narasli za več ko 9 milijard frankov, od leta 1928. do 1930. pa skoro za 11 milijard. Izdatki za državne uradnike so narasli od 1342 milijonov frankov l. 1914. na več ko 11 milijard v l. 1932. Civilne in vojaške pokojnine so se napram predvojni dobi povečale devetkrat.

V svojem govoru je finančni minister Flandin tudi naglašal, da polaga Francija posebno važnost na to, da bo prišla na dnevni red lausannske konference rešitev gospodarskih in finančnih težkoč, ki vznemirjajo svet. Glede reparacijske politike mora Francija reči, da se ravna po zaključkih baselskih strokovnjakov, ki so izjavili, da bi odpoved reparacijam pomenila samo preložitev bremena na druga ramena. Ves svet spoznava, da bi niti črtanje reparacij in vojnih dolgov ne rešilo gospodarske krize. Potrebna je splošna rešitev in priti bo treba do politike obnove. Najprej je treba vzpostaviti dolgoročni kredit in v to svrho je treba doseči, da se izvršujejo sprejete obveznosti. Francija ne stoji pred svetom kot neizprosen upnik, ker izhajajo vse konstruktivne pobude od nje.

Novi kitajski protesti pri Društvu narodov

Kitajske pritožbe proti japonskemu podpiranju mandžurske vlade Japonske zaplembe carinskih dohodkov v Mandžuriji

Ženeva, 25. marca d. Razni znaki kažejo, da namerava Kitajska vnovič sprožiti pred Društvom narodov mandžursko vprašanje. Zastopnik Kitajske, poslanik Jen, ki je med velikonočnim odmorom v Ženevi ostal v stalni zvezi s svojo vlado, je v objavljenem pismu članom skupščine Društva narodov slovesno protestiral proti početju Japoncev v Mandžuriji. Poslanik trdi, da nudijo Japonci na različne načine pomoč novi mandžurski vladi, ki ji pomagajo z zaplembo carinskih dohodkov, kakor tudi z imenovanjem japonskih strokovnjakov. Japonci vztrajajo na tem, da se morajo vse obnovitve obstoječih carinskih pogodb in izpremembe tarif predložiti v odobritev novi vladi ter groze sicer z zaplembo vseh carinskih dohodkov. Japonska zasleduje kot svoj cilj osnovanje carinske unije treh vzhodnih pokrajin z Japonsko, da bi na ta način popolnoma ločila Mandžurijo od Kitajske ter jo priklopila Japonski. Istočasno objavlja kitajska delegacija protest predstojnikov treh vzhodnih pokrajin, ki bivajo sedaj v Nankingu in ki pozivajo Društvo narodov, naj odreče marijonetni vladi v Mandžuriji priznanje ter obnove kitajske pravice na tem ozemlju.

Grški narodni praznik

Včeraj je slavil grški narod svoj veliki praznik, spominjajoč se onega 25. marca l. 1821., ko je kot posledica ruskih zmag nad Turki in uspešnih srbskih vstaj mogočno vzplamtelo grško svobodoljubje, da po dolgih stoletjih otrese nasilni turški jarem. Na ta dan je v Patrasu nadškof Germanos pozval voditelje grškega naroda na odločilno borbo zoper dednega sovražnika ter zaprisegel vstaše na sveto narodno stvar. Po ogorčenih borbah si je grški narod izvojeval majhno državo z nekaj nad 800.000 prebivalci, ki je postala jedro, okoli katerega so se v kasnejših desetletjih zbirale polagoma vse grške pokrajine. Iz tega skromnega začetka je po mnogih težkih bojih in nesrečah končno nastala današnja Grška, ki je združila v svojih mejah ves grški narod.

Zgodovina grškega napredka zadnjih trideset let je tesno združena z imenom genijalnega državnika in politika Venizelosa. Njemu se ima Grška zahvaliti, da ji je bil pripojen važni otok Kreta, obenem pa je Venizelos oče vse modernizacije notranjega življenja države. Kakor je grška svoboda vznikla v tesni zvezi s srbskim osvobodilnim gibanjem, tako sta oba naroda tudi kasneje vedno ramo ob rami stala na branku skupnih koristi. V balkanskih vojnah je bila grška pod duhovnim vodstvom Venizelosovim zvest zaveznik in sobojevnik Srbije. Predsednik njene vlade je eden izmed soustvariteljev balkanske zveze proti Turkom in tudi kasnejša njegova politika stoji vedno v znamenju gesla »Balkan balkanskim narodom«. Med svetovno vojno je državnik Venizelos moral premagati ogromne težave, da je z največjim naporom povel svoj narod zopet v pravec politike, ki je bila balkanskim narodom edino koristna. V dolgotrajni borbi z nemško navdahnjenim kraljem Konstantinom je zmagal na vsej črti ter dosegel, da je Grška posegla v boj na strani antante.

Ko naš južni prijateljski sosed praznuje svoj veliki praznik, se tudi naš narod z občudovanjem spominja njegovih borcev za svobodo, tem bolj ker je grški narod izšel zmagovit iz boja proti onemu sovražniku, ki je stoletja ropal in moril tudi po slovenski zemlji ter pustošil našo ožjo domovino.

Nevarnost poplav je zaenkrat minila

Beograd, 25. marca. p. Po poročilih, ki jih je sprejela hidrotehnična uprava v Beogradu, je nevarnost novih poplav za enkrat minila. Vse reke, razen Tise, so začele padati. Le Tisa še narašča in je v okolici Vel. Kikinde poplavila obširna polja. Če bo ostalo še nadalje hladno, se ni bati večjih poplav.

Madžarski gospodarski delegati v Beogradu

Beograd, 25. marca. p. Snoči sta prispela v Beograd podpredsednik budimpeštanskega velesejma dr. Emil Vertesz in podpredsednik madžarsko-jugoslovenske trgovske zbornice dr. Koloman Balkanyi. Danes sta v umetniškem oddelku prosvetnega ministrstva izročila sliko nemškega publicista Feliksa Kannitza, ki so jo Madžari za časa okupacije med vojno odnesli iz beograjskega muzeja. Kannitz je zbral dragoceno gradivo o zgodovini Srbije in ga je zaradi tega naslikal srbski slikar Stevan Todorović. Slika je spadala med največje redkosti beograjskega muzeja. Obenem sta madžarska odposlanca stopila v stike s predstavniki naših gospodarskih krogov v svrho poglobitve medsebojnih stikov. Zlasti skušata pridobiti naše gospodarske kroge za sodelovanje na budimpeštanskem velesejmu, ki se bo vršil v prvi polovici maja.

Bolgarska odlikovanja naših zdravnikov

Beograd, 25. marca. p. Danes dopoldne je na bolgarskem poslaništvu v navzočnosti vsega uradništva izročil odpravnik poslov g. Valnerov visoka odlikovanja jugoslovenskim zdravnikom, ki jih je bolgarska vlada odlikovala za zasluge na polju kulturnega in znanstvenega sodelovanja med slovanskimi narodi. Med drugimi so odlikovani predsednik jugoslovenskega zdravniškega udruženja dr. Momčilo Ivković s komanderskim redom za državljanske zasluge z zvezdo II. stopnje, *dr. Edo Šlajmer* iz Ljubljane z istim redom, *dr. Mavricij Rus*, predsednik Zdravniške zbornice v Ljubljani in dr. Vladimir Jelovšek, urednik Zdravniškega glasila z istim redom 3. stopnje.

Nov pravilnik o normalizaciji električnega toka

Beograd, 25. marca AA. Gradbeni minister je predpisal pravilnik za normalizacijo napetosti in frekvence električnega toka, ki se mora pregledati po poteku vsakega drugega leta in izpopolniti, eventualno izpremeniti po najnovejšem stanju tehnike. Pravilnik velja od dne, ko se razglasi v »Službenih Novinah«. Tedaj izgube veljavo vsi prejšnji predpisi, navodila in okrožnice, ki mu nasprotujejo.

Podpora za nabavo plemenske živine

Beograd, 25. marca AA. Z odlokom kmetijskega ministra je iz državne kmetijske zakladnice dovoljeno izplačilo 95.000 Din banski upravi dravske banovine v Ljubljani kot podpora za nabavo plemenske živine.

Na poti k vstajenju

Letos bomo velikonočne zvonove pozdravili s posebnimi občutki: težka, mučno napeta zima je za nami. Ta zavest že sama prinaša rahlo olajšanje. Zima je komplicirala gospodarski in socialni položaj najbolj prizadetih slojev; za celo vrsto sezonskih poklicev se je ustavilo delo, gospodarski krogotok se je nujno zmanjšal, brezposelnost je narasla, nezadovoljstvo se je povečalo. V mrazu in snegu je bila beda še hujša. Kar je sezonskih težav in zapletljajev, se z nastopajočo pomladjo zopet uravnajo in že to, že prvi rahli znaki izboljšanja, zadoščajo, da pade za nekoliko stopinj temperatura črnogledstva.

Vendar bi bila škodljiva samoprevara, če bi polagali v to naravno olajšanje nade, ki jih ne more izpolniti. Ni niti treba dokazovati, da ogromen del težkoč, ki nam vsem leže na srcu in še povsod drugje, ni sezonskega značaja. Pomlad bo prinesla olajšanje samo v toliko, v kolikor se bodo za tega ali onega odprle možnosti zaslužka in v kolikor se avtomatično zmanjšajo izdatki za življenjske potrebščine. Del brezposelnih bo lahko našel delo na poljih; nekateri obrati bodo sami po sebi oživeli. Kakor hitro pa pride v gospodarsko življenje malo več elana, gibanja, zaupanja, se mora zganiti z neznosne mrtve točke. Morda se celo pomakne v smer k izboljšanju. Lahko za sedaj upamo, da pomlad, ki prinaša novo življenje, odpira tudi nove možnosti. Vendar nas taki upi ne oproščajo nobenih dolžnosti in nikakih ozirov: položaj ostaja slej ko prej resen, a nikakor ne brezupen. Čaka našega moralnega sodelovanja, hoče, da mu kot razumni ljudje pogledamo v razrvano obličje.

Nemara imajo veliki krščanski prazniki v tem trenutku vzpodbudno nalogo: da nas opozarjajo na moralno plat naših težav. Vrnimo se k medsebojnemu zaupanju in skušajmo z dobro voljo prispevati k izboljšanju položaja, ki nas tare. Nikomur ne bomo nasuli peska v oči, če povemo: Od nikoder ne bo prišla drugačna rešitev, kakor jo bomo sami pripravili; noben vozel razkričane krize ni v rokah sil, ki bi delale čudeže, vse mora iti in se končati po svoji naravni nujnosti.

Vedno bolj se kaže, da bo sedanja daljnosežna kriza prisilila k reviziji mnogih dosedanjih oblik gospodarskega in političnega življenja. Saj razločno vidimo, da vse države, zlasti one, ki so najbolj prizadete, neprestano iščejo rešitve. Razorožitvena konferenca in načrti o konfederaciji podunavskih držav so poizkusi, da preidemo v neko novo, znosnejše stanje. Prvi poizkus skuša doseči revizijo političnega nezaupanja in zasigurati za daljšo dobo mir, drugi je poizkus razorožitve na gospodarskem terišču, poizkus miru v trgovinskem boju in velik korak k prepotrebnemu uravnovešenju produkcije in konzuma na važnem delu evropskega gospodarskega kompleksa.

Če še tako dvomimo o uspehu teh prizadevanj, ne moremo zanikati, da ves ta trud izhaja iz prepričanja, da je treba kreniti na pot zaupanja, razumnosti in sporazuma. Najslabše je, prekrižati roke in čakati, kaj še prineso časi, ali pa verovati, da bo razdejanje imelo pozitiven učinek. Ne pasivnost in ne vera v čudeže, pa četudi so zvezani s prevrati, nas ne more odrešiti. Pot k rešitvi je danes že jasno naznačena: smotren razvoj k boljšim, popolnejšim oblikam! Ta razvoj je kajpak težji in zamotanejši od prevratov, a zato uspešnejši in trajnejši. Zahteva pa dvoje: dela in žrtev. Dela vseh in tudi žrtev vseh, progresivno po njihovi moči.

Velika noč je vzbudila že nešteto uvodnikov o potrebi vstajenja — moralnega, političnega, socialnega. Ni treba omalovaževati dobrih pobud, a tudi ne gojiti odvišnih iluzij. Naš čas boleha za papirjem in neiskrenimi, praznimi besedami. Treba je, da besede zaupanje, razumnost in sporazum osvobodimo mučnega suma, da so tudi to samo prazne fraze. Vstajenja, kakor ga pričakujejo v današnjem položaju vsi prizadeti krščanski narodi, ne bo, dokler ne bomo živo verovali v tvorno moč teh besed in jim dali z žrtvami in delom pozitivne vsebine!

Ne potrebujemo velikih gesel in varljivih iluzij: v tem času je nekoliko zdravila že v sami besedi zaupanje. Nekoliko v razumnosti. Precej v sporazumu. Samo po tej poti se lahko izboljšajo sedanji kalvarijski težki časi, skozi katere grmi v velikonočnih dneh svareči prerokov klic: Perditio tua ex te. Israel — samo iz nas samih prihaja poguba!

Marcel Ray:

Hitler - evropska nevarnost

Če bi bil Hitler 13. marca izvoljen za predsednika nemške republike, bi v noči od 13. na 14. marcu nedvomno sledil fašistični državni prevrat, ki bi odstranil sedanjo vlado. Nekaj ur kasneje pa bi izbruhnila že tudi generalna stavka in državljanska vojna, kakor na dan po Kappovem puču. Toda ta konflikt bi bil po obsegu mnogo bolj katastrofalen in njegov zid mnogo bolj negotov. Kapp, njegovi zarotniki, podporniki in plačanci so imeli za seboj samo zelo slaboten del nemškega prebivalstva in je pomenila njihova akcija samo notranjo krizo v državi. Hitlerjeva nevarnost pa predstavlja ne samo katastrofo za Nemčijo, temveč ogroža sploh vso Evropo in tudi Ameriko z njenimi milijardnimi investicijami.

Ugotovitve pruske policije po nemških predsedniških volitvah jasno kažejo prave namene nacionalnih socialistov in njihovega vodje. Upajmo, da bo sedaj začela tudi Nemčija uvidevati, kaj pomeni Hitlerjeva »zakonitost«. Brunšviški »vladni svetnik« je že večkrat izjavil, da se namerava polastiti oblasti zakonitim potom; v odprtem pismu na kancelarja je celo nastopil kot branilec weimarske ustave. Svoje nasprotnike pa bo pozival k spoštovanju republikanskih ustanov samo toliko časa, dokler mu te lahko pomagajo vreči sedanjo republiko. Ta zagrizeni protiparlamentarec, ki je pripeljal svojo stranko v parlament, ta strastni nasprotnik demokratskega režima, ki bi bil pripravljen zasesti vsako, najrajši pa prvo mesto v vsaki vladi, si išče parlamentarno večino pri vsakih volitvah. Čim bi pa večino dobil, tedaj bi takoj odvrgel krinko zakonitosti, rešil bi se svojih včerajšnjih prijateljev in se polastil vse javne sile in orožja. Ravno v tem leži tudi kritična točka vsakega revolucionarnega pokreta današnjih časov. Izkušnje s celo vrsto zmagovitih diktatorjev kažejo, da postane vsaka stranka vsemogočna, kadar se neomejeno polasti orožja. Nauk neomakijavelizma tudi uči, da skuša okrepiti taka stranka, če ji manjkajo vsi predsodki, svoj terorizem in svojo moč s tem, da uniči nasprotne stranke in organizacije in jih oropa njihovih voditeljev. Uboj Liebknechta in Roze Luxemburg je za dolga leta oslabil komunizem v Nemčiji. Umor Erzbergerja in Rathenaua, naravna, toda prezgodnja smrt Stresemanna in Brianda, so le okrepili položaj nemškega nacionalizma.

Nemčija je dežela šepavih kompromisov. Tudi hitlerjevci niso tako črni vragi, kakor se jih slika na zid. Oni izmed njih, ki so dobili ministrske listnice, kakor Frick v Weimaru in Klagges v Brunšvigu, so brez velikih težav zamenjali rjavo srajco za salonsko suknjo. Pozabili so kratkomalo svoj revolucionarni program v pisalnih miznicah. Njihovi volilci niso pokazali nikake nepotrpežljivosti ter so se bolj zanimali za razdelitev dobrih služb kakor pa za zmago tretjega cesarstva. Celo Hitler sam ni napravil vtisa človeka neupogljivih nazorov in uničevalne strasti. Ni se prav nič sramoval pogajati se z ljudmi, katere je njegovo časopisje žigosalo za izdajalce Nemčije, pomnožil je le pomirjujoče izjave dopisnikom inozemskega tiska. Magnati težke industrije in velefinance, ki vzdržujejo nemški fašizem, bi brez dvoma svoje prispevke ustavili, če ne bi bili prepričani, da bo Hitler ubogljivo orodje njihovih rok. Celo Hindenburg in Brüning, ki sta ravnokar porazila Hitlerja, bi se raje z njim pogajala, kakor pa spustila v bitko. Njima je namreč še sedaj bolj neprijetno sodelovati s socialisti, čeprav so ravnokar rešili režim, kot pa iskati sporazum z rogljatim križem. Brüning pač misli, da je njegova glavna dolžnost, da ohrani enoto nemškega naroda, čeprav obstoja ta enota samo še na zunaj in je samo še fasada. Živi pač v iluzijah, da se mu bo posrečilo udomačiti fašizem in napraviti iz njega vladno stranko. Toda, če bo ta iluzija trajala še naprej, bo nemška republika propadla in z njo bo padel tudi mir v Evropi. Fašizem in demokracija sta tako nespravljiva kot voda in ogenj. Nemška republika je že preveč prepojena s fašizmom. Režim, ki ga je ustvarila Brüningova vlada s svojimi zasilnimi naredbami, je daleč proč od liberalne demokracije. Nova ustava, ki je mnogo bližja moskovski in rimski kakor pa pariški ali londonski, se je postavila nad weimarsko ustavo. Mogoče je, da ta razvoj odgovarja težnjam in potrebam nemškega naroda; tudi je mogoče, da bo Nemčija dala novo pojmovanje demokratskega režima. Usodna zmota bi pa bila, misliti, da bi Nemčija lahko razparala in si ponovno sešila po meri demokratsko obleko s pomočjo hitlerjevega fašizma. Bistvo demokracije leži v nadzoru, ki ga od časa do časa narod vrši nad vlado, bistvo fašizma pa je terorizem in zloraba oblasti. Vsi odtenki so mogoči v demokratskem režimu, dokler se ohrani svoboda, fašizem pa cvete lahko samo na grobišču umrle svobode.

Zato se zelo čudim, da deli iluzije nemškega kancelarja Brüninga tudi tako globok in bister opazovalec kot je Francoz grof Ormesson. Nahajamo se pred dvema mogočnima silama, piše v »Tempsu« 18. marca. Ena hoče obračunati z ukoreninjenimi načeli, druga želi izpremembe z vso strastjo svoje mladosti. Obe stremita za skupnim ciljem in skupaj bosta polagoma izpremenili Nemčijo. Tako so najbrž mislili tudi dobri italijanski liberalci na predvečer pohoda na Rim, ki sedaj v prognanstvu premišljajo obseg svoje zmote. S fašizmom ni sporazuma.

Usoda republikanskega režima v Nemčiji zavisi sedaj od njegovih pravih branilcev, to je pruske vlade, socialno demokratske stranke, predvsem pa »železne fronte«. V Franciji stavijo nacionalistične stranke velike nade na volilno paniko, ki bi pri ponovnih pruskih volitvah prinesla velik Hitlerjev uspeh. Treba je vedeti, da republikanska koalicija, ki vlada v Prusiji, ni resno ogrožena. Že sedaj lahko približno pregledamo, do kam bo segel Hitlerjev napredek pri prihodnjih volitvah. Vsekakor bo pa republikanska večina v novem pruskem državnem zboru še vedno tako močna, da bo ponovna izvolitev dr. Brauna za ministrskega predsednika zagotovljena. Po ustavi izbere predsednik pruske vlade sam svoje ministre. Nobenih globokih izprememb ni torej pričakovati v pruski vladi, ki bo še naprej ostala ključ demokratskega režima v Nemčiji. »Železna fronta« se tudi utrjuje od tedna do tedna in sklep zveze nemških sindikatov, da pošlje milijon svojih članov v okrepitev Reichsbannerja, ki šteje že sedaj 1.500.000 članov, je brez dvoma najvažnejši dogodek nemške notranje politike od vstopa 107 Hitlerjevih poslancev v novi Reichstag. Nič več ni res, da so mlade generacije popolnoma zastrupljene s hitlerjevsko romantiko ali komunističnim misticizmom. Trume mladine dotekajo v bojne oddelke »Železne fronte«, katerih številčna moč kmalu več ne bo zaostajala za ono rogljatega križa. Poleg tega ne smemo pozabiti, kadar cenimo moč sindikalizma, da je ravno generalna stavka zlomila Kappov puč.

Sedaj je še posebno ugoden čas za še tesnejšo organizacijo republikanskih sil v Nemčiji. Hitler je doživel, naj govori že kar hoče, resen poraz, nalezljiva moč njegove propagande je brez dvoma oslabela. Polet njegovih čet se pa da zlomiti popolnoma samo tedaj, če bodo zadele na nepremagljiv odpor. Prihodnji meseci bodo za Nemčijo in mogoče tudi za ostali svet naravnost usodni. Kmalu bomo vedeli, ali se da zgraditi obrambni zid demokracije, ki ni obstojal niti v Rusiji niti v Italiji. Usoda demokracije in zapadne civilizacije je na kocki. Hitler samo to proglaša in izjemoma mu je treba verjeti.

Industrije podjetniki! Mnogokrat, premnogokrat more sposoben človek v interesu svoje stranke bolje, mirneje in objektivneje misliti kakor stranka sama.

To pa ni težko razumeti. Stanje Vaših poslovnih zadev Vam ni egalno, zato hočete razmere preurediti in poiskati vzroke. Vi ste sicer z vsem Vašim srcem in vsemi afekti pri stvari in se zagrizete v delo. Posledica tega pa je, da zrete vedno samo na eno točko, ki Vam zapira pogled in pregled naprej. Pa pride k Vam prijatelj, ki vidi včasih rešitev že na prvi pogled.

Tudi Vi imate v preureditvi ali v ureditvi knjigovodstva, bilanciranju, revizijah ali drugih zadevah poslovnega značaja težkoče. Kdo jih danes nima. Hotel bi Vam biti tak prijatelj in bi Vam radevolje z jamstvom diskrecije in proti zmernemu honorarju pomagal reševati Vaše zadeve. Javite mi z dopisnico Vaš naslov na upravo **»Jutra« pod šifro »Usluga«**, pa Vas posetim brezobvezno v svrho porazgovora o stvari. Sprejmem v izvršitev samo dela, do izvršitve katerih čutim popolno sposobnost in vstrezno zmožnost koristiti Vam. Sprejemam delo tudi izven Ljubljane. 3853

HRIPA prihaja v ljudsko telo skozi usta in nos. Izpirajte večkrat nos in usta s čašo vode, ki ste ji dodali malo žličico ALGE. Na večer masirajte vrat, prsa, ledja, roke in noge s čisto ALGO, ker ALGA osvežuje in dela telo odporno. ALGA se dobiva povsod, 1 steklenica Din 14. II

Koalicijska vlada na Grškem?

Atene, 25. marca AA. Na včerajšnji seji vlade je finančni minister Maris predložil poročilo o delovanju grške delegacije v mednarodnem finančnem odboru v Parizu. Nato je še predsednik vlade Venizelos, ki je začasno opustil svojo prvotno namero, da demisijonira, pojasnil položaj. Vlada je nato soglasno pooblastila Venizelosa, da nadaljuje svojo akcijo v dosedanjem pravcu.

Predsednik republike je sklical za danes ob 17. k sebi šefe političnih strank, da čujejo poročilo predsednika vlade o položaju, podajo svoje mišljenje ter skupno presodijo možnost sestave koalicijske vlade.

Damske obleke
tudi po naročilu
elegantne in poceni
K. Soss, Mestni trg 18-19

Veselo Veliko noč želi
Vekoslav Bornšek
špec. in kolonijalna trgovina
Celje 2940
Prešernova ulica št. 8.

NE POZABITE!

Srečen slučaj zamore tudi vas **bogato nagraditi**, ako se pri nas udeležite

24.

kola državne razredne loterije kraljevine Jugoslavije.

Zopet bo izplačano igralcem preko **64 milijonov dinarjev v gotovini** brez odbitka.

ZA IZPLAČILO JAMČI DRŽAVA.

Srečke prodajamo in razpošiljamo po pošti po vsem svetu.

Srečne slučaje varujemo v tajnosti

Žrebanje 1. razreda 26. in 27. aprila 1932

Zmerne cene srečk. — Ogromni dobitki.

¼ srečke 50 Din, ½ 100 Din, 1/1 Din 200.

ŽE DANES naročite srečke z navadno poštno dopisnico samo pri srečnem glavnem pooblaščenem prodajalcu srečk

„BRISTOL“
Novi Sad, Željeznička 27.
3929

Hotelir
(Slovenec)

inteligentni, prvovrstni strokovnjak z inozemsko prakso, 38 let star, dolga leta na Češkoslovaškem živeč, s svojim lastnim podjetjem, se hoče vrniti v Jugoslavijo in išče vodilno službo za ravnatelja ali poslovodja v večjem hotelu, restavraciji ali kavarni. Govori perfektno češki in nemški jezik, kakor tudi v pisavi.

Ženitev v dobro tekoče podjetje pride tudi v vprašanje.

Cenjene dopise pod »Prvovrstni hotelir« na upravništvo tega časopisa. 3901

Vam je potrebna pomladna kura

z večkrat preizkušenim **»PLANINKA«-čajem** iz zdravilnih planinskih zelišč, ki čisti kri, jo osvežuje in porazdeli; izloča iz telesa vse tuje materije in morbozne strupe, ter se je obnesel pri obolenju sečne kisline, jeter, žolča, žolčnih kamnov in težkočah prebave, hemoroidih itd. kot dragoceno domače sredstvo.

Zaradi tega pričnite tudi vi še danes s pomladno kuro od 8 do 1 2tednov s **»PLANINKA«-čajem** Bahovec.

Oduševljeni boste. Zahtevajte v lekarnah izrecno »PLANINKA«-čaj Bahovec. Pravi samo v plombiranih paketih in z napisom izdelovalca:

LEKARNA MR. BAHOVEC, LJUBLJANA,
KONGRESNI TRG

Francija in Jugoslavija

Razgovor našega urednika z našim poslanikom g. Spalajkovićem v Parizu

Pariz, 22. marca.

Ko sem enega teh sončnih marčevih dni obstal v tihi, solidni Rue d' Ampère pred številko 46 in uprl oči v napis »Légation royale de Yougoslavie — »Poslaništvo kraljevine Jugoslavije«, me je čudno slovesno izpreletelo. Občutek, kakor da imaš nekaj svojega, velikega in dragocenega, česar se premalo zavedaš. Tvoja dežela, Jugoslavija, tvoja živa skupnost z mnogimi, mnogimi, je realnost. Ona je. Še tukaj je, v tujini. V to vežo stopiš, pa veš, da stojiš sredi Francije na svojih, na jugoslovenskih tleh...

In že te objame domače ozračje. Prav za prav — »introibo« je francoski. Sredi Pariza si, življenje tako nanaša, vsake vrste ljudje prihajajo, ne glede na to, da vsi radi govorimo po francosko, vštevši »garçona« Jeana (v resnici je menda Jovo), ki te v predsobju tako prijazno povabi, da počakaj »en peti moman«.

Prižgem cigareto in čakam. »Peti moman« je baš dovolj dolg, da utegnem primesliti, kako in kaj. Prišel sem, da sporočim g. poslaniku poklone »Jutra« in ga naprosim, naj pove našim bralcem nekaj besed o važnih nalogah, ki jim v tem trenutku posveča svoj trud. Pri viru sem. Tam, kjer imajo cilje naše vnanje politike jasno pred očmi. Če more te cilje kedo kratko in točno očrtati, jih more g. minister Spalajković, ki že toliko let in tako uspešno zastopa našo državo pri vladi velike prijateljske republike...

»Peti moman« je pri kraju. In naš pariški poslanik je slok, visok, eleganten gospod z belimi lasmi in prijaznimi očmi, s trakom častne legije v gumbnici; osvajajoča spojitev domačih vrlin s francosko družabno kulturo, sredi katere se giblje kakor v rodnem ozračju. Ko mu sedim nasproti in ga med razgovorom opazujem, se nič ne čudim, da ga obdaja med Francozi toliko dragocenih simpatij.

G. poslanik se ne upira moji prošnji. Narobe. Vsako važno stremljenje navzven je tem bolj gotovo svojega uspeha, čim več opore ima doma v pravilno poučenem javnem mneju. Z ljubeznivim nasmeškom me vpraša, kaj želim vedeti.

»Nobenih skrivnosti, gospod minister... A široki krog bralcev »Jutra« bi vam bil hvaležen, če bi jim glede na sedanji težki mednarodni položaj, spričo katerega postaja naše tesno sodelovanje s Francijo še posebno važno, hoteli kot najbolj poklicani zaznamovati osnovne smernice francosko - jugoslovenskih prizadevanj. Kje je v tem trenutku težišče naših skupnih interesov?«

»Težišče naših skupnih interesov s Francozi je v skupnem prizadevanju, da se ohrani in učvrsti mir v Evropi in da se v pozitivnem, širokodušnem sodelovanju z ostalimi evropskimi narodi likvidirajo vsa finančna in ekonomska vprašanja, ki danes še napotujejo gospodarskemu življenju Evrope.«

»Ali obstoji v tem pogledu popolno soglasje?« vprašam, misleč na znani način gledanja, kakor da bi Francija hegemonistično vlekla Malo antanto in z njo vred našo državo v kolovoz svoje lastne politike.

G. Spalajković je uganil, kaj mi je na umu. Komaj opazno trene z očmi in glas mu za spoznanje močneje zazveni, ko pravi:

»V tem pogledu je naša solidarnost s Francijo p o p o l n a. Popolna je tudi v vseh velikih političnih vprašanjih, ki so na dnevnem redu v Ženevi. Zlasti je neizogibno potreba, da sodelujemo s Francijo v reparacijskem in razorožitvenem vprašanju, ki obe zadevata življenjske interese naše države in njene bodočnosti.«

Ko vidi, da sem napravil piko, doda:

»Naša politična solidarnost s Francijo se je na eklatanten način iznova poudarila te dni, ko je Francija predložila načrt ekonomskega sodelovanja držav-naslednic avstroogrske monarhije.«

»V čem vidite, gospod minister, bistvene smotre francoskega načrta?«

Pod belimi brki gospoda poslanika se nekaj zgane. Prišli smo tja, kjer postaja aktualnost razgovora neposredna.

»Francija želi s svojim finančnim in političnim sodelovanjem pripomoči k ozdravljenju težkih gospodarskih in političnih razmer, ki so nastale v podunavskih deželah zaradi velikega padca cen poljedelskih proizvodov... Pri tem je njej, kakor tudi naši državi, največja skrb, da ohrani politično neodvisnost malih srednjeevropskih držav ter prepreči, da bi katera si bodi velika sila gospodarsko in politično ogrozila neodvisnost katerekoli izmed držav - naslednic Avstroogrske. V izvajanju te politike je Francija zvesta določbam mirovnih pogodb in ohranjenju neodvisnosti malih držav — zlasti pa nacijonalnih držav, ki so nastale na razvalinah avstroogrske monarhije.«

»Ta plemenita težnja bi morala najti v širokih krogih našega naroda ves odziv, ki ga zasluži,« pripomnim. »In zato, gospod minister, bodi moje zadnje vprašanje: Česa naj se jugoslovenska javnost pred vsem zaveda, da bo imelo sodelovanje obeh držav v njej tem koristnejšo oporo?«

G. Spalajković odgovori, kakor da bi hotel povzeti in še jasneje podčrtati, kar je prej povedal:

»Pri nas je treba dobro pomniti, da je namen Francije v njenih političnih prizadevanjih, pripomoči k ozdravljenju bolnih političnih in ekonomskih razmer današnje Evrope in s tem utreti pot stvarnemu organiziranju evropske unije, v kateri bi bile vse države, male kakor velike, enakopravne, in v kateri ne bi mogla nobena, pa bodi še tako močna, postati hegemonistična... Ta osnova tradicijonalne francoske politike je v popolnem skladu z idejo svobode in pravičnosti, posebno pa tudi z interesi malih narodov, ki bi utegnili biti danes ali jutri izpostavljeni hegemonističnim težnjam in nakanam katerekoli velike evropske sile...«

Treba je, da spravim svinčnik v nožnico; diplomatskega časa nikakor ni toliko, da ne bi imel zlate veljave. Iskreno zahvalivši g. ministra za njegovo prijaznost se poslovim.

Vladimir Levstik.

Imenovanje v državni službi

Beograd, 25. marca r. Šef splošne policije pri upravi grada v Beogradu Milan Acimović je imenovan na izpraznjeno mesto okrožnega inspektorja v Mariboru v 4. skupini. (Ker bo okrožni inspektorat po dosedanjih dispozicijah z uveljavljenjem novega proračuna ukinjen, je imenovanje g. Acimovića očividno le upravnotehničnega značaja in del velikega virmana upravnega uradništva v zvezi z redukcijami, določenimi po novem državnem proračunu. Op. ur.)

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Spremenljivo, precej velika oblačnost, hladno. —

Dunajska vremenska napoved za soboto: Zjutraj še mrzlo, podnevi bolj toplo. Za poznejše: Trajno solnčno in topleje vreme do ponedeljka ni sigurno, ker grozi zaradi južnih vetrov poslabšanje.

Veselo Veliko noč želi
Mate Uboječič
brivski in česalni salon
Celje, Kralja Petra cesta 22

Priporoča se
MESTNI KINO
3879 **CELJE**

Modistinje, pozor!
Specialna trgovina za vse vrste modernih modistovskih potrebščin je
David Wiesel, Zagreb
Jelačičev trg 28. 2174

Zlahtne kanarčke

v istini fine pevce znamenite harške mojstrske šole Mark 6 in višje. Predpevce, pare za pleme, kletke, krmo, ptičja zdravila. Velezanimiv c e n i k z dragocenimi navodili pošlje brezplačno **Grosszucht Heydenreich, Bad Suderode 150, Harz.**

Naši kraji in ljudje

Vseh simbolov oropani velikonočni prazniki

Jesenice, pred veliko nočjo.

Prav za veliko noč je bilo, ko se je pred 37 leti sline zamajalo v zemlji. Udarilo je po beli Ljubljani in daleč vse okrog. Strah in groza tistih dni nista obledela iz spomina, nihče ne bi privoščil take velike noči svojemu sovražniku. Štiri so bile še med svetovno, ki so namesto vstajenja nosile s seboj furijo smrti in razdejanja.

»Srečna« mlada mati, obdarovana v aprovizaciji z vrečo krompirja

Tudi letošnja velika noč ne bo vesela. Glad, ta zmajska pošast, ki smo mislili, da smo ji po vojni za vse čase stopili na glavo, je zgrabil kakor po mnogih drugih naših krajih tudi po Jesenicah, po našem najmlajšem, razvijajočem in napredujočem, še nedavno veselem in zadovoljnem mestu. Jesenice so stoodstotno delavsko mesto, kraj, kjer so se delavci z veseljem in zadovoljstvom izživljali v tradicionalnem delu železarske industrije. Skoro brez odmora iz dela na delo, toda Jesenice so rastle, se krepile in bile kulturno eno naših najnaprednejših mest.

Od žarečih peči zagoreli obrazi, močne roke in ožuljene dlani, to je bil ponos mesta, ki je živelo od dela. Ogromne tvorniške stavbe s številnimi dimniki, iz čijih visokih žrel so se brez prestanka valili oblaki črnega dima, ogromne Martinove peči z večnim ognjem, ki so topile črno železo, da ga je brez števila strojev žrlo in prebavljalo v svetle predmete za prospeh civiliziranega človeka. Tisoči so se trudili okrog teh strojev in ogromnih tovarniških naprav ter poslušali oglušujoče glasove vrtečega se kolesja.

In sedaj je utihnila ta velika pesem dela. Prav sedaj, da bo čim grenkejši kelih, ki ga bodo Jesenice pile za veliko noč. Skraja kar verjeti niso mogli, da so se morali ločiti od ognja, peči in strojev. S tako veliko ljubeznijo so bili vse življenje ob njih, čeprav so jim zadnje čase privoščili le tesno življenje.

Kaj bo? Prihrankov nobenih, zalog nobenih, otrok veliko in glad ima hitre noge. Kje je kruh vsaj za najmlajše? Dolgovi so narasli, tudi mali krediti so odpovedani, doma so ostale le najpotrebnejše stvari, ostalo je prodano ali zarubljeno. V par dneh se je vse mesto spremenilo. Kje so tisoči delavcev, ki so, kakor čebele v panj, hiteli ob določenem času v tovarno in iz nje. So morda ti, ki se zbirajo na cestah vsečih ram in žalostnih oči, ki se med seboj tiho pogovarjajo? Le tiho, brez glasu, saj se ne hudujejo, ne pritožujejo in ne jeze. Samo kruha bi radi, prav nič drugega, to edino željo nosijo na obrazih. Pa od kod, tega ne vedo sami, ne njihovi zaupniki ne tovarna sama.

Delavski zaupniki se trudijo, da bi skoro razveselili tovariše z dobro vestjo. Sedaj je treba le potrpljenja in discipline, ki edina moreta privesti do uspehov.

Glad pa je vdrl v domove in na široko grabi svoj tribut. Iz vse nesreče, ki žugajoče preti, je mogoča le ena pomoč. Široko zasnovana pomožna prerenjevalna akcija. Župan Žabkar in župnik Kastelic sta v Beogradu dosegla vsaj to, da je mesto rešeno najhujšega vsaj za par dni. Za nujno pomoč najbolj potrebnim se je zdrulilo tudi doma vse, kar količkaj premore. Seveda je bila prva občina, ki je z vsemi svojimi sredstvi priskočila na pomoč. Socialni odsek ima dela kot aprovizacijska pisarna med svetovno vojno. Prošenj za podpore kar dežuje. Kdo tudi ta čas podpore ni potreben? — Kolčko jih je, ki imajo število otrok in pokojnino, ki ne zadostuje niti za eno življenje, pa jih morajo zavrniti. Mnogo jih je, ki so še potrebnejši. V občinskem uradu delajo od jutra do večera. Za prvo silo dele stradajočim krompir, nakazila za moko, kruh, mleko. Javili so se zasebniki, ki darujejo dnevno določeno količino mesa, masti, mleka, kruha itd., zopet drugi so vzeli k sebi po enega ali dva otroka najrevnejših rodbin in skrbe zanje. Neimenovan dobrotnik je daroval več tisočakov za revne šolske otroke. Za praznike bodo obdarovani, da bo vsaj dih Velike noči v malih srcih.

Vsi žive v trdni veri, da bodo ti dnevi nesreče v bližnjem času proč. Zato pa prenašajo pomanjkanje z največjim samozatajevanjem. Bil sem pri rodbini s 14 člani. Enajst nepreskrbljenih otrok. Glad jim gleda iz oči, a nobene jeze ni v njih, nobene ža, besede iz njihovih ust. Otroci sede v solncu in se igrajo z bornimi igračami. Nič ne vedo o težkih časih, le lačni so. Srečni otroci, da bi jih le ne objelo spoznanje žalostne resnice, vse življenje bi ostala v njih!

Starejšim je težje. Skrbi za žene, za otroke in življenje brez tovarne jim dela življenje neznosno. Molče hodijo k tovarni, vsak čas pričakujejo, da jih pokliče delo.

Ugasli pa so ognji v tovarni. Črne stoje ogromne plinske naprave za kurjenje Martinskih peči. Nikogar ni v ogromnih poslopjih, po katerih hodim z vodnikom, ki mi živo riše podobe, kadar je vse to tovarna. Sedaj pa je vse mrtvo mesto, razstava strojev ogromne železarne. Tla očiščena, najlepši red in snaga povsod. Tako so zapustili delo možje, ki so jim bili stroji tovarniši. Zadaj zahrešče vrata. Uniformiran gasilec je, ki pazi, da ne izbruhne ogenj.

Jesenice preživljajo težke čase, težke preizkušnje. Dnevi, ki pomenijo novo življenje, bodo šli žalostni mimo njih. Oropani pa so tudi tistih malih dobrot, ki so

Delavski otroci na soncu

posebno mladini najvidnejše znamenje velike noči. Starejšim ni toliko za nje. Njim bi bila vest, da jih čaka delo v tovarni, najlepši piruh.

Drago Gorup & Co.

konfekcija

Najnovejši modeli pomladanskih plaščev in oblek v zelo okusni in solidni izdelavi. Cene smo popolnoma prilagodili sedanjemu času.

Miklošičeva cesta štev. 16, I. nadstr.

Koroška Bela — Javornik

Med vojno in danes — Bednemu delavstvu je nujno potrebna pomoč

Koroška Bela, 25. marca.

Sirene so tulile. Njih jok je sprejemala strma Mežaklja in ga še bolj grozotnega odbijala na cesto, kjer se je gnetla množica delavstva, iskajočega varnega zavetja. »Aeroplan,« je šlo skozi množico. Med vojno je bilo in Jesenice z vso okolico so doživljale strahotne čase. Plavali so smrtonosni ptiči nad pokrajino in kot strele vžigali gorenjski kot, ki mu daje življenje tovarna Kranjske ind. družbe. Največjo škodo je trpela tedaj idilična vas Koroška Bela z Javornikom, ki sta naseljena po večini s tovarniškimi delavci. Ogenj so sipale na obe vasi sovražne bombe kakor za stavo in hiše so gorele. Padali so pod ognjenimi jeziki prijazni domovi, plamen je požiral pristradan kapital našega delavca.

Pretekla so leta in danes stoji na pogorišču nova vasica. Nova žrtev je bila z njo darovana ljubljenemu rojstnemu kraju mnogih trpinov. Pa nima sreče naš siromašni človek. Ponovno je zadel udarec našega človeka, ki mu je hudo delo življenjski pogoj.

Umolknile so sirene in v svoj molk utopile delavčevo zadnjo nado. Molče sirene sredi mrzle tišine, iz katere vstaja še mrzlejša velika noč. Velika noč? O, letos je ne bo k nam tiste, ki smo jo vsako leto z radostjo v srcu pričakovali. Letos je ne bo — spomin nanjo pa bo tem bolj grizel delavca v dnu duše. Naša deca bo lačna jokala okoli prazne mize.

Kje si, človek, s svojim srcem? Vzbudi v njem Kristovo besedo in jo s človekoljubnim dejanjem izrazi najbolj potrebnim bratomJ Iskrena hvala njim, ki so se že odzvali našemu klicu. Vse one dobrotnike pa, ki se bodo morala o velikonočnih praznikih spomnili naših bednih, posebno naše male dece, pa najvljudneje prosimo, da svoje prispevke v denarju ali živilih pošljejo na županstvo občine Koroške Bele, Aprovizacijski odbor.

Ob razstavi ženskih ročnih del Slovenskega ženskega društva v Mariboru

Mariborsko **Slovensko žensko društvo** je s svojim odsekom za pospeševanje domače obrti organiziralo stalno zaposlenje siromašnih žen in deklet pri izdelovanju narodnih ročnih del. »Ne dajajmo ljudem samo ustanov in podpor, nego jim dajmo predvsem dela!« To je geslo društva in seme gre že v sad.

Številen obisk in odziv v nakupu ob velikonočni razstavi, ki so jo mariborske gospe priredile, je dokazal, da se mariborsko občinstvo v polni meri zaveda pomena velike socijalne naloge, ki si jo je društvo zastavilo. Brez dvoma pa je pri tem odločala tudi druga stran programa tega podjetja: gospe, ki so se lotile dela z vso ljubeznijo in požrtvovalnostjo (na čelu jim ga. Ašičeva in ga. Lipoldova), so namreč hkratu hotele izpopolniti v obrambi slovenske narodne ornamentike vidno vrzel in poklicati iz pozabe tudi praktično to, kar je profesor g. Sič izkušal ohraniti v sliki. Že od l. 1924. nabirajo gospe zlasti bogato ornamentiko slovenskih peč, kar ohranjajo delno nespremenjeno po originalu, delno pa prilagajajo sodobnemu okusu (ga. Rozmanova in ga. Levstikova). Po večini porabljajo te motive za praktična dela: namizne prte, zastore, velikonočne prtičke in posteljno perilo. Mnogo zanimanja so vzbudili na razstavi tudi žepni robci s šivanimi čipkami, ki so jih izdelale kmetska dekleta iz Ormoža, kjer je društvo priredilo poseben tečaj v ta namen.

Kdor si za majhen denar želi olepšati svoje stanovanje, naj se obrne na to društvo, ki se je v tem pogledu že lepo izkazalo.

Novi kandelabri na ljubljanskem trimostju

Pred par večeri je prvič zasvetila luč na novih mostovih pri frančiškanih. Baročni podstavki iz umetnega kamna so bili dogotovljeni že, ko sta bila nova mosta otvorjena za pešce. Manjkali so le nastavki za električne žarnice, ki so jih sedaj montirali. Vsa svetlobna naprava je narejena v baročnem slogu po načrtih arh. Josipa Plečnika in očituje profinjen okus mojstra za baročne oblike, ki so v popolnem skladu z baročno okolico, starimi mestnimi hišami proti Mestnemu trgu in lepo fasado frančiškanske cerkve. Vrh vsakega stebra je električna žarnica, pokrita z visokim zvoncem iz mlečnega stekla, ki podnevi s svojo belino prav poživi arhitektoniko trimostja.

Živčno bolnim in otožnim nudi mila naravna »Franz Josefova« voda dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živčne bolezni je uporabo **»Franz Josefove« grenčice** pri težkih obolenjih možganov in hrbtnega mozga najtopleje priporočati. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Gavella režira »Kar hočete«

Ljubljana, 25. marca.

Na velikonočno nedeljo vprizori drama Shakespearejevo komedijo »Kar hočete«. Delo režira Branko Gavella, ki je v letošnji sezoni gostoval v Brnu, kjer je njegova režija vzbudila zanimanje za hrvatsko produkcijo. Kritike so slavile odlične režiserjeve kvalitete, ki smo jih Slovenci v lanski sezoni spoznali in krepko poudarjali v »Glembajevih« in v »Mercadetu«. Nova režija bo tolikanj zanimivejši dogodek, ker je bil Shakespeare po prevratu stalno na repertoarju, in je bila tudi komedija »Kar hočete« že igrana. Režiserjeva izjava, ki prišteva to režijo med svoje najboljše stvaritve, še podžiga pričakovanje.

Za sedaj lahko pač ugibamo, na katerih osnovah zgradi režiser svojo vprizoritev. Gavella je realist, ki poskuša gledalca pritegniti v dinamično sodoživljanje. Idejnih izprememb ne vnaša, ker je avtorju do kraja zvest, toda rad se oslanja na notranji patos, ki približuje delo sodobniku. V »Kar hočete« se mu odpirajo široke perspektive. Malokje je izpričal Shakespeare tako renesančnega človeka kot v tej komediji. Njegovi idealizirani ljudje, ki se izživljajo v zanosnem svetu kreposti in strasti, se topot umikajo v ozadje. Ljubezenska komedija obeh parov je postavljena v nadrealni svet, ki ga Shakespeare lokalizira tam v Ilriji, v tedanjemu svetu pravljični deželi. Tudi Viola, ki posreduje med Olivijo in Orsinom, je vkljub poglobljeni ženskosti, še vedno vzvišeno bitje. Kakor je lepa, duhovita in snuje svoje spletke z bistrim, zemeljskim očesom, nam je vendar na perotih svoje ljubezni nekam odmaknjena. V osrčju komedije pa stoje krepke, sočne postave, ki predejo glasno in drastično komedijo. Njihova igra je šumna in vsa prežeta z začinjenimi dovtipi. Pijani vitez Tobija, plahi Bledica, pretkana Marija in domišljavi puritanec Malvolio so pristni realistični tipi, zajeti iz vsakdanjega življenja. Shakespeare jih je zaplel v grotesko komedijo, ki močno prerašča vzvišeni svet. Prav posebno pa se je pesnik osvetil Malvoliju, ki je danes še prav tako aktualna prikazen kot je bila v tistih časih. Videti je, da se Shakespeare tudi na odru ni zatajil in se je z norcem izpovedal. — Gospodična, zakaj se smejete takemu neslanemu burkežu? Če se mu ne smejete, so mu usta zamašena, in tako pride vrtavka časa do svojega maščevanja. — Razumljivo je, da vzbuja po tolikih uprizoritvah novo oblikovanje Shakespearjeve komedije izredno zanimanje. Morda bo sedaj celo Kreft potrdil, da je Shakespeare še vedno lahko dogodek.

J. K.

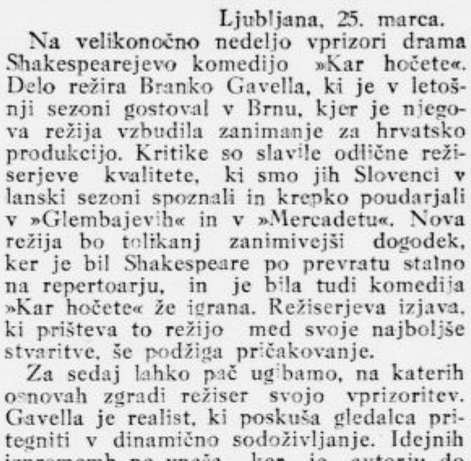

NAŠE NOVE ZMERNE CENE!

MODERNI LAKASTI ČEVLJI D. 145·-

ISTI IZ BARŽUNA ČRNI ALI RJAVI, SAMO D. 75·-

ČRNI, RJAVI ALI V MODNIH BARVAH, TUDI S ŠIROKO PETO D. 125·-

ČRNI, RJAVI ALI V MODNIH BARVAH, RAZNE VRSTE D. 145·-

MOŠKI POLČEVLJI ČRNI ALI RJAVI D. 165·- i D. 128·-

Humanik

LJUBLJANA, Dunajska cesta 1a.
CELJE, Aleksandrova cesta 1.
MARIBOR, Gosposka ulica 17.

Varujte Vašo kožo

s tem da uporabljate

NIVEA-CREME

pred slabim in mrzlim vremenom, da ne poka in ne postane hrapava. Nadrgnite Vašo kožo večer vsak predenj, greste na počitek temeljito z Nivea-Creme. Tkanine postanejo s tem mladstno napete, koža pa močna in prožna. Veter in slabo vreme ji ne morejo več škoditi Nadrgnite pa tudi podnevi, predenj odidete na prosto, lice in roke z Nivea-Creme. Ta kreme namreč ne zapusti nikek sijaj, ter Vam nudi oni sveži in mladostni izgled, ki ga mi vsi tako radi imamo. Razlika nasproti luksuznim kremam:

Najvišji učinek ali ceneje.

Nivea-Creme: Din 5.00—22.00

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor

N 245

Kočevsko pismo

Kočevje, 23. marca.

Mestni občinski svet je na svoji zadnji seji sprejel več sklepov, ki so važni za mestno prebivalstvo, deloma pa zanimivi tudi za širšo javnost. Na znanje je bila sprejeta pogodba z banovinskimi elektrarnami glede elektrifikacije Kočevja: Kranjske deželne elektrarne izjavljajo, da obrtnikom ne bodo mogle brezplačno zamenjati sedanjih motorjev. Občina bo protestirala, ker mesto Kočevje pri razlastitvi Auerspergovih gozdov ni bilo upoštevano. Ograji obeh mostov se bosta zasilno popravili po domačih obrtnikih. Mestna občina kupi poslopje bivše bolnišnice, kjer je sedaj nastanjena žandarmerija: sedanje občinsko uradno poslopje bo pregledano po stavbnih strokovnjakih. Občinski svet je priznal krajevno potrebo za zvočni film v Kočevju in priporočil koncesijo Henriku Hönigmannu. Občina bo prispevala k akciji za priboljšek brezposelnim za Veliko noč. Za načelnika aprovizacijskega odbora je bil izvoljen Božidar Betriani, v občinski kmetijski odbor pa kot člana Božidar Betriani in inž. Franjo Stiglic, kot namestnik pa Josip Dornig. Občinska odbornika A. Peterlin in R. Erker sta bila določena za pregledovalca občinskih računov.

Naš Sokol je podvojil svoje delo, ker želi poslati na vsesokolski zlet v Prago čim več članstva. Kroje ima že okrog 30 članov, kar je bilo omogočeno s preudarnim delom uprave, ki je dosegla, da stanejo kroji le po 600 Din. Sokolsko društvo je imelo v zadnjih mesecih več prireditev, med drugimi proslavo Tvrševe stoletnice, in si je ustanovilo izvrsten salonski orkester. Gledališki odsek je pod režijo br. Hartmana odlično vprizoril Bachovo »Špansko muho«, pri kateri so se dobro izkazali sodelujoči br. Janežič, dr. Češarek in Zalar ter sestri Modieva in Čokovo. V režiji br. dr. Češarka so pred dnevi uprizorili tudi težko Tučićevo dramo »Golgoto«, ki je bila igrana prav dostojno. Odlikovali so se dr. Češarek, Hartman, Zrimšek, Zalar in Janežič. Tako resnih in skrbno pripravljenih dramskih komadov si želimo še večkrat.

Praznik Šentjakobčanov

Ljubljana, 25. marca.

Prihodnjo soboto, 2. aprila zvečer, bo proslavila priljubljena in zaslužena članica Šentjakobskega odra gdč. Ervina Wrischerjeva svoj stoti nastop. Za ta svoj praznik si je izbrala vlogo Erike Gellenshoffnove v Dreyerjevi štiridejanski igri »Ljubezen sedemnajstletnega«. Gdč. Wrischerjeva je ena prvih in najmarljivejših članic pri Šentjakobčanih in je vsako svojo vlogo odigrala v popolno zadovoljstvo občinstva in kritike. Občinstvu je gotovo še dobro v spominu njena zadnja kreacija gospe Sew«ljdove v veseloigri »Sedem njegovih grehov«, kjer je žela nedeljeno priznanje kritike in občinstva.

Predstava bo tudi sicer izredno zanimiva, ker nastopi v veliki in naporni vlogi Anemarije pl. Schlettow, dobre, nesrečne matere, priznana igralka ga. Metka Bučarjeva, ki je doslej skoro izključeno nastopala v vlogah jezičnih in hudobnih Ksantip. Naslovno vlogo bo igral g. Petrovčič, Wernerja Schlettowa g. Škerlj, starega gospoda Schlettowa g. Karus. V ostalih vlogah nastopijo še dame Gorjupova, Pirčeva in Puschnerjeva ter gg. Lavrič, Zalaznik, Kukman, Koman, Hanžič in Novak. Režijo vodi g. Miran Petrovčič

Za to predstavo, ki bo za Šentjakobčane pravi praznik, je oder na novo preuredil svoje kulise. Pohištvo je iz prijaznosti dal na razpolago g. Kartin Prijatelji Šentjakobčanov bodo napolnili dvorano in tako izkazali njim in požrtvovalni prosvetni delavki svoje priznanje. Ker vlada za predstavo izredno zanimanje, naj blagovoli občinstvo kupiti vstopnice že v predprodaji v Karničnikovi trgovini na Starem trgu. Naslednjo nedeljo bodo Šentjakobčani igro ponovili.

Poslanica sokolski omladini v Tyrševem letu

1

Sokolstvo je organizacija živih, zdravih, veselih ljudi. V Sokolstvu se bratsko družimo vsi, ki ljubimo svojo domovino nesebično, požrtvovalno, z delom in trudom. Z besedami in pesmimi dajemo izraza temu globokemu in plemenitemu čuvstvu, z življenjem pa dokazujemo, da je resnično, kar govorimo in pojemo. Ne živi drugače, kakor govoriš, in ne govori drugače, kakor živiš! Sokolstvo ne pozna laži. Resnica je luč, ki razsvetljuje naša pota, ki nas vodi v jasne višave in ki nam daje moč in pogum. Resnica je meč zmagovalca.

2

Vstop v življenje je mladost. Nad mladostjo budi ljubeče materino oko, ki sveti in sije otroku kakor zvezda danica. Ko še mrak leži nad zemljo, zvezda danica trepeče na obzorju, govoreč nam, da mineva moč in se užiga dan. Materino oko lije svojo sladko luč na mrakove otrokove nezavesti, da se drami v spoznanju sveta in ljudi. In prvo, kar otrok spozna in doume — to je mogočna sila ljubezni materinega srca! Ta prešine vso otrokovo dušo z močjo, ki nikdar ne mine! Mati je le ena na svetu!

3

Iz varnega materinega naročja stopi otrok v šolo narodnega življenja — v sokolsko telovadnico. S seboj prinese čudovit vrt, ki mu ga je zarja življenja razprostrla v mladi lepi, zdravi duši. Ta duševni vrt naše mladine — lepšega ni na božji zemlji ustvarila vrtnarjeva roka! Ta vrt je poln nebeške vonjave, ves je pretkan z živobojnim cvetjem radosti, ves je prepleten z venci nezvenelih mladik. Od mladike do mladike, od bilke do bilke so napete srebrne strune, ki neprestano pojo opojne, junaške pesmi lepote in veselja.

4

Prva pesem: Vstanite, mladi junaki svete zemljice, naše domovine ljubljene! V burnem pogonu burne mladosti planite na delo, kakor se valovi solnčne luči izza jutranje zarje razkrope po gorah in dolinah! Delajte, delajte, delajte! Kjer je zemljica nepognojena, gnojite jo! Kjer je zemljica nerazorana, orjite jo! Kjer je zemljica neposejana, posejte jo! Oni božanski vrt iz svojih duš presadite na zemljico, da bo veličastna v vaši lepoti in plodovita v vašem delu! Povsod se naj vidi in pozna, kje dela Sokol vrtnar, orač in sejalec!

5

Druga pesem: Sokoliči, Sokoličice, kdaj je dovolj napora, dovolj čednosti, dovolj kreposti, dovolj zdrave moči? Gora in gozd, selo in mesto odmevajo od hrupnega odgovora: Nikoli in nikdar! Iz dneva v dan se širi vaše obzorje: spoznavate narod in državo, preteklost in sedanjost, dolžnosti in pravice. Vidite, kako je treba mladega pokreta povsod tam, kjer hrepeni težnja po napredku v rastoči strastnosti navzgor, kakor se solnce dviga v zlatem loku proti vrhu neba!

6

Tretja pesem: Spojili smo se v kolo jugoslovenskega Sokolstva, vezi bratstva, vezi enakosti so srce priklenile k srcu, a moč sokolskih kreposti je iz vseh src iztirala hudobna nagnjenja, zavist, zlobo, črt in smrt! Sveta podoba visi v vsakem srcu: mili, sladki obraz domovine! A mi Sokoli ne zaklepamo svoje mladine v tesnobo domačega sveta. Mladina je vihar in valovje: mladini treba širine in višave, da se razmahne in razprostre — kakor smeli polet sivega sokola, ki plava od obzorja do obzorja!

7

Četrta pesem: Zato gre naša pot iz domovine v Slovanstvo — v to brezmejnost vsega dobrega, lepega, velikega in silnega! Tu se kujejo kopja naše brambe, tu zvene gusle našega junaštva, tu pojo slavci o milini slovanske duše, tu je mir in vojna, blaženost in sanje, plemenitost in viteštvo. K Slovanstvu teko vsa naša pota, iz Slovanstva hrumi in kipi naša slava, naš poziv k življenju, naš večni krogotek premlajenja, napredka, borbe in zmage! Slovani smo! To je prvo, poglavitno in najvišje priznanje naše sokolske duše!

8

Peta pesem — pesem človeštva! Slovan sem — človek sem! Bratstvo in enakost sta me predahnila s svojo čudotvorno močjo, da nikogar ne sovražim, da mi je spoštovanja vredna trda, žuljava dlan delavca in kmeta in bela, mehka ročica neboglјene bolnice. Čim težje in trše je življenje, tem bolj čutim in znam, da stojim sredi vseh vrtincev, jak in zdrav v sebi, da dajem jakost in zdravje drugim, ki so telesno bolni in duševno obteženi z bridkostmi in jadi! Sokol sem! Slovan sem! Človek sem!

9

Te pesmi pojo, te pesmi grme, te pesmi šume kakor slapovi vseh vodá kakor valovi vseh morij, kakor vrhovi vseh gozdov. Slapovi, valovi, gozdovi — evo, to smo mi Sokoli v zavesti svoje moči, svojega hotenja, svoje volje in vzvišenosti našega poziva v napredku našega narodnega življenja! Ali vsak od nas zna, čemu je v našem vseobsežnem kolu? Zna! Ali hoče, kar more? Hoče! Hoče delati, hoče ustvarjati, hoče živeti! Živeti hoče v življenju vseh, ker je življenje vseh tudi njegovo življenje!

10

Živeti! Delati! Množiti moč naroda! Živeti! Delati! Koliko slasti v tej predanosti sokolskemu pozivu k življenju! Koliko ponosa v tej zavesti, da ne živim zase: v lastno samopašnost usmerjeno življenje mi je tuje, ker ni sokolsko: temveč življenje ki je namenjeno vsem, je tudi življenje moje, je dar, ki ga bratska roka poklanja vsem, takega življenja potrebnim! Živim, da delam, delam, da živim! Jaz človek, jaz Slovan, jaz Sokol živim! Z mano, v meni živi domovina — živi Slovanstvo! Živi in bo živelo vekomaj v vseh, ki pridejo za menoj!

11

Slovanstvo živi, dokler živi Sokolstvo. Tyrševa sokolska ideja je osnovana na vseh čednostih in krepostih, ki morajo krasiti vsakega človeka, zavedajočega se svojega dostojanstva in svojega izvora iz vrelca božjega. In dokler bo živelo vse to, kar je večno lepega in krepostnega, bo živela osnovna ideja Sokolstva in bo v tem Sokolstvu živelo Slovanstvo. In kdor pride za teboj, ki se vzgajaš v sokolskem duhu, se navzame od tebe bogastva tvojega zdravja, da ga preda naprej bodočemu pokolenju v last in pomnožitev.

12

Kolika slast je delo in življenje v bratskem sokolskem krogu! To je pesem življenja, je slavospev življenju! Delo enega za življenje vseh in v tem življenju ti, ponosno stoječ na svoji zemlji, z jasnimi, vedrimi, bistrimi razgledi na vse daljnje strani, kjer žive enako sokolsko življenje in opravljajo enako sokolsko delo vsi tvoji sokolski bratje in vse tvoje sokolske sestre! Vzvišenejšega in bolj osrečujočega čuvstva nima nihče na svetu! Zato se navdušeno priznavam za pripadnika sokolske organizacije, ki ji hočem zvesto služiti do zadnjega diha! Lepše in uspešneje ne morem služiti narodu!

E. Gangl.

Poverjenikom, članom in prijateljem Vodnikove družbe

Vodnikova družba je zaključila z občnim zborom 22. t. m. šesto leto obstoja in delovanja med našim narodom. V tej kratki dobi je družba razposlala *okoli pol milijona* knjig med narod in s tem opravila ogromno delo na polju ljudske prosvete. Za letos namerava družbeni odbor izdati naslednje knjige:

1. ***Vodnikovo pratiko***, ki bo še bolj pestro opremljena kakor dosedaj in bo prinesla poleg lepih slik v bakrotisku mnogo člankov zanimive vsebine;

2. *Pupin: »Od pastirja do izumitelja«, II del;*

3. ***Ravljenov roman »Tulipan«***, ki opisuje življenje naših izseljencev na Westfalskem;

4. ***leposlovno knjigo;*** od predloženih del bo za to knjigo odbor izbral najboljše delo.

Gg. poverjeniki, preglejte nabiralne bloke, ako so vsi Vaši lanski člani že pristopili k Vodnikovi družbi za tekoče leto! Omahljivce izkušajte takoj pridobiti. Letošnji književni program naj Vam vlije novega poguma in vzpodbude, da s podvojeno silo nabirate člane Vodnikovi družbi. Ne strašite se dela, saj delate za naš narod, za njegovo prosveto. Naj ne bo v Vašem okolišu prijatelja in znanca, ki bi ne bil član Vodnikove družbe!

Vsak stari član Vodnikove družbe naj podpira svojega poverjenika pri njegovem delu s tem, da pridobi družbi *vsaj enega novega člana.*

Torej na delo za Vodnikovo družbo, da pridobimo družbi z združenimi močmi in vztrajnim delom čim večjo armado članov! Vsem gg. poverjenikom (-cam), vsem starim in novim članom (-icam) želi Vodnikova družba vesele praznike!

Lepite na pisma znamke protituberkulozne lige!

Župančičev »Ciciban« v novi izdaji

Za letošnje piruhe je dobila slovenska mladina posebno lepo knjižno darilo: »Umetniška propaganda« je izdala mojstrsko delo naše mladinske književnosti, Župančičevega »Cicibana« v novi, vprav razkošni izdaji z ilustracijami Nikolaja Pirnata.

Z veseljem vzameš v roke knjigo, ki ima med našimi mladinskimi knjigami izredno, vprav dragoceno prednost: da jo lahko uživajo tudi odrasli. Nova izdaja »Cicibana« je v primeri s prejšnjimi razširjena: priobčene so pesmi »Lisica«, »Pismo«, »Stari Medo«, »Veverica« in »Slovo«, ki jih je pesnik sam vključil v to zbirko in jo tako še bolj obogatil in notranje zaokrožil.

Posebnost te izdaje pa je seveda oprema: v velikem formatu, tekst z velikimi črkami, skoraj na vsaki strani ena ali več risb, ponekod cele strani samih risb — to daje knjigi izredno pestrost in živahnost, ki mora mladega čitatelja že sama po sebi zamikati in mu storiti to knjigo prikupno. Nikolaj Pirnat je pokazal, da je zelo iznajdljiv in otroškemu svetu prilagodljiv ilustrator: mnoge njegove risbe kar kipe od življenja: zdi se ti, da se figure gibljejo, silijo iz strani, plešejo po knjigi: v teh sto risbah je likovni umetnik skušal v polnem spoštovanju do Župančičeve pesniške umetnosti dati zvrhano mero svoje fantazije in razigranosti. Znano nam je, da je g. Pirnat delal slike sporazumno s pesnikom in je le-ta izbral iz več osnutkov one, ki so bili najbližji njegovi zamisli. Mnoge otroke bo kar potegnilo, da bodo začeli po teh risbah kopirati in sami risati — tako vabljive so za vsakogar, kdor čuti malo likovnooblikovalne nadarjenosti. Knjiga se dobiva samo vezana in stane Din 45.

Poleg slovenske je izšla enaka srbskohrvaška v prevodu Stanka Tomašića. Do konca leta namerava založnica izdati še češki in nemški prevod »Cicibana« in če bo prevod uspel, tudi angleškega. Tujejezične izdaje pa bodo imele zgolj propaganden namen, zato se bodo natisnile v majhnih nakladah in se delno zastonj razposlale. Tako namerava podjetna založnica koristiti slovenski književnosti in nje slovesu v zunanjem svetu!

—o.

Zbor čsl.-jugosl. lig v Olomoucu

Olomouc, pred Veliko nočjo.

Na pobudo najstarejšega moravskega odbora Češkoslov.-jugoslovenske lige so se v soboto, dne 19. t. m. zbrali v drugem glavnem mestu Moravske vodilni zastopniki ideje češkoslov.-jugoslovenske vzajemnosti k važnim posvetovanjem, ki so se nadaljevala še v nedeljo, dne 20. t. m. To delovno zborovanje je dobilo poseben pomen še s tem, da mu je prisostvoval jugoslovenski poslanik v Pragi dr. Prvislav **Grisogono**, ki je zasledoval potek zborovanja z izrednim zanimanjem. Na sobotnem večeru je imel ognjevit govor o važnih znanstvenih in poučnih problemih našega propagandnega delovanja in je obenem podal vsakemu izmed prisotnih vodilnih delavcev zaželjene informacije in dragocene migljaje za nadaljnje delo.

Kongres, **ki ga je vodil** vedno čili in neumorni univ. prof. **Murko**, se je vršil v zborovalni dvorani magistrata, ki je pozdravila že lepo vrsto jugoslovenskih gostov in dala prostor mnogim prireditvam čehoslov.-jugoslovenske lige. Mestni župan dr. R. **Fischer** je svojo vdano ljubezen do naših prijateljev in do naših stremljenj pokazal z vnetim pozdravnim nagovorom v posvetovalnici, kakor tudi z ljubeznivo navzočnostjo na sobotnem prijateljskem večeru, čeprav se zdravstveno ni nič kaj dobro počutil.

Glavni referent prvega dne **olomouških** posvetovanj je bil profesor brnske in bratislavske univerze dr. Frank **Wollman**, **čigar široko zasnovano in zelo vzpodbudno predavanje o čehoslov.-jugoslovenskih kulturnih stikih je dalo dovolj hvaležnega gradiva za zelo živahno diskusijo o vprašanjih: Ali obstoji češkoslovaška in jugoslovenska mentaliteta? — Kako so se razvijali naši medsebojni kulturni stiki? — Kakšni so posledki našega dosedanjega dela?**

Druga poglavitna točka je bila razprava o tajniškem poročilu centralne češkoslov.-jugoslovenske lige, ki ga je bil podal in podrobno pojasnil generalni tajnik A. Beringer iz Prage. Njegovo poročilo je dalo podlago tudi za nedeljske diskusije, katerih plod je bilo več zelo važnih sklepov, ki se bodo sigurno uresničili in ki o njih ne dvomimo, da bodo znatno poglobili in razširili propagandno delo naših lig. Tako je bilo med drugim sklenjeno, da se še smotrneje izboljša »Češkoslov.-jugoslov. revija«, dalje, da se izda priročnik za prirejanje jugoslovenskih proslav in večerov in osnuje zbirka diapozitivov in informativnih predavanj. Sklenjeno je bilo ustanoviti nadaljnje odbore, poglobiti sodelovanje s sestrskimi ligami v Jugoslaviji in ustanoviti tiskovno pisarno. Zborovalci so sprejeli tudi nekoliko pomembnih resolucij o šolskih, umetnostnih in drugih podobnih zadevah.

V debati so se oglašali k besedi zastopniki skoraj vseh odborov v naši republiki, pa tudi zastopnik Zveze jugoslov.-češkoslovaških lig v Beogradu in zastopnik zagrebške lige. Posebno zanimiva so bila v debati izvajanja poslanca drja Uhlíra, ki je poudarjal, da je osnovno načelo in največja utemeljitev delovanja lige smotrno delo za srečno rešitev prve etape političnega programa slovanstva, z druge strani pa je naglašal, kakšno važno poslanstvo ima društvena revija.

K reševanju organizacijskih vprašanj so v glavnem prispevali brnski (ing. Filkuka) in plzenjski odbor (tajnik Burda), o poglobitvi našega idejnega dela pa so bili v prav posebni meri usmerjena izvajanja prof. Miletića (Beograd), tajnika Škornjaka (Zagreb), dr. Kovijanića in Styke (Bratislava), dr. Berana (Č. Budejovice), prof. Šobra (Benešov) in dr. Vybirala (Olomouc). Na pobudo predsednika olomouškega odbora so se olomouški novinarji — zastopniki vseh redakcij — sestali s tiskovnim atašejem jugoslov. poslaništva v Pragi Sv. Živkovićem, ki jim je na prijateljskem sestanku podrobno orisal razvoj in današnje stanje jugoslovenskih zadev.

V nedeljo, malo pred začetkom zborovanja, so vsi udeleženci obiskali **skupaj s** številnimi člani olomouškega odbora spomenik jugoslovenskih junakov v Výpadu, kjer je predsednik zborovanja prof. dr. **Murko** po pietetni besedi v okostnici položil krasen venec na krste tu pokopanih svojih rojakov.

Poleg izbornih referatov **in plodne debate**, ki se je odlikovala po vzorni višini in obilju vzpodbudnih misli in predlogov, je olomouško zborovanje zopet osvežilo življenje naših lig, sobotni večer pa je učvrstil stara prijateljstva in navezal vrsto novih stikov med onimi, ki delujejo za češkoslov.-jugoslovensko vzajemnost. Kako zadovoljni so bili udeleženci tudi s te strani, je nemara najbolj pokazala prijateljska pozornost, katere je bil deležen predsednik olomouškega odbora s strani zagrebškega delegata.

B. V.

Zaključek dramatskega tečaja ZKD

Ljubljana, 15. marca.

ZKD je zaključila svoj dramatski tečaj, ki je trajal pet mesecev, z intimnim slavjem v torek 22. t. m. v kazinski posvetovalnici. Prisotni so bili vsi gojenci in gojenke, 43 po številu, s svojim predavateljem g. višjim režiserjem prof. Osipom Šestom. ZKD sta zastopala njen predsednik, gosp. direktor Jug in tajnik dr. Rudolf Kropivnik.

Direktor Jug je v svojem nagovoru poudarjal, kolikega pomena je širjenje prosvete med narodom. Tu predvsem prihaja danes v poštev odrska umetnost, ki najbolje popularizira prosveto med ljudstvom. Tečaj je mogel dati udeležencem sicer le skromno podlago v tej stroki, vendar pa zadostno, da bodo mogli gojenci v bodoče sami na nji zidati naprej. Želel je vsem mnogo uspeha na tem popriščü ter se je v imenu ZKD zahvalil za njihovo vztrajno udeležbo.

Prof. Šest je obudil nekaj reminiscenc iz svoje mladosti ter povedal, kako je bilo pred 20 leti težko priti skozi zaklenjena in zapečatena vrata z napisom: »teater«. Sam je to do konca izkusil. Edino možnost, izpolniti se za igralca, je nudilo inozemstvo. Danes pa je čisto drugače. ZKD ima predvsem veliko zaslugo v tem pogledu, da je s prirejanjem dramatskih in režiserskih tečajev dosegla, da je danes odrska umetnost dostopna že najširšim slojem. Uloga in delo ZKD se v naši kulturni zgodovini ne bosta nikdar pozabila.

Nato se je **zahvalil ZKD in g. prof. Šestu** za uspešno prirejen tečaj v imenu gojencev g. Vertin, poudarjajoč, da ne bodo udeleženci tečaja nikdar pozabili lepih in koristnih ur, ki so jih prebili v tečaju. Gg. direktor Jug in prof. Šest sta od hvaležnih gojencev prejela vsak lep šopek nageljev in g. profesor še posebej mal spominek. Tako je ZKD tiho in skromno vložila zopet nov kamen v stavbo naše prosvete, ki jo tako požrtvovalno in dosledno goji že preko 10 let.

Letošnje knjige Slovenske Matice

Publikacije Slovenske Matice izidejo letos že na belo nedeljo. Kdor se želi prijaviti za člana, naj stori čimprej, kajti letošnji knjižni dar je izredno bogat in zanimiv.

V prevodni knjižnici bo izšel prvi del Tolstega »Vojne in miru«. Danes nihče več ne dvomi, da je roman »Vojna in mir« ena največjih stvaritev sodobnega človeštva. Vsi svetovni narodi so se potrudili, da so roman uvrstili med svojo najodličnejšo prevodno literaturo, zavedajoč se neminljivih vrednot mogočne epopeje. Pisatelj Vladimir Levstik je opravil prevod z eksaktnostjo, ki je lastna njegovemu peresu. Prevod bo še posebej zanimiv kot mojstrovina slovenskega jezika.

Številna povpraševanja naših poverjenikov pričajo, da uživa »Zgodovina slovenskega slovstva« zanimanje, kakršnega še ni bila deležna znanstvena knjiga. Slovenski čitatelj se zaveda, da se le veliki narodi lahko ponašajo s tako globokimi in izčrpnimi študijami o lastni literaturi. Prednost tega eponalnega dela je v lahko umljivem prikazovanju, ki se je našim čitateljem izredno prikupilo. Pred nekaj dnevi je Slovenska Matica prejela naročila in priznanja iz južnih delov države, ki so si edina, da se knjiga lahko ponaša z edinstvenimi vrednotami.

Vprašanja, ki so **današnjemu človeku** najbližja in ga najbolj vznemirjajo, so pač socialna vprašanja. Slovenska Matica je že zdavnaj čutila potrebo, da bi slovenskemu čitatelju uresničila željo po tovrstni knjigi. Letos se ji je želja izpolnila. Priznani učenjak Evg. Spektorskij je ponudil SM obširno izvirno delo »Zgodovino socialne filozofije« za prvi natis. SM je uverjena, da boljšega dela v sedanjih dneh ni mogla pridobiti, dela, ki bi se s tako globokim poznavanjem in temeljito naobrazbo, obenem v lahko umljivem načinu odpiralo čitatelju široke vpoglede v vprašanja, katera že od grških časov vznemirjajo človeštvo. Pričujoča knjiga bo nadomeščala Slovencem draga in težko umljiva dela iz tujih literatur. Po svojem obsežnem gradivu in izčrpnosti bo postala vsakomur, ki se zanima za ta vprašanja, vademecum.

Knjige, ki obsegajo skupaj preko 60 pol, so danes gotovo najcenejše knjige na knjižnem trgu. Člani Slovenske Matice plačajo za nje 50 Din in dijaki 40 Din (če naroče skupno). Članarina se plačuje lahko tudi v mesečnih obrokih po 10 Din. Novi člani se prijavljajo pri poverjenikih, ali pa osebno v pisarni SM, Kongresni trg 7. Natančni datum, kdaj se prično knjige razpošiljati ali prejemati, bo objavila Slovenska Matica še posebej v časnikih.

Zimski kmetijski tečaj na Vrhniki

V nedeljo 6. tm. se je v Rokodelskem domu na Vrhniki na slovesen način zaključil šesttedenski zimski kmetijski tečaj. Po zadnjem predavanju je sreski načelnik g. Žnidarčič orisal velik pomen takih tečajev in se zahvalil prirediteljem, zlasti organizatorju tečaja sreskemu kmetijskemu referentu g. inž. Macku in domačinom, ki imajo glavno zaslugo za lep uspeh tečaja. Udeležba tečaja je znašala povprečno 170 oseb. Predavalo se je vsega skupaj 45 ur.

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

†

Globoko potrti naznanjamo, da je 25. marca t. l. v zdravilišču „Lassnitzhöhe“ pri Grazu preminul po dolgem bolehanju naš ljubljeni dobri oče, stari oče, brat in tast, gospod

Ivan Jelačin sen.

veletrgovec, tovarnar in posestnik

Zemeljski ostanki blagega pokojnika bodo prepeljani v Ljubljano in položeni na mrtvaški oder v hiši Emonska cesta 2, od koder se vrši pogreb na velikonočno nedeljo, dne 27. marca t. l. ob 4. popoldan v rodbinsko grobnico na pokopališče k Sv. Križu.

Maša zadušnica bo darovana v torek 29. t. m. ob osmi uri zjutraj v farni cerkvi v Trnovem.

***Ljubljana*, dne 25. marca 1932.**

IVO, MINKA, ELCA, MIRKO, MILO, otroci; HANUŠ KROFTA, ing. VLADIMIR ŠUBIC, zeta; CLARY JELAČIN, sinaha; VLASTA, MILOŠ, TUŠY, RISTO, EVA, vnuki in ostalo sorodstvo.

Ob binkoštih — prvi slovenski festival

Mogočne glasbene prireditve v proslavo 60-letnice Glasbene Matice v Ljubljani — Odkritje osmih spomenikov jugoslovenskih glasbenikov

Ljubljana, 25. marca.

Za letošnje binkoštne praznike nam pripravlja »Glasbena Matica« izredna presenečenja. Že dalje časa vedo najbolj poučeni Ljubljančani, da bo proslava nje 60 letnice táka, kakor je ni doslej priredilo še nobeno naše društvo; tudi v javnost so že prodrle vesti o nameravanem binkoštnem festivalu v Ljubljani. Umljivo je tedaj, da javnost napeto pričakuje, kaj nam pripravlja častitljiva matica naših pevskih društev za svoj jubilej.

Velika noč je; priprave za binkoštne dni so v glavnih obrisih že zaključene. Naš urednik se je torej oglasil tam, kjer bo najsigurneje izvedel to, kar zanima naše čitatelje, namreč tam, kjer se stekajo vsi vozli nameravanih prireditev: pri ravnatelju g. K. Mahkoti. Ta neumorni organizator nas leto za letom preseneča z velikopoteznimi akcijami, najsi bo potem kakšna turneja Glasbene Matice v inozemstvo, Napoleonova slavnost ali gledališke igre na prostem. On tudi zdaj dirigira vse priprave za prvi slovenski festival v Ljubljani.

Kako bo torej?

G. ravnatelj Mahkota govori o programu napovedujočih se prireditev kakor bi molil očenaš. Vse zna na pamet. Pogovarjava se v pisarni Glasbene Matice, v hiši, ki jo je zgradila GM kmalu po potresu in kjer so sedaj prostori našega konservatorija. Tako-le je dejal g. Mahkota za uvod:

— Po vzgledu raznih nemških in posebej še praških festivalov se je Glasbena Matica odločila, da priredi v proslavo svoje 60 letnice prvi slovenski festival, ki bo posvečen izključno slovenski in pretežno sodobni slovenski glasbi. Svoj jubilej namerava proslaviti s pozitivnim delom in mu dati kar moči velikopotezen značaj. Na naših prireditvah bodo navzoči zastopniki drugih slovanskih narodov; prišli bodo tudi povabljeni kritiki vodilnih glasbenih revij, pred vsem slovanskih, delno pa tudi franceskih in nemških. S tem, da jim seznanimo z našo glasbo skušamo skladbam slovenskih komponistov utreti pot v svet. Še večjo važnost pa polagamo na to, da domačo glasbeno produkcijo čim bolj populariziramo tudi doma. To so poglavitne, dejal bi, idejne smernice.

Nato je g. Mahkota poudaril, da ne gre samo za šestdesetletnico Glasbene Matice, temveč tudi za petdesetletnico Glasbene šole, ki je bila ustanovljena deset let pozneje, v septembru l. 1882.

Prve prireditve

— Dne 10. maja bo pričetek nameravanih slavnosti. Vrsto prireditev bo otvorila produkcija mladinskega zbora pod vodstvom prof. Sonca. Zbor bo pel slovenske zbore za mladino. Drugi del programa bo izpolnil Jerajev šolski godalni orkester, ki bo izvajal nekatera po prof. Jeraju priredena domača dela, posebna atrakcija pa pa bo Bachov koncert za štiri klavirje in godalni orkester, ki se bo izvajal prvič v Ljubljani.

Pravi festival pa se bo pričel v petek, dne 13. maja s komornim koncertom v filharmonični dvorani. Program obsega Škerjanca, Lipovška in Osterca. Izvajal ga bo Slov. godalni kvartet konservatoristov iz šole prof. Šlajsa. Kot pevka bo nastopila altistinja ga. Golobova.

Glasbena razstava

— V soboto, dne 14. maja ob enajstih se bo otvorila razstava, ki naj pokaže razvoj glasbe pri nas od starih časov do danes. Gradivo za to razstavo je zbral poseben odsek z g. dr. Josipom Mantuanijem na čelu; glavno delo pa je opravil predsednik tega odseka sam. Tu bo videti mnogo zanimivega od slavnih situl iz Vač preko Atilovega dvora, kjer so po nekem obranjenem zapisku Slovenci plesali svoje plesetja v srednji vek, iz katerega vstajajo Lichtenstein, Wolkenstein, Ostrovrhar in drugi zgodnji pionirji glasbenega življenja na naših tleh. Potem bo lahko občinstvo sledilo prehod v dobo večglasja, ki se je pri nas začela z Jurjem Sladkonjo in se razvijala preko genijalnega Jakoba Petelina Gallusa v dobo protestantizma, ki je bila izredno bogata za našo pesem. Dalje v protireformacijske čase, v Zoisov krog, k prvim začetkom slovenskega zborovskega petja in odtod vse do naših dni. Karkoli se je očuvalo, vse bo razstavljeno. Poseben oddelek bo posvečen glasbeni šoli. Zabeležene bodo vse znane glasbene šole od 13. stoletja, ko se je prva na naših tleh pojavila v Mariboru, pa vse do danes: šole in njih učitelji, v kolikor so znani.

V teku leta bo izšla v tisku podrobna **slovenska glasbena bibliografija.** Na razstavi bodo izloženi portreti vseh naših skladateljev, ki jih riše prof. Saša Šantel, skupaj preko 200 mož. 120 portretov je že sedaj dovršenih. Ta zbirka bo začela izhajati v posameznih zvezkih po 16 portretov in bo skupaj tvorila **Album slovenskih glasbenikov.** Prvi zvezek predhodnikov je že pripravljen. Za okusno opremo jamči sloves Delniške tiskarne.

Razstava bo takisto zbrala **vse slovenske gramofonske plošče.** Gl. Matica je stopila preko zagrebške Autor-centrale v stik z vsemi tovarnami plošč v Evropi in Ameriki. Ta zbirka bo **osnova stalnega arhiva,** ki se bo redno izpopolnjeval z novimi ploščami. Pomembnejše se bodo izvajale za časa razstave.

Izšel bo tudi skrbno urejeni **razstavni katalog,** ki bo podal ozek oris slovenske glasbene zgodovine.

Seja Vseslovanske pevske zveze

V soboto, dne 14. maja ob 15. uri bo seja Vseslovanske pevske zveze pod predsedstvom dr. Szurzinskega, poslanca sejma iz Poznanja. Pri seji bodo navzoči zastopniki Čehoslovakov, Poljakov in Bolgarov poleg jugoslovenskih delegatov. Istega dne ob 20 uri bo v Unionu **simfonični in vokalno-instrumentalni koncert zbora Glasbene Matice.** Izvajala se bo nova slovenska ouvertura, ki bo dobila nagrado Filharmonične družbe, razpisano nalašč za to priliko. Datje bodo na programu simfonične skladbe Bravničarja, Kogoja in Škerjanca, v vokalno-instr. delu pa skladbe Adamiča, Lajovica in Osterca. Dirigira ravnatelj g. Polič.

Pester program binkoštne nedelje

V nedeljo, dne 15. maja bo ves dan zasedal **kongres Jugoslov. pevske zveze,** v kateri je včlanjenih preko 400 pevskih društev. Udeleže se ga delegati iz vseh delov države. Ob pol desetih bo v frančiškanski cerkvi **cerkven koncert** pod vodstvom patra Hugolina Sattnerja. Posebnost koncerta bo, da se bo — prvič pri nas — izvajal določeni koncertni program kar med službo božjo. Program bo obsegal maši p. Hugolina Sattnerja in St. Premrla z orkestrom ter razne manjše cerkvene skladbe (Kimovec, Foerster). Mladi cerkveni komponist Tome bo igral svojo fugo, ki je ena največjih skladb naše cerkveno-glasbene literature.

Ob pol dvanajstih bo v Filharmoniji **Gallusov koncert.** Matični zbor bo pod vodstvom ravnatelja Poliča odpel deset Gallusovih madrigalov, ki so stari okrog 350 let, a so še danes biseri svetovne literature.

Ob 15. uri bo pred nunsko cerkvijo **velik zborovski koncert.** Nastopili bodo zbori: »Hlahol« iz Prage (130 pevcev) »Lisinski« iz Zagreba (80 pevcev, neki beograjski pevski zbor, najbrž »Stanković in **Slovenski učiteljski pevski zbor.** Vsak bo absolviral svoj program. Ob sklepu se bo pod vodstvom prof. Šesta uprizorilo 2. dejanje **Savinove opere »Gosposvetski sen«,** ki prikazuje vstoličenje slovenskega knezov na Gosposvetskem polju. Poleg opernega ansambla in solistov sodeluje pevski zbor **»Ljubljanskega Zvona«.**

Ob 20. uri bo v operi predstava Bravničarjevega **»Pohujšanja v dolini šentflorijanski«.**

Kralj Aleksander Glasbeni Matici

Na binkoštni ponedeljek, dne 16. maja bo ob 9. uri v Filharmoniji občni zbor Glasbene Matice, takoj na to pa slovesno **razvitje zastave, ki jo bo podaril Nj. Vel. kralj Aleksander naši Matici za nje 60 letnico.** Ob pol 11. bo v Vegovi ulici **odkritje osmih spomenikov jugoslov. glasbenikom** in sicer v tejle vrsti: Matej Hubad, Franc Gerbič, dr. Benjamin Ipavic, Vatroslav Lisinski, Jakob Petelin-Gallus, Davorin Jenko, Stevan Mokranjac in p. Hugolin Sattner. Od univerze do stopnišča bo pet kipov, od tam naprej trije in dalje bo odprta pot bodočim. S temi spomeniki hočemo predvsem poudariti, da je **izmed vseh umetnostnih panog glasba najbolj gojila jugoslovenstvo.** Naši pevski zbori so že zgodaj peli srbskohrvaške skladbe. Stevan **Mokranjac je izšel prvič v tisku pri naši Glasbeni Matici,** ki je na vseh koncertih doma in v tujini izvajala njegove skladbe. Lisinski, najboljši hrvatski skladatelj, je bil po očetu in materi Slovenec iz Novega mesta.

Poprsja bodo iz bronovine, visoka 65 cm. Zelo zanimiv je stari Gallus; Ipavic in Sattner sta prav častitljiva, Jenko pa je vpodobljen v letih, ko je zložil »Naprej zastave Slave«. Kipe je izredno plastično in umetniško izdelal naš mojster **Lojze Dolinar.**

Pobudo in prvi fond za to je dal g. senator Ivan Hribar, ki je ustanovil odbor za spomenik Davorinu Jenku; iz te akcije je nastala širša: poleg Jenka dobi spomenik še sedem njegovih tovarišev.

Tekme

Ob 14. uri istega dne bo **tekma slovenskih pritrkovalcev.** Pritrkavanje je naša posebnost; pridejo pritrkovalci iz raznih far, ki bodo tekmovali za pet nagrad na štirih novih zvonovih, ki so jih Strojne tovarne in livarne v Ljubljani ulile za romarsko cerkev na Brezjah. Zvonovi tehtajo 5196 kg.

Po tej tekmi bo še **tekma pevskih zborov iz dravske banovine.** Doslej je prijavilo udeležbo 17 članov Hubadove župe in 7 članov Ipavčeve župe. Program si izberejo zbori sami, posebna žirija pa ga bo razdelila v tri skupine in vsaka skupina bo nastopila za se.

Obeta se nam torej lepa manifestacija za našo kulturo in posebej še za našo glasbo, — je zaključil g. ravnatelj Mahkota in ob slovesu pristavil, da je že zagotovljena četrtinska vožnja. —o.

Žena, kultura in kriza

Kult lepote in okusa, kultura telesa in srca so stvari, katere moramo vsak po svoji možnosti čuvati, da jih ne ugonobi val svetovne krize. Kult samega sebe je mnogostranskega, predvsem pa obširnega gospodarskega pomena. Danes, ko vesoljni vrtinec potegne zdaj tega, zdaj onega s površja na svoje dno, bi se morali vsi kakor vertga skleniti v vrste in braniti drug drugega. In prav tu so ženi dane široke možnosti udejstvovanja in mnogo bi bilo o tem povedati. Najprej pa bi se rada dotaknila tiste točke, katera je — recimo — srcu najbližja, odnosno najbolj intimna.

Prvo, kar v pozdrav novemu dnevu vzame žena v roke, je kos perila. Ta pa ni nikdar brez okraska — čipke, vložka ali vezenine. Tukaj si pa moramo zastaviti vprašanja, je li to domačega ali tujega izvora. Tu je Ahilova peta sedanjega časa — tu je vprašanje koščka kruha mnogih žen in deklet.

Nedavno je izšel poziv proti uvozu strojnih čipk in vezenin. Tega je naša javnost sprejela zelo simpatično — toda le v teoriji; kako bo to v praksi, naj pokaže zavednost nas vseh v najbližnji bodočnosti.

Zastoj domačih izdelkov pospešuje krizo in je sokriv posledice. Danes je uvoženega toliko nepotrebnega tujega blaga, da nas mora biti sram zaradi izdajanja denarja in zapravljanja našega narodnega premoženja, čeravno imamo najfinejše okraske domačega dela, ki po lepoti in ceni lahko vzdrže vsako inozemsko konkurenco.

Razveseljivo je dejstvo, da so započeli naši poslanci hvalevredno akcijo proti uvozu tujega blaga in potrebno bi bilo, da bi posvetili posebno pozornost še uvozu ženskih ročnih del iz tujine. S to omejitvijo bo naše čipkarstvo zopet mogoče poživiti in tako pomagati tudi najbednejšim.

Še nekaj je, na kar pač naših dam niti opozarjati ni treba. Čipke so običajni okras ženskega perila in ta pride posebno do veljave pri izrezu bluz in kostumov. Dama, ki kaže dober okus, nosi navadno ročno delane čipke; nasprotno pa pove časih košček strojne čipke pri izrezu o okusu dame več kakor ve vsa ostala toaleta. To mnenje prevladuje zlasti po velikih mestih in tam boš redko našel damo, ki bi nosila strojne čipke, ker ne mara delati slabega vtisa in ustvarjati slabega mnenja o svojem okusu. Znano je, da pravilno kultivirani krogi ročno delo nad vse cenijo.

Košček ročno delane čipke nehote vzbuja občudovanje do izdelovalteljice in spoštovanje do tiste, ki ga nosi, ker kaže svojo notranjo in zunanjo kulturo.

To pa ni le ugotovitev, temveč zelo važna zadeva, kateri bi moralo naše ženstvo posvetiti več pozornosti kakor dosedaj. Dobro vzgojen človek na splošno že od nekdaj spoštuje ročno delo, katero ravno intimnemu telesnemu perilu daje poseben čar.

V mnogih omarah je videti perilo večinoma okrašeno z ročnim delom. Imovitejše dekle si to lahko omisli in s tem dokaže, da ima dovolj smisla in razumevanja za njegovo pristnost. Manj premožna pa si ga izveze sama, ker je pridna in potrpežljiva in ena kakor druga bo nekoč dobra gospodinja.

Naša dekleta so se v čipkarskih šolah tako izvežbala, da za razmeroma mal denar izdelujejo najfinejše bruseljske, benečanske in najnežnejše klekljane čipke. Zato je danes treba opozoriti ves naš ženski svet in vsako posamezno damo, da si omisli le čipke domačega ročnega izdelka. S tem bo dala lep zgled in dokaz svoje vsestranske kulture ter bo odpomogla zastanku naših čipkarskih ročnih del in pripomogla k omilenju gmotnega položaja naših pridnih čipkaric. **Marija Šarčeva.**

Nova knjiga Tiskovne zadruge

Pravkar je izšla v založbi Tiskovne zadruge v Ljubljani kot druga knjiga zbirke »Slovenske poti« povest *»Pot ob prepadu«*, ki jo je napisal *Jože Kranjc*. Pisateljevo ime je znano naši javnosti iz raznih prispevkov v »Ljubljanskem Zvonu« in drugih leposlovnih revijah, zlasti pa po knjigi »Ljudje s ceste«, ki jo je pred nekaj leti izdala Cankarjeva družba. — Snov za to povest je povzeta iz življenja pohorskih kmetov in bajtarjev, ki se izživljajo po svoji kmečki modrosti in svoji zdravi, prirodni čutnosti. »Pot ob prepadu« je ljubezenska zgodba med deklo Reziko in tihotapcem Francetom, ki se zaradi junakovega notranjega nemira in neodoljivega hrepenenja po svobodi tragično konča s smrtjo obeh ljubimcev. Pohorski gozdovi, prisojne vasi, viseče po bregovih med njivami in travniki, ob vznožju pa mračna struga deroče Drave, ta pokrajina je dobila v Jožetu Kranjcu svojega oboževatelja in oblikovalca. Povest, ki je pisana z veliko spretnostjo in prepričevalnostjo, zasluži, da jo zdaj toplo priporočamo. (Naš list bo v eni prihodnjih kulturnih prilog objavil o delu obširnejšo oceno.)

Danes nov roman!

Jubilej prekmurskega evangeljskega senjorja

Murska Sobota, 24. marca.

Te dni praznuje g. Štefan Kovač, evangeljski senjor 40 letnico svojega dušno pastirskega delovanja v Murski Soboti. Trud in razočaranje sta za njim, kajti le malo je bilo trenutkov, ki so mu natrosili zadoščenje za njegovo delovanje. Pa kdo bi mu danes verjel, da stoji tesno pod sedmim križem in da je že štirideset let dela za njim. A je tako. Pripovedoval mi je o svoji mladosti počasi in preudarno, kakor bi hotel vsako besedo pretehtati. Še nižje je sklonil glavo in pripovedoval v pojoči prekmurščini:

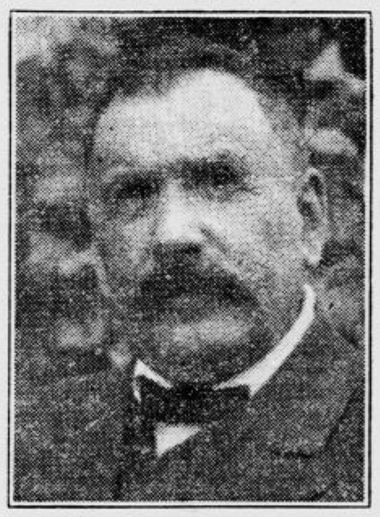

Rodil sem se 25. januarja 1866 v Lebnu, ki leži v bližini Raba. Tam sem obiskoval ljudsko šolo, v gimnazijo pa sem šel v Šopronj, kjer sem tudi absolviral 3. letnik teologije. Nato sem šel v Jeno, kjer sem bil po enoletnem študiju posvečen za duhovnika. Bil sem nato dve leti domači učitelj pri nekem veleposestniku v Teti. Leta 1892. pa sem prišel v Mursko Soboto. Razmere na mojem novem službenem mestu so bile vse prej kakor rožne, posebno za mladega duhovnika, ki je šele stopil v svet. Zavedal sem se, da stojim pred težkim in odgovornim delom. Cerkvena občina je bila slabo organizirana. Posedovala je le malo hišico, kjer je bila molilnica. Zbog tega je bila pač nujno potrebna zgraditev cerkve. Tako sem stal pred svojo največjo nalogo. Potrebni denar za zemljišče je bil kmalu nabran, a težji je bil nakup zemljišča. Naša največja nasprotnica je bila grofica Szaparyjeva. Povsod nam je nakup zemljišča preprečila s tem, da ga je sama prej odkupila. Z zvijačo se nam je slednjič posrečilo, da smo našli primeren prostor in leta 1909 smo začeli z zidanjem. Naključje je hotelo, da so cerkvena vrata nove cerkve bila baš nasproti grofičinega stanovanja in ona je to baje smatrala za božjo kazen. Omračil se ji je um...

Cerkev je stala takrat 100.000 kron. Za ta znesek smo se zadolžili v Šopronju. Poplačali smo ga po vojni na prav čuden način. Takoj po prevratu je bil razširjen po Prekmurju komunistični »beli penez«. Nihče ga ni hotel jemati, zato je bil brez veljave. Zbrali smo ta denar, katerega nam je vsak rad dal, kdor ga je le imel in ga poslali v Šopronj, kjer je bil veljaven. Naš dolg je bil poravnan. Prizidali smo še šolo in preuredili evangeljski dijaški dom ter si

VESELE PRAZNIKE

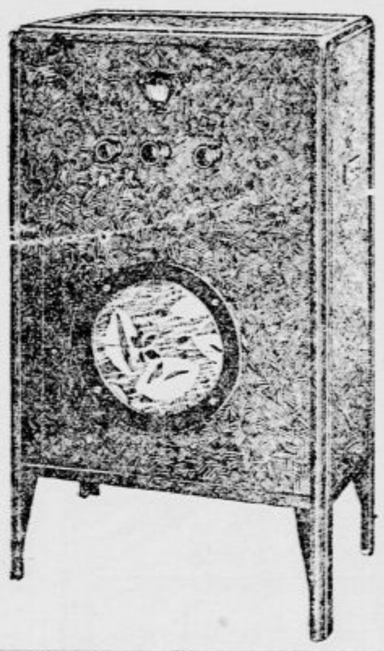

boste imeli, če si nabavite dober radijski aparat. Pišite nam po naš novo izišli cenik, kjer dobite opise, slike in cene najmodernejših aparatov.

Kvaliteta naših aparatov, nizke cene in ugodni plačilni pogoji Vam omogočijo ,da si nabavite res prvovrstni aparat.

RADIO LJUBLJANA

Miklošičeva cesta 5

TELEFON 3190

še prihranili nekaj denarja... Sodim, da je naša cerkev ena najlepših stavb v Murski Soboti in v Prekmurju vobče.

Leta 1920. sem izdal na lastne stroške evangeljski koledar v slovenščini. Do takrat smo imeli le madžarskega. Ker je ljudstvo z navdušenjem sprejelo slovensko štivo, smo se odločili za izdajo »Düševnega lista«, ki sedaj še redno izhaja. Spočetka sem ga urejeval sam, a ko sem bil 1921 izbran za senjorja prekmurskih evangeličanov, sem moral zaradi prezaposlenosti prepustiti uredništvo drugemu. Še danes pa sodelujem in pišem rad za list, za svoje prekmurske evangeličane... Dve hčerki mi živita. Ena je doma, druga v Newyorku, sin pa si je izbral moj poklic. V Gornjih Slavečih je župnik.«

Še bi mi pravil čestiti mož, pa ga je že dolžnost klicala. Saj je njegova fara velika, vse sam opravlja, a njegov senjorat obsega vse Prekmurje. Njegov jubilej je praznik vseh prekmurskih evangeličanov, saj je evangeljsko versko gibanje tesno zvezano z njegovo osebo in delovanjem. K lepemu jubileju tudi naše iskrene čestitke!

Mučeniška mati sina trpina

Ob 80-letnici matere pogrešanega dobrovoljca

Mokronog, 25. marca.

V podstrešni sobici tam blizu sodnije mokronoške vzdihuje praznujoč osemdesetletnico Terezija **Žgajnarjeva.** Premišlja pač o nesrečni usodi, ki jo biča neprestano v življenju. Osem krepkih križev nosi na svojih šibkih ramenih. Boljše čase je preživela nekdaj, saj je bil njen pokojni mož sodni uradnik. Prerano je legel v grob in zapustil ubogo vdovo in sinčka-edinca Ivana. Čim se je zacelila ena rana, je prišel nov udarec. Ob groznem požaru, baš na semanji dan, ki je v živem spominu marsikaterega sejmarja, čigar dvajsetletnica je bila 19. avgusta lani, je zgorela zapuščenčema hiša do tal. Ivan in mati sta bila zopet brez sredstev, razen par študentovih knjig sta rešila le golo življenje. Z izkupičkom za prodano stavbišče sta si postavila pri par minut oddaljenem Sv. Florjanu novo zidano hišo, misleč, da jima bo nebeški ognjegasec v svoji bližini bolj naklonjen. Pri zidanju doma se je morala starka zadolžiti. In zopet sta »pogorela!« — tokrat jima je bila prodana domačija.

Sin Ivan je bil zelo nadarjen dečko, z izvrstnim uspehom je maturiral na novomeški gimnaziji. Nato je študiral pravo. Bil je med takratnimi idealnimi visokošolci eden izmed prvih borcev za jugoslovenstvo. Nastala je vojna in z njo nova Golgota za že toliko preizkušeno vdovo. Razni takratni avstrijski priganjači so sina uklenjenega pahnili v ječo. Grenko je morala mati piti žolč in kis iz keliha bridkosti. Različni — tezeji in tschitschi so ga preganjali in njo mater, ki je sina rodila, veleizdajalca, takega, da je zatajil samega Franca Jožefa in šel na »ta serbovsko plat!« Žgajnarjevega Ivana in še druge so zmerjali s »srbsko smrdokavro,« to je bil običajni izraz za idealnega Mokronožana. Za ubogo mater pa ni bilo druge utehe in tolažbe kakor: sina bodo obesili, mogoče — ustrelili. Peklenska je bila muka za ubogo vdovo. Ivan je delil v ječi usodo z Endliherjem, dr. Novakom, dr. Fedranom, Lovšinom in drugimi vrstniki. Iz ječe so ga poslali na fronto, niso mu pa dali prilike, da bi le materi šel potožit svoje gorje in da bi poljubil mučenico. Poslednji njegov pozdrav ji je prinesel g. Rudolf Kuhar, strojnomizarski podjetnik iz Mokronoga, zvesti Ivanov prijatelj.

Ivan je bil sevda kmalu ujet in je krepko stisnil desnico bratom Rusom. Zadnji glas iz ruskega ujetništva je dobila mati 1917. Od takrat ni ne duha ne sluha o njem. Ljudje ugibljejo vsakovrstno. Trdijo, da je imenitna »peršona,« generalni zdravnik in dodajajo še celo, da ima tako veliko »štacuno«, kakor je mokronoška in gorska cerkev skupaj. Mati pa bi bila zadovoljna, kakršen da je, samo da pride že enkrat živ v njeno naročje — in v tem pričakovanju živi v podstrešni sobici, deleč usodo uboge vdove s perico Lojzko. In kadar potrka kdo na vrata, vedno pričakuje in pričakuje... ali bo vendar le prišel edini sin, učeni Ivan.

Ivan Žgajnar v uniformi jugoslov. dobrovoljca v Rusiji.

Ali ne bi bilo lepo, ko bi lepega dne potrkal pismonoša Janez in prinesel namesto onega, nad čemer sicer uboga Reza še ni obupala, — Ivanovega glasu, vsaj glas Ivanovih prijateljev in sotrpinov. Koliko je danes Žgajnarjevih sošolcev in bivših preganjancev, ki so srečno prestali persekucije avstrijske soldateske! Morda se uboge starke spomnijo s kako podporo, — še je čas, da se ji ne bo treba mučiti po njivah in se preživljati s težko dnino. Ima pa sicer zaslombo pri plemenitih ljudeh. Razne dobre hiše v Mokronogu se je spominjajo v stiskah.

Koliko trpi telesnega in še več duševnega zatajevanja, si lahko vsak misli, če si predstavlja osemdesetletno vdovo uradnika, ki jo ob znoju njenega obraza žge pekoče solnce ves dan na polju. Od zadnjem obisku mi je hudomušno pristavila, da ne zna delati tako lepih verzov kakor ranjka, bedno preminila Neža, kateri je tik pred smrtjo tvrdka Bolaffio nakazala podporo.

Od neprestanega jokanja za sinom je prišla skoro že ob vid, zato nujno potrebuje očala. Pa bi ji mnogo koristil tudi nov štedilnik. Pravi, da ji ga bo kupil sin Ivan, ko se povrne iz Rusije... A če ga ne bo? Kdo bo olajšal kratke urice težavnega življenja mučeniške matere sina mučenika? Kdorkoli bo, plemenito se bo izkazal. Nicj pa želimo, da okreva in dočaka srečnejšo »Alelujo«!. S.

Važen priročnik naših gostilničarjev in hotelirjev

V založbi Banovinske zaloge šolskih knjig in učil je izšla izpod peresa gg. F. Jelenca in N. Velikonje knjiga **»Serviranje«,** ki zasluži največjo pozornost naših gostilničarjev in hotelirjev pa tudi naših gospodinj. Knjiga nima niti v mednarodni literaturi sovrstnice. V njej je do najmanjše podrobnosti, rekli bi, s filmsko ponazoritvijo na 260 straneh teksta in 80 straneh slik na umetniškem papirju poleg številnih slik med tekstom podana natakarjeva služba od male gostilne do velikega mednarodnega restavranta.

Knjiga se prav za prav šele začenja tam, kjer druge slične knjige nehajo, ter s tem ustreza tako občuteni in često izraženi potrebi po jasnem in natančnem opisu natakarjevega dela. Tudi človeku, ki nima neposredno posla z gostilno, bo knjiga nudila mnogo novih pogledov na zanimivo gostilniško in restavrantsko poslovanje. To knjigo mora imeti vsak, kdor se kreta v družbi, odnosno kdor mora sprejemati družbo. V njej se podaja sinteza mednarodnega serviranja. Najvažnejši strokovni izrazi so navedeni tudi v francoskem, nemškem in angleškem jeziku. Knjiga obravnava servirni materijal, službeno razvrstitev postrežnega osebja, njegove dolžnosti in lastnosti, ki jih služba zahteva, prikazuje plastično v posebnem poglavju pomen vsakega reda v jedilnem sporedu, posebnosti tega pri raznih narodih, kako se vsaka jed jé in kako se servira. Pijače so obravnavane z mednarodnega (francoskega) in domačega vidika s posebnim poudarkom glede domačih vin. Velika pozornost je posvečena sestavljanju jedilnega in vinskega lista in njega opremi s krasnimi vzorci. Obsežno je opisano obratovanje restavranta, bistvo kalkulacije, kontrole, knjigovodstva in naloge restavranta v hotelu. Obravnava se kuhinja velikega mednarodnega podjetja. Obširno je poglavje o prostorih in njih opremi.

Posebnost v strokovni literaturi je poglavje o servirnih vajah, kjer so posamezni pošli razčlenjeni do najmanjše podrobnosti, nakar sledi serviranje celih obedov, priprave zanje in pospravljanje po njih. Ker zanima vprašanje prejemkov postrežnega osobja tudi najširše občinstvo se v tej knjigi govori tudi o napitnini, postrežnini, odstotku od prometa in plačah postrežnega osobja. Knjiga je bila spisana po uradnem nalogu kr. banske uprave v pospeševanje tujskega prometa ter se zato prodaja po režijski ceni brez vsakega dobička po 72 Din. Manikati ne bi smela v nobeni naši gostilni! Naroča se neposredno pri Banovinski zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani.

DAMSKA LJUBLJANA NE ZAOSTAJA

To dokazuje prekrasna izbera najmodernejših damskih plaščev, kostumov in oblek pri tvrdki **FR. LUKIČ v Stritarjevi ulici.**
Pariz, Dunaj ne nudita krasnejših oblačil kot naša domača tvrdka.

Domače vesti

* **Opozorilo! Ekspozitura oglasnega oddelka »Jutra« v Prešernovi ulici 4 uraduje danes do 12., centrala oglasnega oddelka v Šelenburgovi ulici 3 pa se sprejema stranke ves dan. Današnja naklada »Jutra« je izšla v 42.000 izvodih.**

* **Vojaške vesti.** Intendantski podpolkovnik Anton Hivert, doslej načelnik intendanture komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani, je imenovan za šefa računskega odseka kontrolno-budžetskega oddelka ministrstva vojske in mornarice. Intendantski major Hinko Žabkar za vršilca dolžnosti šefa kontrolnega odseka kontrolno-budžetskega oddelka ministrstva vojske in mornarice, intendantski major Ivan Jane

Elitni Kino Matica

Največja umetnica mojstra režije

Ernsta Lubitscha

film, ki Vam bo pretresel srce in dušo, film, ki Vam bo vzbudil najplemenitejša čustva ljubezni, sočutja, odpuščanja in ganotja

GLAS VESTI

(Ubil sem človeka)

Dopolnilo domači film »Ne vprašaj za ime« s tenoristom Mirkom Jelačinom v glavni vlogi
Najnovejši Foxov zvočni tednik

Predstave oba praznika ob 3., 5., 7. in 9. zvečer.

Predprodaja na oba praznika od 11. dopoldne dalje

Telef 2124

za vršilca dolžnosti načelnika intendanture komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani, intendantski major Mirko Vilfan pa za vršilca dolžnosti upravnika zavoda za izdelavo vojaških uniform. Žandarmerijski kapetan 2. razreda Anton Andrič je trajno upokojen. Ženitev je dovoljena pehotnemu poročniku Norbertu Wurzbachu z Mašo Grošljevo, hčerko pokojnega Andreja Grošlja, šefa carinarnice v Ljubljani.

* **Diplomirali so na juridični fakulteti ljubljanske univerze** gg. Franjo Omladič, Leon Pretnar, Stojan Pretnar, Milko Čuperla, Milko Kepec, Gabrijel Čop in Stanko Plut. Na zagrebški tehniški fakulteti je diplomiral za strojnega inženjerja g. Stanko Skok iz Domžal. Čestitamo!

* **»Službeni list dravske banovine«** objavlja v 24. letošnji številki: uredbo o draginjskih dokladah državnih upokojencev razpis ministra pravde o povračilu stroškov za prestajanje kazni vojaškosodno obsojenih oseb, objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1932., razglas Narodne banke kraljevine Jugoslavije o zameni desetdinarskih novčanic 1. izdaje in razglas Narodne banke o zameni petdinarskih novčanic kraljevine Srbije.

* **Zamenjava 10 dinarskih in 5 dinarskih novčanic.** V smislu razglasa Narodne banke se vzamejo iz prometa desetdinarske novčanice od 1. novembra 1920 in petdinarske novčanice izdaje Nar. banke kraljevine Srbije, ki nosijo razne datume. Za te novčanice, ki se vzamejo iz obtoka, se dobi pri zameni polna vrednost v drugih novčanicah. Zamenjava se bo vršila pri Narodni banki v Beogradu kakor tudi pri vsaki njeni podružnici v državi tri leta; po poteku treh let od dne, ko izide ta poziv tretjič v »Službenih Novinah«, prenehajo iz obtoka vzete novčanice biti zakon. plačilno sredstvo in jih Narodna banka ne bo več zamenjavala. Imetnik iz obtoka vzetih novčanic bo te lahko tudi po poteku trileta roka predložil v zameno glavni blagajni, ki jih bo izplačala in uničila.

* **Posredovalnica za kmetijske pomočnike in pomočnice.** Dne 21. t. m. se je vršil pri sreskem načelstvu na Prevaljah sestanek županov, odnosno občinskih kmetijskih odbornikov iz občin Prevalj, Mežice, Črne, Tolstega vrha, Kotelj, Libelič, Marenberga in Mute. Na sestanku, sklicanem v svrho ustanovitve posredovalnice za kmetijske pomočnike in pomočnice (hlapce, dekle, pestunje in druge), je sreski kmetijski referent pojasnil udeležencem pomen te važne ustanove v srezu, kar so vzeli prisotni zastopniki občin z zadovoljstvom na znanje. Na čelu posredovalnice

Od opasnosti gripe, influence in nalezljivih vratnih obolenj varujejo

Dobivajo se v vseh lekarnah. Cena malega zavojčka Din 8, velikega zavojčka Din 15.

je odbor, ki ga sestavljajo sreski kmetijski referent kot stalni predsednik, zastopnik sreskega kmetijskega odbora in osem zastopnikov občinskih kmetijskih odborov zgoraj navedenih občin. Posredovalnica prične v kratkem delovati. Želeti je, da bi nova ustanova, ki je važna gospodarskega pomena tako za delojemalce kakor za delodajalce, dosegla svoj namen v polni meri.

* **Pozor podeželski obrtniki!** Te dni sta se po raznih krajih zglaševala dva akviziterja, ki sta nastopala tudi v imenu direktorja obrtne šole in nekih strokovnih učiteljev, češ, da se bo od te strani izdajalo neko strokovno glasilo. Direktor obrtne šole se je odločno zavaroval proti zlorabi svojega imena in zato opozarjamo podeželske obrtnike, naj se vedno točno prepričajo o verodostojnosti vsake legitimacije raznih agentov in drugih obiskovalcev.

Pri pokvarjenem ali preobremenjenem želodcu, zgagi, pri početnem čiru v želodcu vam pomore **SALVACID**

Dobiva se v vseh lekarnah.

Odobreno od Min. soc. politike in nar. zdravja S. št. 2009 8. II. 1932

* **»Med padarji in zdravniki«.** Zbirka črtic pod tem naslovom izpod peresa Janka Kača je pravkar izšla in se je pričela razpošiljati naročnikom.

* **Novi grobovi.** V Zagrebu je umrl gosp. Drago Mandeljc, višji kontrolor drž. železnic. Pogreb našega uglednega rojaka bo danes ob pol 17. uri na Mirogoj. Za blagim soprogom in očetom žalujejo soproga, sin in hčerka, vest o njegovi smrti pa je vzbudila iskreno sočustvovanje v širokem krogu tovarišev, prijateljev in znancev. — Na Jesenicah je po daljši bolezni umrla gospa Fani Bernardova, soproga tesarskega delavca pri KID. Pokojnica, ki je bila tiha in blaga žena, je zapustila žalujočega soproga in hčerko. — V ptujski bolnici je umrla po daljšem bolehanju vdova Zajdela Amalija, trafikantinja v Ptuju v 52. letu starosti. Istotam je umrl Kolar Tone, vžitkar iz Majšperka v 76. letu starosti. — Bodi pokojnim ohranjen blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Zadnja pot Hallerjeve mamice.** Iz Radeč nam pišejo: Med zelenjem in cvetjem je ležala na mrtvaškem odru Frančiška Hallerjeva, obdana od obilo vencev. Prišlo jo je kropit neštevilno ljudi iz mesta in okolice, da zadnjikrat vidijo blago pokojnico. Kako je bila ga. Hallerjeva spoštovana, je pričala veličastna udeležba na njeni zadnji poti v sredo. Udeležili so se pogreba Sokoli, gasilci, deputacija trgovcev s predsednikom gremija g. Černetom, obrtniki in mnogo drugih meščanov in mnogo občinstva z Zidanega mosta, Loke in Dola. V svečani tišini, ki so jo prekinjale samo žalostinke godbe »Savskega vala«, se je sprevod vil skozi mesto na pokopališče, kjer je rodbinski grob sprejel krsto v svoj hladni objem. Naj bo lahka zemljica domača blagi in dobri mamici Hallerjevi!

* **Novo knjigo »Otrok v predšolski dobi«,** ki jo je spisal dr. Dragaš, se dobi v vseh knjigarnah po zmerni ceni.

* **Ključavnica, ki se z vetrihom ne da odpreti.** Dijak 4. razreda obrtne šole v Zagrebu Ivan Suhadolnik je, kakor poročajo zagrebški listi, izumil ključavnico, ki jo z vetrihom ali kako drugo pripravo ni mogoče odpreti. Ta izum je Suhadolnik demonstriral pred učiteljstvom obrtne šole, ki je izjavilo mlademu izumitelju svoje priznanje. Z istim uspehom je Suhadolnik demonstriral svoj izum tudi pred zagrebško policijo.

* **Živinski in kramarski sejem v Polšniku** bo v četrtek po velikonočni nedelji 31. t. m. Ta sejem se je svoječasno vršil v vasi Brezovem, a je bil prenešen v Polšnik. Za obilen obisk se vabijo kupci.

Vsakdo bo lahko vesel

S pomladansko sezono je prispelo ogromno mnogo blaga tako, da si vsakdo lahko izbere kar si želi. Gramofoni plošče, radioaparati, nogometne žoge, tenis raketi, kakor tudi prvovrstna kolesa po najnižjih cenah se proda pri 3905

„Tehnik" Josip Banjai

Ljubljana, Palača Okrožnega urada.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

25. marca 1931

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra 5. smer in brzina vetra 6 oblačnost 1—10 3. temperatura 4. relativna vlaga v %, 7. vrsta padavin, 8 padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

Ljubljana: 7, 765.8, —2.8, 80, NNE2, 4, —, —; Ljubljana: 14, 765.2, 4.8, 70, SW1, jasno, —, —; Maribor: 7, 765.0, —4.0, 80, NE2, jasno, —, —; Zagreb: 7, 762.2, —1.0, 80, W1, 5, —, —; Beograd: 7, 764.3, —3.0, 80, W2, 10, dež, 4.0; Sarajevo: 7, 765.5, —3.0, 80, mirno, 10, sneg, 0.2; Skoplje: 7, 763.1, —1.0, 80, NW5, 10, —, —; Kumbor: 7, 758.1, +5.6, 50, E1, 3, 3, —, —; Split: 7, 758.9, +5.4, 40, NE5, 5, —, —; Rab: 7, 762.6, %1.5, 50, NE2, 7, —, —.

Temperatura v Ljubljani 4.2, 4.6, v Mariboru 2.6, —4.0, v Zagrebu 3.0, —1.0, v Beogradu —2.0, —4.0, v Sarajevu 1.0, —4.0, v Skoplju 5.0, —2.0.

Danes nov roman!

Ali še slabo spite?

Naglo se boste opomogli, če se boste hranili s krepilno hrano, ki jo bodo po bolezni oslabljeni organi lahko pretvorili v novo moč.

Ovomaltine, zdrava, krepilna hrana, vsebuje v svojih topljivih zrncih samo najžlahtnejše hranilne snovi, ki se znanstvenim postopanjem pridobivajo iz slada, svežega mleka in svežih jajc, ki jim je zaradi boljšega okusa dodan kakao.

Na zahtevo pošljemo vzorec zastonj.

Cena škatlici Din 16. Dobiva se povsod.

DR. A. WANDER d. d., Zagreb

OVOMALTINE

krepi vaše živce.

1620

* **Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani** priporoča svojo veliko zalogo muzikalij, in to največ ruskih ter bogato izbiro skladb vseh drugih svetovnih skladateljev. Na zalogi leposlovje in znanost iz domače in svetovne književnosti. Brezobvezno vse na vpogled v knjigarni. Cenik se razpošiljajo brezplačno.

* **Dva dečka, stara 7 in 4 leta, se oddasta za svoja.** Pojasnila daje Dečji dom kraljice Marije, Lipičeva ulica v Ljubljani.

Čuješ jo: Velika noč

hodi od palač do koč
in vstajenje v vsej naravi
mahom se povsod pojavi.
Vrata na stežaj odprimo!
Okna s cvetjem okrasimo!
Da popolno bo veselje,
izpolnjene slednje želje,
mizo s prtom pogrnimo,
nanj »Jajnine« postavimo.
Vsa družina bo vesela,
ko bo v skledi jed dišela.

* **Nalezljive bolezni v dravski banovini.** Po objavi banske uprave v Ljubljani je na področju dravske banovine v dobi od 8. do 14. t. m. obolelo za nalezljivimi boleznimi 537 oseb in sicer: za ošpicami 292, za davico 100, za škrlatinko 73, za dušljivim kašljem 45, za šenom 12, za tifus. boleznimi 7, za otročniško vročico 6, za nalez. vnetjem možganov in za krčevito odrevenelostjo pa po 1 oseba.

Ako Vam je PRIJETNO

imeti lepo elegantno obleko — dobro in poceni, nabavljajte blago za vse vrste oblačil v špecijalni trgovini

NOVAK, Ljubljana,
KONGRESNI TRG 15
nasproti nunski cerkvi

* **Razpisane nagrade.** Kake koristi in novosti nudijo kupcu svilene nogavice Bergella in Riviera? Za najtočnejše odgovore so določene 4 velike in 70 malih nagrad za uteho, pri katerih se bo razdelilo 100 parov svilenih nogavic Riviera in Bergella. Natančnejši pogoji za nagrade so objavljeni v današnji številki »Jutra«.

* **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

* **Darujte podpornemu društvu slepih. Ljubljana, Pod Trančo 2-III.**

Ne premišljujte,

kje si za praznike poceni preskrbite dobra **VINA,** katera se od danes dalje točijo, in sicer:
grofa HERBERSTEINA
knezoškofa KARLINA
grofa MERANA
kneza WINDISCHGRAETZA

Čez ulico po litru Din 4.— ceneje!

Automat buffet „Daj-Dam"

na ALEKSANDROVI CESTI 4 palača »Viktoria« — Telefon 2308.

KLOBUKE raznih kakovosti, v najnovejših barvah in oblikah, zadnje modne novosti, ter sportne klobuke in čepice, dobite v lepi izbiri po nizkih cenah pri 3577

MIRKO BOGATAJ
specijalna trgovina klobukov
LJUBLJANA, Stari trg
Sprejemajo se popravila! Solidna postrežba!

Obleke, površnike, trenchoate i. t. d.

izdeluje najsolidneje in najceneje

K. Pučnik

Ljubljana, Tavčarjeva ul. 3

PRIZNANO FINO ANGLEŠKO BLAGO

Foto amaterji!

Če ste zelo radovedni, kako ste fotografirali na Vaš film ali plošče, Vam iste izdela s kopijami že v 2 urah

FOTO TOURIST
ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 6.

* **Ni življenja brez težav!** Izšla je četrta številka revije za trgovsko znanost »Uspeha«. Ni življenja brez težav, pravi, in ponuja knjigo »Kako premagam poslovne težave«. Knjiga je kažipot, ne molitvenik. Kaže, kaj naj se ukrene. Knjiga je napisana za tiste, ki ne znajo premagati svojih trgovskih težav. — Prispevki v »Uspehu« so tako pogodeni, da človeka na mah streznijo. Z drugimi očmi gledate svet, če prečitate zaporedoma: Pogum velja, Vaša bodočnost je odvisna od vas samih, Če bi vsakdo plačal svoje dolgove, Napredek je potreben, Dom poslovnega človeka, Kako se da firmo rešiti pred zlom, Kaj moramo storiti, da bomo več prodali itd. Poslovni ljudje pa bodo našli mnogo pobud v svojih stalnih rubrikah: Šef, Odjemalec, Vaš prijatelj, Uradnik, Prodajalec, Posnemajte, Knjige, ki vam služijo, Kako se dokopljem do boljše službe. Ta-le rubrika je danes bolj aktualna kakor marsikatera druga. V tej številki pa pričenja tudi še nova rubrika »Reklama«. Jako poučna in zanimiva je razprava »Ali so stroji krivi...?« Svetloba v velikih mestih je na kraju lepo ilustriran članek. Mnogo prinaša »Uspeh«, mnogo, za vsakega nekaj. »Uspeh« se naroča v upravi: Dalmatinova ulica 10./I. v Ljubljani in stane za vse leto 60 Din.

* **Vsak se veseli pomladi.** To geslo si je nadela tvrdka Josip Jelovšek nasl. Albin Konjedić v Ljubljani, Aleksandrova ul. 4. — V svojem trgovskem optimizmu hoče nuditi pomladansko veselje vsem, ki se ga žele v obliki cenenega nakupa najnujnejših potrebščin za pomlad, brez katerih ni pravega veselja. Uprav po neverjetno nizkih cenah ponuja z današnjim oglasom v »Jutru« klobuke, sportne čepice, damske in moške nogavice, platno, delene, svile itd po tako nizkih cenah, kakršnih menda najstarejši ljudje ne pomnijo. Ni dvoma, da bodo naši čitatelji te ponudbe izredno veseli in se je bodo najizdatnejše poslužili. Cene so razvidne v oglasu.

Čitaj, ako rad uživaš čokolado!

»Mlekita«, »Kavita«, »Maslita«, »Grenkita« so nove čokoladne špecijalitete tovarne Mirim.
»Kavita« ima izrazit okus fine kolonijalne kave. Uživajo jo radi oni, ki ljubijo fin kavin vonj in okus.
»Mlekita« je čokolada z obilno primesjo tolstega mleka, nedosežnega okusa, zelo tečna in redilna. Priljubljena je zlasti pri nežnem spolu in pri otrocih.
»Grenkita«. Po nji segajo radi oni, ki ne marajo presladkih slaščic.
»Maslita« je običajna dezertna čokolada z vanilijinim okusom.

* **Kupujte za veliko noč Ciril-Metodove razglednice.** Podpirajte družbo in domačo obrt.

* **Brezobrestno posojilo** za zidavo in prezidavo, odkup zemljiško-knjižnega dolga, nakup poslopij in zemljišč, daje Zagrebška stavbno - kreditna zadruga. Zastopstvo, Ljubljana, poštni predal 307. Sprejme poverjenike.

* **Šah krizi!** In tudi ta kriza, ki kakor razne epidemije deluje v prvi vrsti med onimi, ki izgubijo pogum ter apatično pustijo, da jih zagrabi val nevarnosti in težav namesto, da bi se z vsemi svojimi močmi uprli, se da premagati z močno voljo in razumom. Šah krizi! — s srečko državne razredne loterije! Včeraj, to je v enem samem dnevu, se je s tremi srečkami doseglo naslednje dobitke: 1,000.000, 500.000 in 400.000 Din. Od 3. do 25. tega meseca, v tej kratki dobi pa je izžrebano nad 55 milijonov, ki bodo izplačani naslednji teden brez vseh odbitkov. S 26. aprilom se začne žrebanje I. razreda nove loterije, ki razpolaga z enakim kapitalom kakor prejšnja, zaradi česar opozarjamo naše čitatelje posebno na današnjo prilogo lista, ki se nanaša na novo državno razredno loterijo.

Iz Ljubljane

u— **Zvočni film »Boj za Mandžurijo« v nedeljo v Elitnem kinu Matici.** ZKD bo v nedeljo kot smo že poročali predvajala v prostorih kina Matice veleaktualen zvočni film **»Boj za Mandžurijo«.** Eno najbolj perečih vprašanj sedanjega časa, predmet, o katerem so pisali vsi listi, o čemur je govoril ves civilizirani svet, ta predmet bo obravnaval nedeljski kulturni film ZKD. Jasno je, da bo zanimanje za film splošno. Ker bo naval na kino v nedeljo in ponedeljek zelo velik, bo blagajna odprta že od 10. dop. in priporočamo cenj. občinstvu nabavo vstopnic že v predprodaji. Film je izdelan v nemškem jeziku, tako da bo vsem razumljiv. Film se ponavlja še v ponedeljek ob 11. dop. ter zadnjikrat v torek in sredo ob pol 3. popoldne.

u— **Mestni socialni urad deli živila.** Za velikonočne praznike je razdelil mestni socialni urad za okrog 15.000 Din raznih živil, v glavnem moko, sladkor in mast. Z živili je bilo obdarovanih skupno okrog 500 revnih družin, kajti precej so žrtvovali tudi trgovci, pri katerih je socialni urad nabavil živila.

u— **Koncert slovanskih pevskih zborov Hubadove župe** bo v nedeljo 3. aprila ob 15. v veliki dvorani Unjona. Nastopilo naslednji zbori: »Loški glas« iz Loke pri Zagorju, »Hugolin Sattner« iz Most pri Ljubljani, »Domžale« iz Domžal, »Zvon« iz Trboveli, »Sava« z Jesenic, »Logatec« iz Dolenjega Logatca, zbor Narodne čitalnice iz Šiške in ljubljanska »Sloga«; v II. delu koncerta pa »Sava« iz Ljubljane, ljubljanski »Slavec«, »Moste« iz Most pri Ljubljani, »Cankar«, Krakovo - Trnovo«, »Ljubljana«, »Grafika« in »Ljubljanski Zvon«, vsi iz Ljubljane. — Na sporedu bodo skladbe Aljaža, Sattnerja, Jereba, Pavčiča, Adamiča, Stanka Pirnata, dr. Švaba, Tomca, Hochreiterja, Ocvirka, dr. Gojmira Kreka, Hajdriha, Marinkovića, dr. Gustava Ipavca, Brnobića in Foersterja. — Predprodaja vstopnic je v Matični knjigarni. Cene od 30 Din navzdol. Številne prijatelje slovenskega zborovskega petja opozarjamo na ta koncert.

Učinkovit in dobrega okusa je KRESIVAL
PRIZNANO SREDSTVO PROTI KAŠLJU IN BRONHIJALNEM KATARJU
BAYER
Odobreno od Min. soc. politike in nar. zdravja S. št. 1410. 6/2 1932

u— **Poročil se je** poročnik Norbert Wurzbach - Tannenberg, sin znanega filologa g. dr. Arturja pl. Wurzbach - Tannenberga, posestnika graščine Preddvor, z gdč. Mašo Groschel, hčerko pokojnega ing. chem. Andreja Groschla in splošno priljubljene posestnice gospe Tince. — Mlademu, uglednemu paru obilo sreče!

u— **V spomin blagopokojne gospe Mahorčičeve** iz Sežane je prejel Klub Primork od rodbin senatorja dr. Novaka in dr. Treoa dar 500 Din za podpiranje siromašnih primorskih rojakov. Klub izreka tem potom darovalcem iskreno zahvalo.

u— **Občni zbor podpornega društva železniških uslužbencev in upokojencev v Ljubljani,** ki je bil 6. t. m. predčasno zaključen, bo ponovno 10. aprila v dvorani okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta 20. Začetek ob 8. zjutraj. Udeleženci, samo člani, naj prinesejo članske izkaznice s seboj.

Zvočni kino IDEAL

Harry Piel

v govorečem filmu senzacij, velenapete vsebine in vratolomnih atrakcij v prekrasnih pokrajinah Švice

Sence podzemlja

Predstave oba praznika ob 3., 5., 7. in 9. zvečer

Predprodaja na oba praznika od 11. dopoldne naprej

u— **Ljubljanskega Sokola družabni večer** bo v soboto 2. aprila v restavracijskih prostorih Zvezde s prijaznim sodelovanjem Matičnega kvarteta (Pelan, Skalar, Završan starejši in Završan mlajši). Vabljeni vsi!

u— **Srajce, kravate, naramnice in žepne robce** kupite dobro in ugodno pri Šterk nasl. Karničnik, Stari trg 18.

u— **Pizensko pivo »Prazdroj« točijo** restavracije Union, Slon, Cinkole — originalsteklenice kavarne Zvezda, Emona, Bellevue in večje delikatesne trgovine.

Brata Naglič

Eksport čevljev

Žiri nad Škofjo Loko

Najtrpežnejši smučarski čevlji in gojzerice.

Zahtevajte cenike! Trgovci popust!

u— **Vinotoč na Cankarjevem nabrežju 5** (poleg frančiškanskega mostu) nudi pristna štajerska in dalmatinska vina od 10 dinarjev naprej. Čez ulico 1 Din ceneje.

u— **Otroške oblekce, predpasnike in damsko perilo** kupite najceneje pri Albinu Turku, Prešernova 48.

ROBERT LOUIS STEVENSON
je eden največjih angleških romanopiscev, čigar obsežno delo

Ugrabljen

je pravkar izšlo v založbi TISKOVNE ZADRUGE.

u— **Roparski napad.** Pred dnevi so napadli trije mladeniči pred kavarno Central na Sv. Petra nasipu neznanega, precej vinjenega moškega, doma najbrž od nekod z dežele ter mu s silo odtrgali od verižice žepno uro, znamke »Rosskopf«. Policija je napadalce pozneje izsledila in aretirala ter se nahajajo sedaj v zaporih deželnega sodišča. Ker ime oškodovanega še doslej ni znano, poziva policija, da se sam javi na policiji, kjer bo dobil tudi svojo uro nazaj.

Za nervozne, živčno bolne, počitka potrebne:

Dobrna

20-dnevno zdravljenje v pomladanski neziji Din 1.200.—. (Soba, hrana, kopeli, zdravnik in prevoz z avtomobilom.) Prospekti zastonj. 3467

Vesele velikonočne praznike

želi vsem

JAKOB FLIGL dediči

Kleparstvo in vodovodna inštalacija

LJUBLJANA

Gregorčičeva ul. 5 Rimska cesta 2
Telefon 3353 3868

27. in 28. marca ob 3. uri
cowbojski velefilm
TEKSAŠKI OSVETNIK

Posetite
ZVOČNI KINO MOSTE
Cene: 8, 6, 5, 4, in 2 Din

27. in 28. marca ob 5. in 8. uri
kriminalni velefilm
CINKER — IZDAJALEC

Iz Celja

e— *Snežne razmere na Korošici* so idealne. Snega je 3 do 5 m. Od velike nedelje dalje bo pri koči stalno filmanje. Pot h Kocbekovemu domu je markirana z zimskimi markacijami in je izvedena po terenu, kjer ni nobene nevarnosti plazov v primeru nastopa južnega vremena. Koča je popolnoma oskrbovana. Celjski mestni avtobus bo odpeljal smučarje in druge izletnike danes ob pol 17. izpred celjskega kolodvora.

Volnene kravate Din 10.

BUTAN CELJE

e— *Celjska okoliška občina* poziva vse interesente za sadike jablan in arborin, da dvignejo zadevne nakaznice v torek 29 in v sredo 30. t. m. v občinski pisarni na Bregu.

PREDNO SE SPUŠČATE
v trgovske zveze, predno se odločite za nova poznanstva, predno stopite v zakon, dajte rokopis oseb analizirati glasovitemu naučnemu grafologu **KARMAHU, Hotel »Evropa« Celje.** 3883

e— *Mestni kino* ostane še drevi zaprt, jutri pa bo predvajal ob pol 15., pol 17., pol 19. in pol 21. zvočno veseloigro »Štorklja stavka«. Na velikonočni ponedeljek pri istem številu predstav nov spored.

Velikonočne nogometne tekme na igrišču SK Ilirije

nedelja ob 16. **Primorje : Pecsi Vasutas SK**
ponedeljek ob 16. **Ilirija : Pecsi Vasutas SK**
Ob vsakem vremenu 3905 Ob vsakem vremenu

e— *Celjsko mestno avtobusno podjetje* bo danes poizkusilo voziti s svojim avtobusom tudi na cesti Lesično-Podsreda, ker bo baje sneg na cestnem odseku, kjer je bil doslej promet onemogočen, zadostno odstranjen.

ZA VELIKONOČNE PRAZNIKE
je dopotoval v Celje znameniti naučni grafolog KARMAH, ki dela le na znanstveni bazi grafologije in daje pismene nasvete, kateri Vam morejo koristiti vse Vaše življenje. Obiske sprejema v hotelu »Evropa«. 3882

e— *Nov list v Celju.* Sreski gremij trgovcev v Celju bo začel s 1. aprilom izdajati lastno strokovno glasilo pod imenom »Poročevalec«. List bo izhajal po potrebi, najmanj pa enkrat mesečno, in sicer vsakega prvega v mesecu. Člani sreskega gremija in pa razna oblastva bodo prejemali list brezplačno. List se bo tiskal v Zvezni tiskarni v Celju.

e— *Iz celjske bolnice.* Pri smučanju se je ponesrečil 13letni posestnikov sin Anton Ferle s Svibna pri Zidanem mostu. Zlomil si je desno nogo. — V bolnici je umrl, kakor smo že poročali, 21letni sin posestnice Franc Žmaher s Pristave pri Šmarju. Kakor smo bili naknadno obveščeni, je prejel Žmaher pri povratku iz vinograda več smrtnih udarcev po glavi, tako da mu je počila lobanja. Dotičnik, ki je poškodoval Žmaherja, je ranil še 3 tovariše, ki leže s hudimi poškodbami v domači oskrbi. Napadalca so aretirali orožniki.

Cenjenemu občinstvu
vljudno naznanjam, da bom prevzel z aprilom staro znano gostilno g. Šribarja, katero bom popolnoma renoviral ter bom nudil cenj. občinstvu najboljša štajerska vina ter topla in mrzla jedila s prvovrstno postrežbo.
Se priporoča ANTON BAŠTEVC
posestnik in gostilničar
3885 **Celje—Gaberje**

Ako pridete v Celje
oglejte si cene pri tvrdki **Jos. Jelovšek-a nasl.**
Albin Konjedič, Aleksandrova ulica 4
ker se proda cela zaloga po izvanredno nizkih cenah. Ne zamudite ugodne prilike! Ostanki raznih čipk po 1 Din. 3848

Iz Maribora

a— **Odlikovanje.** Nj. Vel. kralj je odlikoval rez. poročnika g. Romana Pegana za vojaške zasluge z redom Jugoslovenske krone. Sreski načelnik g. Makar je včeraj na slovesen način izročil odlikovancu odlikovanje.

a— **Sestanek mariborskih advokatov.** V sredo zvečer se je vršil v hotelu »Orel« dobro obiskan sestanek mariborskih advokatov in advokatskih pripravnikov. Zborovanje je vodil najstarejši mariborski odvetnik in odbornik odvetniške zbornice g. dr. Fero Müller. Odvetniki so razpravljali o raznih perečih zadevah svojega stanu, zlasti o pokojninskem zavarovanju, o nalaganju gotovine pokojninskega fonda odvetnikov ter je bila pri tem med drugim sprožena misel, da bi se kupila v gorah ali ob morju stavba za slovenski odvetniški dom, kamor bi lahko hodili odvetniki in njihove družine v zdravstvene svrhe na oddih in bi se na ta način tudi varno naložila glavnica odvetniškega pokojninskega zavarovanja. — Nato so odvetniki razpravljali obširno o težavnem položaju, v katerega je zašel tudi odvetniški stan zbog hude gospodarske krize, ki je domala popolnoma prenehalo plačevanje stroškov in se množe težke izgube zaradi poravnav, konkurzov itd. — Zlasti so zborovalci poudarjali potrebo gojitve čim večje kolegijalnosti ter živahnejših medsebojnih stikov. V tej smeri je bilo na predlog g. dr. Reismana sklenjeno, ustanoviti posebno društvo mariborskih odvetnikov. Bil je takoj izvoljen pripravljalni odbor, ki ga tvorijo gg. dr. Fero Müller, dr. Karel Škapin, dr. Lotar Mühleisen, dr. Avg. Reisman in iz vrst odvetniških pripravnikov dr. Albin Šmajd. Sestanka so se udeležili tudi odposlanci ptujskih advokatov. Na razgovoru so bila še mnoga druga aktualna vprašanja. Sklenjeno je bilo tudi, da se bodo taki sestanki mariborskih odvetnikov v bodoče češče vršili.

a— **Iz Ljudske knjižnice.** Ob velikonočnih praznikih bo Ljudska knjižnica otvorjena kakor običajno, t. j. v soboto zvečer in tudi v nedeljo dopoldne. Opozarjamo, da ima knjižnica lepa izdanja o Goetheju, tudi iz peresa pisatelja Emila Ludviga ter znano knjigo dr. Lasarsfeldove: »Wie die Frau den Mann erlebt«, ki je ta teden predavala v Ljudski univerzi, in še tudi neštete druge aktualne novosti najnovejšega literarnega trga.

a— **Zadnja uprizoritev Gorinškove otroške spevoigre »Rdeča kapica«** bo jutri ob 15. Sodeluje poleg številnega ansambla otroški zbor in gledališki orkester. Veljajo izredno znižane cene od 2 Din do 12 Din. To bo obenem zadnja otroška predstava letošnje gledališke sezone sploh.

a— **Delavski azil.** Kakor v Ljubljani, tako se bo tudi v Mariboru zgradil še letos Delavski azil. — Načrte je izdelal mestni gradbeni urad, dela po bodo stala 1,500.000 dinarjev. Azil se bo gradil na mestnem stavbišču v Frančiškanski ulici, poleg sedanje mestne uradne in stanovanjske palače. V poslopju bo nameščena borza dela in delavska kuhinja, v nadstropjih pa bodo sobe za delavce in delavke.

a— **Prvo letošnjo tombolo** priredi Sokol Maribor - matica v nedeljo 3. aprila. Med dragocenimi glavnimi dobitki je tudi znesek 2500 Din. Razstava dobitkov bo od petka naprej v garaži hotela »Orel«. Tablice se že dobijo po trafikah in v knjigarni Tiskovne zadruge, Aleksandrova 13.

a— **Karambol.** Ko se je snoči okrog 19. jetniški paznik g. C. vozil na svojem kolesu proti Košakom, mu je privozil nasproti po isti strani ceste neki osebni avto. Na kratki razdalji je ta avto ugasnil reflektorje in zavozil naravnost v kolesarja. Kolesar je imel toliko prisotnosti duha, da se je naglo prijel levega reflektorja, tako da ni prišel pod kolesa. Njegovo kolo pa je avto docela polomil.

a— **Nezgoda pri delu.** 42-letna Neža Rafold iz Limbuša si je pri sekanju drv odsekala palec na levi roki. Prepeljali so jo v splošno bolnico.

Iz Škofje Loke

šl— *Gledališki jubilej.* Škofjeloški sokolski oder se more ponašati le z redkimi igralci, ki bi mu stali tako neomajno zvesto ob strani kakor br. Burdych Oto, ki stopa v ponedeljek zvečer v naslovni ulogi »Stilmondskega župana« petdesetič na škofjeloške gledališke deske. Ljubezen, s katero se oklepa br. Burdych Talije, je pravi vzor nesebičnega in požrtvovalnega dela v sokolskem društvu. Prvi početki oderskega udejstvovanja br. Otona segajo nazaj do Narodne čitalnice v Kamniku, kjer se je mladi igralec prav izdatno uveljavljal. Po prihodu v Škofjo Loko se je magister oklenil svoje škofjeloške Narodne čitalnice in ji je bil že pred vojno v krepko pomoč, še bolj pa po svetovni vojni, ko v našem mestu skoro ni predstave da ne bi br. Oton sodeloval. Je izrazit tip karakternega igralca s popolnim obvladanjem mimike, glasu in gibov. Enako je doma v narodnih igrah, kot v dramah in komedijah. Vsi priznanje vrlemu bratu. Nele Sokoli, temveč v enaki meri široke vrste meščanov izrekajo br. Burdychu k 50. nastopu iskrene čestitke s toplo željo, da ostane še dolgo zvest lepi odrski umetnosti.

šl— **Nove orgle,** ki so jih pripeljali pred kratkim od Pavlina iz Št. Vida nad Ljubljano, so sedaj montirane in se bodo oglasile prvič pri povratku procesije v župno cerkev sv. Jakoba v soboto. Orgle stanejo 145.000 Din.

Iz Novega mesta

n— *Kino »Dom« v Sokolskem domu* predvaja jutri ob 15., 18. in 20.15 ter na velikonočni ponedeljek ob 18. in 20.15 zvočni film »Ekspres br. 317«. Zvočna predigra »Ljubosumnost«.

Iz Litije

i— *Občinska vest.* Zaradi prezaposlenosti je dosedanji blagajnik litijskega občinskega odbora g. Vojko Šribar odložil to mesto, občinski odbor pa si je izbral za njegovega naslednika g. Rudolfa Šegulo.

i— *Licitacije pri sreskem cestnem odboru.* Za 28. t. m. ob 8. je raznisanih več licitacij za posipanje cest, izdelave in prepeliave gramoza. To pot pridejo v poštev naslednje banovinske ceste: Litija-Sava, Litija-Kresnice-Slapnica, Litija-Spodnji Log, Grbin-Selšek, Litija-Bogenšperk-Pusti javor, Litija-Selšek-Pusti mlin, Litija-Hotič. Opozarjamo vse interesente, da se seznanijo s pogoji, ki jih dobe v pisarni sreskega cestnega odbora. Pred licitacijo je treba vložiti predpisano kavcijo.

Iz Laškega

l— *Sejem na veliki četrtek* se je vršil v znamenju gospodarske krize. Sicer je bil obisk več ko obilen, toda kupčij je bilo le malo sklenjenih. Prignanih je bilo samo 133 glav živine, dočim so jih prignali druga leta preko 300. Tujih kupcev ni bilo, zato se tudi cene niso mogle dvigniti in so varirale po kvaliteti od 3 do 6 Din.

Iz Trboveli

t— *Redukcija pri rudniku* je posegla tudi med pisarniške in druge uslužbence ter je bilo sedaj reduciranih 15 poduradnikov, od katerih ima šestorica polna leta in bo deležna pokojnine, ostali pa pomnožijo vrste onih brezposelnih, ki ob izgubi službe nimajo ničesar za svoje dotedanje delovanje.

t— *Stavbni tehnik TPD g. Jože Šeščut* je položil izpit za stavbenika pred posebno komisijo v Splitu. Čestitamo!

t— **Kino Sokol** bo predvajal na velikonočno nedeljo in ponedeljek ob 16. in 20. gigantski zvočni velefilm v nemškem jeziku »Trader Horn«. Oba dneva popoldne ob 14. predstave za mladino.

Iz Hrastnika

h— **Igra »Gospa ministrica«** se bo ponovila v Narodnem domu že v nedeljo 3. aprila in ne šele 10., kakor je bilo to prvotno javljeno.

h— **Brezposelni steklarji** so prejeli za velikonočne praznike od podjetja po 5 kg bele moke in po 1 kg slanine, za vsakega družinskega člana pa še poleg tega po 2 kg bele moke in po pol kg slanine. Za pomoč se brezposelni steklarji iskreno zahvaljujejo.

h— **Kino Narodni dom** predvaja jutri ob 15. in 20. in na velikonočni ponedeljek ob 15. zanimiv film »Poročnik Njene Visokosti«.

Z Jesenic

s— *Gledališki odsek sokolskega društva Jesenice* naproša posetnike operete »Ptičar«, da si vstopnice za popoldansko predstavo, ki bo na velikonočni ponedeljek in prične točno ob pol 15. preskrbe pravočasno. Vstopnice se lahko rezervirajo dopoldne v Sokolskem domu (društvena soba) ali pa telefonično pri Tourist Office, telefon štev. 11.

SOKOLSKO DRUŠTVO Jesenice
OPERETA 3918
„PTIČAR“
se ponovi pri znižanih (ljudskih) cenah na velikonočni ponedeljek ob pol 15. uri.

s— *Kino »Radio« na Jesenicah* predvaja za velikonočne praznike kolosalno afriško dramo, grandiozen zvočni velefilm »Trader Horn« ali »Klic pragozda«. Predstave oba dneva ob 15. in 20.

Iz Ptuja

j— *Kino* bo predvajal na velikonočno nedeljo ob pol 19. in pol 21. krasno dramo »Živi mrtvec«, na velikonočni ponedeljek pa ob pol 19. in pol 21. »Pata in Patachona« v njunem zadnjem filmu.

Iz Ljutomera

lj— **Dramatski odsek** »Sokola« je 19. t. m. zaigral po dolgem odmoru Petrovičevo kmetsko šalo »Vozel«. Vse uloge so bile v dobrih rokah, igra je potekla gladko in številno občinstvo se je imenitno zabavalo. Režija je bila v rokah br. Stoparja. Lepa udeležba občinstva je dokaz, da si ljudje žele dramatskih predstav in da jih je treba zato pogosteje nuditi, kar bo tudi v korist društveni blagajni.

Brezhibna polt

ako rabiš
ELIDA CREME
de chaque heure

Iz življenja na deželi

BLED. Blejski Sokol snuje poleg že obstoječega moškega pevskega zbora tudi mešani zbor, ki bi bil velikega pomena za Bled. Vsi zavedni člani in članice Sokola, ki imajo veselje do petja, naj pristopijo polnoštevilno k društvu. Prijavljenih je že okrog 30 članov in članic. Prijave se sprejemajo še do velikonočnega ponedeljka. Takoj po praznikih se prične z vajami. Na velikonočni ponedeljek ob pol 20. priredi sokolska deca telovadno akademijo, nakar bo prosta zabava za članstvo. Dobiček je namenjen za revno sokolsko deco, ki namerava v letošnjih velikih počitnicah taboriti na Mrzlem studencu.

LESCE. Na velikonočni ponedeljek ob 15. priredi gledališki odsek gasilnega društva iz Hlebc v osnovni šoli kraljeviča Andreja v Lescah predstavo veseloigre »Vdova Rošlinka«. Vršila se bo tudi predigra, ki bo izzvala salve smeha. Vabimo vse občinstvo!

Danes nov roman!

MOJSTRANA. Sokol priredi na velikonočni ponedeljek meddruštvene sokolske smučarske skakalne tekme. Tekmovali bodo člani in naraščaj. Prijavnina znaša za člane 5 Din, naraščaj je na prijavnine oproščen. Start ob 15. Prva dva iz obeh kategorij prejmeta častni diplomi. Na belo nedeljo nastopi naša deca z Gasparijevo mladinsko igro »Divji mož« v režiji br. Serajnika. Malčki pridno študirajo vloge in se bodo prav gotovo dobro odrezali, občinstvo pa vabimo, da prireditev polnoštevilno poseti.

RADEČE. Ker se pobiranje članarine za Vodnikovo družbo zaključi meseca marca, prosim vse člane zamudnike, da članarino čimprej poravnajo. Novi člani se še vedno sprejemajo. Burkelc Leopold, poverjenik Vodnikove družbe za Radeče pri Zidanem mostu.

VIŠNJA GORA. Velikonočni živinski in blagovni sejem, ki se je vršil 21. t. m., je bil dobro založen. Kupčijski zaključki pa so bili skromni. Pomanjkanje gotovine je vsesplošno. Enak neuspeh je beležil tudi znani sejem v Štični na veliki četrtek. — Ustanovnega zbora JRKD, ki se je vršil za naš srez v Litiji, se interesenti naše doline niso mogli udeležiti. Krive so bile na eni strani izredno neugodne železniške zveze, na drugi strani je bil pa tudi onemogočen vsak avtomobilski promet, ker je prav takrat zapadel izredno visok sneg, ki je za prevoz zaprl cesto preko Vagenšperka. Kljub odsotnosti pa so se določili iz naše strani v strankin sreski odbor med drugimi gospodje: dr. Beno Pehani, notar v Višnji gori, ki se je edini udeležil občnega zbora; Joža Drolc, veterinar v Višnji gori; Turk Alojz, gostilničar v Višnji gori; Anton Beršnjak, trgovec, Hudo pri Štični; Ante Kovačič, posestnik in gostilničar na Selu pri Radohovi vasi. — Naše občine so zadnji čas pričakovale pošiljke koruze, ki je bila napovedana. Te dni so bile po županstvu občine Stične obveščene, da je koruza prispela in da naj pridejo z vozovi vsaka občina po svoj kvantum na železniško postajo Stično. Vozniki so prišli, občinski zastopniki tudi, koruze pa niso dobili. Prispelo je namreč umetno gnojilo, ki je bilo od nekaterih posameznih interesentov naročeno, koruza pa pride pozneje. Ugotovilo se je, da je občina Stična v naglici prezrla konsignacijo blaga na voznem listu in je v mišljenju, da je prispela pričakovana koruza, avizirala vse okoliške občine, naj pridejo k prevzemu.

BLIŽNJI TERMIN ŽREBANJA
1. maj 1932
SREČK
za zgradbo katedrale
DOBRODELNEGA DRUŠTVA SV. VINCENCIJA V BEOGRADU
NE DOVOLJUJE NADALJNJEGA ODLAŠANJA!

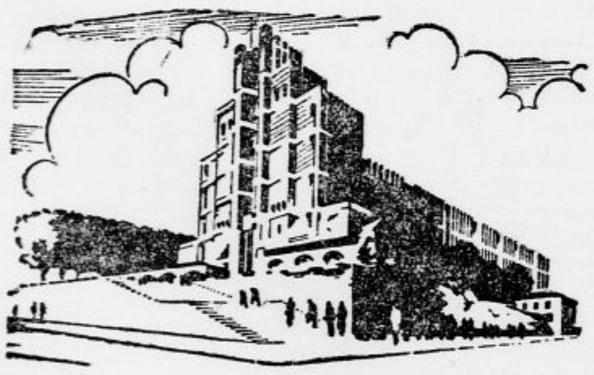

Za mal denar:

Dvojna srečka	1/1	1/2	1/4
Din 200.—	100.—	50.—	25.—

si morete z dobitki:

Dvakrat	Din 2,500.000.—	Din 5,000.000.—
Dvakrat	Din 500.000.—	Din 1,000.000.—
Desetkrat	Din 100.000.—	Din 1,000.000.—
Stokrat	Din 10.000.—	Din 1,000.000.—

ZASIGURATI CELO PREMOŽENJE!
Enkratno žrebanje! Enkratna vloga!
Ne odlašajte torej še nadalje, ampak nabavite si še danes tik pred žrebanjem
SREČKO za ZGRADBO KATEDRALE!
SREČKE PRODAJAJO: vsi župni uradi, kolekture, denarni zavodi, cerkvene in dobrodelne ustanove itd
Centrala: BEOGRAD, Ulica Jovana Ristića 20
Prodajna podružnica: ZAGREB, Tvrtkova ulica 5.

REVMATIČNE BOLEČINE
morete zaustaviti
Ne glede na to, so li bolečine v mišicah ali v členkih, **SLOAN-OV LINIMENT** jih bo odpravil. Brez utiranja — takoj prodre, greje in umiri. Ne trpite — imejte vedno steklenico pri roki.
Rabite SLOAN-OVO mast proti revmatizmu, išiasu, bolečinam v križu, bolečinam v hrbtu, bolečinam distorzije in kontuzije in proti vsem vrstam bolezni v mišicah

Dobiva se v vseh LEKARNAH in DROGERIJAH
SLOAN-ov LINIMENT
odpravi bolečine
Odobreno po Minist. Socijalne politike i narodnog zdravlja, Sanitetsko odelenje rešenjem S. br. 4497 od 15. marca 1932

S P O R T

Po odmoru nov start v sezono

Za Veliko noč dve mednarodni tekmi na Iliriji. V nedeljo Pecsi Vasuti Club : ASK Primorje. — V ponedeljek PVC : Ilirija. — Obakrat ob 16.

Malo prezgodaj je letošnja Velika noč, ker počiva pri nas ruša še pod snežno plastjo. Za vreme se sicer, kakor kaže, ni treba bati, toda kakšne bodo terenske prilike?

Vsaka stvar ima svoje lice in svoje naličje. Naša moštva stoje pred močnimi borbami za ligino prvenstvo in če bodo imela večkrat priliko boriti se na težkih tleh, jim bo to samo v prid.

Jutri in pojutrišnjem bosta vodilna ljubljanska kluba absolvirala po eno tekmo z madžarskimi gosti. Pecsi Vasuti Club je gotovo zelo posrečen partner: goji tipično madžarsko igro, poleg tega predstavlja po svoji moči najboljšo madžarsko klaso, tako da bosta naši moštvi imeli priliko prestati preizkušnjo moči.

S stališča kroničarjev in pristašev nogometne igre smo z velikonočnim programom lahko zadovoljni. Po dolgem času imamo v gosteh renomirano inozemsko moštvo, ki po svojih dosedanjih uspehih jamči, da bomo lahko uživali dober nogomet. Sam značaj prijateljskega mednarodnega srečanja pa dovoljuje tudi domačim močem, da brez prvenstvene nervoze razvijejo in pokažejo svoje znanje, tako da bomo lahko posredno primerjali sposobnosti in moči naših moštev med seboj, obeh skupaj pa neposredno z dobro inozemsko klaso.

Škoda, da je razvoj naših domačih vremenskih prilik tako silno zavrl svež in mnogo obetajoč start sredi zimskih mesecev. Tudi stroški za očiščenje obeh igrišč so bili zaman. Tako so morala naša moštva nazaj v zaprte prostore. Ta dva dneva bosta pokazala sadove resnih in vestnih treningov.

Prehod iz nekajtedenskega neprostovoljnega mrtvila na naših igriščih v polno pomladansko sezono bo prav tako nagel kot samo ob sebi umeven, saj to spada tudi v bistvo sportnega življenja. Prava sreča, da imamo za uvod dvojni praznik Velike noči, ko v bolj zanimivih kot važnih borbah lahko v polnem miru opravimo še poslednje retuše na slikah, v katerih se nam bodo predstavila naša moštva. Potem pa v polno sezono, v mesece trajajočo borbo za točke, s svežimi močmi in prav takimi nadami! —

Obe tekmi se odigrata na igrišču Ilirije; prvi dan PVC : Primorje, drugi dan PVC : Ilirija, obakrat začetek ob 16. V kolikor bo igrišče sposobno, se bosta oba dneva odigrali predtekmi, in to prvi dan Ilirija II. : Slovan, drugi dan Primorje II. Svoboda. Pričetek oba dneva ob 14.30.

Službeno iz Odbora za delegiranje sodnikov pri LNP. Delegira se za prvenstveno tekmo SK Retje : SK Trbovlje v ponedeljek 28. t. m. g. Marin.

Službeno iz odbora za delegiranje sodnikov pri MOLNP Maribor. Delegirajo se dne 27. t. m. v Mariboru na igrišču ISSK Maribora: SK Železničar mlad. : SK Svoboda mlad. g. Konič; ISSK Maribor : SK Železničar g. Mohorko (stranska sodnika Pušenjak in Horaček); SK Südbahn (Gradec) : SK Rapid g. Bizjak (stranska sodnika Vidovič in Ružič). V ponedeljek 28. t m. na igrišču ISSK Maribora: SK Rapid komb. : ISSK Maribor komb. g. Skala (stranska sodnika Kaspar in Kopič); SK Südbahn (Gradec) : SK Železničar g. Bergant (stranska sodnika Konič in Podpečan). V Murski Soboti: prvenstvena tekma SK Mura : SK Železničar rez. g. Vesnaver.

ASK Primorje (nogometna sekcija). V nedeljo od 14. naprej imajo službo na igrišču Ilirije: blagajna: Roth, Gostiša, Drufovka; reditelji: Baučič, Barič, Juntes, Baum II., Petrič I. in II., Strnad. V ponedeljek ob 14. blagajna gg. Zajc, Drufovka, nadzor nad biljeterji Barič, Baučič. V nedeljo mora biti prvo moštvo ob 15.15 na igrišču, drugi dan rezerva ob 14.

TSK Slovan. Prijateljska tekma v nedeljo z Ilirijo zaradi slabega igrišča odpade. Pozivajo se člani rezerve, da prinesejo v sredo 30. t. m. od 19. do 21. ure vso klubovo opremo v telovadnico na Ledini.

SK Svoboda (Ljubljana). Na Veliko nedeljo igra naša rezerva proti Primorju II. Naslednji igralci morajo biti točno ob 13.30 v garderobi na igrišču Ilirije: Krivačič, Marjetič, Potekal, Jože, Habicht II., Boncelj II., Milko, Lado, Serše, Dernovšek, Janežič II., Šušteršič, Starman, Tonček. Kdor ima opremo doma, naj jo prinese s seboj.

Prvenstvo Ljubljane in dravske banovine v table tenisu za leto 1932. Na velikonočno nedeljo in ponedeljek priredi SK Ilirija dvojno table teniško prvenstvo v Ljubljani. Program bo oba dneva izredno zanimiv, višek pa bodo vsekakor finali, ki se vršijo oba dneva s pričetkom ob 20.30. Prvi dan se bo pričelo prvenstvo ob 11. s turnirjem moštev za ljubljansko in banovinsko prvenstvo. Nato bo turnir single gospodov za prvenstvo Ljubljane z začetkom ob 16., istočasno pa se prične tudi turnir za prvenstvo v mixed-doublu in turnir neverificiranih, ki imajo rok prijav podaljšan do pričetka tekmovanja. Zvečer ob 20.30 pa se bodo odigrale finalne partije prvega dne. Drugi dan se tekmovanje prične s prvenstvom singla dam, sledi odigranje preostalih partij prvega dne in turnir v doublu gospodov, popoldne pa bo brez dvoma najzanimivejši del prvenstva, in sicer single gospodov za prvenstvo dravske banovine in turnir double dam za oba prvenstva. Iz prvega turnirja se izločijo štirje zmagovalci, ki odigrajo zvečer finalne tekme za naslov prvaka banovine za leto 1932. Z razglasitvijo rezultatov in z razdeljevanjem diplom pa bo oficileni zaključek turnirja. Lani sta bili prvenstvi ločeni, in sicer se je vršilo prvenstvo dravske banovine prej, v razdobju treh mesecev pa prvenstvo Ljubljane. Na prvem so debutirali igrači SK Mure iz Murske Sobote, ki so odnesli razen prvenstva double dam vsa prva mesta. Na drugem ljubljanskem tekmovanju pa je bilo že nasprotno. Vsa prvenstva so ostala v Ljubljani, igrači SK Ilirije so pustili takratnega državnega prvaka g. Janeza Nemca na četrtem mestu, dočim se Zagrebčani z nekdanjim ljubljanskim prvakom Slavino sploh niso plasirali. Če jim bo uspelo tudi na tem turnirju, ki se vrši v isti dvorani, v areni Narodnega doma, doseči svojo formo, smemo pričakovati novih presenečenj. — Z ozirom na zadnjo izjavo table tenis sekcije SK Ilirije nam je SK Mura poslal dopis, v katerem na podlagi sklepov glavne skupščine JTTS izjavlja, da vztraja pri tem, da ima edino Mura pravico prirediti prvenstvo dravske banovine in da bo vso zadevo prijavila savezu. Imeli bodo torej dve prvenstvi dravske banovine in kar dva prvaka. Pa naj kdo reče, da nismo »kampeljci«! Op. ur.)

Smučanje na Notranjskem. Preteklo nedeljo je priredil Sokol v obmejni Hotedršici nad vse uspelo smučarsko tekmo, pri kateri je startalo 36 tekmovalcev, med njimi več ljubljanskih favoritov s smučarskim prvakom Notranjske Senčarjem na čelu. Dočim pokriva Ljubljano le še skorjica poledenelega snega, bomo praznovali Notranjci Veliko noč v globokem snegu. Smuški tereni Kosa, Sekirice in ostalih torišč belega sporta kljubujejo pomladnemu soncu. Celo prisojne snežne poljane Brusove in Deglerijeve gmajne kljubujejo opoldanskemu soncu ter vabijo našo mladino v svoje valovite kraške doline. Ljubljančani, pridite s svojimi plohi za praznike v naš krasni smuški svet, udobnih prenočišč ne manjka. Za skromne dinarčke prebijete velikonočne praznike v višini 500 do 700 m v pomladnem soncu in prijetni smuki. Logačani vas vabijo.

Koturaški savez kraljevine Jugoslavije, pododbor Ljubljana. Ker od sedaj dalje izdajajo licence za tekoče leto posamezni pododbori, naj blagovolijo v gornjem pododboru včlanjena društva dosedanje licence svojih dirkačev poslati tajništvu pododbora, Karlovška cesta 4, ter so jim za izdajo novih licenc prijavnice na razpolago.

Vremenska poročila: Pohorje, koča na Pesku SPD Konjice: star sneg 1.30 m, suh pršič, smuka izborna, temperatura —7, lahki severni vetrovi, izgledi za praznike prav dobri. — Nova vas na Blokah: —8, jasno, vzhodni veter, 60 cm snega na podlagi, srež, smuka dobra. Izgledi za nedeljo in praznik prav dobri. Izgledi za smuške izlete v okolico prav dobri. — Kofce: —8, oblačno, izgledi za nov sneg, vzhodni veter, 35—40 cm snega, suh pršič — srenj, smuka dobra. Za silo tudi skakalnica uporabna! Pot na Vasovje od sirotišnice shojena. Izgledi za praznike prav dobri. — Cerknica: —1, oblačno, snega 15 cm, poledenel, smuka manj ugodna. — Logatec: —2, jasno, 35 cm snega, suh, smuka dobra. — Rakitna: —2, oblačno, 25 cm snega, mestoma pršič, smuka dobra. — Mrzli Studenec: —5, jasno, oblačno, 15 cm suhega pršiča, smuka idealna. — Bohinjska Bistrica: —5, vreme jasno, snega 30 cm, sneg srenj, smuka idealna. Dršališče, sankališče in skakalnica uporabni. — Kranjska gora: —8, jasno, mirno, snega 30 cm, srež, smuka prav dobra, skakalnica in sankališče uporabna. — Rateče-Planica: —4, severna stran pršič, snega 50—80 cm, smuka idealna, izgledi lepi. — Koča pri Triglavskih jezerih, vreme jasno, sneg pršič, smuka idealna.

Osel v levji koži!

Lep izgled — pod tem pa pločevina! Tanki furnir iz žlahtnega lesa — pod njim pa jelova deska! Srebrn pokal — skoro bo pogledala na beli dan medenina! Ljudje malokdaj pomislijo, da bi se morali sramovati teh prividov. Naša doba strojev nas je preplavila s tako množino »cenenega« blaga, da prihajamo le redko z instinktivno pritožbo do spoznanja, koliko vsega tega ni drugega kot samo zunanji blesk, koliko zvočnih imen je samo plašč za ničvredne proizvode. Na enem področju pa je znanje polepšavanja zunanjega bleska vendarle odpovedalo in to na področju prehrane.

Uprav zaradi tega razloga želimo poudariti dejstvo, da je

OVOMALTINE nepotvorjena in da ni običajna mešanica

Tu ni poceni nadomestkov za dragocene surovine, ni dodatkov, ki bi nadomestili okus in vonj, ni skrajšanega postopka pri proizvodnji zaradi »prihrankov«, a tudi način priredbe je tak, da se ž njim ne ugonabljajo najžlahtnejši prehranjevalni elementi.

S kuhanjem se uničujejo vitamini, ki so za življenje tako potrebni. Ovomaltine vsebuje vitamine ter se ne kuha, temveč se 2 do 3 žličice Ovomaltine raztope v skodelici toplega, a ne vrelega mleka.

Kadar bi poznali način, da bi mogli Ovomaltine napraviti še vrednejšo in bogatejšo na hranilnih sestavinah, bi mi to napravili, ne varčujoči naš denar, ne onega odjemalcev, ker vemo, da se dado z zunanjostjo prevarati možgani, a nikakor ne želodec.

OVOMALTINE

bo tudi vas okrepila

Dr. A. Wander d. d., Zagreb.

Dobiva se povsod. Cena male škatljice Din 16.—

Javna zahvala

Iskreno se zahvaljujem gospodu primariju dr. Zalokarju, specialistu za ženske bolezni, in gospodu dr. Šavniku, specijalistu za ženske bolezni, ki sta me z uspešno operacijo v sanatoriju »Leonišče« rešila sigurne smrti.

Marija Batjel

3912

Janko Kač:

GRUNT

»Da bi pobirala ostanke, hočejo! Res, rada ga imam in bi mu tudi odpustila ta korak. Saj vem, da ni bilo tam nič ljubezni, temveč le vino in zvita ženska... Če se mi sam opraviči, mu še odpustim. Vem, da je Tona trma. Če me ima pa res rad, bo uvidel krivico in jo bo popravil...«

Dolgo so se še prepletale in prepirale dekletove zbegane misli. Ko je usnula, je imela čudne sanje: Videla je grozno pošast, ki je sedela sredi polja in goltala črno prst. Vsenaokolo je že požrla in je bilo polje že kakor bel, izpran prod. Balantova kuharica je pa stala poleg pošasti in jo božala po odurni glavi.

»Le jej, ubogi Tonček, le jej! Saj je tvoja zemlja.«

Vsa potna se je prebudila Micika, ko je že lezel prvi svit na obzorje in so odpevali petelini zadnji del svojih jutranjic.

Še ena ni spala tisto uro. V zatohli, podstrešni sobici tam v predmestju je dojila nezakonska mati Tončka in mu pela veselo pesem:

»Tvoj očka ima konjička dva,
Oba sta lepa, lepa šimelna...«

VI.

Mlačev je bila pri kraju in ž njo vročina pasjih dni. Ajda je že odcvetala in so se povešale težke zelene češulje med rdečimi cvetovi jeruzalemščice, ki je tuintam pocvitala med zrnato ajdo. Čebele so brale na nje zadelovino, da okovarijo svoj letni pridelek za zimo. Repa in korenje sta bila okopana, krompirjevka je šla v zor in polegala po grobeh. Štokovje koruze je rumenelo. V prvem svitu so se že drle vrane po poljih in se sklicavale na sočno pojedino. Sveti Jernej je zgodnil lešnike po mejah otrokom v veselje.

Angeljska nedelja je bila. Kakor javorjeva miza se je umilo nebo, da ni bilo najmanjšega oblačka na obzorju. V gručah so se vsipali ljudje od maše, da so bile ceste in pota polne rumenih rut, kakor da je spet pomlad v deželi in so se že prebudili citrončki iz zimskega spanja.

Kolenčev Tona je šel v živem pomenku s Trapečarjevim Froncem. Govorila sta o štiriletni kobili, ki je zvrgla prav to noč pri Smodeju.

»Veš, ko bi kovača ne bilo, pa bi bila pomolila vse štiri od sebe«, je končal Fronc svoje pripovedovanje o nočnem dogodku.

»Da, da, za kobile ga pa ni boljšega od Anza«, mu je pritrdil Tona.

»Vso noč smo bili po konci in smo vlekli, da se nam je kar tema delala pred očmi« je spet povzel Fronc besedo. »Ko je bilo pa vse v redu, se je celo stari stiskač Smodej izkazal. Kovač ga je poslal k Zadniku po polič starine za kobilo, pa je prinesel kar poln cekar. Pomisli, štiri zelenke! Vsi smo bili izmučeni in žejni, pa se nas je že dvoje kozarcev prijelo. Kovač je tlesnil z jezikom in udaril po mizi:

‚Takega-le kupim za ohcet!'... Tak se le boš Tona«, se je nagnil Fronc k prijatelju.

»No, kaj se pa vidva izpovedujeta«, se je oglasil tedajci za njunim hrbtom Lahoda, ki je pridrobil za njima. Ko je bil namreč Lahodov Janez še majhen otrok, je prišel očetu pod koso in je izgubil obe peti. Zato je stopical in pocencaval pri hoji, kakor da prične zdaj pa zdaj plesati.

»Menda bi šel lahko že kar brez greha k obhajilni mizi, tako so me že izpovedali drugi«, se je namuzal Tona.

»Beži, beži! Kdo se pa še zmeni za tisto? Še babji jeziki so se davno vrgli na drugo kost. Zdaj te ženijo s Tončko in jih tare le ena misel: koliko ti bo prinesla?« je zvedavo hitel Lahoda.

»Spet vedo drugi bolje od mene«, je zamahnil Tona z desnico in krenil na pot pod bregmi, da bi se znebil nadležneža. »Sodim, da bo hmelj že dozorel. Pogledat moram, ker čakam poročila od oberavk.«

»Moje Dolenjke pridejo že jutri. Pa pojdejo za dan še v repo«, je pripomnil Fronc. »Tvojému v Loki se pa še nič ne mudi, Lahoda«, se je obrnil proti sopotniku. »Ves teden še lahko čaka, saj je še ves cotav. In tudi...«

Za košatimi Kolenčevimi hmeljniki so utonile besede vaščanov.

»Vse bi šlo v redu, le dekle se mi zamika. K mlačvi je ni bilo in sem zastonj oprezal za njo na Mali Gospinj v Petrovčah. Na dom vendar ne morem iti«, je šlo Tonu po glavi.

Ko pa je stopil med hmeljevo zelenje in je pobožal s toplim pogledom rumenkasto storžje, ki je viselo kakor sladkarije z božičnega drevesa po gosposkih hišah s košatih hmeljevk, so na mah utonile vse hude misli. Čudovit je kmetski obraz, ko gleda sad svojih polj in svojega potu. Vse skrbi izginejo, gube na obrazu se poravnajo in na oči leže blesk, kakor na oči deteta, ki vidi prvič pisano jabolko na veji. Trgovec, obrtnik in gospod zrejo v vsakem blagu najprej denar, kmetu je pa prvo rast in lepota blaga. Zato se le težko loči od svojih pridelkov. Ko gre krava iz hleva in opitana svinja iz svinjaka, gre z njima kos srca gospodinje. Če bi ne bilo zaradi vsakdanjih potrebščin, bi kmet ne prodal niti enega lista iz hoste. Kmet živi s svojo grudo, kakor da je sam le del nje in ljubi njene darove zaradi njih samih, ne pa zaradi njihove denarne vrednosti. Če bi računal vse delo in tehtal ves znoj, ki se drži drugim neviden vsakega zrna pšenice in položil na tehtnico vso skrb, ki bdi vse leto nad njivami, gozdovi in travniki, kdo bi imel toliko zlata, da mu odkupi pridelek. Vse to neizmerno bogastvo neplačanega znoja in skrbi se steka nazaj v zemljo in raste iz roda v rod s krvavimi obrestmi v tisti čudnežni kapital, ki mu pravi kmet — grunt! Grunt ni dvajset oralov njiv, deset oralov travnikov, in pet oralov gozda. Ne! Grunt ni le zemlja. Za vsako reč ima kmet svojo domačo vsem umljivo besedo, le za grunt je nima. Čudovita skrivnost se drži te besede. Kdor ne vidi več te skrivnosti v njej, mu vsahnejo sredi dežja pridelki, zakaj grunt daje človeku svoje darove le nerad, tirja pa od njega v zameno krvave žrtve. Grunt je zadnje božanstvo in kmet je njegov poslednji veliki duhovnik, ki daruje svojemu božanstvu vsak dan samega sebe v žrtev, da živi in raste od grunta ves svet. Čim bo stopila tudi na mesto tega misterija nova trojica: Denar — Čas — Dobiček, bo sledil konec sveta, ker vse človeštvo živi le od žrtev, ki jih daje kmet svojemu božanstvu — gruntu. Vsi drugi stanovi dajejo človeštvu le tisto, kar jim pusti njihova trojica: Denar — Čas — Dobiček; kmetu ne bo pustila ta trojica ničesar. Če bo stopil sin Denarja in Časa, Dobiček na mesto grunta, bodo v enem letu prazne vse zaloge sveta in ne bo imel potem milijonar v vsem svojem bogastvu vrednosti niti za hlebec kruha. Zadnji svet ohranjajoči misterij je grunt, skrivnosten kakor egipčanska Izida, in nenasiten kakor semitski Moloh.

Tona je šel po hmeljniku, stegnil roko v zelenje in varno stisnil podolgasto hmeljevo rožo med palcem in kazalcem, da je zašumela od zrelosti.

»Bo!« je odločil in odtrgal zreli storžek ter ga precepil na dvoje. Kakor da so ga nanosile čebele, je bil cvet poln rumenega prahu. Ko je prinesel cvet pod nos, ga je opojni vonj rumene moke prijetno zaščegetal v nosu, da je zamižal in kihnil. Ko je spet odprl oči, je videl, da se je nekaj zgenilo za sosedno koruzo.

Velikonočna o žuljih in kruhu

Smrt in vstajenje

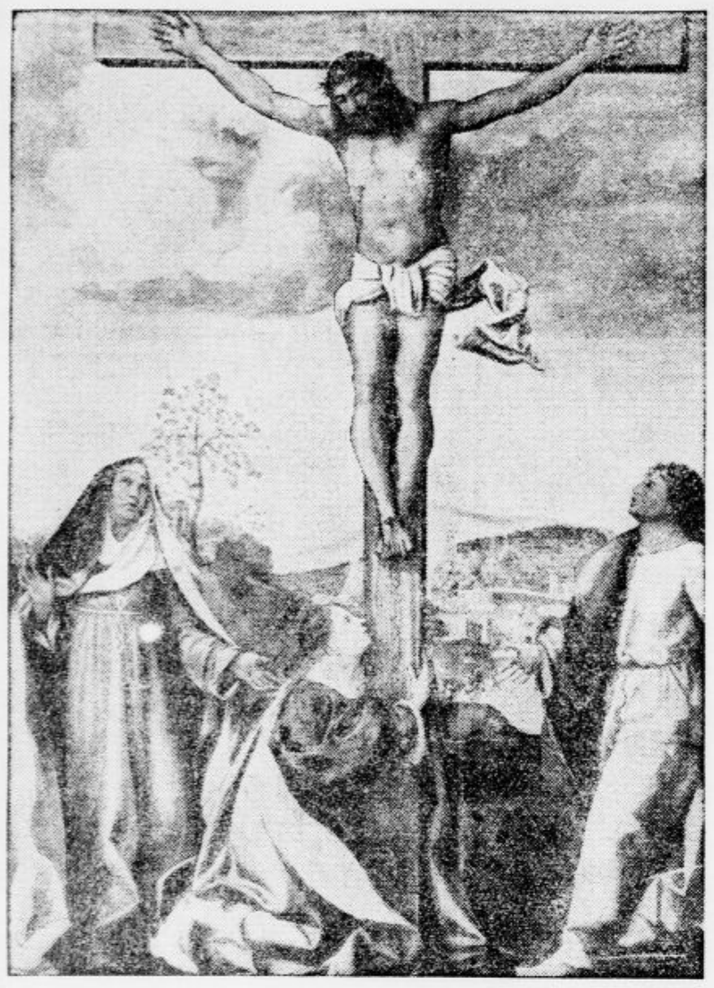

KRIŽANJE
Neznani mojster, domnevno iz l. 1600

Ta pa ni tista o lepi, radostni pomladi — ki bi jo čuli mi vsi tako radi, preradi.

Veterc v vejevju je letos ne poje — Sonce zarana se z njo ne prismeje — Vino po hramih nas z njo ne ogreje — V logu ubirajo ptičke po svoje...

Mi? Mi strmimo. V dneva deviško jasnino — v noči pošastno temino — Mi vsi poslušamo tožno tišino.

O, to ni vélikih praznikov mir — Mrka tesnoba legla je v šir, počez in v globino.

V rovih so krampi in hunti zastali — Plavži gorenjski v nočeh ne žarijo — Trušč je potihnil ob vodi in skali — Zvezde, še zvezde na nebu medlijo...

V pesti so stisnjene trde desnice.

Čujte, v tišini šumé Jesenice — kakor bolnik, ki v omotici hrope — srca zastajajo v nemi bolesti in tugi —

Kakor pod plazom ječijo žebljarji iz Krope —
V Hrastniku lakota grudi stare steklarje —
Beda seli se med plahe senovske rudarje —
Pa so še drugi, še drugi, še drugi...

O, v teh dlaneh se mehčajo dragulji — sahnejo, sahnejo delavski žulji...

Jutri ta dan, ki ga tožni praznujemo — v srca tolažbo in vero bo vsajal — z upom blestečim jih znova opajal — tiho v tišini velel bo: naj ne obupujemo!

Niso, še dolgo niso za nami vse zlate pomladi — niso, nikoli ne bodo propadli skriti zakladi — Naša jih zemlja varuje za nas in bodoče rodove — dala bo dela in kruha za naše hčere, sinove...

Tisoč let nas je hranila ta borna gruda — tisoč let še poslej bo vredna znoja in truda —

Še bodo vsako pomlad zelenele ozare — v sonca poletni pripeki bo plenjalo žito — dobra jesen bo polnila nam kašče, z denarjem omare...

Ti, oratár še poslej nam z ljubeznijo čuval boš grudo — V nedrija zemlje, rudar, boš segal po rudo — Znova v nočeh bodo plavži gorenjski goreli — nakla, kladiva, krampi nam novo pesem zapeli — pesem o delu, o žuljih, o kruhu, o novi pomladi —

Ta je pa tista — mi vsi bi čuli jo radi. Preradi...

Rn.

PREMAGANA TROHNOBA
Naslikal Hans Multscher (1400—1467)

Po solnčni Galileji

Pusta, resna, nekako trpko otožna je Judeja, razkošna, košata, sama vase zaljubljena je Samarija, Galileja je pa le pesem, čudovito lepa, neskončno solnčna pesem. In zdaj, ko se bliža pomlad, ko se pod snežno odejo prebuja priroda in sili na dan zelenje in cvetje, zdaj ko je Velika noč, ko je premagal Izveličar temo in smrt, mi uhaja spomin nehote mimo Jeruzalema, Judeje in Samarije na one ljubke, sončne livade, na oba bujna polja, na one mehko začrtane holmce, griče in gorice, na mesta Nazaret, Tiberijo, Magdalo, Kafarnaum, Najn in Kano Galilejsko in kar vidim, kako se vse to koplje, igra, poje in vriska v žarkih pomladanskega solnca.

Popoldne sem zapustil Jeruzalem skozi severna Damaška vrata in prenočeval prvo noč v El-Bire v nekem hlevu skupaj z drugimi arabskimi potniki. Ta kraj je še v Judeji. Nedaleč od tu proti Jeruzalemu je vas Er-Ram, nekdanja svetopisemska Rama, do kamor se je slišal krik betlehemskih nedolžnih otročičev, ki jih je dal pomoriti kralj Herodež. V El-Bire sta se ustavila na poti domov od velikonočnih praznikov Jožef in Marija, da bi se pri vodnjaku malo odpočila in napila vode, pa sta s strahom opazila, da ni Jezusa: Ostal je v jeruzalemskem templju in se, komaj dvanajstletni fantek, razgovarjal z židovskimi modreci in pismarji.

Drugo noč sem spal v Samariji pri Jakobovem vodnjaku pod goro Garicim, nedaleč od fanatičnega Naplusa. Jaz sem v Naplusu prav dobro pokosil na bazaru. Jedel sem na poseben način pripravljeno kislo mleko, zmešano z nekim tanko narezanim listjem, kar me je zelo osvežilo. Mohamedanski otroci, ki so bili prej precej bojevito razpoloženi, so me pri odprtem oknu zadovoljno opazovali in me potem spremili prijazno do konca mesta.

Proti večeru je prišla k Jakopovemu vodnjaku velika karavana ruskih romarjev, kakih tristo, ki so jih spremljali oboroženi vodniki. Rusi so bili zelo trudni, pili so samo čaj in jedli kruh s sirom ali čebulo in legli takoj spat.

Ob treh zjutraj so nas vodniki zbudili, toda minila je še cela ura, preden so bili vsi na cesti. Romarjem so vodniki dopovedali, da je Nabulus (nekdanji Sihem) najbolj nevaren kraj cele poti, jim prepovedali glasno govoriti in svetovali, kolikor mogoče oprezno in tiho iti.

Ker sem bil že zbujen, sem se še jaz pridružil karavani. Kje in kako smo lezli v temni noči, sam ne vem. Videti nismo mogli ničesar, le slišali smo od vseh strani, kako šumi voda, preskakovali jarke in ograje, plazili se po strmih vlažnih stezah in padali nad kamenjem in koreninami dreves. Po džamiji, ki se je zabelila parkrat onstran doline skozi grmovje, smo vedeli, da gremo v precejšnji razdalji mimo Naplusa in da bo mesto kmalu daleč za nami.

Ko smo prišli na goro, se je začelo že daniti. Romarji so sedli v travo in počivali. Meni se je pa tako potovanje zdelo predolgočasno in odšel sem sam dalje proti Sebasti (nekdanji Samariji) kljub opominom vodnikov, naj ne hodim sam, ker je nevarno.

Še enkrat se je treba spustiti v globoko dolino in se zopet vzpeti na nasprotni strani na strmo in visoko sedlo in pred vami leži čisto nova krajina. To so zelene z drevjem in grmovjem poraščene gorice in ravne tihe dolinice razkošne, plodovite Samarije. Tam na severu pa te že pozdravlja z gor mično, belo galilejsko mestece: Marijin Nazaret. A še dalje, bolj na desni strani kipi v nebo snežena glava velikega Hermona.

Še bi gledal in občudoval, a misel mi šine v glavo: Ne smem se obotavljati, če hočem biti do noči v Nazaretu. Iz Jeruzalema je do tja nad stodvajset kilometrov, jaz sem pa komaj na pol pota. Torej naprej!

Kmalu sem mimo razvalin rimskega mesta Sebaste v dolini, hodim kake dve uri po pisanih travnikih, prehodim nizko pogorje in že sem na krasni, široki Ezdrelonski ravnini in obenem v — Galileji.

O, Galileja, domovina Jezusa Nazareškega! In vidim Ga v duhu, kako hodi v beli galilejski obleki s svojimi učenci po Ezdrelonski ravnini. Spomlad je, vode so odtekle, nad ravnino se vzdiguje soparica. On pa gre iz Dženina pod samarijskimi gorami, kjer je ozdravil deset gobavih, po ravnini štiri ure daleč v vas Najn, da obudi mladeniča, ki bi ga morali danes pokopati. Prijeten veterček pihlja čez ravnino in priklanja glavice lilijam, ki so se bohotno razcvele. A nad Njim pojo škrjančki svojo pomladno pesem. In Jezus se zamisli in reče svojim učencem:

»Poglejte lilije na polju in ptice na nebu: za vse Bog skrbi, da so lepo oblečene in site!« In dalje: »Lisice imajo jame in ptice nebeške gnezda, sin človekov pa nima, kamor bi glavo položil.«

Da, dobrota je sirota! Za vse, kar je ljudem dobrega storil, so ga sovražili, preganjali in na zadnje na križ pribili. In če bi tisočkrat prišel na svet in delil samo dobrote, bi ga še tisočkrat križali. —

V Dženinu sem opoldne. Ker je mesto od vseh strani obdano z živo kaktusovo mejo, sem le s težavo prišel na trg, da si kupim par kruhov, ker pot bo danes še dolga in vroča.

Grem po ravnini naravnost v smeri proti Nazaretu, ki se beli onstran v gorah. Dolga je pot in sonce pripeka. Hodim že kake tri ure, a zdi se mi, da nisem nič bližje Nazaretu, vedno enako daleč v gorah je še. Seveda ravnina je pa tudi nad šest ur široka.

Proti večeru prestopim železniško progo, ki vodi iz Kajfe v Damask in šele ob sončnem zahodu sem na vzvišenem kraju, odkoder morem pregledati vso pot do gore, na kateri se razločno obrisujejo mnogoštevilne stezice in pota.

Dohite me tri krasne mlade arabke, ki me vabijo s seboj na nedaleč ležeče posestvo, jaz jim pa povem in pokažem z rokami, da moram na vsak način biti še danes tamkaj gori v Nazaretu. Sploh so v teh krajih zelo čedne ženske. Malo prej sem pustil za seboj vas Solam, odkoder sta bile doma Abisaga, Davidova postrežnica in Salamonova ljubica Sulamit, kateri na čast je zložil »visoko pesem«.

Začne se temniti. Ezdrelonsko dolino pokriva že mrak, a nazareške gore in tam na desno gore Tabor in Gelboe so še oblite z večernim svitom.

Nazadnje sem pod vznožjem in kakor hitro čutim pod seboj trdo kamenje in planinsko strmino, so noge zopet čile in ob pol devetih potrkam že v Nazaretu na samostanska vrata in mlad frančiškan me pelje v sobo za tujce, kjer se umijem in osnažim obleko. Izborna večerja in steklenica krepkega rdečega vina potem pa sladek, globok spanec mi vrnejo bodrost duha in telesa.

Ne vem, če se tudi drugim palestinskim romarjem tako godi, jaz moram priznati, da meni niso ugajale nikjer razmere po cerkvah na svetih mestih, ker so s svojo kričečo nališpanostjo popolnoma zabrisale vso ono prvotno priprostost, v kateri je teklo Jezusovo življenje in življenje Njegovih bližnjih. Kakor v Betlehemu, tako tudi tukaj v Nazaretu, najbolj pa še v cerkvi Božjega groba v Jeruzalemu to nepotrebno zunanje razkošje in bogastvo človeka naravnost ubija. Nič pristnega, vse narejeno; sam mramor, zlato in srebro in vse v zavesah in dragocenih preprogah.

Razočaran zapustim svetišče in tavam po mestu. Da, to je pa nekaj druzega. Po teh krivih ulicah, po tem kamenju je hodil tudi Jezus, in k temu vodnjaku je hodila Marija po vodo. Ravno takšen je moral biti že pred tisoč leti, in žene hodijo danes ravno tako oblečene in z ravno takimi vrči ko tedaj. A tam-le je Jožefova delavnica. Stopim na dvorišče. Čisto priprosto je, kakor se tesarju spodobi. In tam je njegov vrtiček: prav čeden je in obrnjen je proti jugu, vso ezdrelonsko dolino vidiš od tu. Tukaj je Jezušček skakal s svojo ovčico, če je bilo pa treba, je pa tudi po svojih močeh pomagal očetu Jožefu pri delu. Marija ga je pa gledala in se mu smehljala.

Drugo jutro grem iz Nazareta na goro Tabor, kjer se je Gospod izpremenil. Pot me vodi mimo Marijinega studenca in pravoslavne cerkve proti vzhodu nad mesto, potem strmo navzdol v idilično lepo dolinico, odtam pa v ključih po obraščenem zapadnem pobočju stožčate gore na vrh, kjer je frančiškansko gostišče in mala cerkvica med ogromnimi razvalinami nekdanje križarske trdnjave. Med potjo srečujem beduine, ki žive tu okoli na položnih travnatih krajih pod črnimi šotori in pasejo po gorah živino. Prav prijazni ljudje so.

Ne vem, če je bilo nekdaj bolj opasno v sveti deželi, ko čitaš pri raznih pisateljih toliko o roparskih napadih. Jaz sem hodil skoraj vedno sam po Palestini, pa se mi ni razen malega dogodka pri Nabulusu, nikoli nič žalega storilo.

Na pol pota gori srečam tudi tri usmiljene brate z vodnikom, ki jahajo na oslih. Eden je Čeh iz bolnice v Kandiji pri Novem mestu. Solnce pripeka na moč hudo in vročina je skoraj neznosna. Iščem sence pod hrastiči in terebintami, pa vse skupaj nič ne pomaga; šele ko sem na vrhu, me ohladi lahek vzhodnji veter.

Razgled s te čisto na samem stoječe stožčate gore je na vse strani naravnost veličasten. Ezdrelonska in Jordanska dolina se vidi, Hermon sneženi v daljavi, košček Galilejskega morja (Genezareškega jezera) niže pod goro »osmero blagrov« — ravno oni del, kjer leži Kafarnaum, — dalje gleda izza vrhunca svojih gora nekaj Nazareta, a za njim kos Sredozemskega morja, gorovje Karmel in Tamarijske gore. Na jugu prav blizu je gora Mali Hermon z vasjo Najn na pobočju, dalje pa gorovje Gelboe. Na vzhodni strani je tudi precej globoko pod nami na ravnici nova židovska naselbina Mesha, bolj proti severu se pa vidi večje mesto Gafed.

Vse popoldne pohajkujem med razvalinami, čitam sveto pismo ali pa razgrnem zemljevid in določam posamezne kraje, ki jih vidim z gore. Spim v gostišču.

Drugo jutro mi pokaže frančiškan pot proti Tiberiji. Spustim se kar čez drn in strn na severovzhodnji strani gore v dolino in dalje po nji. Čez dobri dve uri sem v čerkeski koloniji. Star sivolasi Čerkes me sprašuje v slabi ruščini o Kavkazu, od koder so prišli in o veliki Rusiji. Vidno je, da se mu silno toži po domovini. Pelje me skozi vas na poljsko stezico, odkoder pridem med skoraj zrelim žitom na glavno cesto, ki vodi iz Kajfe v Tiberijo in dalje proti Damasku. Jaz pa ne grem po nji, ampak jo mahnem kar čez ravnino in sem že opoldne na robu holmcev, ki oklepajo jezero.

Še par korakov in že ga vidim globoko pod seboj v vsej deviški krasoti.

Pozdravljeno bodi, stotisočkrat pozdravljeno, Galilejsko morje! Ni mogoče povedati, kar čutim, ko te gledam, ko božam z očmi tvojo nežno, mehko, žametno, modro gladino. Klanjam se ti . . . Klanjam se tudi tebi, bela, gracijozna Tiberija tu pod menoj in vam zapuščeni kraji, Kafarnauma in tudi tebi Magdala čista, ki se mi še skrivaš za temnozeleni rob gorskega pobočja. Pozdravljeni, ljubljeni kraji Jezusa, Sinu človekovega!

Nad eno uro sedim ko prikovan na gori in še se ne morem nagledati te nepričakovane lepote. Naenkrat čutim, kako me vabi, kako me vleče k sebi to mično belo mestece Tiberija in to tiho jezero in vsi ti nepopisno krasni kraji. Brž zadenem nahrbtnik in bežim, kakor da bi me kdo gnal po strmini v globočino, v rajsko gnezdo.

Na bregu Genezareškega jezera preživim tri brezskrbne, srečne dni. V ponedeljek zjutraj obiščem vasico Magdalo, rojstni kraj Marije Magdalene, v torek na vse zgodaj pa grem po bregu jezera v tri ure oddaljeni Tel Hum, kjer je stalo nekdaj Jezusovo najljubše mesto Kafarnaum. Zdaj leže tam same razvaline. Ko ogledujem kraj, me povabi neka angleška rodbina k sebi v čoln. In neljem se z njimi po jezeru nazaj v Tiberijo.

Popoldne se odpravim čez goro, kjer je Jezus nasitil pet tisoč ljudij in kjer se poslednjič poslovim od Genezareškega jezera, v Kano Galilejsko. Grem med žitom, odtrgam klas in jem zrnje v spomin na Jezusa in njegove učence. V Kano pridem o mraku, izpijem v gostilni bokal ženitovanjskega vina in se ponoči vračam v Nazaret.

Rad bi še pisal in pravil. Toda vse te lepote, ki sem jo videl in vsega, kar sem čutil, ni mogoče opisati. Vse to nosi človek globoko v duši, kot drag talizman.

Radivoj Peterlin-Petruška

Vrt Getzemani

VSAK NAROČNIK »JUTRA«
je zavarovan za 10.000 dinarjev!

Fr. Ž.:

O brezposelnosti in krizi in o modrih besedah

Kriza in brezposelnost se rešujeta s polno paro in ju rešuje modra beseda, govorjena in tiskana, kar je jako hvalevredno.

Ni tajiti nikakor ne, da se zadeva gibljе dokaj razveseljivo. Marsikaka beseda nam že vzbuja radostno nado, da bodo slej ali prej vsi, ki so v krizi in brez posla, rešeni kakorkoli. Morebiti bodo deležni takorekoč kake pokojnine z draginjsko doklado in z rodbinskimi poviški in ne vem, ali so že prejeli prijave, ki da jih morajo izpolniti v točkah 1—11 in jih lastnoročno podpisati in morata za resničnost jamčiti s svojima lastnoročnima podpisoma tudi še druga dva brezposelnika, aktivna ali upokojena. Tako bi bil storjen prvi korak, da v brezposelnost pride vsaj red. Pa bo tudi brezposelnost koj nekoliko manjša, ko bodo brezposelniki zaposleni s pisanjem prijav in zbiranjem potrdil in podpisov in jih bodo morali nositi kamorkoli.

In smo čuli in čitali še drugo modro besedo: naj poleg gospoda soproga ne služi še gospa soproga. Zaslužek obeh zakoncev da ni v prid krizi in brezposelnosti nikakor ne. Nego naj služi le eden, soprog ali soproga, drugi pa naj doma dela gospodinjstvo. Pa si bosta prihranila služkinjo in bo lahko služkinja šla tja, koder je poprej poslovala soproga, če jo bodo marali, in bo potem pomagano vsem — mislim, in želim, da bo.

Takisto je jako umestna beseda, da se naj zasebnim in javnim nameščencem strižejo plače in so tudi nameščenci zadovoljni. Oddehnili so se: Odslej nam ne bo več plačevati pufov in bodo odslej trgovci in obrtniki lahko živeli, od česar bodo hoteli. Kmet pa se bo valjal v blagostanju in se redil in redil, ker bo lahko vse pridelke sam snedel, ko ne bo nikogar, ki bi mu jih hotel zamenjati za završene pare in dinarje.

Brezposelnike bo vsekako veselila ta beseda in jim bo prinesla, ako ne kruha, pa vsaj tolažbo, da se je tudi zasebnim in javnim nameščencem pristrigel želodec. Ta tolažba jim bo v veliko moralično oporo. In je silno modra tudi ona beseda, da je treba štediti in reducirati, kajti bo brezposelnost potem še večja, kar ne bo ostalo brez ugodnega vpliva na druge.

Pa so še druge besede, ki bi se dale modro povedati in v korist stvari.

N. pr. beseda zastran dvojnega zaslužka.

Prav je in v redu, da se prepove dvojni zaslužek. Nekateri na primer sede v pisarnah dan za dnem vesoljnih predpisanih osem ur, pa jim še ni dovolj in gredo in sedé še preko teh osem ur v kavarni in sede še nadaljnje štiri ure ali osem ur ali vso noč in naporno in v potu svojega obraza mi[illegible]arok in služijo bridke peneze! Ne[illegible] nekateri so morebiti potrebni. T[illegible]so, ne bom jih zagovarjal.

Toda so gospodje, ki očitno nimajo potrebe, in je nimajo prav čisto nič. Pa se le silijo v dvojni zaslužek! To ne bi smelo biti nikakor ne!

N. pr. je dr. Prešeren. Jako udobno je pokopan in preskrbljen. Pa vendar še služi in prodaja svoje pesmi, vsako leto drugačno izdajo. Mar je to prav?

In so še drugi. Sijajno se jim godi na onem svetu, s svojimi spisi pa nelojalno delajo konkurenco živim brezposelnikom. In je žalibog tudi Cankar med njimi, ne vem, ali se to strinja z njegovim hlapcem Jernejem!

Ne vem, koliko je vseh brezposelnih, namreč živih. Njih število ni zanesljivo, dokler niso vložene prijave in bo vsaka prijava sopodpisana od dveh zanesljivih brezposelnih in bodo pregledane in preštete. Toda naj jih je kolikorkoli — mrliči jim ne bi smeli odjedati kruha! Mrliči so jako socialno preskrbljeni. Mrliči niti niso pozvani od katerekoli strani, da vlože brezposelne prijave. Zato naj oblast ukrene, da se takoj ukine prodaja mrliških spisov. Spise naj pišejo zgolj živi brezposelniki!

Takisto so razni izumi mrličev in ni prav, da služijo mrliči še po smrti, in niti ne veš, ali sploh pritrjajo, da se na njih račun širi kriza in brezposelnost. N. pr. Edison in žarnica. Edison je mrtev in preskrbljen in ne potrebuje žarnice. Vendar žarnica še dela in služi in če ne bi bilo žarnice, bi lahko nešteti imeli dela in zaslužka, da iz petroleja ali česarkoli izumijo žarnico; in bi jo izumili ali je ne bi, tako ali tako, vsekakor bi bili zaposleni. To je jako umazano!

Ti v grobovih preskrbljeni buržuji silno škodujejo položaju. Pravijo, da so nesmrtni. Res so — toda ne bi smeli biti! Saj še za one ni kruha in posla, ki so živi. Zaradi teh nesmrtnikov in njih zbranih del in raznih izumov je toliko krize in brezposelnosti na svetu!

Zdi se mi, brezposelnost in kriza bi se znatno omilili, če bi se prepovedali, komur nista resnično potrebni. Brezposelnih in onih v krizi je ne vem koliko. Ne vem koliko pa je tudi onih, ki se ponašajo, da so, pa niso, in jih mnogo živi samo od krize in brezposelnosti in je to poklic sam zase. To ni lepo!

In bi bilo prav, ako bi oblasti predpisale predhodno odobritev za izvrševanje brezposelnosti. Da se zabrani šušmarstvo, bi moral imeti vsak pravični brezposelnik patent za brezposelnost. Pa bi se mu lahko predpisalo še kaj davka za patent. Ta davek bi se lahko porabil za marsikaj.

Resnično je škoda, da bo sedaj velika noč in da ne bodo že binkošti. Binkošti so praznik gorečih jezikov — goreči jeziki bi lahko povedali marsikako modro besedo in bi jo povedali jako vneto.

Velika noč pa ni praznik gorečih jezikov. Nego je še mraz in nam mesto gorečih jezikov utegne ljubo nebo poslati sneg.

V zvezi s krizo in brezposelniki se večkrat pohvalno omenjata tudi sneg in ljubo nebo. Toda so pomisleki. Mislim, sneg in ljubo nebo ne spadata med modre besede. Le začasno, dokler se brezposelnost in kriza še ne marata umakniti modrim besedam, samo začasno torej in samo ta čas se tudi ljubemu nebu ne da braniti, da vmes posega s snegom. Dasi ni prikrivati, da je sneg nekoliko dražje in negospodarsko sredstvo! Kajti je sneg prav za prav le škoda na cestah in strehah in drevju in obuvalu in zdravju in železnicah in prometu in živilskem trgu. Seveda, sleherna škoda nudi tudi zaslužka. To je res! Toda je zaradi načela obžalovati način! Ljubo nebo, ki nam pošilja sneg, nam bi lahko drugi pot recimo še okna pobijalo in peči podiralo, da bodo steklarji in pečarji imeli zaslužka v teh časih krize! Ljubo nebo zmore marsikaj. Daljnjemu vzhodu je ljubo nebo naklonilo vojno. Vojna daje vsemu vzhodu posla. Ako bo ljubo nebo hotelo in se bo zavlekla, še mi na daljnem zapadu bomo deležni njenih dobrot. Še nam se bo dvignil izvoz koruze, lesa, premoga, suhih češpelj, čebule in vojne industrije in bomo, ako Bog da, še vsi vojni dobičkarji, kar bi bilo jako želeti. Toda je iz razloga krščanske morale jako obžalovati vojno in šipe in peči in sneg in se lahko primerjajo tudi kakršnekoli diplomatske zamere. Zato bi tudi ljubemu nebu priporočali zgolj modre besede.

Modrih besed ne bo nikdar dovolj.

Sploh z modrimi besedami ne kaže skopariti nikakor ne!

In bi morebiti šlo in bi se morebiti priredil kak cvetlični dan za modre besede. In ni dvoma, nego je upati, da bi se nabralo modrih besed toliko, da bi zalegle ne vem do kdaj! Tačas pa bo krize konec in brezposelnosti. Gotovo je bo konec. Ne dvomim, da je bo vsekako prej konec kakor modrih besed.

Trnjeva pot izseljencev

Vlak sopiha v mrzlo zimsko noč proti Zagrebu. Enakomerno buta kolesje ob tračnice. V somračino brljavk na plin se je sesedel dim slabih cigaret. Izseljenci leže po klopeh. Glave so položili na nahrbtnike, v katerih nosijo domov vse svoje borno imetje. Odprtih ust, skozi katera uhaja smrčanje se zibljejo poraščene glave v taktu. Pri oknu sloni z glavo na kovčeku dekle in spi. Najbrže res spi. Prijetna somračina, vzduh po toplem, kislem, po tobaku, po potu in suhem svinjskem mesu. Teh-tektek — razbija kolesje. Pesem brezdomcev. Iz daljnje Argentine, kamor jih je pred leti izmamila pest agentov z zlatimi obljubami.

Glej, tam mežika iz kota ogorek cigarete. Nisem se zmotil: možak, markantni Ličan, je kljub zaspani uri dokaj zgovoren. — »Ej

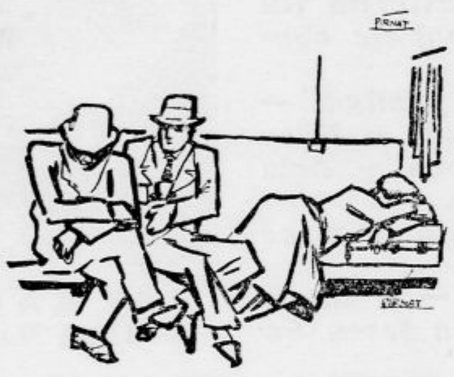

brate, da ti pričam?« se nasloni s komolcem na koleno in zastavi besedo. Ve zgodbe vseh teh, ki se razočarani vračajo v naročje domovine. Drug drugemu so se zaupali na dolgotrajnem potovanju.

Tamle, tisti, ki smrči, Joco iz odprte Slavonije, je delal v rudniku železne rude za dolar in pol na posad. Pred kakimi leti se je še dalo živeti tudi s tem denarjem. Priganjači so delali vsaj po človeško z njimi. Potem se je pa začelo zniževanje mezde, ki je pa niso niti redno prejemali. Priganjači so nad nezadovoljneži čvrsto vihteli bikovke. Nekega dne se je naveličal vsega in stopil v pisarno po zaslužek za par mesecev nazaj, kajti potrošil je bil že precejšen kupček prihrankov iz boljših časov. Lepo je naletel! Pomolili so mu pod nos pištolo in ga pri priči odpustili. S pomočjo oblasti se je tudi drugim, ki se jim je primerila slična reč, posrečilo priti vsaj do dela mezde. Zaradi brezposelnosti, ki je naraščala skoro vsako uro, sploh ni mogel dobiti nobenega stalnega zaposlenja. Z zadnjimi novci so si torej pametneži kupili listek za ladjo in se odpeljali v domovino. Slično usodo so delili z njimi številni rojaki, tudi Poljaki, Francozi, Italijani in drugi niso bili na boljšem. Veliko silo so trpeli priseljenci v Peru in nižje doli od domačinov, največ črncev, ki so nele shajali z beračevskim zaslužkom, na ta način odjedajoč ostalim mezde, nego so dejansko napadali svoje žrtve, jih ubijali in ropali. Varnostna služba je na jako nizki stopnji, a če koga le ujamejo, jim navadno kmalu uide. Najhujše pa je onim tisočem brezposelnih, ki nimajo denarja za povratek in so se z družinami vred odpravili za kruhom. Na vozove naložijo svoje borne premičnine in samotež jih pred seboj potiskajoč skozi neskončne pokrajine, iščejo kruha, ob potih umirajo za lakoto. Prenočujejo po gozdovih, ob železniških progah, kjer so izpostavljeni napadom črncev in druge svojati, ki išče poslednje rešitve v ropu in umoru propadlega bližnjika. Mrtvec s prestreljeno glavo ali razmesarjenim telesom, da cele družine umorjene ob poti, — to ni nič kaj posebnega. Prav težko stališče imajo ženske bele polti. Na lepem, izpred oči, pri belem dnevu, jih potegne par rok v temno vežo, odkoder izginejo v javne hiše. Kupčija z belim mesom neverjetno bohotno procvita. Delavec, ki se sploh nima več nobene cene. Vseh mogočih del se lotevajo brezposelni, ki se seveda ne znajo, niti ne morejo organizirati h kaki skupni akciji. Le zaradi izredne kvalifikacije so nekateri obdržali svoja mesta. Nič posebnega ni, pravilo skoraj, da se vsak dan kdo prostovoljno poslovi od življenja. Zmanjkalo mu je sredstev, kaj pa hoče! Ponekod delijo nekakšne podpore, a preden to dobiš, si že lahko dvakrat umrl za lakoto, ali so te pa pogazili v neskončni gruči čakajočih.

Med brezposelnimi je morala padla pod ničlo. Tatvine, uboji, roparski umori, to so vsakdanji dogodki, večkrat sredi ceste, ob belem dnevu. Nihče ne gane mezinca, da bi kaj preprečil, kvečjemu, išče pri tem koristi. Človeka pač ni škoda v teh preobljudenih časih. Ženske se prodajajo v javne hiše. Neki Španec je dogovorjeno z ženo in dvema hčerkama (najstarejša ni imela niti 15 let) prodal vse tri v javno hišo, da je dobil denar za vrnitev v domovino, kjer je menil zaslužiti toliko, da bi se s skupnimi »dohodki« vsi srečali v domovini. Še isti večer se je Španec napil od veselja nad tolikim denarjem. Dobil je okrog 500 dolarjev. Pijanega so oropali »tovariši« in naslednjega jutri je vlakovodja nekega brzovlaka javil, da je povozil človeka. To je bil obupani Španec, ki je strgal poslednjo karto v hazardu življenja. Sličnih primerov je gotovo več, le ne izve se zanje. Ko so naši izseljenci spoznali, da se živo srebro krize še vedno dviga, so prodali svoje kar je kazalo, in se s prvim parnikom odpravili v domovino. Tisoči rojakov pa nimajo niti tega denarja. Obsojeni so, da okusijo vse gorje, ki more zadeti človeka v tujem svetu. Doma upajo najti vsaj urejene razmere, kjer si bodo znali brez strahu za svoje življenje poiskati makar bornega zaslužka...

Ugasnile so najine cigarete. Moj nočni znanec že davno smrči, ko premišljujem njegovo žalostno povest. Med tem se domislim trpkih besed, ki jih je napisal na naš račun ameriški rojak v ameriški »Prosveti« kot polemičen odgovor na izvajanja našega sotrudnika L. M. To-le pravi:

... Res je sicer, da se stara domovina strašno malo zanima za nas — zanimanje za naše dolarje ni zanimanje za nas! — ni pa res, da se mi izseljenci ne brigamo za dejanja in nehanja onih v stari domovini nič bolj nego tujci... Kolikšno pa je zanimanje za nas? O tako grozno majčkeno! Edino kar jo še zanima, je naše finančno stanje, zanima jo vprašanje, koliko dolarjev se bo dalo dobiti iz naših žepov!... Prva desetletja, ki jih je slovenski človek prebil v Ameriki pod težo neugodnih razmer, se nihče ni brigal zanj. Domovina jih je pozabila. Desetletja pozneje, ko smo postali gospodarsko močni, pa se je javnost naenkrat vzdramila ter »odkrila« — ameriško Slovenijo. In začelo se je »tkanje vezi« med domovino in nami — ampak zakaj? Zaradi nas? Nikar se ne motimo — za naš kapital je šlo in še gre... Kaj je storila »oficijelna domovina« pozitivnega za zbližanje? Poslala nam je par pevcev, ki so nam prišli zapet slovensko pesem — pa ne iz ljubezni do nas... Če pride tja kaka skupina naših izletnikov, ji priredi ta »oficijelna domovina« sprejem z godbo in govorniki. Stari domovini je za dolarje, naše kulturno delo jim je španska vas. — Domovina nas je

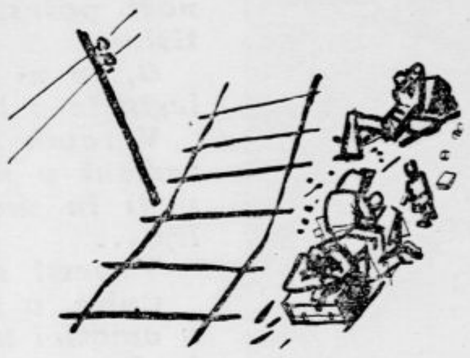

pozabila in če se po dolgih letih vrnemo tja, nas takoj objame občutek, da smo vsem tujci in ta občutek nas ne izpusti prej, dokler se ne odpravimo na pot nazaj v svojo novo domovino... da ji mta zemlja ni več tuja, da jim je domača, bolj domača od rodne zemlje... da so se korenine zrasle s tujo zemljo. Mi se vam odtujujemo, da toda po vaši krivdi. Z besedami: »Delavčeva domovina je tam, kjer so dani pogoji za njegov obstanek. Kjer najde kruh, tam je doma. Rojstni kraj je samo rojstni kraj«, končava člankar I (van) J (ontez) svoj članek.

Verujem, da so te vrste bile napisane z ranjenim srcem, da veje iz njih vsa prikrita bolest izseljenega naroda, ki poganja korenine v tujo zemljo. Torej bodi grenkoba, ki nas veže z generacijo onkraj Oceana, z generacijo v katere srcu odmeva še vedno: Domovina mili kraj, kjer visoke so gore.. Ljubiti z bolečino, dokler ne prerastejo korenine druga v drugo. Najglobja je grenka ljubezen in najtrajnejša.

Ami.

Pri stočarjih

Iz slovenske kolonije v južni Srbiji

Stočarja Dragan in Marko sta doma od Galičnika in Tetovske kotline, tam izpod Šarplanine. Preprosta moža sta, a zelo razumna in polna zdravja. Z njima moreš govoriti o tem in onem, tudi vprašanjih širšega obzorja, in dobro te bosta razumela, dasi tega ne poděrtujeta z našimi običajnimi kretnjami, ki tako razgalijo naše rahloživčevje. Mirna sta v besedi in kretnjah, premišljena in dostojna. Niti v teh težkih dneh, ko v mrazu in snegu primanjkuje njihovi tritisočpetstoglavi čredi ovac hrana in jih edino mi (zajednica) zalagamo s potrebno krmo — je pač izredno slaba zima, ki nista bila nanjo pripravljena — niti sedaj nista iz ravnotežja.

Najbolj jima zaigra rahel usmev krog usten, ko nanese pogovor na Galičnik.

Ej, brate, ne znaš, bako je pri nas. Le poseti nas in dobro ti bode!

Pa se jima zaiskrijo oči. Kako velik je Galičnik v njih očeh! Lepo da je, pravijo, in da ima eno najlepših cerkva, cenjeno na nekaj milijonov. Narod je sicer evropiziran — saj zahaja v svet za zaslužkom — a doma živi trezno, vzajemno, v medsebojnem spoštovanju in ljubezni.

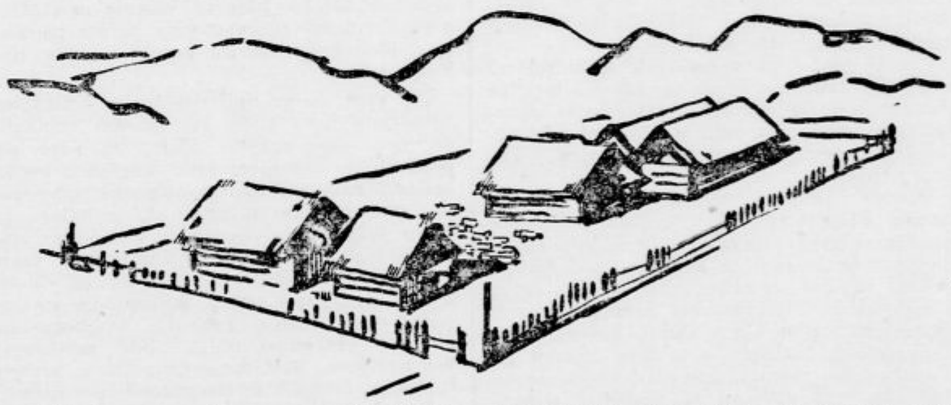

Dragan in Marko sta letos vzela zimsko pašo naši občini. Tritisočpetsto ovac sta prignala k nam in tri staje imata, štiriindvajset čobanov (pastirjev), več konj in ovčarskih psov. Dobro je to organizirano in vsi posli se vrše točno, mirno, brez prerekanja in — peresa. Vse gre gladko, ker vsakdo od njih nosi svoje dolžnosti v krvi, prepojene s poštenostjo in vestnostjo.

Nikomur in nikamor se ne vsiljujejo. Pozdravijo te vljudno in spoštljivo, odgovorijo, zaprosijo in zahvalijo. Nikoli ne pretiravajo in olepšavajo. Niti vedeli bi ne, da so med nami, ako bi se okrog njihovih iz vresja spletenih staj ne oglašali jaki psi, ki odganjajo gladne pritepence — volkove, kateri često stikajo okrog staj. Kljub zvestobi pasje straže zmanjka kaka ovca in prav te dni so volkovi razmesarili enega njihovih konj.

— Le pridi, prosim te, k nam, da se seznaniš z našim življenjem. Ni baš lepo, a kaj se hoče. Vsak po svoje, kakor Bog hoče. Tako smo mi priučeni iz mladih nog, ker tako je živel naš oče, ded in praded.

Odzval sem se prijaznemu vabilu in posetil Draganovo stajo tam pod našimi brdi. Šarplaninci se hoče vsaj malo višine.

— Da vidiš naše gore, ej, da jih vidiš! — Dospem pred stajo. Že od daleč me zapazijo bistre oči Makedonca — čobana. Ni me poznal, seveda ne, saj se nisva še nikoli srečala. Takoj odpodi psa, ki je zarenčal na mene.

— Zdravo, kako si? Tu mi proži roko.

— Prišel sem k Draganu. Je-li doma? —

— Odšel je po poslih. —

— Rad bi se malo pogovarjal ž njim. —

— Nič za to, pa moremo se razgovarati i mi. Izvolite! —

Povede me v kolibo, narejeno iz vresja. Dobro so jo napravili. Ob stenah so vreče in zaboji s provijantom in posteje iz protja, pokrite s težkimi kožuhi. Na sredi »kuhinje« je vdolbina za ognjišče in peč. Ceł dan gori ogenj. Dva in sedemdeset letni čoban Marko se še vedno greje ob njem čvrst in zdrav.

Ob vstopu v stan Marko vstane.

— Dober dan. Kako ti? Pa sedi malo, da se pogovorimo. Kako ti ime? —

— Rad bi videl, kako živite, kako vam gre, pa sem na povabilo Dragana došel malo k vam. —

— Pa dobro. Ako sta prijatelja z Draganom, si tudi naš prijatelj. Dobro je tako. Da znaš, mi smo preprosti narod. Tak je naš poklic. Pri vas ni tako in ne pastirite kot mi! —

Zajela sva pogovor o našem življenju. Starec je poslušal in zmajal z glavo. Vsakoloiko je poškilil v me. Znak opreznosti, ki se je že v davnini zarila v kri tega naroda. Nikako čudo. Saj ni še niti polpreteklost, ko je opreznost tako nujno potreboval. Vedno je moral pazljivo obračati oko v svojo okolico, čuvati pred oholim Turkom sebe in ženo, sina in hčer, živino in pridelke.

Dobro nosi Marko dva in sedemdeseto leto in tudi drugi so dobro ohranjeni. Samo zdravje jih je.

Razkazali so mi štiridelno stajo in mi pojasnili, zakaj to in ono. Imajo poseben prostor za ovce, ki jagnjetijo, za jagnjeta, bolnice itd. Zdrava jagnjeta se po starosti pomikajo iz oddelka v oddelek, naposled so prosta, to je godna za pašo. A vse je pod milim nebom, tudi sedaj v tej hudi zimi. Je pač vse utrjeno, ljudje in živali.

— Ti Marko menda že dolgo ovčariš? —

— Dolgo je od tega. Od devetega leta sem vedno z ovcami. Pa dobro je tako. Imam dovolj kruha, mesa, mleka, sira. Povoljno je! A tam na planini je zdrav in dober zrak, to dosti pomeni. Ti nisi še bil na naših planinah in ne znaš, kako je tam lepo. Praviš, da prideš na poletje. —

Nasmehnil se je z otroško iskrenostjo.

Med tem nama je drugi čoban ponudil sir in časo mehke (šibke) rakije in tudi črna kava je bila pripravljena. Prva skodelica je bila za starca, druga meni. Druga meni, ker starost je nad spoštovanjem gosta. Marko je kavo takoj posrebal, dasi je bila vroča, in vrnil kuharju prazno skodelico.

— Na zdravje! — je dejal ta, ko je že bila posoda v njegovih rokah. Vrnem mu je tudi jaz.

— Mnogo posla imate, li ne? —

— Ni ravno mnogo. Vsakdo pri svojem poslu, pa gre. To leto je slabo in mnogo jagnjet pogine od mraza. Ovce stradajo in ako bi nam ne bili vi pomagali, vse bi bile poginile. Dobri ste, vrlo dobri. —

— Kaj pa delate zvečer, ako ni posla? —

— E, posedemo okrog ognja, pa se razgovaramo o domačiji, pošalimo se in pevamo. A vaše pesmi so lepše od naših, čuli smo vaše momke (može, mladeniče). —

Tudi so mi med drugimi povedali, da se med seboj nikoli ne spro, niti se od njih kedo upijani.

— To ne sme biti, so dejali, saj človek ni stoka (živina) Ako si žejen, pij kozarec vode, a kozarec vina je le za redek slučaj. —

Pri odhodu so me vsi povabili, da moram večkrat k njim.

Pa sem domov grede razmišljal, kje je večja kultura: v mlakuži civilizacije ali v tem nepokvarjenem prirodnem, a vendarle tako uglajenem narodu, polnim iskrenega gostoljubja in smisla za dobro in pravo.

Janko Furlan.

Velika noč v suženjstvu

V miru se premalo misli na vojno, v svobodi pa na suženjstvo. Ta pozabljivost je veliko zlo za človeštvo in se zaradi nje vojne ponavljajo, svoboda pa se ali slabo izkoristi in preživi, ali pa celo izgubi. Naša narodna svoboda je zahtevala premnoge žrtve, znane in neznane in njim naj bi bil posvečen spomin v vseh časih. Žrtve so krvavele in umirale v najrazličnejših okoliščinah, če pa bi danes vstale, bi gotovo dejale vse eno in isto: Spoštujte in cenite svobodo!

★

V prvem letu avstrijske vojne okupacije Črne gore so od vseh strani gonili talce v kolašinsko kasarno.

To so bili prvi prizori predstav sezone temnic in vislic, ki jo je Avstrija otvorila spomladi 1916, ko se od zidov in brzojavnih drogov še niso odlepili veliki letaki, ki so Črnogorcem zagotavljali dobro in pravično okupacijsko upravo.

S hriba se je dobro videla scenerija: Stara, dolga, nizka, temna kasarna kakor rakev, palisade okrog nje kakor šopki in sveče, od dveh, treh strani do kasarne pa bele ceste kakor mrtvaški prti. In po belem se pomikajo proti temni kasarni skupine: široka, temna spredaj in zadaj, dolga, temna ob straneh, vse kakor zgnetene k tlom, le bajoneti — dolgi in kratki — teskečejo ravno navzgor, vmes pa so visoke svetle postave ujetih talcev, ki bodo s svojo glavo jamčili za vsak upor v svojih vaseh.

Izdali so povelje, da je treba ustreliti ali obesiti najuglednejše može, če se pripeti kakršenkoli izgred v okolišu. Talce so pognali v staro kasarno. Okovana vrata so se zaprla, okovani čevlji eskorte so razteptali pesek pred palisadami in potem je zavladal zunaj mrtvaški molk.

V kasarni — v temi so ujetniki tipali okrog sebe in našli mnogo sotrpinov.

— Jovo, ali si tudi ti tu? — Oglasil se je Jovo iz Morače, drugi iz Dobrega Polja, Jovo iz Trepče itd. Najprej so se klicali, potem pa so se navadili na temo in spoznali so se vsi, ki so bili od okrutne tuje sile zapisani smrti.

Minuli so dnevi, minule so dolge noči, ko jim je od zunaj dejal glas iz življenja samo trudni korak straže, ki je neprestano hodila po ozkem prostoru med ograjo in poslopjem.

Kadar pa so se odprla vrata, je bilo čuti samo rezke pozive:

Moračani, ven!

Rečani, ven!

In šli so — — —

Nekateri so se vrnili, drugih pa ni bilo več, ker so jih obesili tam zgoraj na Karauli, ali pa so jih prislonili ob zid tako daleč ob trdnjavskem obzidju, da niti salva strelov ni prodrla v temnico, kjer so čakali na poziv v smrt drugi rojaki.

V Morači so napadli neko avstrijsko patrulijo domačini in za talca, ki naj plača ta dogodek s svojim življenjem, je bil odbran 25letni mladenič, Mitar Radošević. Ko je prišla vrsta nanj, ni bilo več v temnici drugih Moračanov in zato so ga poklicali po imenu.

Po dolgih dneh je prvič zagledal solnčno svetlobo, ko so ga obkolili vojaki in odvedli od kasarne po poti poleg žuborečega potoka izpred vasi na samotno njivo, kjer se je dvigalo ne daleč od ceste dvoje vešal in kjer je že stala v četverokotu posadka garnizije.

Mladenič je korakal visoko vzravnan, njegove oči so najprej pile samo solnčno svetlobo in šele, ko so ga privedli do vislic, se je ozrl naokrog in navzdol.

— Za svobodo in vstajenje! je zaklical, ko so ga zgrabili vojaki in porinili pod vislice.

Baš tedaj so bili velikonočni prazniki. Med vaščani ni bilo običajnih voščil: Srečan Uskrs! — če pa se je slišala sama beseda uskrs, je imela zvok kakor udar naškine cevi ob kamen visoko v gorah med vstaši, ki jih je združilo geslo: Svoboda ali smrt.

—tg.

Ali ste že naročnik slovenske ilustrovane tedenske revije „Življenje in svet“?

Knjiga o severni Evropi

Med rednimi publikacijami je »Matica Hrvatska« izdala spis bivšega profesorja ljubljanske univerze, sedaj vseučil. profesorja v Zagrebu, dr. Arturja Gavazzija: »Sjeverna Evropa« (Norveška, Švedska, Finska, Kuola i Svalbard)«. 176 strani obsegajoča, dostojno opremljena knjiga vsebuje na posebnih prilogah še 67 topografskih posnetkov iz teh dežel in zemljevid severne Evrope.

Profesor dr. Gavazzi ni samo poklicni zemljepisec, marveč je vrh tega se poliglot in je tako lahko rabil pri sestavljanju svojega spisa skandinavske vire v izvirniku, prednost, ki je dana le redkokateremu našemu znanstveniku.

Knjiga obravnava najprej Skandinavijo, nato pa Finsko; ob koncu je pisec dodal še poglavji o polotoku Kouoli (Kola), ki je del ozemlja sovjetske države in o otočju Svalbard, ki je meja severne Evrope pred velikim arktičnim krogom.

Pri Skandinaviji in Finski je učeni avtor najprej obdelal prirodne prilike, nato prirodno produkcijo, zatem industrijo, prometna sredstva, trgovino, prebivalstvo in krajine, tako da ima čitatelj o obeh predelih enotno in zaključno sliko.

Knjiga bo tudi slovenskemu čitatelju dober informator o zanimivem, a malo znanem evropskem severu.

Zdravstvene knjige

Dr. Mantegazza: Higijena ljubezni Din 6.

Dr. Adama: Zablode ljubavneg življenja Din 6.

Dr. Gerling: Dekleta, ki niso za zakon Din 10.

Dr. Müller: Higijena prve poročne noči Din 6.

Dr. Holländer: Kako naj se žena obvaruje spočetja in nosečnosti Din 20.

Dr. Fischer Defoj: Kako se obvarujemo vseh bolezni. Odkritje skrivnosti o podaljšanju življenja Din 10.

Iščite naš brezplačni veliki katalog najlepših slovenskih knjig, koje dajemo na odplačilo. Naročila sprejema

3829

PUČKA NAKLADNA KNJIŽARA, ZAGREB, II. RADIŠNA 17

Naše morje

Prazniki na Rabu

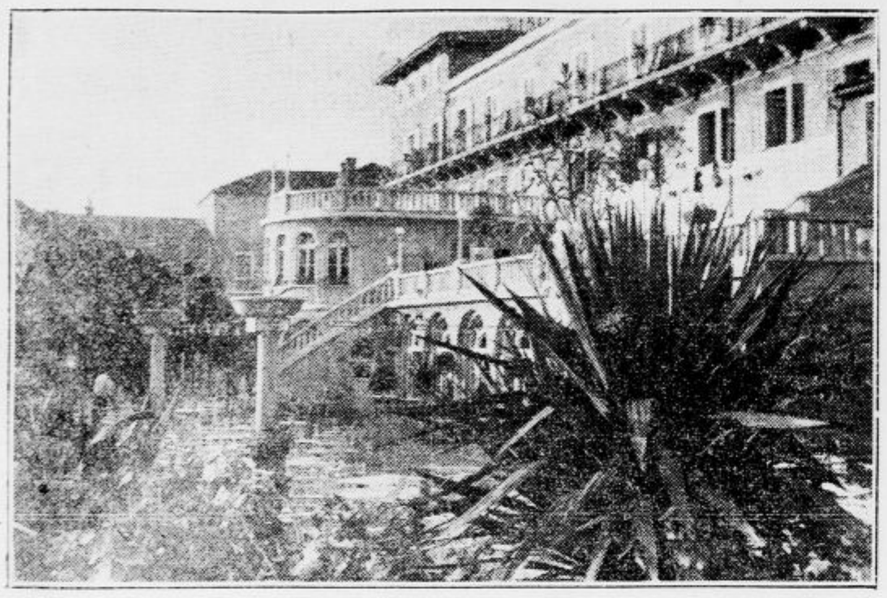

Palace Hotel »Praha« na Rabu

Ko se iz naših krajev še noče umakniti zima in so naše planine še pod snežno odejo, greje obalo našega Jadrana že gorko solnce in med sočnim zelenjem je že vse polno pestrega cvetja. Obala od Sušaka do Kotora ima poleg pestrih prirodnih krasot tudi mnogo zanimivih zgodovinskih spomenikov, v vsakem pogledu posebno zanimivi pa so večji in manjši otoki, med katerimi se posebno odlikuje Rab. Od Sušaka traja vožnja s parobrodom do Raba 4 ure in vabi posetnike že od daleč njegova bajna slika. Poleg mnogih starinskih znamenitih zgradb ima mesto Rab tudi najmodernejša poslopja, med katerimi zavzemajo odlično mesto izvrstno urejeni hoteli in druga zavetišča za goste. Palace hotel »Praha« je eden prvih na Rabu in si je pridobil velik sloves med domačimi in tujimi gosti. Mesto s svojo divno okolico spada med prvovrstna letovišča in ker je tu klima tako ugodna, je gostom v pogledu oddiha in okrepčila ustreženo skoro vse leto. V okolici so na razpolago najlepša šetališča, v katerih je toliko izbere, da se od Raba težko ločijo vsi gostje: oni, ki so si zaželeli moderno urejenih parkov pa tudi oni, ki si želijo romantične prirodne krasote in samote. Sedaj za praznike so v vseh hotelih in drugih zavetiščih znatno znižane cene. Prekrasni hotel »Praha«, ki vedno odlično skrbi za največjo udobnost svojih gostov, se je še posebno potrudil, da jim v vsakem pogledu najbolje ustreže.

Hvar spomladi

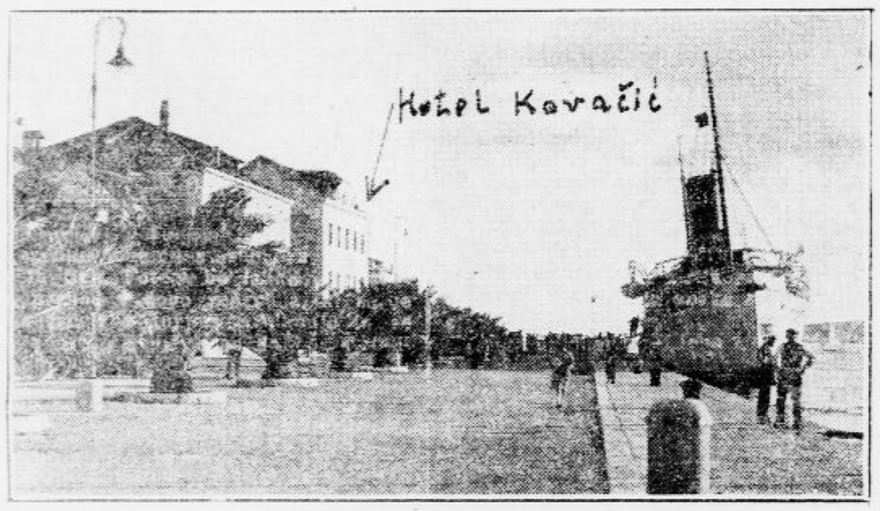

Hotel »Kovačić« na Hvaru

stoji tik pristanišča s krasnimi nasadi palm in je v vsakem pogledu priročen, zelo čist, gostom pa nudi izborno postrežbo po zelo zmernih cenah.

Ne imenujejo Hvara zaman jugoslovensko Madeiro! Ta prilastek nosi čisto po pravici, kajti Hvar je otok večne pomladi, kraljestvo rožmarina in največji subtropski raj na jugoslovenski zemlji. Niti v najhujši zimi ne pade njegova temperatura nikoli pod 2 stopinji pod ničlo.

Že februarja in marca greje sonce na njem tako prijetno kakor drugod šele v maju. Ljudje se vobče ne zavijajo v suknje — in kako bi se, ko rasejo povsod kakteje, cvete vresje in uspevajo indijske smokve. Njegov zaliv je prostran in lep, zavarovan pred burjo in viharji. Na severu ga ščitijo visoki griči, na jugu pa se lepote Hvara podaljšujejo v niz zelenih otočkov, ki stoje kakor ladje pred pristaniščem.

Na zapadni strani Hvara se vije skozi mestni park lepa cesta in pod njo stoji najmodernejše kopališče na Jadranu. Kako privlačen je otok, kaže tudi živahno gradbeno gibanje. Pravkar grade na Hvaru Poljski dom in pa Dom za carinike. Vse seveda iz belega hvarskega kamna, kajti ta marmor je znan daleč po svetu.

Hvar je v vsakem pogledu moderno in napredno kopališče ter nudi ves tozadevni komfort. Ima elektrarno, vodovod, ledenice, tvornico sodavice, v prvi vrsti pa krasne parke in divne ceste. V nekdanji loži, najlepši stavbi benečanske renesanse je Zdraviliški salon, kjer je gostom na razpolago biljard, plesna dvorana in druge udobnosti. Tam se vrše vse koncertne, zabavne in plesne prireditve.

V hotelih je gostom na razpolago izborna postrežba, dobra kuhinja, čiste sobe, obilna hrana, izvrstna vina. Dobiš tudi dalmatinske posebnosti za grlo in želodec: pečene mlade kozličke, razne vrste rib in dalmatinsko gnjat (pršut) ter prvovrstna domača vina. Kdor zahteva, ima na razpolago tudi dietetično kuhinjo. Cene so v vseh hotelih in pensionih zmerne in v današnjih gospodarskih časih vsem dostopne. Hotel »Overland« stoji blizu pristanišča in mestnega kopališča na soncu, nudi najmodernejše udobnosti in računa za stanovanje in hrano v sobah na morje Din 75.—, v sobah na ulico pa po 65.— Din dnevno. Pojasnila daje uprava Hotela »Overland«, kateri pišite dopisnico.

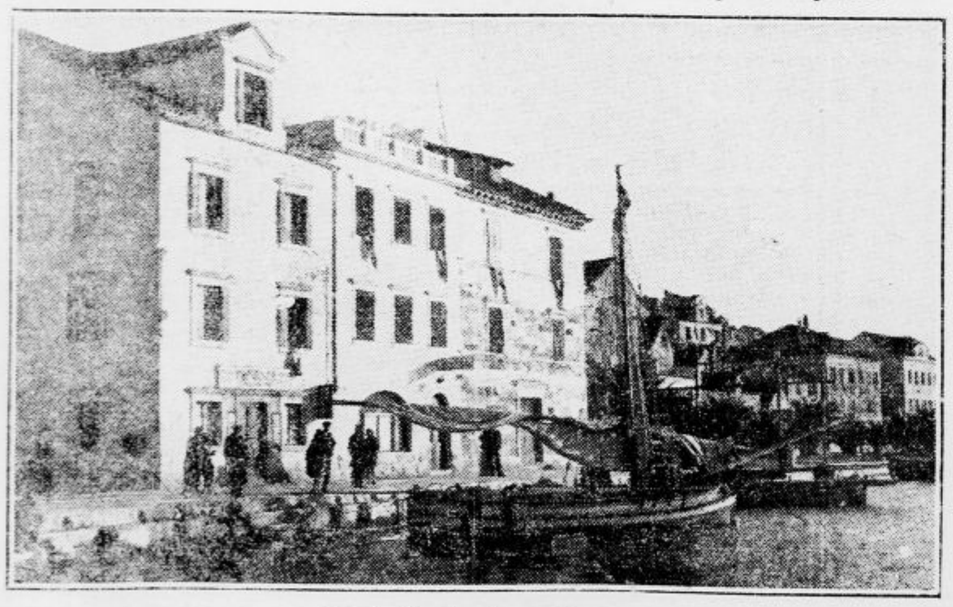

Hotel »Overland« na Hvaru

Potujte na naše morje!

Hotel »Astoria« na Rabu

Biser Jadrana, s krasnim kopališčem. Hotel je impozanten, nasproti pristanišča. Moderne, z vsem komfortom in za vsako potrebo tudi s pečmi opremljene sobe. Kopališča v hiši. Sobe z balkoni ali verando, z razgledom na morje in na Velebit. Cene izredno nizke. Kdor si želi zdravja, miru in izvrstne oskrbe, naj se zateče v hotel »Astoria«. Zahtevajte brezplačne informacije. 88

Kaštel — Stari — Split
PALACE HOTEL DR. KAMBER

30 moderno opremljenih sob v krasnem parku, z lastnim kopalnim obrežjem. ½ ure s parobrod. od Splita ali od Trogira za 5 Din. Prvorazredni penzion z domačo in specijalno kuhinjo. Prošek vina. Polna penzija s sobo in vso oskrbo 70 Din dnevno. Jazz in ples v parku. Pospekti v vseh potovalnih pisarnah. Sezija od 15. marca dalje. 160

RESTAVRACIJA IN KAVARNA „Riviera“ na Rabu,

slovi kot najizvrstnejša kuhinja ob najnižjih cenah. Domača in dunajska kuhinja. Prvorazredna vina. Priljubljeno shajališče vseh znancev, ki prebivajo na Rabu. 96

Polna penzija z vsemi taksami in postrežbo Din 55—60 dnevno!

HOTEL „TRIGLAV“ Malinska

Na krasnem prostoru tik ob morju. Lepo urejene sobe z električno razsvetljavo in lepo teraso. Vsa izvrstna oskrba in z vsemi taksami in kopanjem v lepem kopališču Din 50.— dnevno. Prospekte in pojasnila na zahtevo brezplačno. 79

Izletniki v SPLIT

HOTEL „SLAVIJA“
M. Jozević nudi ves komfort, izvrstno in ceneno ložiranje! Moderno opremljen. Divna lega. 81

HOTEL BELLEVUE Omiš pri Splitu

Sredi razkošne romantike in naravne krasote. Preživite nekaj dni v hotelu Bellevue. Morje, pesek, sonce, zrak, zdrava pitna voda Vas bodo okrepili. V sobah hladna in topla voda. Električna razsvetljava in kurjava. Balkoni, verande za odpočitek. Pred hotelom idealno peščeno kopališče. Takse so ukinjene. Uradnikom popust. Prospekti na zahtevo zastonj. **Penzion dnevno od 55 do 75 Din.** 85

Malinska (Otok Krk)

divno morsko kopališče z več finopeščenimi plažami. Razkošno kopališče in sončenje. Bujna vegetacija. Dnevna zveza s Sušakom. Pošta, brzojav in telefon. Več hotelov in privatnih sob. Električna razsvetljava. Popolna oskrba dnevno Din 60.—. Prospekte in pojasnila daje brezplačno Kupališno povjerenstvo. 99

Hotel „ADRIA“ Dubrovnik — Lapad.

Novozgrajeni hotel s 30 prvorazredno urejenimi sobami. Tekoča voda. Hotel v bližini kopališča. Velika lepa terasa za solnčenje. Prvorazredna kuhinja in tudi dunajska kuhinja. Od Slovencev prednostno posečani hotel. Penzion s sobo in vso oskrbo 70 Din. Prospekti na zahtevo brezplačno. 118

Hvar — Hotel KOVAČIČ

Klimatsko zimsko zdravilišče in morsko kopališče. Moderno urejen hotel na krasnem prostoru tik morja v bližini kopališča. Sončne in lepe sobe. Prvorazredna kuhinja, ter dobra domača vina. Lastne ladje za izlete. Koncert. Tople in hladne morske kopeli. Penzion od 55 do 80 Din. Odprt vse leto. Prospekte v slovenskem jeziku dobite »Pri Putniku« na zahtevo Vam pošlje hotelir Peter Novak.

Hotel „OVERLAND“ Hvar

V sredi mesta in obenem najbližji kopališču. Krasna terasa za solnčenje. Lepo urejene sobe ter najboljša domača in dunajska kuhinja. Cene pensionu najnižje. Pojasnila in prospekte pošilja brezplačno lastnik B. Kovačević, Hvar. 80

OTOK RAB DALMACIJA — VELIKA NOČ NA MORJU

Cena celotnega penzijona incl. postrežbo in zdraviliščno takso

	na 1 dan	na 5 dni	na 10 dni
Hotel Praha in Bristol	Din 85.—	Din 400.—	Din 800.—
Grand Hotel Imperial	Din 85.—	Din 400.—	Din 800.—
Hotel Adrija	Din 75.—	Din 350.—	Din 700.—
Hotel Miramar	Din 75.—	Din 350.—	Din 700.—
Hotel Slavija	Din 75.—	Din 350.—	Din 700.—
Vila Sofija	Din 70.—	Din 300.—	Din 600.—

Železniški privilegij pri povratku po 5. dneh bivanja 75 % popusta. Parobrod odhaja vsak dan iz Sušaka (razen nedelj) ob 14. in prihaja na Rab 19.30. Poleg tega odhaja iz Sušaka v torek, sredo, četrtek in soboto ob 7. zjutraj in prihaja okrog 3. popoldne na Rab. 140

Kaštelanska riviera

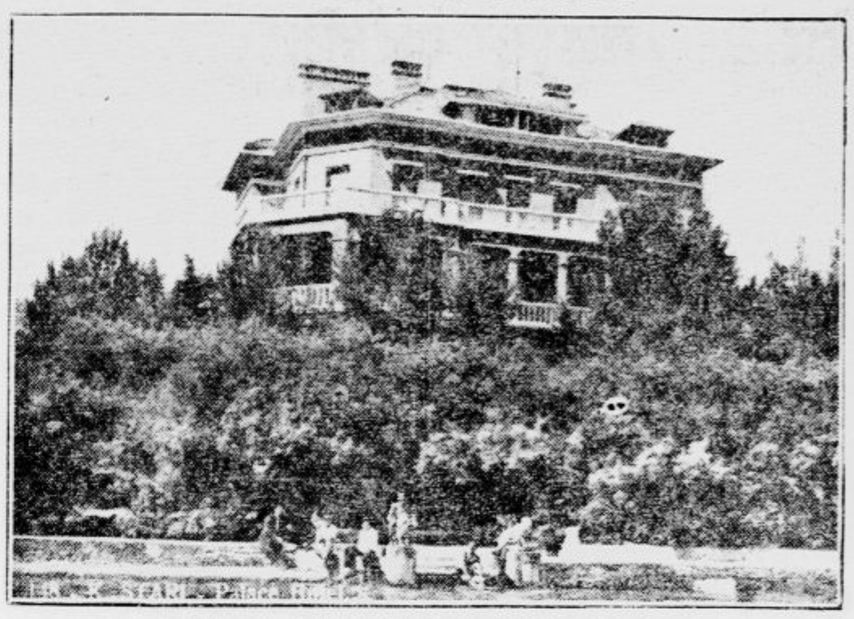

Palace Hotel Dr. Kamber v Kaštelu Starem
Divna lega z ogromnim parkom in lastnim kopališčem

Severozapadno od Splita, pol ure z avtobusom ali z železnico ali tri četrt ure z ladjo leži, zavarovan pred mrzlimi vetrovi po 700 m visokem Kozjaku, prelestni Kaštelanski zaliv, ki je daleč naokoli znan kot eden najvinorodnejših krajev v Dalmaciji. Na vzhodu tega zaliva je svoje čase kraljevalo veliko mesto Solin (Salona). O njegovem bogastvu pričajo še danes mnogi spomeniki. Ko je pri preseljevanju narodov propadel Solin, so pozidali prebivalci Trogira v obrambo pred turškimi navali vzdolž kaštelanske obale trdnjave ali kaštele. Iz teh so se razvile naselbine in odtod imajo ti kraji svoje ime: Kaštelanska rivijera.

Kaštelanov je sedem. Od vzhoda proti zapadu se nizajo v sledečem vrstnem redu: Kaštel Sućurac, Gomilica, Kambelovac, Lukšić, Stari, Novi in Štafilić z ostanki trdnjave Nehaj.

Med Starim in Lukšičem se dviga kakor iz morja prekrasen Palace hotel Dr. Kamber z bujnimi nasadi pinij, cipres, lovorja, palm oljk in tamarisk. To je v Dalmaciji pravcati otok hladnine. Skupno z dependanco »Vila Nika« razpolaga hotel dr. Kamber z 32 najmoderneje opremljenimi sobami in 61 posteljami. Hotel ima lastno električno centralo, zdravo pitno vodo, v sobah pa vodovod. Sobe v I in II. nadstropju imajo balkone z razgledom na vso Kaštelansko riviero.

Prijetno je bivanje v senčnatem restavracijskem vrtu hotela, kjer je prostora za 100 miz. Vzdolž obale ima Palace hotel Kamber 150 m dolgo betonirano esplanado, iz katere greš lahko naravnost v morje.

Palace-hotel dr. Kamber ima domačo in dunajsko kuhinjo ter toči najboljša domača kaštelanska, dalmatinska in ljutomerska vina. Hotel vodi hotelir g. Martin Lubej. Cene so zmerne. Bivanje v tem zares komfortnem hotelu stane v sezonskih mesecih 70 do 100 Din, pred sezono in po nji pa 60 do 90 Din. Otroci imajo 50 odst. popusta, občinska taksa je 2 Din dnevno, kopanje v morju brezplačno.

CRIKVENICA

vodilno morsko in klimatično kopališče na Gornjem Jadranu. — Letni obisk 14.000 gostov. Kopališčna sezona od aprila do oktobra. Velikonočne atrakcije. Letos znatno znižane cene. — 30 hotelov in penzionov. Cene pavšalne od 50—90 Din dnevno po osebi. — Zahtevajte prospekte in pojasnila od LJEČILIŠNOG POVJERENISTVA U CRIKVENICI. 91

PARK HOTEL CRNKOVIĆ
Vis-a-vis zdravil. parka. Dipl. kuhinja. Penzijon 60—70 Din. Prospekti gratis.

HOTEL CRIKVENICA
Pomladne in jesenske cene Din 60, v glavni sezoni Din 65—75. Prospekti zastonj.

PENZIJON »VILA JULIANNA«
Pavšalne cene s kopeljo dnevno 60—70 Din, v sezoni 70—80 Din. Prospekt.

KRALJEVICA
Najstarejše morsko kopališče, pol ure od Sušaka-Reke in postaje Plase.

HOTEL BELLEVUE CRIKVENICA
more s svojim konfortom, izvrstno oskrbo in nizkimi cenami zadovoljiti vsakogar. Divni razgled. Kopališče v neposredni bližini. Hotel, ki zapusti v gostu najboljši vtis in se gosti vedno zopet z veseljem zatekajo v to najsolidnejšo hišo. 91

Slovenski hotel „Kvarner“ Malinska — otok Krk

pod novo upravo.

Krasna lega ob morju. Prvovrstna dunajska kuhinja. 21 lepih sob. Cena z vso oskrbo Din 55. — Električna razsvetljava. — Zahtevajte prospekte! — Odprt od 1. maja dalje. 3691

SUŠAK Najidealnejše bivališče ob morju

Parkhotel Pečine

Na sami morski obali. Najlepša lega Sušaka. Mirno ležeč v sredini lastnega krasnega parka. Lastno kopališče. Solnčne, zračne sobe z razgledom na morje. Cene najnižje. Prospekte! 92

Jadran — naše zdravje!

Otok Lopud

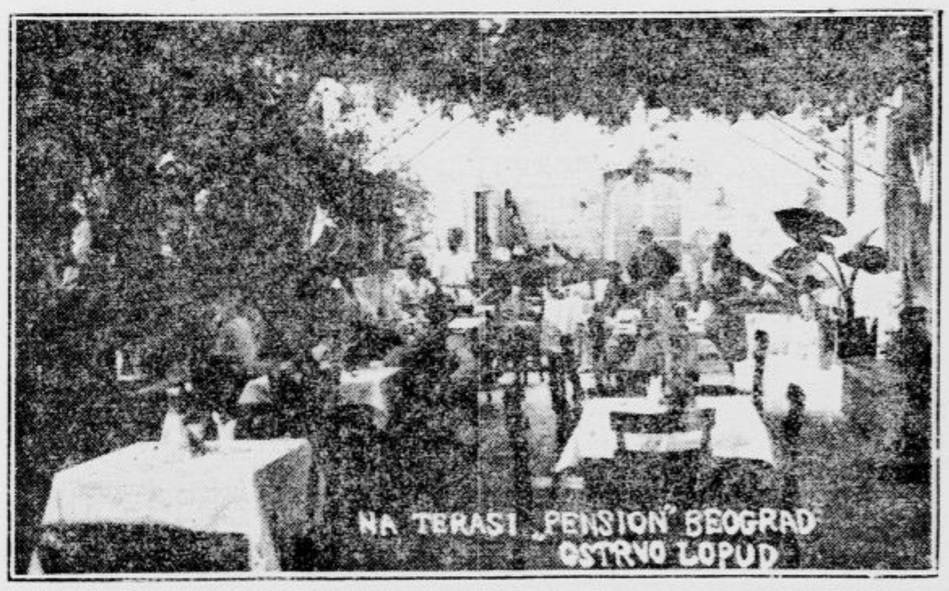

Otok Lopud v bližini Dubrovnika je pač najkrasnejši otok južne Dalmacije. Iz Gruža se pripelješ tja z ladjo v uri časa. Čim stopiš z ladje, te iznenadi prijetno otoško zelenje. Kamenite puščave, ki človeka prerada sreča v teh krajih, ni na Lopudu. Tukaj je vse zeleno, vse v vinogradih. Trta se zeleni in jagoda zori da je veselje.

V davnih časih 17. stoletja je bil Lopud otok izvoljenih. Dubrovniško plemstvo je na njem preživljalo svoje počitnice. O tem še danes pričajo mnogi spomeniki.

Lopud ima lepo luko in kej, ki se podaljšuje v ljubko promenado, v kateri krajšajo čas mogočna drevesa s širokimi krošnjami. Ta promenada, posebnost svoje vrste, je dolga poldrug kilometer in nudi gostom najlepše sprehajališče. Gostje vedo ceniti so dobroto, zato jih v obilju srečuješ tukaj. Kdor se pa naveliča hoje in želi počiti v senci, ga vede korak v divne krasote lopudskega parka, ki še danes priča o svoji slavni aristokratski preteklosti. Pesnik in dramatik Ivo Vojnović je opeval lopudske krasote v svoji knjigi »Dva dneva na Lopudu.«

Lopud se priporoča zlasti tistim, ki si žele udobnosti, a zametujejo razkošje. To se pravi tistim, ki se jim hoče solnca, zraka, morja, sporta in ribarenja — in pa tistim, ki nekaj dado na dobro kapljico in južno sadje. V tem pogledu je Lopud brez tekmeca. Prijetni so izleti v Dubrovnik in Gruž, na Lokrum, v Kupari-Srebreno v Čavtat in Kotor, v Trsteno, Šipan in Mljet in končno na Cetinje in v Črno goro.

V hotelu »Kristić« dobi gost vse, česar poželi srce. Hotel je restavriran in povečan, od vseh strani ga obdajajo oranžni gaji in citronovi nasadi, krase ga agave in druge subtropske rastline. Pred hotelom dela senco divna veranda, ki jo prekriva trta. Na tej verandi je prostora za 100 ljudi in tukaj se gostom servira zajtrk, obed in večerja.

Sproščenemu življenju na Lopudu odgovarja tudi življenje gostov. Družabni predpisi so skrajno svobodni, zato niso toalete prav nič potrebne. Gostje so se temu tudi privadili in prihajajo na Lopud brez vse nepotrebne šare, ki jo od njih zahtevajo druga »svetska« kopališča.

Inž. arh. Rado Kregar:

Stanovanje eksistenčnega minima

Stanovanjsko vprašanje se mora obravnavati v prvi vrsti kot socialen problem — Predlogi za novo ureditev stanovanjske gradbene akcije

Mnogi čitatelji se morda ne bodo strinjali z vsemi izvajanji g. pisca. Vsekakor pa so zaradi svoje iniciativnosti pomembna in koristna, tako da zaslužijo čim večjo pozornost.

Stanovanjska kriza, ki se je pojavila takoj prvo leto po svetovni vojni, je imela svoj izvor v velikem pomanjkanju stanovanj. Občutili so je pred vsem begunci, mladoporočenci in vsi oni, ki so se morali seliti zaradi službenih razmer in niso mogli dobiti niti za drag denar primernih stanovanj.

Da bi se preprečila špekulacija s stanovanji, obdržale najemnine na zmerni višini in zaščitili najemniki pred izkoriščanjem hišnih lastnikov, je bil uveljavljen stanovanjski zakon, ki pa istotako ni mogel odpraviti stanovanjske krize. Ker je zakon vrh tega globoko posegel v lastninsko pravico privatnikov to je hišnih posestnikov, ubijal privatno inicijativo in oviral stavbno podjetnost, se je začela energična borba za njegovo ukinitev.

S postopno ukinitvijo stanovanjske zaščite se je res takoj povečala gradbena podjetnost v državi. V par letin je bilo zgrajenih obilo novih zgradb s številnimi stanovanji. Da se omili kriza, je tudi država prispevala z raznimi podporami, brezobrestnimi, nizkoobrestnimi in dolgoročnimi posojili za zidanje stanovanjskih poslopij privatnikom, zadrugam, občinam i. t. d. Enako so občine in druge javne korporacije žrtvovale miljonske svote za stavbne investicije z namenom in v prepričanju, da bodo stanovanjsko krizo, če ne popolnoma odpravile, pa vsaj občutno omilile.

Efekt vsega prizadevanja pa je na žalost nezadosten. Danes zopet ogroža stanovanjska kriza eksistenco celokupnega srednjega stanu z delavstvom vred. Kaj pomaga, če so se stanovanja pomnožila, ko pa so se dvignile najemnine ne samo v novih, temveč tudi skoro v vseh starih zgradbah preko zlate paritete in dosegle tako višino, da jih nameščenski in delavski sloji pri obstoječih redukcijah prejemkov in možnosti dela absolutno ne zmorejo. S stanovanji se je začela po ukinitvi stanovanjskega zakona le prečesto brezobzirna špekulacija kakor s trgovskimi in industrijskimi produkti.

Kje leži vzrok, da vkljub velikim denarnim žrtvam države in občin ni zaželjenega uspeha?

Vse dosedanje podpore v obliki raznih gradbenih posojil, vse investicije države, banovine, občin in raznih gospodarskih in socijalnih inštitucij niso in ne morejo omiliti stanovanjske krize, ker je ves navedeni denar investiran v prvi vrsti na trgovski bazi kakor ga investirajo privatniki v pridobitnih ustanovah, računajoč z običajnimi obrestmi, amortizacijsko dobo in po možnosti tudi z dobičkom. V ekonomskem oziru, z gradbeno - tehničnega stališča, pa dosedanji gradbeni sistem eno- ali večdružinskih vil in stanovanjskih blokov onemogoča izvedbo stanovanjske standardizacije. Življenska doba dosedanjih stavb je pri pravilni strokovni izvršitvi predolga, uporaba materiala prevelika, sistemi notranje stavbne izdelave (inštalacije) večinoma zastareli, stavbna zasnova konvencijonelna in tudi zastarela. Vse to, pa še pomanjkanje vseh norm stavbnih elementov in individualne želje posameznikov podražujejo stavbe in s tem tudi najemnino stanovanj. Fakt je, da je višina najemnin v hišah privatnikov, ki so jin zidali z raznimi podporami in ugodnostmi, povsem enaka najemninam stanovanj v onih zgradbah, ki so bile zgrajene iz špekulativnih razlogov. Torej se je z dosedanjim načinom subvencijoniranja premnogokrat podpirala privatna špekulacija. Dejstvo je dalje, da so najemnine stanovanj v novih poslopjih samoupravnih oblasti le malo nižje, kakor v drugih javnih zgradbah, kljub nizkoobrestnim posojilom, daljši amortizacijski dobi in drugim ugodnostim. Vzrok leži baš v dragem, neekonomskem načinu gradnje in zastarelem sistemu notranje organizije prostorov, njihovin izmer in njihove opreme.

Deviza bodoče stavbne politike z ozirom na investicije javnega denarja v svrho omiljenja stanovanjske krize naj bo: »standarizacija stanovanj«. Gradimo stanovanja, čeprav mala, toda zdrava in pri dosegljivi mesečni najemnini, ki ne sme presegati zaslužka enega tedna. »Stanovanje eksistenčnega minima« naj bo zahteva vseh, ki so vsled stanovanjske krize neposredno ali posredno prizadeti.

Za izvedbo navedenega programa naj bodo merodajni zgolj zdravstveni, socijalni in gospodarski, ne pa trgovsko špekulativni razlogi. S posebnim zakonom naj bi se zato odredilo:

1. Javni denar (državni, banovinski, občinski ter denar socijalnih ustanov in drugih javnih korporacij), določen za omiljenje stanovanjske krize, se ne sme investirati v stanovanjske zgradbe trgovsko-špekulativnega značaja. Subvencijoniranje stanovanjskih zgradb privatnikov se ukine.

2. Država, banovine in občine prispevajo z dobavo in prevozom gradbenega materiala brezplačno ali po režijski ceni.

3. Država, banovine in občine dajo brezplačno na razpolago stavbni svet in ga odtegnejo privatni špekulaciji.

4. S stavbnim pravilnikom, ki naj bo dopolnilo gradbenega zakona, je kolikor mogoče olajšati gradnjo omenjenih stanovanjskih poslopij z gradbenotehničnimi predpisi, ki naj vsebujejo skrajne olajšave.

5. Predpisati je norme (kvadratura in kubatura zazidanega prostora za vsako tipo stanovanj, tlorisni tip, tipi stavbnih blokov, gostota zazidave, velikost in lega parcel itd.), za stanovanja eksistenčnega minima in njihovo notranjo izvedbo. Diferenciacija se izvede na podlagi klimatičnin in krajevnih razmer, lege in velikosti parcel, števila družinskih članov, plačilne zmožnosti stanovalcev i. t. d.

6. Določiti je obrestno mero investicijskih posojil, amortizacijsko dobo in čisti donos stavbe. Na tej osnovi naj se določi najemnina, ki je lahko dvojna: ali samo najemnina, ali odplačevalni obroki za dosego lastninske pravice na stanovanju; končno je določiti one, ki imajo prednostno pravico do navedenih stanovanj.

Stanovanjska kriza je svetovnega značaja in je velika večina evropskih držav skozi leta posvečala pažnjo temu važnemu vprašanju. Racionalizaciji dela in racionalizaciji življenskih potrebščin mora slediti racionalizacija stanovanj. Številni internacijonalni kongresi svetovnega značaja so se s sodelovanjem najboljših strokovnjakov bavili dolgo časa s problemom, da kar najbolje rešijo uvedbo in izvedbo »stanovanja ekstitenčnega minima«.

Racionalna izraba delavnih sil poedinca, posebno fizičnih, je odvisna od njegovih življenskih pogojev. Za opravljanje fizično ali duševno težkega dela je potrebno zdravje, ki je v veliki meri odvisno od stanovanjskih pogojev. Jasno je, da je na zdravju delovnih slojev zainteresirana poleg pridobitnih krogov tudi država, ki ima moč in dolžnost ustvarjati kar najbolj znosne življenske pogoje za vse. Glavno pravilo pri izvedbi programa naj bo: stanovanja morajo biti pri dosegljivi najemnini tako oblikovana in opremljena, da bodo zadostovala duševnim in telesnim potrebam stanovalcev.

Pri oblikovanju stanovanj eksistenčnega minima so se pokazali pri raznih narodih pod različnimi klimatičnimi razmerami tako sorodni rezultati, da moremo danes govoriti o internacionalnih stanovanjskih tipih kakor pri raznih industrijskih proizvodih. Po številu družinskih članov, po vrsti dela, po stanovskem in službenem položaju se mora izvršiti diferenciacija stanovanj glede velikosti in notranje opreme, kakor glede grupacije v stanovanjske bloke. Na podlagi večletnih izkustev in zbranega materijala s tozadevnih kongresov in razstav je mogoče določiti tudi našim prilikam odgovarjajoče tipe, ki bi bili: stanovanja za samce, grupirana v stanovanjskih blokih s skupnimi kuhinjami in jedilnicami ter eventualnimi družabnimi prostori, dalje stanovanja za družine brez otrok, z enim, dvema in več otroki, v zvezi z otroškimi vrtci, zavetišči, igrišči na prostem, vse to grupirano v blokin uradniških in delavskih kolonij.

Po enakih principih so zgradile občine in večja podjetja stanovanjske kolonije v vseh kulturnejših srednjeevropskih državah. Tu navajam kolosalne stanovanjske kolonije Bate v Zlinu, kolonije Škodovih zavodov v Plzni in po najnovejših principih zgrajena stanovanja v Rotterdamu na Nizozemskem, dalje kolonije v Baslu, Berlinu in na Dunaju, ki so vzorno urejene in morejo služiti kot primer pri izvedbi programa tudi za naše prilike. Pred vsem pa se je izogibati eksperimentiranja, dilentantiziranja, šušmarstva tako v zasnovi kot izvedbi, vseh sentimentalnih ozirov, kakor vseh vplivov, ki niso stvarnega značaja.

Pri izvedbi teh stavb bo uporabljati stavbno gradivo, ki ga imamo v izobilju in ki omogoča nitro izvršitev in takojšnjo uporabo stavb, namreč les. Uporaba lesa za zgradbe je zelo velika tudi v onih državah, kjer ga morajo uvažati, a so zgradbe kljub temu cenejše in praktičnejše od zidanih pri enaki življenski dobi. Industrija lesa je v naši državi tako razvita, da bi z lahkoto obvladala vsaj delno izvedbo programa v razmeroma kratkem času. Z industrializacijo lestnega stavbarstva bi se izdelava znatno pocenila. Istočasno pa bi se zaposlilo veliko število lesnih delavcev, kar bi omililo brezposelnost v tej stroki. Pri pravilni strokovni izvršitvi so lesene zgradbe enako trpežne kot zidane s to prednostjo, da je industrializacija stavbarstva takoj izvedljiva in organizacija celotnega dela znatno olajšana. Pri vsem pa se izogibati preživljenim formam narodnih slogov.

Kljub principu eksistenčnega minima pa morajo biti stanovanjske zgradbe opremljene z vsemi pridobitvami sodobne stavbne tehnike. Čim bolj je notranja oprema praktična tem manj prostora zavzema. Moderna inštalacija plina, elektrike, vodovoda i. t. d. z modernimi aparati (kuhalniki, peči, centralna kurjava, i. t. d. zavzema minimalen prostor in omogoča izvedbo minimalnega stanovanja v vedno bolj dovršeni obliki in izmeri. Vendar pa te minimalne izmere niso vedno iste in so odvisne od krajevnih razmer v mestu ali na deželi, od lege in klime. V vsakem slučaju pa mora nuditi stanovanje prebivalcu elementarni minimum na svetlobi, zraku in toploti, ki ga potrebuje za popoln razvoj svojega telesa in svojih življenskih funkcij. Ako je dovajanje zraka, solnca in svetlobe ceneje kot povečanje prostora, potem je bolje, da se povečajo okna in prostori zmanjšajo. Bolj zdravo je varčevati na hrani, kakor kakor pri svetlobi in zraku. Posebno važna je pri izvedbi stanovanja skrajno ekonomična izraba prostora. Dobro organizirano stanovanje je podobno rafinirano razdeljenemu potnemu kovčegu, ki kljub svoji minimalni izmeri vsebuje vse, kar potrebuje potnik za potovanje.

Oderuh

Zgodba o moji prvi šolnini

Čudno je z dogodki, ki ležijo že desetletja za nami. Hudo so nas takrat prizadeli. Morda tako hudo, da so preokrenili vso našo miselnost in so še danes v svojih posledicah naši nezavedni vodniki v važnih odločitvah življenja. Pa smo povsem pozabili nanje. Prav je tako, saj je pozabljenje največja sreča za ljudi. Kakor v debeli knjigi so pa spravljeni ti dogodki nekje v možganih. Ena sama beseda bliskoma odpre dotično stran in se človek zavzame, da se ni vsa leta spomnil na tisto zgodbo. Zadnjič, ko sem čital o zopetni uvedbi šolnine, sem se spomnil na svojo prvo šolnino in na Matija Dobravca.

Matija Dobravec je imel ob veliki cesti ponosno domačijo. Stoletja so postajali pred Dobravčevo krčmo vozniki in je raslo premoženje. Čigave so bile najboljše njive? Dobravčeve. Celi hribi črni stoletnih smrek so imeli eno samo parcelo in enega samega gospodarja Dobravca. Kadar se je peljal Matija Dobravc ves zaruljen v obraz, da mu je legal šinjek kakor gosposka boa čez ovratnik, po cesti v kočiji, je ni bilo glave na njivah razen zeljnih, da bi mu ne klonila v pozdrav. Redek je bil kmet, ki ne bi ga imel Dobravec zapisanega med dolžniki.

Kakor bogo ščene, ki je izgubilo svojega gospodarja, sem se potikal po ulicah, ko sem prišel prvič v mestne šole. Tisti dan so odkrili Prešernov spomenik, ki se je lesketal ves zlat na trgu, da mi je kar oči jemalo. Niti enega znanca nisem imel v vsem smrdljivem mestu.

Ko sem sedel v šoli, so mi kar ušle misli domov. Pozabil sem na vse okrog mene in poslušal mukanje krav na paši ter hlastno vlekel vase duh pečene repe.

»Štajerc dalje« me je zmotil na tej čudoviti paši profesor naravoslovja, rdečelasec zlobnega pogleda in trdih besed. Edini Štajerc sem bil v razredu, zato me je že prvi dan krstil profesor za »Štajerca«, v veliko veselje mestnih kratkohlačnikov.

»Dve nogi ima s plavutami«, mi je šepnil nekdo za hrbtom. Ni bilo časa premišljevati, ali je prav ali ne, ter sem nehote ponovil dobrodošli odgovor.

Vsa soba se je stresla v silnem krohotu, celo preko profesorjevega obraza je šinilo nekaj smehu podobnega.

»Sedi mrcina!« se je zadrl nad menoj in napravil piko v svoj notes. Iz odgovora naslednjega vprašanca sem razbral, da so govorili o nosorogu. Sram me je bilo, da bi se bil najrajši kam zaril in umrl.

Pri prvi konferenci sem bil iz naravoslovja grajan in so mi povedali, da bom moral plačati šolnino — štirideset kron.

»Štirideset kron!« Kje jih bomo pa vzeli?« me je udarila novica. Najraje bi kar pobral svoje stvari in pobegnil domov. Toda kako, ko nisem imel niti ene krone za vožnjo, peš pa nisem vedel ne kod ne kam. Pisal sem pismo materi in ji potožil, kako hudo je med tujimi ljudmi.

»Za božji čas...« se je preplašila mati, ko je čitala pismo. »Kje naj dobim dvajset goldinarjev v tem hudem letu, ko sta ostala od dela vsega leta le voz repe in mernik ajdovih babic. Če prodamo kravo edinko, kako bomo kupili drugo. Kaj bom kuhala brez mleka hrecavemu možu?«

Potrkala je tu in tam pri odličnikih, ki so ji svetovali, naj me da v šole. Toda povsod je našla le dobre nauke. V nedeljo po maši se je odpravila na zadnjo pot, ki ji je še ostala, k Matiji Dobravcu.

Ko je stopila v njegovo krčmo, je sedelo pri mizah polno gruntarjev, ki so glasno srebali dišečo juho in lovili iz nje velike kose hleba.

Skupaj sta hodila z Matijem v šolo, zato je materi kar od mize zaklical:

»Si tudi ti, Franca, prišla na juho?«

Potrebna bi jo bila mati, toda kaj, ko ni imela niti desetice v žepu. Preslišala je napol prijazno, napol zbadljivo besedo in stopila k Matiji:

»Za dva desetaka bi Te prosila na posodo. Ko mož ozdravi, ti jih počasi povrnemo!« Težko ji je šla beseda iz ust, toda kaj vsega ne prenese materino srce za svojega otroka.

»Dvajset goldinarjev!« se je na glas zavzel Matija in pristavil. »Kaj boš hišo zidala?«

Kmetje so prenehali srebati in poslušnili.

»Za sina bi rabila...« je tiho odvrnila mati, povesila oči in gnetla v zadregi robec v roki.

»Kaj pojde v Ameriko?« se je igral dalje z njeno zadrego oštir in so se muzale kmetice.

»Za študenta...« je skoraj zašepetala mati.

»Za študenta?« je z zasmehom zategnil Matija. »Mi smo ostali kar pri abecedniku, pa smo le, kar smo. Čemu bi trgal hlače po klopeh kočarjev sin?«

»Za pravdnega dohtarja, da bo naše žulje žrl, bi rada, da bi ga podpirali« se je oglasil za mizo Petrač in mu je vsa družčina pritrjevala.

»Za gospoda bo!« se je potegnila mati za sina.

»Tak, pa za gospoda,« je zaničljivo pritegnil Cunder, pijanec, ki je pognal največji grunt po grlu. »Hmelj je porezal sosedu in za obiravkami je lazil, ko še žabi ni bil do ušes.«

Nič ni rekla na to mati in tudi drugi so se napravili kakor da ni Cunder ničesar rekel, ker tak prihajač nima besede.

Da napravi konec celi zadevi, je vendar potegnil Matija iz žepa debelo listnico in vzel iz nje dva nova desetaka.

»Tvoj sin je, ti boš vrnila. Ne bom ti kratil dobrote. H letu mi ju vrneš in priložiš petak za obresti. Če bomo čez leto v zadregi pri delu, pa nam priskočiš za kakšno urico na pomoč. Saj veš roka roko umije.« Tako je govoril Matija in na tihem računal, kako dobro je naložil denar.

Vsa srečna se je mati zahvalila za desetaka in ju nesla naravnost na pošto, da ne bo prepozno.

Kadar je bilo največ dela se je dvakrat na teden oglasil tisto leto Dobravčev paštir v naši hiši.

»Gospod so rekli, da bi prišli.«

Pri žetvi, plečvi, mlačvi in košnji je delala »za dobroto« mati pri Dobravcu trideset dni, za kar bi bila drugod zaslužila šest goldinarjev. Oče je na pomlad okrevalo, pa mu je pripeljal Matija voz desek. »Za dobroto mu je napravil nove klopi za krčmo in bi bil zaslužil pri lastni hrani za to delo deset goldinarjev.

Prav tisto jesen je imel hmelj lepo ceno in je nesla mati upniku že po devetih mesecih denar nazaj in odštela na mizo dva desetaka in 3 gld 75 kr.

»Saj ne potrebujem tako zelo« se je branil Dobravec denarja.

»Sedaj lahko plačamo, pozneje se denar razleti« je silila mati z denarjem.

Matija je potegnil denar k sebi in štel drobiž. Ko je preštel, je iztegnil roko.

»Še goldinar in petindvajset.«

Mati ga je začudeno pogledala. »Matija, saj smo imeli vendar denar le devet mesecev.«

»Pa ga imejte še tri mesece!« je oštir porinil denar spet pred mater. »Za petak obresti sva se zmenila, kaj si pozabila.«

S tresočo roko je mati vzela iz robca še ostanek in mu ga položila na mizo.

»Matija! ne pustim ti tega na duši. Boga se boj.«

Oštir je potegnil denar k sebi in položil nanj svojo tolsto šapo.

»Vidiš, Franca, tole je bogec. Ni pa lepo od tebe, da me za dobroto še psuješ. Drugič pa ne hodi več k meni.«

»Rajši grem v ris!« je rekla mati in brez slovesa odšla.

*

Lepo starost 80 let je dočakal Matija Dobravec, ko ga je vrgla vodenica na bolniško posteljo. Ker se mu je zdelo škoda denarja za zdravnika, je mene poklical neke poletne noči, ko je zvedel, da sem pravkar prišel z Dunaja na počitnice.

Kakor sod na vozu je ležal oštir ves napihnjen na postelji. Žila mu je komaj otipljivo poredkoma utripala in težko je hropel. Svetoval sem mu, naj pokliče nemudoma specijalista iz mesta in se poslovil. Sinu sem pa naročil, naj gre po duhovnika. Ker Matija ni mogel več govoriti, so ga dali le v sv. olje.

Pravili so mi, da je Matija Dobravec prav mirno umrl. Pri odprtem grobu mu je govoril občinski odbornik. Slavil je pokojnikove zasluge za občino, cerkev in šolo in sklenil svoj ganljiv govor z vznesenim vzklikom:

»Bil je vzoren naroden gospodar, svetal vzgled še poznim rodovom. Večnaja pamjat!«

Ko so se zvrstili odličniki pri grobu, sem pristopil še jaz in sem mu vrgel lopatico prsti prav tako, kakor sem jo vrgel pred leti v grob svojemu prijatelju občinskemu revežu Lavžarjevemu Jožku...

Janko Kač

Velikonočna križaljka

Vodoravno: 1. os. zaimek; 2. egipt. božanstvo; 3. ptič-pevec; 4. mesto v hrv. primorju; 5. poštna vrednota; 6. ploskovna mera; 7. predlog; 8. egipč. božanstvo; 9. žensko ime; 10. geografska knjiga; 13. žitarica; 14. hiter tek; 16. jugoslov. reka; 20. turški dostojanstvenik; 21. krtova tvorba; 23. gora na Koroškem; 26. žensko ime; 27. žensko ime; 28. pleme; 30. medmet; 31. jelen; 32. avtomobilska znamka; 33. mesto v Turčiji; 35. sportnik; 38. namera; 41. čutilo; 42. žensko ime; 43. mesto v Franciji; 44. oblika vode; 47. italijansko mesto ob Jadranu; 48. pesniška oblika; 9. verski reformator; 50. veznik; 51. mesto v Franciji; 54. mesto v Rusiji; 55. medmet; 56. del oblačila; 57. poljsko orodje; 58. mesto na Siciliji; 59. vinski produkt; 60. moško ime; 61. žensko ime; 62. del kolesa; 63. egipč. božanstvo; 64. bikoborec; 66. os. zaimek; 67. švicarski kanton; 68. planet; 69. kovina; 71. znak za utež; 73. vojaški našiv; 75. rumunska reka; 77. krstno ime amer. filmskega igralca; 79. nebesni oblok; 80. reka v Indiji; 82. zdravilo; 83. ost; 85. kovina; 86. lakota; 88. skrajna točka suhe zemlje; 90. sibirska reka; 91. reka v Italiji.

Navpično: 1. praznik v letu; 2. italij. mesto; 3. del lesene ograje; 4. medmet; 5. vladar; 6. zaliv v Grčiji; 11. reka v Italiji; 12. mesto v franc. Indokini; 15. pritok Donave; 16. narod; 17. hunski kralj; 18. alkoholna pijača; 19. moško ime; 21. rokodelec; 22. cilj strelca; 24. otok v Atlantskem oceanu; 25. zločinec; 26. moderno prometno sredstvo; 27. reka v Bolgariji; 29. moško ime; 34. pokrajina v Srednji Aziji; 36. sportni klub v Novem mestu; 37. stopica; 39. metulj; 40. vrh v Pirenejih; 44. morska riba;; 45. zelenica; 46. leto (frc.); 52. pritok Rhôna; 53. bolniško poslopje; 54. mongolski vladar; 55. kontinent; 56. ocenjevalna komisija; 57. naziv poglavarja Indijancev; 59. poklic; 60. reka v Palestini; 61. svetopis. oseba; 65. vonj; 70. vas ob Savi (okol. Ljubljane); 72. del živalske glave; 74. slap v Savinjskih planinah; 76. travnik; 79. prerok; 81. nepovrnjen denar; 84. egipt. reka; mehkopluta riba; 87. valuta; 89. strelno orožje.

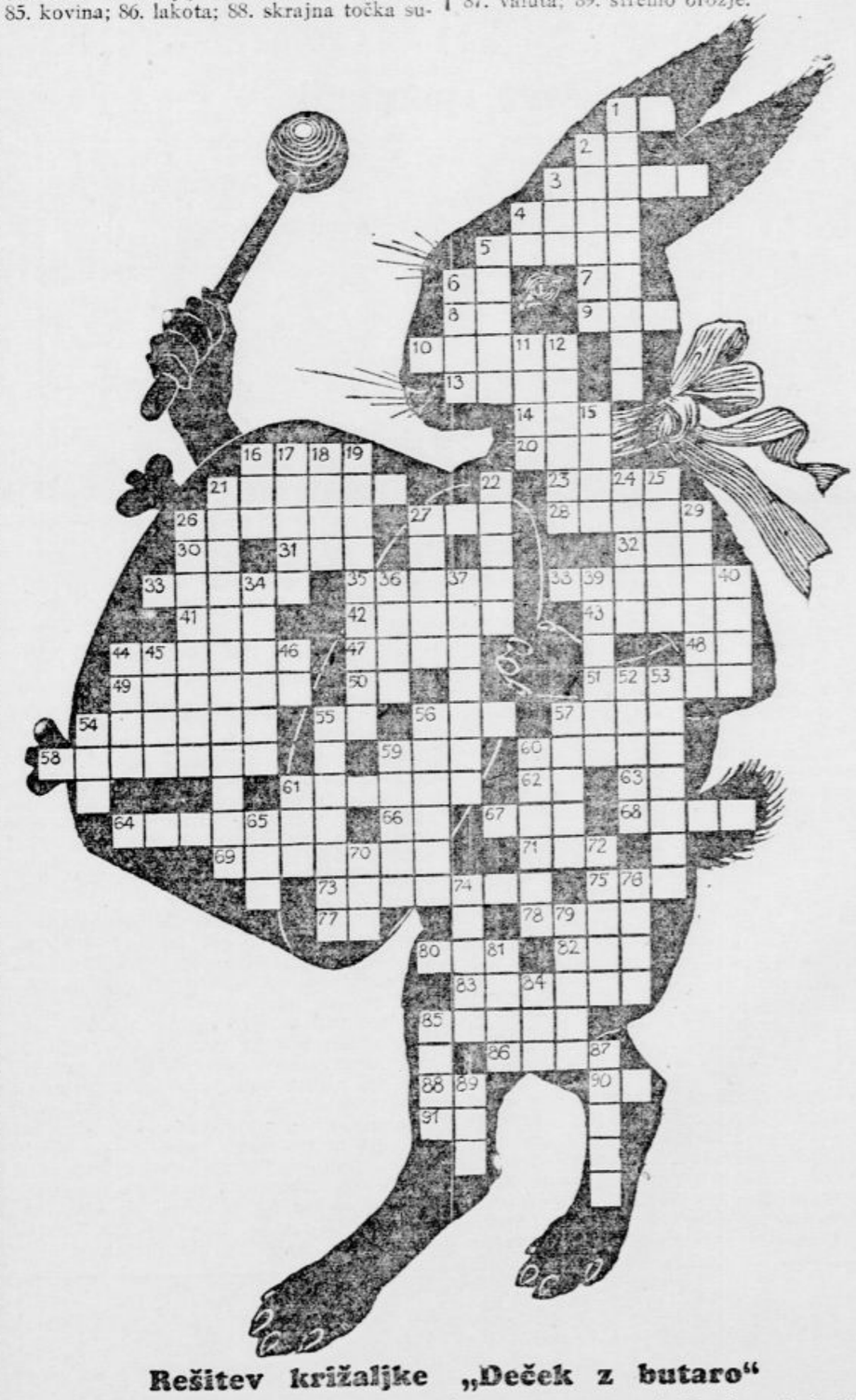

Rešitev križaljke „Deček z butaro“

Navpično: 1. butara, 2. Rhone, 4. ila, 6. Ufa, 7. Terazije, 8. ak, 9. Ural, 10. Tura, 11. Nanos, 13. Meka, 15. Bik, 17. Moreja, 21. bure, 23. Kama, 24. ad, 29. Durmitor, 30. apno, 31. Knin, 34. Ruše, 35. oaza.

Vodoravno: 1. Br (brom), 3. Uh, 5. to, 6. ulj, 7. Tana, 9. Ufa, 10. Terek, 12. Ra, 13. Mura, 14. Laba, 16. era, 18. Nil, 19. ukaz, 20. Obok, 22. Ikarus, 25. Jader, 26. em, 27. je, 28. Ada, 32. Piran, 33. Orion, 36. uta, 37. šoz, 38. teran.

Zanimivosti iz vsega sveta

Ponarejevalci denarja

Kriminalna policija v Stuttgartu je odkrila ponarejevalnico denarja, kjer so ponarejali nemške bankovce po 100 mark. Falzifikatorji so nakopičili v svoji zalogi za 1 milijon 800.000 mark falzifikatov. Policija je aretirala osem osumljencev, med katerimi je tudi kolovodja ponarejevalcev. Najbolj vneta med njimi sta bila oče in sin z imenom Anreds, ki sta izdelovala falzifikate noč in dan.

Miši požrle gotovino

Delavec George Murray v Filadelfiji je hranil vse svoje prihranke v denarju — tisoč dolarjev — doma. Vsoto si je bil nahranil v 20 letih. Denar je imel skrit v nekem kotu, tam so ga pa izvohale miši ki so oglodale bankovce do neznatnih ostankov Obupan zaradi tako nepričakovane izgube premoženja je začel Murray na stara leta prodajati loterijske srečke kar je v Ameriki prepovedano. Prišel je pred sodišče in tam je razgalil vso tragedijo svojega življenja. Sodnik pa mu ni verjel, da so mu miši požrle vse, dokler ni pokazal ostankov bankovcev. Na podoben način je prišel ob svoje imetje tudi neki kmet v Indiani. Imel je 250 dolarjev gotovine in jih je hranil v predalu stare omare. Ko je nedavno hotel vzeti nekaj denarja, je našel samo nekaj papirčkov, vse ostalo so bile poglodale miši.

Zanimiva poroka

V Carmelu (Kalifornija) se je nedavno omožila znana ameriška pisateljica Margery Latimer s črncem Jeanom Toomerjem, znanim pesnikom in filozofom. Zveza je zbudila širom Amerike velikansko zanimanje ne zaradi tega, ker je bela žena vzela črnega moža, ampak zato ker je nevesta slavna pisateljica priljuljenih romanov. Poroka je bila šele potem, ko sta ženin in nevesta preživela v Portageu (Visconsin) v družbi treh drugih intelektualnih zakonskih parov več časa in sta na podlagi skupnega opazovanja ugotovila, da se v vsem ujemata. Štirje pari so bili ves ta čas skupnega življenja popolnoma odrezani od sveta. Smoter te samote je bil, da so belci, ki jih je bilo po številu sedem, opazovali značaj črnca in njegove reakcije na vse pojave okolice. Na koncu so se zedinili za to, da se zaročenca lahko vzameta. Med ameriškimi intelektualci so takšni zakoni popolna novost.

Kraljestvo mode

Velikonočna moda

O Veliki noči doživimo vedno nekakšen preokret v modi kajti poprej nas predvsem zanimajo plašči in kostumi, o praznikih pa postanemo pozorni tudi na obleke, torej na oni del garderobe, ki ga na ulici vidimo šele v toplejšem vremenu. Razen tega se razlikujejo velikonočni modeli od prejšnjih tudi po tem, da so opustili nevtralni videz prehodne dobe in v kroju ter v barvah poudarjajo prijazno veseli slog pomladi.

Najnovejša moda se je temu stremljenju tako podvrgla, da poudarja sestave raznih barv in tvoriv ter ustvarja na ta način silno raznoličen in mladosten slog. Značilne za novo modo so tudi razne jopice in telovniki.

Letos izredno cenimo dobre barvne sestave in se ne plašimo niti jako živahnega učinka. Zdi se, kakor bi otela žena pregnati vse misli na težke čase s posebno mikavno in veselo učinkujočo opremo! K prednostim nove mode spada tudi njena enostavnost, kajti pri moderni obleki zahtevamo mnogo elegance, branimo pa se prevelikih denarnih žrtev. Zato je nova moda dostopna vsem, ki imajo dobre okuse in dar kombiniranja.

Nekaj posebno mikavnih modelov, ki se bodo vsled slabšega vremena mogli žal uveljaviti šele po praznikih, kaže naša skupina skic.

Jako priljubljeni so takozvani »modeli v slogu telovnika, ker združujejo v sebi promenadni in popoldanski slog. S sestavo raznovrstnega materiala nam je dana možnost posebno okusne izdelave. Tak model predočuje naša prva skica. Na ozko temno krilo z zobčasto prišitim zvončastim volanom je pritrjen život iz pisane svile, ki ima kratke kelihaste rokave. Dolgi, ozki rokavi pa so iz istega tvoriva kakor krilo.

Damam, ki ljubijo stvarni slog, se sigurno priljubijo novi geometrični modeli, zanimivo obleko te vrste vidimo na srednji skici: temno krilo se nad pasom nadaljuje in je stopničasto vdelano v drugobarvni život. K tako sestavljeni obleki nosimo kratko bolerasto jopico iz kariranega ali progastega blaga, ki pa se mora barvno skladati z obleko. Najlepši učinek dosežemo, če nosimo k tej opremi odgovarjajočo dvobarvno torbico.

Letos so jako moderne takozvane »irske čipke« in mnogo elegantnih žensk jih skuša uporabiti za svojo popoldansko in večerno garderobo. Največjo priljubljenost uživajo plaščno ukrojene obleke z životom iz irskih čipk. Nedvomno povečamo učinek tega modela z odgovarjajočo kratko jopico, ki vzbuja posebno pozornost zaradi svojih zanimivih rokavov. Naša zadnja slika kaže takšno malo jopico z rokavi, ki so zgoraj nabrani in nas spominjajo na modo izza časa naših babic.

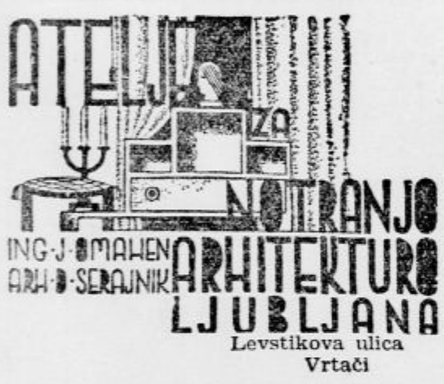

Levstikova ulica
Vrtači

Slabost, utrujenost

izčrpanost, prevelika občutljivost so pogosto samo posledice pomanjkljive cirkulacije krvi. Tu se zmeraj dobro obnese masaža s Fellerjevim Elsasluidom, preizkušenim domačim sredstvom in kozmetikom. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din franko pri lekarnarju, Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 245, Savska banovina.

Apartni pasovi

so močno priljubljeni, kar je v dobi mode krila in bluz povsem naraven pojav. Zato so modni saloni posvetili največjo pozornost tem dopolnilom moderne garderobe in so v tem pogledu ustvarili mnogo lepega in zanimivega.

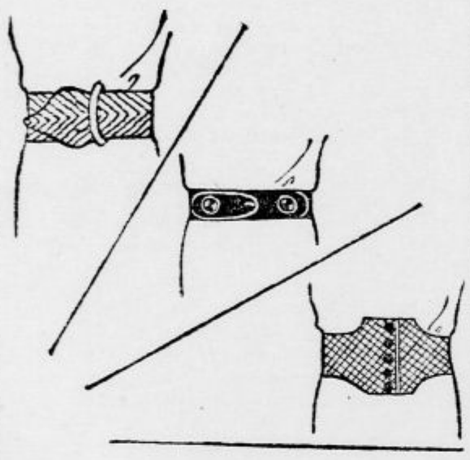

Jako lepi so široki pasovi iz jelenje kože z našitimi nežnimi usnjenimi vrvicami (1 slika). Tudi modeli, ki jih zapenjajo veliki gumbi, nimajo vsakdanjega videza (srednja slika). Najnovejši pa so široki pasovi v obliki telovnika prepeti z ličnimi gumbki (zadnja skica).

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Novi dežniki

Novi dežniki se odlikujejo po raznobarvnosti, ker moremo tak dežnik nositi k vsakemu oblačilu. Seveda tu ne bi bile na mestu izrazite in vsiljive barve, ki onemogočajo vsako nevtralnost. Prav ti karirasti in progasti vzorci prinašajo zaradi

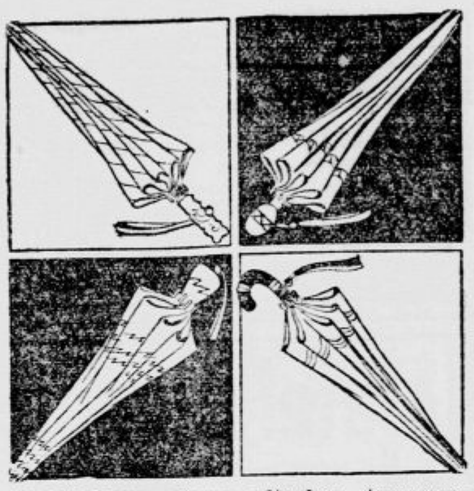

mnogih barv nejasne odtenke; temnomodra, črna, siva, rjasta in srednje zelena barva se strnejo v diskretno mešanico. Jako zanimivi so novi ročaji iz oniksa, slonove kosti ali eksotičnega lesa. Nekateri imajo pri držaju lep usnjen jermen.

Zdravniška posvetovalnica

A. J. Maribor. Pred vsem vam priporočamo primerno dieto: mešano hrano, samo ne preveč mastne, večkrat tople tekočine (juha, mleko) in skrb za redno odvajanje, najbolje s karlovarsko soljo. Zvečer tople obkladke s pomočjo temofora. Najboljše pa bo, da gre zopet saj za par dni v bolnico. — **S. Č. Ljubljana.** Bezgavke so v človeškem organizmu nekak filter, ki zabranjujejo povzročiteljem bolezni vstop v telo. Če otečejo je znak, da izvršujejo le svoje delo. Otekle bezgavke torej same na sebi niso bolezen, ampak znak, da se ista vsiljuje. Svetujemo vam solnčne kopelji na morju, vendar se morate tozadevno še posvetovati s kakim zdravnikom. — **Jolanta.** Barva kože zavisi od polnosti krvnih cevi; sprememba barve je lahko prirojena ali pa narejena. Na prirojene napake je teško vplivati, pozneje dobljene se pa lahko odpravijo, če omejimo vzroke njih postanka. Škodljivi vzroki so večkratna nenadna izpremenba toplote, ozebline i. t. d. Varujte se torej nenadnih sprememb v temperaturi. Kot mažo vam priporočamo mešanico: salicilne kisline (1 gr) gold kreme 50 gr). Videti pa tudi, da ste slabokrvni, in se zaradi tega obrnite na zdravnika. — **F. W. Celje.** Zdravljenje je pravilno. Zaupajte popolnoma vašemu zdravniku. — **M. O.** Recept vam lahko napiše vsak zdravnik. — **D. T. Maribor.** Normalna temperatura odraslega (ne glede na spol) je pod pazduho merjena 36°—37° C in je v teh mejah individualno različna. Večerna temperatura je običajno za par desetink stopinje višja, prav tako tudi, če se meri v črevo. Zvišana temperatura je znak reakcije organizma na kakšno bolezen, ki je nastopila. Bolezen kot tako, torej vzrok zvišane temperature, pa ugotovi lahko samo zdravnik in še ta časih šele po daljši preiskavi. Trebušni pas se lahko nosi; samo ne sme ovirati delovanja notranjih organov. — **Mati.** Prsne žleze (ne mast) so sestavni del celega ženskega spolnega sistema, in je torej njih nega odvisna od pravilnega delovanja vsega spolnega življenja. Podrobnejše se v to vprašanje tukaj ne moremo vmešavati. Posvetujte se tozadevno s kakšnim zdravnikom. Primerna masaža je na vsak način koristna in pa krepka hrana — nekateri priporočajo pivo. — **Kozmetika.** Najboljši kozmetični zavod je narava (sonce, voda, zrak) — gimnastika in pa duševno ravnotežje.

Nega bolnika

Izid bolezni ne zavisi samo od zdravljenja ampak tudi od nege bolnika. Velikokrat opazujemo, kako bolnik napne vse sile, da bi vstal iz postelje. Ničesar ne je, ker ni pravilne hrane, spati ne more, ker v hiši ni miru. Ne smemo se potem čuditi, če takšen bolnik nima dovolj moči za ozdravljenje. Vsi vemo, da se bolezen začne večkrat počasi in da bolnik prve dni bolezni ne leži in naprej dela. To bolniku škoduje, ker na taj način zapravlja svoje moči, ki so pa v borbi protiv bolezni jako potrebne. Zato mora vsak bolni takoj v začetku bolezni v posteljo, iz katere ne sme vstati in se ga mora tudi v postelji hraniti. Noge bolnika naj bodo toplo pokrite. Če mogoče naj bolnik leži v posebni, veliki sobi, sonce mu ne sme sijati naravnost v oči, ker ga to draži. V sobi mora biti mir, in se mora vsaj trikrat na dan prezračiti. Če je toplo in lepo vreme, naj bo okno odprto. Kaditi se v takšni sobi ne sme. Temperatura sobe naj bo okoli 18° C.

ALI NIČ NE RAZMIŠLJATI,

da iščete zastonj odpomoči proti starostnim pojavom (moška slabost, nervozitета, stanje oslabelosti, nespečnost)?

NE IZGUBLJAJTE ČASA,

temveč zahtevajte takoj naš prospekt! Višek so dosegla moderna raziskavanja z ugotovitvijo, da so ti bolezenski pojavi posledica nezadostnega delovanja žlez. S poživljenjem delovanja žlez učini

PELITHE

obnovo vsega organizma, daje možu v zrelejši dobi zopet **mladostno moč** in omogoči visoko starost brez nadlog.

Zastopstvo PELITHE družbe, Beograd, Cika Ljubina ul. 7. Poštanski pretinac br. 94. — Proti vposlatvi 5 Din v znamkah dobite našo v razumljivem slogu spisano obširno znanstveno brošuro 104a

Velikokrat trpe bolniki na glavobolu. V takšnih slučajih mu damo mrzle obkladke na glavo, eventualno piramidon. Bolniki običajno ne jedo radi, ali pa hočejo ravno takšno jed, ki bi jim škodila. Ne smemo dovoliti, da bolnik gladuje, ker s tem izgublja moči. Kdor neguje bolnika, mora to delati z veliko ljubeznijo in z razumevanjem. Hrana mora biti lahka in sveža, ne preveč mesna, ne preveč kisla ali slana; najboljša hrana za bolnika je mleko, riževa in pa goveja juha, mehko kuhana jajca, razsekano meso, in sicer telečje ali pa perutnina. Hrana mora biti okusno pripravljena; bolniki imajo večkrat glenast (obložen) jezik, zato ga je treba pogosto oprati s čisto mokro krpo, in izprati usta s kakšnim primernim sredstvom (Ortizon). Kot pijača je najboljši lahek čaj s citronovim sokom. Bolnik mora jesti in piti v malih požirkih, da mu hrana ne zaide v dušnik.

Lice, roke in celo telo mora biti snažno in ga je treba vsak dan umiti. Ravno tako mora biti čista postelja in perilo. Če se bolnika pravilno ne neguje, se lahko razvijo na delih kjer leži, rane; to se zgodi posebno pri bolnikih, ki v bolezni shujšajo. Takšne rane lahko postanejo nevarne, zato mora biti postelja mehka, perilo pa gladko in napeto. Tudi naj bolnik večkrat spremeni svoj položaj. Ni pa dovolj, da bolnika krepimo samo s hrano, moramo ga tudi duševno bodriti. Če bolnik duševno pade, ne bo notel jemati hrane in zdravil in bo slabo spal. Bolniku moramo vedno dajati upanje, da bo ozdravel. Pred njim ne smemo govoriti o njegovi bolezni; bolniki so večkrat razdražljivi, in celo žalijo okolico. V takih primerih velja imeti potrpljenje in negovati bolnika z ljubeznijo in razumevanjem.

Goethe in medicina

Goethe sam ni bil zdravnik kakor Schiller, vendar je kot temeljit naravoslovec dobro poznal tudi to stroko. Dobro so mu bili znani medicinski problemi in vse življenje je bil v najboljših odnošajih z zdravniki. Veliko se je bavil z medicinsko - pedagoškimi vprašanji, z nego duševno bolnih, dobro je poznal vsa vprašanja normalne in patološke seksualnosti, histerije, pubertetnih težav, nevrastenije itd. Napisal je tudi daljše popise bolezni: »Bekenntisse einer schöner Seele«. Zanimala ga je hereditarnost, socialna skrb za otroke, posebno obširno se je bavil s problemom prehrane.

V terapevtskem pogledu je bil Goethe pripadnik naravnega življenja in naravnega zdravljenja. Popisuje psihologijo bolnika, zasmenuje tudi zdravnika (v Wertherju) in zobozdravnike radi nerodnega izdiranja zob. Goethe je bil pristaš takratne humoralne patologije in izrazit prijatelj Hipokrata. Apeliral je na zdravnike, naj postanejo voditelji splošne in kulturne izobrazbe naroda, načelo, ki se ravno v naši državi sedaj vedno bolj in bolj širi.

Radio

Izvleček iz programov

Sobota, 26. marca.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče. — 17.45: Reportaža procesije iz cerkve sv. Petra. — 19: Salonski kvintet. — Godba »Zarjec«: velikonočne pesmi. — 20.45: Trnovski cerkveni zbor. — 21.30: Salonski kvintet.

Nedelja, 27. marca.

LJUBLJANA 9.30: Umetnostno predavanje gosp. Jakopiča. — 10: Prenos iz stolnice. — 11: Koncert radio - kvarteta. — 12: Napoved časa, poročila, plošče. — 15.15: Dekliška ura. — 15.45: Plošče. — 16: Drama »Pavel med Judi«. — 20: Simfonična glasba na ploščah. — 20.45: Samospevi g. Gostiča. — 21.30: Godba na saksofon. — 22: Napoved časa in poročila. — Salonski kvintet.

BEOGRAD 12.30: Slovanska glasba. — 16: Narodne melodije. — 17: Plošče. — 19.30: Orkester. — 20.10: Pevski koncert. — 20.40: Umetno žvižganje. — 21.25:: Lahka godba. — 22: Poročila. — Jazz. — ZAGREB 11.45: Wagnerjeva opera »Parsifal« na ploščah. — 17.02: Plesna glasba. — 20.30: Violinski koncert. — 22: Lahka glasba. — PRAGA 16: Koncert iz Brna. — 17.30: Plošče. — 18: Komorni kvartet. — 19.30: Opereta iz Bratislave. — 22.20: Jazz. — BRNO 16: Haydnova glasba. — 17: Lahka godba. — 17.30: Plošče. — 18: Pergolese: Stabat Mater. — 19.30: Opereta iz Bratislave. — 22.20: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 17.45: Lahka glasba. — 20.30: Koncert solistov. — 22: Lahka in plesna glasba. — DUNAJ 9.50: Simfoničen koncert. — 12: Lahka godba. — 13.30: Mandoline. — 15.35: Orkester. — 17.35: Klasičen humor. — 19.15: Tauberjeve plošče. — 19.30: Opereta »Bajadera«. — 22: Zborovski koncert (Sängerknaben). — 22.30: Poltretje leto zvočnega filma. — BERLIN 20: Koncert filharmoničnega orkestra. — 22.30: Vesele suite za orkester. — KÖNIGSBERG 18.20: Lahka glasba. — 20.10: Plesni večer. — 22.30: Prenos iz Berlina. — MÜHLACKER 16: Popoldanski koncert. — 18.55: Klavirske skladbe. — 20: Orkestralen koncert. — 22.40: Lahka godba. — BUDIMPEŠTA 17: Madžarska glasba. — 18.30: Razvoj operete.

Ponedeljek, 28. marca.

LJUBLJANA 8: Sadjarstvo. — 9: Esperantsko predavanje. — 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10.30: Šuklje: Moji sodobniki. — 11: Salonski kvintet. — 12: Čas, poročila, plošče. — 15.15: Dekliška ura. — 15.45: Koncert cerkvenega pevskega zbora iz Doba pri Domžalah. — 16.45: Jugo - synkopatersband: plesna glasba s sodelovanjem ge. Neral-Ramšakove. — 20: Fantje na vasi (pevski kvartet). — 20.45: Operetni večer, gdč. Zupanova in g. Jelačin s salonskim kvintetom. — 22: Napoved časa in poročila. — Salonski kvintet.

BEOGRAD 12.05: Koncert orkestra. — 17: Narodne melodije. — 17.30: Klavirski koncert. — 20: Pevski koncert. — 20.30: Godalni kvartet. — 21.35: Skandinavska glasba. — 22.30: Poročila. — 22.40: Operetne arije. — 23.10: Lahka godba. — ZAGREB 11: Prenos maše. — 11.45: Nabožna glasba. — 17.02: Plesna glasba. — 20.30: Orkestralen in pevski koncert. — PRAGA 16.45: Plesna glasba. — 20: Godba na pihala. — 21: Orkestralen koncert. — 22.20: Lahka godba. — BRNO 16.45: Prenos iz Prage. — 18: Plošče. — 20: Program kakor v Pragi. — VARŠAVA 17.45: Orkestralen koncert. — 20.15: Operetni večer. — 22.45: Godba za ples. — DUNAJ 10.10: Simfoničen koncert. — 11.30: Haydnova proslava. — 12.40: Lahka glasba. — 13.15: Skladbe Jos. Straussa. — 15.30: Popoldanski koncert. — 17: Godalni kvartet. — 19.30: Produkcija na dveh klavirjih. — 20: Prenos iz Berlina. — BERLIN 20: Radio - potpourri. — 22.30: Godba za ples. — KÖNIGSBERG 16: Lahka godba orkestra. — 18.45: Pesmi. — 20: Ves program iz Berlina. — MÜHLACKER 16: Prenos orkestralnega koncerta. — 17.30: Vesele pomladne pesmi. — 18.45: Klavirski koncert. — 19.30: Filharmonični orkester.

Torek, 29. marca.

LJUBLJANA 12.15 Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17: Otroški kotiček. — 18: Salonski kvintet. — 19: Nemščina. — 19.30: Glavne razvojne faze v umetnostni zgodovini. — 20: Predavanje dr. Vebra. — 20.30: Prenos iz Zagreba. — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 11.05: Radio - orkester. — 6.30: Popoldanski koncert. — 19.55: Veseloigra. — 20.30: Prenos iz Zagreba. — 22.30: Poročila. — 22.50: Ciganska godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Popoldanski koncert. — 20.30: Koncert komorne glasbe. — 21.30: Operetna glasba. — 22.40: Prenašanje tujih postaj. — PRAGA 16.10: Koncert iz Bratislave. — 19.20: Kabaretni program. — 20.15: Igra. — 21: Foersterjeve pesmi. — 21.30: Klavirske skladbe. — 22.20: Plošče. — BRNO 16.10: Koncert iz Bratislave. — 17.25: Mladinski koncert. — 19.20: Kabaret. — 20.15: Dramski večer. — 21.50: Plošče. — VARŠAVA 17.35: Simfoničen koncert. — 20.15: Orkestralen in pevski koncert. — 22: Klavirske skladbe. — 22.50: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 15.20: Koncertna ura. — 16.50: Lahka godba orkestra. — 19.40: Orkester. — 21: Neznano o Rihardu Wagnerju. — 22.45: Lahka glasba. — BERLIN 20: Kabaretni večer. — KÖNIGSBERG 16.16: Lahka godba orkestra. — 20: Program iz Berlina. — MÜHLACKER 17: Popoldanski koncert. — 20.10: Plesni večer 1790. — 21.45: Klavirski koncert. — 22.40: Plesna glasba. —

L. Mrzel-Frigid:

Spomin na praznik

Velika noč.

Doma.

Pod vrhom Sv. Planine se je že razpuhtela zadnja pega snega. Otroci smo svoje škarpe že zdavnaj zagnali pod peč in smo z bosimi nogami — toplo, pobožno uživaje, stopili na voljno pomladno zemljo. Potoček, ki od Terezije pada skozi Petelinovo vas, je žuborel s tistim čistim, svetlim, veselim šumom, s kakršnim znajo šumeti potoki na svetu samo prve pomladne dni. Zrak je bil dober in jasen, po nebu so plavali tisti mehki, rahli oblački, tiste bele meglice, ki prihajajo zmerom za snegom in viharjem, zmerom, kadar si odpočivata zemlja in čas! Človeku, drevesom in vsem stvarem je začelo biti spet dobro in lepo.

Tako je vsako leto v Trbovlje prihajala velika noč. Malo je prinašala s seboj. Toda kadarkoli so se zbrali tisti rdeči dnevi v koledarju, kadarkoli so v Lokah in v Retjah zavezali zvonove, vselej je bilo vsega pri nas. Cesta skozi Petelinovo vas, po kateri so vsak dan ob petih in šestih, ob eni in dveh, ob devetih in desetih udarjali težki škornji rudarjev, ki so se z Njive in iz Globušaka, izza ceste in izza špitala s trudnimi, počasnimi koraki vlekli na delo ali pa so se naglo, veselo vračali domov, ta cesta je zmerom naenkrat obležala vsa tiha in zapuščena; samo kakšna mati, ki je v razburjeni naglici pozabila majhno, pa zelo važno reč, je v zadnjem hipu še nagnala otroka na vodo, da prinese, preden zapro, in pa kakšen mlad, še napol kmečki fant z Dolenjskega je s klobukom postrani in z imenitnim paketom pod pazduho hitel na postajo, da se za dva, za tri dni odpelje domov. Tišina je legla na ceste, na dvorišča, na hiše. V takšni tišini se je takrat pred dva tisoč leti zdramil Kristus in je vstal.

Pa za koga so prazniki prav za prav, če niso za otroke? Kdo drug jih zna tako z odprto dušo dojeti in doživeti? — Matere so vam zakrpale komolce, oprale so nam glave in odrgnile kolena, dale so nam svežih srajc in so nas za pet ran božjih prosile, naj jim izginemo izpod nog. V pečeh so se kurili veliki ognji, polena so pokala, testo je kipelo, nad štedilniki se je sušilo perje zaklanih kokoši, pokrivače so poropotavale nad vrelimi lonci. Druga k drugi so ženske hodile po kuhinjah, se čudile pripravam in peki, tleskale z rokami in tožile, da se njihove letošnje potice niso tako lepo obnesle, kakor so se lani. Otroci smo pobrali svoje orehove štručke, ki so nam jih matere za postni čas spekle na suhem, in smo šli. Po tistih dobrih, starih drvarnicah, ki jih zdaj že zdavnaj ni več, po skritih, zavrženih mansardah smo se našli, in če smo bili že dovolj veliki, smo vrgli karte in smo igrali za denar. Čepeli smo po kladah, na kupih premoga, sloneli smo nad deskami, ki smo si jih pripravili za mize, metali smo karte in smo zaigravali in priigravali krajcarje, ki jih je kdo imel. — Tako smo otroci iz Petelinove vasi po navadi čakali Kristusovega vstajenja.

Mnogo prometa je bilo vsako leto za praznike, mnogo posla je bilo, veliki ljudje so nas male zmerom pošiljali po kaj in po naših žepih je zmerom žvenketalo kaj drobiža. Takrat so bili na svetu še tisti mali, črni krajcarji, zelo majhno veljavo so imeli, toda za nas so bili kakor težka, vsega poželenja vredna valuta. In nekaj čudnega je bilo: za vsake praznike jih je prišlo nekaj čisto novih med nas, kovinasto svetlih kakor cekin, da se vam jih je potem težilo zapraviti in smo jih pogostokrat nazadnje lahko prodali za dvojno ceno. Kaj zato, da nismo imeli novih oblek, kaj zato, da nismo kakor kmečki otroci razkošnih, težkih butar nosili na cvetno nedeljo: po naših žepih so žvenketali svetli krajcarji in vsak proletarski capinček je bil o praznikih majhen gospod.

In potem je prišla velika sobota, treba je bilo nesti k blagoslovu. Matere so nam naložile v košare in torbe mesa, potic in vsega dobrega in smo šli. Nam, trboveljskim otrokom, je bilo zmerom precej daleč do Boga, cerkev je bila daleč in nam je zmerom manjkalo pražnjih oblek. Iz naše vasi smo nosili k Izlakerju. Mize v sobi so bile pogrnjene z belimi prti, na krožniku, pokritem s svežo servijeto, so se zbirali darovi za cerkev. Na duhovna smo zmerom morali dolgo čakati. Vrgli smo groše, ki so nam jih doma dali s seboj, postavili smo košare po klopeh in smo šli ven. Pred hišo smo se ukvarjali s svojimi rečmi: sekali smo pomaranče in piruhe ali pa smo šli fucat. Malo nam je bilo do blagoslova, malo nam je bilo do vsega. Toda nekaj nebeškega se nam je zdela vsa ta velikonočna prazničnost, nekaj čudovitega so nam bile te božje minute, v katerih je ves svet pridržal svoj dih. Kadar zaspita delo in človek, takrat se otroku odpre njegovo kraljestvo.

In potem so se začeli prazniki, začela se je velika noč. Ves svet je bil samo še za praznične ljudi. Gospe in ženske so hodile k mašam, po cesti so hodili gosposko oblečeni otroci paznikov in uradnikov. Mi iz Petelinove vasi smo se držali hiš, iskali smo tihih dvorišč in smo metali krajcarje. Iz Doline sta počasi prihajala dva žandarja. Če sta nas mimogrede dobila pri igri, sta resnih obrazov stopila bliže in sta nas zapisala. In ko sta šla, smo metali dalje.

Tako so za nas prihajale in odhajale velike noči. S trepetom smo jih zmerom pričakovali, z žalostjo smo jih doživljali, s trepetom in žalostjo smo živeli, ko so šle. Dobre in grenke so nam bile vse velike noči. Bile so nam, kar je vsak sobotni popoldan: konec vsega, kar je bilo, in začetek vsega, kar se še ni začelo. Majhni smo bili, malo vsega dobrega je prišlo na vas.

Toda ko smo tako stregli ljudem, ko smo tako prenašali stvari za velike ljudi, ko smo tako čakali blagoslova po krčmah in pri kapelicah, smo trdno verovali, da bo nekoč blagoslov prišel tudi za nas.

Kupujte kolke protituberkulozne lige!

Bled otvarja sezono

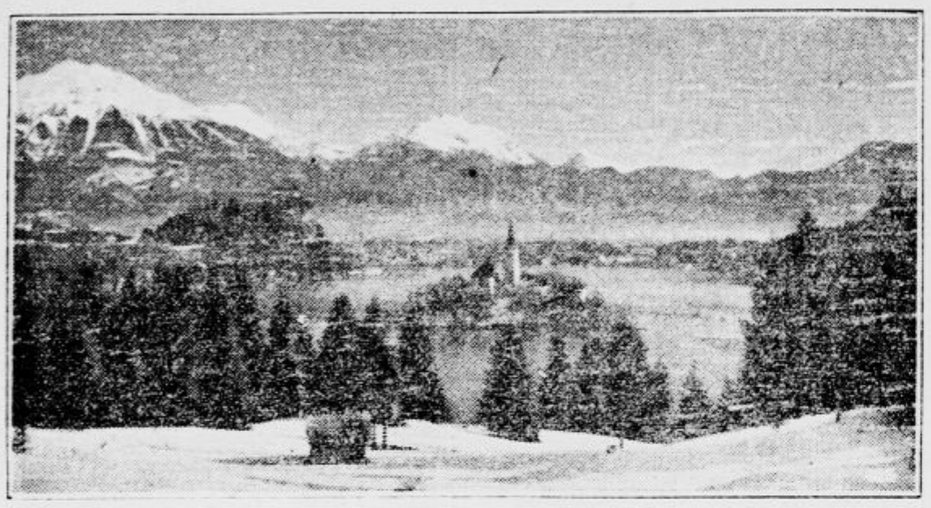

Ni še dolgo od tega, ko je bil Bled znan kot izključno poletno letovišče. Poletna sezona je trajala v najboljšem primeru največ tri mesece. Ostalih devet mesecev je bil Bled precej zapuščen. Zadnja leta pa se je Bled zelo prelevil in razširil svojo delavnost tudi na zimo in zgodnjo pomlad. Zimska sezona je bila pred leti še izključena, ker je manjkalo kurjenih sob in drugih udobnosti, ki jih zahteva zimska sezona. Danes so ti nedostatki povsem odpravljeni in na Bledu se počutiš pozimi, kakor po drugih zimskih letoviščih. Moderne zgradbe hotelov, sanitarne naprave, prenovljene ceste itd. so iz Bleda napravile svetovnoznano letovišče, ki nudi v vseh letnih časih najbolj razvajenemu letoviščarju kar največ udobnosti, kakor nobeno drugo letovišče v naši državi.

Ravnokar se pričenja na Bledu pomladna sezona, ki obeta letos biti precej živahna. Kajti že danes, v prvem začetku sezone, se je pokazalo nepričakovano zanimanje za Bled, ki se stopnjuje od dne do dne. Vreme je prav pomladno. Sicer je ponoči še par stopinj mraza, je pa zato podnevi tem topleje. Južno pobočje blejskega gradu in pobočja bližnjih gričev so že popolnoma prosta snega in si lahko že natrgaš šopek prvih pomladanskih cvetlic. Tudi Bled sam je že skoraj brez snega. Jezero je sicer še vedno v ledenem oklepu, vendar pa to ne moti pomladanskega razpoloženja. Tudi v bližnji okolici leži še nekaj snega in se po severnih pobočjih gričev še lahko sankaš in smučaš. Krasen teren za smuko pa ti nudi Pokljuka. Ker bo vreme za velikonočne praznike ugodno, pričakujejo Blejci velik dotok bližnjih in daljnih gostov. Povabljeni ste tudi vi vsi, ki si želite odmora v gorenjskem paradižu.

Hotel »Central« Bled 71

Telefon št. 57. Telefon št. 57.

Novo renoviran, tik jezera, jezerska veranda, terasa in vrt, solnčna kopelj, čolni, garaže in **lepe solnčne sobe z razgledom na jezero.**
Cena za sobe pred in po sezoni . . 15—20 Din
s prehrano pred in po sezoni . . 40—50 Din
Cena za sobe v juliju in avgustu . . 20—25 Din
s prehrano v juliju in avgustu . . 60—85 Din
Šole in večje družbe imajo znaten popust! — Prospekti brezplačno. Se priporoča **Josipina Šmid.**

Hotel „ZAKA“ BLED 72

Pension pred in po sezoji od 45—50 Din
v glavni sezoji od 75—80 Din

Šolskim izletnikom se nudi prehrana in stanovanje po najnižjih cenah. — Uprava nudi pavšalno bivanje proti mesečnim obrokom. Vsa pojasnila daje uprava hotela »ZAKA«.

Hotel Olimpic

Nova zgradba. Tik ob jezeru, kopališču in zdrav. parku. V vseh sobah tekoča mrzla in topla voda. 73

Hotel „Jekler“ BLED

Staroznani najpriljubljenejši hotel Bleda nudi gostom vso oskrbo, sobo, prvovrstno prehrano, vštevši napitnino in takse, za 1 dan Din 75.—, za 5 dni Din 350.—, za 10 dni Din 650 ter vožnja s kolodvora na kolodvor. 74

BLED Hotel „Astoria“

Priljubljeno bivališča čestilcev Bleda. Komfortno urejene sobe. Izvrstna oskrba ob najnižjih penzijskih cenah. 75

GRAND HOTEL Toplice BLED

365 postelj, 64 kopalnih sob.
Najmodernejši in najbolje opremljeni hotel v državi
Lastna termalna plavalna kopel v sami hiši. — Kompletna penzija (najboljša soba, prvovrstna oskrba, postrežba, zdraviliška taksa in termalna kopel) pomladi 95 Din. — Zahtevajte našo pavšalno oferto, ki Vam nudi še nadaljnje prednosti.

Bled

Najmodernejše jugoslovansko zdravilišče, kopališče in letovišče

510 m nad morjem.

Sezija skozi vse leto. Pojasnila in prospekte daje: **Zdraviliška komisija in uprava hotelov.**

127

BLED

Hotel na Blejskem gradu za vel. praznike (ter dalje)

OTVORJEN

Najlepša izletniška točka. Cene skrajno nizke. — Se priporoča

3858 **UPRAVA.**

HOTEL-PENSION UNION

Ugodna lega. Senčnat vrt. Solidna postrežba. MENU: Din 15.— in 18.—. Najboljša oskrba po najnižjih cenah. Zahtevajte prospekte. 137

HOTEL OB JEZERU Petran

Pension in soba izven sezone dnevno Din 60—75. Juli, avg. Din 80—120. Prospekti na zahtevo.

135

PARK-HOTEL BLED

WEEK-END 1, 2, 3 dni po Din 90.—,

5 dni Din 430 — **10 dni Din 840**

V tej ceni vključeno: soba, prvovrstna prehrana, napitnina, vse takse ter vožnja s kolodvora in nazaj. — Pri 5dnevnem bivanju pri povratku na železnici 75 odstotni popust. 136

Najdaljša žična ograja

Najdaljša žična ograja na svetu je 1139 milj dolga ograja v Zapadni Avstraliji. Namen ji je, obvarovati deželo pred kunci, ki bi jo sicer v nekoliko letih zaradi svoje izredne plodovitosti in požrešnosti preplavili in uničili. Ograjo, ki je zelo gosta, redno pregledujejo in popravijajo.

Prizori iz bodoče vojne

Medparlamentarna unija je strnila izsledke svojega raziskavanja o možnostih in značaju nove vojne v knjigo, ki naj bi bila nje slika in obenem svarilo. Osemnajst obsežnih studij v tej knjigi poteka iz peres znanih vojaških, gospodarskih, kemičnih in pravniških strokovnjakov. Ena najzanimivejših je studija švicarskega strokovnjaka drja G. Wokerja iz Berna o predmetu »Kemična in bakterijološka vojna«. Njegovega opisa bodoče plinske vojne ne moreš prečitati, da te ne bi globoko pretresla usoda človeštva.

20.000 = 100.000

Iz studij Medparlamentarne unije je videti povsem jasno, da bi prihodnja vojna bila po uničevanju i. po učinku novih pripomočkov, ki jih bodo imeli na razpolago sovražniki, mnogo trdovratnejša in strahotnejša od svetovne vojne. Nenavaden razmah tehnike, ki je v našem času temeljito izpremenil gospodarsko proizvodnjo, je enako izpremenil tudi vojne pripomočke. Tanki, topovi, plini, letala so se bistveno izpopolnili, med tem pa je precej padel pomen infanterije, ki je bila v prejšnjih vojnah tolikanj važna. Bojna moč 20.000 moderno oboroženih ljudi je enaka 100.000 po prejšnjih načelih oboroženih vojakov iz l. 1914. Motorizirane vojske, kakršno lahko postavijo danes v gibanje, ne more zaustaviti nobena druga sila na svetu, razen enako moderno, tehnično enako popolno oborožene odporne vojske. Za bodočo vojno polagajo največjo važnost na zračno orožje — letala, ker imajo le-ta veliko ofenzivno silo in ker njih napad lahko ustvari največjo zmedo povsod, kjer stopijo v akcijo. Letala bodo poglavitno in odločilno sredstvo napadalnih akcij. Tudi plinska vojna, najstrahotnejše moderno vojno orožje, bo uspešna predvsem v zvezi z vojno v ozračju.

Civilistov ne bo!

Civilno prebivalstvo bo v dvojni meri vrženo v vojni vrtinec. Z mobilizacijo vojske mora iti roko v roki mobilizacija industrije. Današnji mobilizacijski načrti te ali one države bi bili skrajno nepopolni, če ne bi obsegali poleg dispozicij o mobilizaciji vojske tudi načrtov o mobilizaciji gospodarskega in finančnega aparata. Izpremembe mirovne produkcije v vojno se ne da izvršiti kar tako — brez vnaprejšnjih temeljitih načrtov. Vojno moč države tvorijo vse sile, kar jih potrebuje država za to, da se vojskuje. Današnji vojni strokovnjaki sodijo, da ni več mogoče razločevati »vojnega« in »civilnega« niti glede tehničnega osobja niti glede načina proizvodnje in materijala. Iz mirovne proizvodnje leta 1930. je ameriško vojno ministrstvo označilo nič manj kot 3876 vrst izdelkov za »strategično važne«. Z vojaškega vidika bo potemtakem enako važno, če se uničijo industrijska središča, ki proizvajajo vojni materijal ali središča, ki proizvajajo karkoli drugega. Prebivalstvo takih »produkcijskih središč« ali »glavnih centrov« bo tedaj v bodoči vojni najbolj ogroženo. Toda nikar misliti, da bo v neposredni nevarnosti samo ono civilno prebivalstvo, ki je s svojim poklicem vezano na velike tovarne, kolodvore, elektrarne, laboratorije, banke. Vsako večje mestno središče bo postalo objekt sovražnih napadov, ne glede na to, ali ima ali nima kakršnokoli gospodarsko važnost.

»Nesporno dejstvo je, da si je vojna umetnost odnosno vojna taktika pridobila novo orožje in sicer na moč uspešno orožje, ki ga bo uporabila proti civilnemu prebivalstvu in s katerim bo pred vsem skušala odločiti vojno za se«, tako je dejal že Foch. »Zgodovina ne pozna primera učinkovitejšega in nevarnejšega orožja, bolj zatorne napadalne taktike kot je desorganizacija pri sovražniku, pretres njegovih duševnih sil, zastraševalen učinek na razpoloženost civilnega prebivalstva.« (Tako in podobno imenujejo moderni vojni strokovnjaki ta hladnokrvni povratek v barbarstvo). »Niti najbolj žilavi in najbolj junaški prebivalci ne bodo prenesli tega, da bi bilo mesto za mestom demolirano in izpremenjeno v razvaline.«

Civilne obleke proti plinu

To so citati iz strokovnih knjig.

Iz tega sledi, da v bodoči vojni ne bo fronta najnevarnejše mesto. Ne, najhujša bojna linija bo ozemlje zadaj za pravo fronto. Belgijski senator de Brouchere je baš glede na plinsko vojno in nje nevarnost izjavil to-le: »Najstrahovitejši izmed vseh paradoksov se utegne uresničiti: edino varno mesto v bodoči vojni bo bojišče in najbolj zavarovani bodo prav za prav bojevniki na fronti.«

Kaj se da storiti?

Zaradi tega je treba kar najtemeljitejše reševati vprašanje, kako bi se dalo civilno prebivalstvo zaščititi za primer vojne? Dosedanje konference in pogajanja so v tem pravcu popolnoma odpovedale in bodo po vsej verjetnosti tudi v bodoče prinašale samo bridko prevaro. Vsaka država bo morala seči po samopomoči; kolikor bo zmogla sama, toliko bo prebivalstvo zaščiteno. Politis, ki je vodilna avtoriteta na polju zasiguranja mednarodnega miru, je izjavil, da bo »vedno izključena možnost, zmanjšati ali odpraviti grozote in pošasti s kakršnimikoli pravnimi formulami. Pravi smoter mirovne politike mora biti stremljenje, da se izognemo vojni, ne pa, da jo storimo bolj »človekoljubno«.

Na primer: plini.

Mednarodni Rdeči križ s je nadel nalogo, da prouči in reši vprašanje, kako bi mogli civilno prebivalstvo zavarovati pred plinskimi napadi. Kaj težavna naloga! Vso zamotanost tega vprašanja je pokazala že konferenca, ki je razpravljala o njem lani v novembru. Kaj vse je združeno z obrambnimi akcijami v primeru plinske vojne, plinskih napadov na izvestna središča, o tem nas podrobno poučuje znanstvena razprava »Alerte aux gaz!«, ki je izšla v francoski reviji »Je sais tout«. Uvod je napisal znani francoski strokovnjak profesor André Mayer:

»Strupeni plini so novo vojno-napadalno sredstvo, vendar pa izmed vseh najhujše in najučinkovitejše. Pronicajo tja, kamor ne segajo niti najsilnejši streli; razlete se tam, kamor ne padajo črepinje najbolj učinkovitih granat. Če se te strupene snovi fino razpršijo ali izparijo, prodirajo v hiše, sobe, v zavetišča, povsod, često mnogo kilometrov daleč... To strahotno orožje ima v rokah vsaka država z razvito kemično industrijo. Nič ni lažjega nego v velikih kemičnih tovarnah zamenjati izdelovanje običajnih pacifističnih proizvodov s proizvajanjem teh uničevalnih strupenih snovi. Skrivno proučevanje škodljivosti vojnih plinov je v zadnjem času pokazalo vprav neverjetne, strahotne posledke. V kakršnikoli kemični tovarni jih lahko takoj izdelajo v znatnih količinah. Če bi se naglo in v veliki količini razširili nad nepripravljenimi in ali premalo zaščitenimi človeškimi selišči, bi to imelo tako strašne posledice, da si jih sploh ne moremo dovolj živo zamisliti. Prav zaradi tega bi bilo želeti, da bi vse prebivalstvo vedelo, takšni nevarnosti bo izpostavljeno v primeru vojne.

Panika

V primeru plinske vojne bo najvažnejša naloga, kar najhitreje izprazniti velika središča in tako kar moči zmanjšati njih »ranljivost«. Tako bi se tisoči ljudi izognili smrti, ki bi jih gotovo zadela, če bi ostali v mestu, katerega bi rušile sovražne bombe in poplavljali strupeni plini. Samo tako bi se izognili še neki nesporni nevarnosti, namreč paniki, ki bi nastala med prebivalstvom, če bi priplavali nad mesto roji letal in ga začeli obmetavati z bombami. In taka panika bi morala nujno nastati, če bi zračni napad količkaj uspel in zahteval veliko žrtev. Kako je z žrtvami, o tem priča izjava generala G. Doubbeta: »Bilo bi otročje misliti, da bo v mestu s 3,000.000 prebivalcev ostalo po letalskoplinskem napadu, ki je zahteval 10.000 žrtev, še 2,900.000 ljudi.« Spomnite se samo, kako so nas učili v prvih šolskih klopeh: »Na drevesu je 100 vrabcev; puška poči, deset jih pade, koliko jih še ostane?« Gotovo se spominjate tudi rešitve: ne ostane noben vrabec, ker ostali preplašeni odleté. Ljudje sicer niso vrabci, vendar je nesporno, da si v takem primeru poreko: če jih je bilo pri današnjem napadu ubitih 10.000, jih bo pri jutrišnjem toliko ali nemara več.

Dva vojaka s plinskimi maskami pri napadu

Torej selitev?

Nesporno je, da bi takoj po prvem napadu nastala huda panika, ki bi vodila k divjemu, kaotičnemu begu iz ogroženega središča. Prav zaradi tega, da se država izogne takemu neredu, ki bi utegnil imeti težke posledice, je treba že v mirnem času razmišljati o možnosti nagle in organizirane izpraznitve močno obijudenih in važnih središč. Z druge strani pa ne smemo pozabiti, da popolna izpraznitev ogroženih mest sploh ni mogoča. V mestu mora vsekako ostati primerno število oboroženih ljudi: stražnikov, vojakov i. dr., ki bodo pred vsem zabranili pustošenje lopovov, ki bi hoteli izkoristiti položaj, in ki bodo v vsakem oziru varovali preostalo prebivalstvo.

Ni dvoma, da ponekod sploh ne bo mogoče izvesti izpraznitve mesta; potemtakem ne preostaja nič drugega kot pripraviti in oborožiti prebivalstvo za primer napadov iz zraka. Zaradi tega je v prvi vrsti treba, da so prebivalci takih mest že v mirnem času temeljito poučeni o vsem, pri čemer pa ni dovolj, da jih seznanimo samo z nevarnostmi, ki jim pretijo. Treba je tudi praktično storiti vse, kar se da, da bo prebivalstvo kolikor moči zaščiteno, če pride do vojne.

Kaj pravijo k temu strokovnjaki?

Treba je poskrbeti za dobre signalne naprave, ki bodo neposredno in brezhibno obveščale prebivalstvo in ga hkrati svarile, da se pričenja napad. Možnost svarila mora biti čim hitrejša, kajti nevarnost iz zraka se bliža strelovito naglo. Naravno je, da je še prej treba alarmirati ves obrambni aparat — brzostrelne protiletalske topove, žaromete, protinapadalna letala in pod. Že organizacija vsega tega je neizmerno težka in še ni jamstva, da bo v konkretnem primeru vse poteklo gladko po načrtu.

Za obrambo poedincev treba poskrbeti, da bodo začeli delovati aparati, ki filtrirajo ozračje in črpajo iz njega strupene snovi, takisto aparati, ki dovajajo dovolj kisika. Nesporno je, da bo tehničnim ekspertom uspelo iznajti take aparate in maske, ki res varujejo pred zastrupljenjem s pogubnim plinom. Še vedno pa ostaja problem, kako doseči zadostno proizvodnjo takih aparatov in jih zadovoljivo razdeliti med ljudi.

Polkovnik v zadregi

Polkovnik Popescu je napisal o tem vprašanju: »Če hočemo vso vojsko opremiti s protiplinskimi maskami, bi to zahtevalo vprav ogromna finančna sredstva in žrtve, ki bi jih države položile le skrajno težko.« Oborožitev milijonov civilnega prebivalstva z maskami pa je praktično vprav nemogoče, zlasti če bi vojna trajala več let. V tem primeru bi namreč bilo treba računati z 2—4 maskami na prebivalca. Predstavite si mnogomilijonsko množico mask! Vzlic temu jih je treba imeti stalno v zalogi kar največ mogoče. In tu se takoj pojavi nekoliko novih problemov: Kje jih spraviti? Ali jih bodo imele v shrambi vojaške ali civilne oblasti? Kaj če jih ne bo mogoče takoj razdeliti? Ali naj se dostavijo prebivalstvu že v mirnem času? Kako pa bo mogoče nadzorovati, da bodo v redu spravljene in da bodo v primeru potrebe res brezhibno funkcijonirale? In še neki problem — kdo bo plačeval nabavo takih mask, kdo njih vzdrževanje v dobrem stanju odnosno nadomeščanje starih z novimi modeli? Vsi ti problemi so važni in enega je težje rešiti od drugega. In vendar je treba nekako rešiti tudi ta vprašanja. Organizacija obrambe posameznikov je važnejša od organizacije obrambe celote: je nekak njen pogoj. Če ne rešimo prve, ni rešena druga.

Lezli bi pod zemljo...

Zaustavimo se sedaj pri vprašanju kolektivne zaščite. Zaščitna središča morajo biti tako popolna, da bodo varovala pred eksplozijami in pred požarom enako kot pred plini. Gotovo je, da bi bila z bombardiranjem mesta po sovražnih letalih demolirana cela vrsta hiš in pri tem zažgana. Treba je tedaj skrbeti, da bi zaščitnih prostaj, ki morajo biti pod zemljo, ne ogražali rušeči se zidovi in zapirali ljudem, ki so v njih, izhod, odnosno preprečili dotok zraka. To pa je težko rešiti, ker bodo pribeževališča baš v kleteh, torej pod hišami, ki utegnejo goreti in zasipati izhod. Treba bo torej skrbeti, da bodo pribeževališča imela več zasilnih izhodov. Še vedno nismo rešili vprašanja, kedaj so taka zatočišča res dovolj varna pred plini. V pretekli vojni je za varstvo pred eksplozivnimi bombami, zlasti eno tono težkimi, kakršne so rabili že tedaj, bilo potrebno skrivališče najmanj 20 metrov pod zemljo ali pod 4 metre debelo betonsko plastjo. Večina mestnih kleti nikakor ne ustreza tej zahtevi. Če pa bi hoteli postaviti posebna množestvena pribeževališča, ki to zahtevalo ogromnih stroškov. Kajpak, bombardiranje s tako velikimi pumami je redko, pred manjšimi pa bodo dokaj varovale moderne, močno zgrajene kleti.

Toda plini?

Plini lahko proniknejo tudi v kleti, zlasti, ker so težki in bodo strujili v najnižje zračne lege. Pred njimi bi nas varovali dokaj visoko nad zemljo položeni prostori. To dvoje pa ni mogoče dobro kombinirati, zato je treba podzemsko zatočišče pred bombami napraviti varno tudi proti plinom. To je mogoče doseči tako, da se neprestano dovaja v klet svež in čist zrak in sicer po posebnih črpalkah, čijih otvor bi moral biti dokaj visoko nad zemljo, približno kakih 40 m, kar pa ne bo vedno mogoče. Treba bo črpati zrak tudi iz nižjih leg, kjer pa bo že napolnjen s strupenimi snovmi; ta zrak bo sedaj moral teči skozi zadosti učinkovito filtracijsko napravo.

Oni zgoraj

Nadaljnja skrb mora veljati temu, da se nekako zavarujejo tudi oni, ki bodo morali v času sovražnega napada vztrajati na svojih mestih — torej alarmantne straže, osobje elektrarn, telefonskih in brzojavnih central, gasilci, osobje v bolnicah itd., zakaj zračna nevarnost ima mnogo različnih oblik in še več pogubnih posledic, ki jih bo treba zatreti neposredno po sovražnem napadu. Eden največjih problemov, ki ga mora obrambna organizacija rešiti takoj med napadom, je: razločiti vrsto in značaj plina, ki ga je sovražnik porabil za napad. To pomeni, da mora imeti na razpolago štab strokovno šolanih ljudi, ki bodo takoj lahko izvršili natančno analizo. Od njih zavisi uporaba protisnovi, ki nevtralizirajo učinek plinov. Ta način je kajpak mogoč samo pri težkih plinih, ki ostanejo malo dalje na prostoru, kamor so bili vrženi. Samo ob sebi se ume, da mora biti pripravljeno tudi zadostno število zdravnikov in transportnega moštva, ki prizadete nemudoma prepelje ven iz mesta na čisti zrak. Dolga vrsta mer in ukrepov je potrebna; za naštevanje nimamo prostora.

Sanitetni oddelki Rdečega križa spravljajo zastrupljence na varno

Še nekaj

Potrebno je, da je blizu ogroženih mest vedno pri roki eskadra izborno opremljenih zalezovalnih letal, ki bi skušale sovražno bombardujočo flotiljo uničiti, preden se približa mestu. Potem morajo biti vedno pripravljene protiletalske baterije, ponoči dobri reflektorji, podnevi stroji, ki naglo proizvajajo dim, s katerim se dajo zaviti nekateri objekti in ki je sploh dober za maskiranje. Skratka: čim več je takih-le priprav in čim boljše so, tem večje so možnosti uspešne obrambe.

Sklep

Kdor se iz tega, kar smo zgoraj povedali, ni ničesar naučil in še ne ve, kaj se pravi: mir med narodi, je očiten bedak. (Po »Eddie«).

KULTURNI PREGLED

K vprašanju: kultura in štednja

Ljubljana, pred Veliko nočjo.

Človek, ki gleda današnje razmere gospodarsko, je dejal:

— Nič ni bolj umljivega nego to-le: Ko ti gre za golo življenje, za osnovne potrebe gmotnega obstoja, preudariš bilanco svojih dohodkov in izdatkov in z odločno gesto, kakor bi bil afganski minister, črtaš to, kar najlažje pogrešaš. Kaj? **Seveda** kulturne postavke. Za kavarniškimi omizji tako zvanih kulturnih delavcev se lahko v neskončnost razpreda prerekanje, kaj je prvotnejše: ideja ali gospodarske sile, kultura ali narodno gospodarstvo. Toda o tem razpravljaš, dokler ti voda ne leze v grlo. Če se kolo sreče tako abotno zasuče, da občutiš kar do mesa in krvi, kakšna je moč denarja, tedaj —. No, tedaj spoznaš, da je najprej bil človek sam, gol, lačen, in šele potem je prišlo vse drugo. Dopustite, kultura je vendarle nekak luksuz za dobre čase, znak previška, ali »Überbau« nad gospodarsko osnovo, kakor je učil Marx.

★

Tako pojmovanje ima celo vrsto inačic. Nekatere se vidijo »nedolžnejše«. Za mnogimi pa je prikrito mišljenje, da je kultura — mislimo samo duhovno kulturo — nekako breme, ki ga zemljan tako-le za silo prenaša, dokler ima vsega drugega (boljšega, materijalnejšega) v izobilju. Ko te tu pritisnejo razmere, pa seveda breme odložiš in si pri tem lepo umiješ roke, prav kakor Poncij Pilat. Zakaj spodobi se, da s tako zvano kulturo ostaneš v dobrem odnosu, četudi ne daš niti ficka za njo. Krive so, kajpak, razmere.

★

K temu še neko ilustracijo: Dobro rejen gospod. Neokusno, vendar do malega že luksuzno opremljeno stanovanje.

— Glejte — pravi — tudi jaz žrtvujem za slovensko kulturo.

Pokazal mi je majhno zbirko knjig. Vsa izdanja naše ljudske književne družbe. 20 dinarjev na leto za knjige, tisoče dinarjev za vino in cigarete, nadaljnje tisoče ženi za obleko po najnovejši modi.

To so ljudje, ki »žrtvujejo«.

Vem pa, da so mnogi, ki se jim v teh časih tresejo roke, ko črtajo svoj »kulturni budžet«, ker se neradi ločijo od svojih duševnih potreb. Poznam nekatere, ki so prej črtali izdatke za alkohol in nikotin kakor izdatke za časopise in knjige ter za druge kulturne proizvode.

To so ljudje, ki res žrtvujejo. Kaj bi bil razvoj narodov brez takih žrtev, ki se poplačajo tako, da se povzdigne splošna višina, obča zmogljivost naroda v tekmi narodov?

Zdi, se mi, da duhovna kultura vendar le ne prenaša gospodarskega merila. Gospodarstvo je statistika, a kako statistično zajeti vse to, kar nastane s pronicanjem idej, spoznanj, dejstev in vsega drugega med ljudi? Človeštvo lahko izmeri energijo, ki jo izžareva kakšno sonce v vesoljstvu, ne more pa izmeriti energije — najobčutljivejše, najfinejše, vendar pa za življenje človeka in družbe važne energije — ki jo izžari v neznane duše, v neznane osebne svetove ena sama številka dnevnika, kamoli neka idejno močna in umetnostno dognana knjiga! Kdo naj izmeri energijo, ki jo še vedno izžareva n. pr. Goethejevo delo in kdo naj statistično izrazi, koliko je človeštvo dobilo ž njim? Zakaj ta energija se pretvarja do nespoznanja v razne druge, snovnejše, »otipljivejše«, lažje vidne snovi in gibalne sile. Kakor davna sončna energija, je tudi ona zakopana v kdove kakšno črno, »nizko« materijo, ki naposredno koristi gospodarsko preračunljivim silam.

★

Kultura ni nekaj, kar lahko vržeš kot breme v jarek ob poti in greš strumno dalje. Kultura je del človekove osebnosti in to, kar v veliki meri soustvarja narodovo »osebnost«, ali če hočete: osebnost neke družbe. Tam, kjer je kultura na zatonu, bo kmalu zašlo sonce vsemu drugemu..

Kultura ima — kakor kaže prvoten pomen besede — nalogo, nekaj obdelovati. Duhovna kultura »obdeluje« človeka, njegov razumski, čuvstveni in moralni svet. Človek ni nikdar docela »obdelan« in je treba orati vedno znova Kdor nima potrebe po kulturnih dobrinah, samo kaže, da se kulturno ni povzpel posebno visoko ali da je v svojem notranjem življenju otopel.

Videla smo dva, ki žrtvujeta.

Eden »žrtvuje«, ker se je resnična kultura tako malo dotaknila njegove notranjosti, da deli kulturi samo miloščino in jo odpravlja kot berača na pragu.

Drugi žrtvuje, ker se zavestno prikrajša pri stvareh gmotnega značaja, pri jedači in pijači ali pri raznih razvadah, samo da tem več zajema s svojim duhom.

Ta dva tipa »kulturnim konsumentov« sta bila vedno na svetu, v tej ali oni obliki. Toda vse, kar je še dobrega in bo kdaj dobrega med ljudmi, je posredna ali neposredna zasluga drugega. Brez njega se ne bi razvijala niti stvarjalna sila izbrancev: on je največje kolo napredka.

★

Če je tako, tedaj ni več vprašanje, ali je kultura »luksuz«. »Luksuzne« so lahko razne njene oblike, n. pr. aristokratska, meščanska kultura na višku razvoja. Ni pa luksuzna in ne zavisi od golih gospodarskih številk kulturna potreba: Ona je glad in žeja inteligentnega duha. Poudarek pa je na besedi **inteligentnega**. A to je »nemara« »materijalistična« zadeva. Nekaj je dano ali ni dano in na tem ne moreš ničesar izpremeniti. Kdor nima duha, ga nima.

A tudi tu so že neke stopnje.

Tako si je danes skoraj nemogoče zamisliti povprečnega izobraženca ali, denimo navadnega meščana, ki bi lahko pogrešal svoj dnevnik. To ni več potreba duhovne kulture, marveč je vsakdanja potreba vsakega človeka, ki preko listov občuje z ostalim svetom: kakor prometna sredstva, milo in druge potrebščine, spada časnik k znakom in potrebam navadne omike.

Od nižjih civilizacijskih stopenj gre razvoj k višjim. A ne za vse.

Važnejše od trenutnih gospodarskih momentov je to, kdo si?

Kajpak, »dokler nam ne leze voda v grlo«.

Dopustite, do tega stanja pa naš kulturni konzument ni prišel, dokler:

Gredo milijarde za intoksikacijo z alkoholom,

milijoni in milijoni za nikotinski »užitek«

in še težji milijoni kot davek vsemogočni gospej Modi, da obmamlja ženski svet. (Ona ne pozna danes »modne« autarkije).

Tudi to so problemi štednje. A vsakdo se najprej spomni kulture, kakor da bi še šibil pod težo duha.

Čudo: štedljivi čas je baš tu čez mero darežljiv.

B. Borko.

Berlinsko pismo

Gledališče in kriza — Spevoigra zopet v modi — Filmi brez kraja in konca — „Vse je kupčija“

Berlin, pred Veliko nočjo 1932.

Berlin — Eldorado umetnosti in cilj vseh gledališča žejnih romarjev! Ni velik samo kot mesto, marveč je ogromen v vsem, kar daje. Lahko bi rekli: svet za se. V tem velikanskem človeškem mravljišču je danes vidna ta-le socijalna linija: Severovzhod nižji, obubožani sloji, sto in stotisoči brezposelnih, na drugi strani pa jugozapad, **der Westen**, kjer bivajo imovitejši ljudje in denarni mogotci. V središču in na zapadu so gledališča, kinematografi in druga zabavišča.

Povsod srečuješ sledove krize. V gledališčih menda sploh nihče ne plačuje normalne vstopnine. Razna društva dajejo nakazila za cenejše vstopnice; veliko je režijskih kart, mnogo pa tudi zastonjkarskih. Ljudje, ki danes zahajajo v gledališče, se vsi trdo borijo za obstoj in nimajo sredstev za polno vstopnino.

To je tudi vzrok, da se gledališče za gledališčem polagoma zapira. Ne propada torej gledališče kot kulturna naprava: kot taka je v Berlinu dosegla morda najvišjo svetovno stopnjo, saj so v ansamblih zastopane vse narodnosti, umetniki najizbranejših kvalitet.

Ta do svojega viška razviti teater pa kot gospodarsko podjetje vodi obupno borbo s filmom. Potemtakem je v podobnem položaju in težkočah kakor obrtnik nasproti veleindustriji. Solidnost, preudarnost, z ljubeznijo prežeto individualno ustvarjanje nasproti splošni, mašinski — **en block** izdelavi. Eksistenčno možnost imajo za sedaj še specialitetna gledališča: Reinhardtov »Grosses Schauspielhaus«, teater komikov »Rotterbühnen« in še par najmodernejših studijev. Vse to pa sloni na senzaciji, zato se še nekako vzdržuje. Zanimivo je, kako si je znala »Volksbühne« pritegniti stalen krog obiskovalcev. Tu nastopajo prvaki nemške gledališke kulture: Basserman, Werner, Kraus, Jannings, Albers i. dr. Vstopnina stane v abonmanu eno marko. Vsak obiskovalec potem v foyerju v nalašč za to postavljenih žarah dvigne nakaznico za svoj pravi prostor. Te nakaznice so v zapečatenih zalepkah in torej zavisi od sreče, kje sediš. Neko število vstopnic je rezervirano za one, ki ne morejo dobiti vstopnic po loterijski poti, zato jih pa morajo dražje plačati. Vsak komad se igra po več mesecev in celo v pet do desetkratni zasedbi.

Največja dramska senzacija zadnjih dni je Gerharta Hauptmanna »Vor Sonnenuntergang«. Brilijirata Werner Kraus in Helene Thimig. Sedemdesetletni pisatelj obravnava pozno ljubezen postarnega moža do mlade deklice. Za ta komad in proti njemu so se vodile dolge debate, učinek pa je isti, kakor običajno ob takih prilikah: rekorden obisk.

Operna mojstrovina je brez dvoma režija in inscenacija »Hofmanovih pripovedk«, ki jo je bil postavil Maks Reinhardt in ki triumfira že več mesecev večer za večerom.

Rotterjev koncern ima več teatrov in daje spevoigre, ki so v zadnjem času prišle precej v modo, pred vsem pa operete. Najnovejša taka spevoigra je Künnekova »Liselotta« s Käthe Dorsch. Melodije so se takoj priljubile in postale prav popularne. Ljudje radi obiskujejo spevoigre, ker jim vsebinsko vendar le nudijo malo več kot navadne opere. Spevoigre pa so ustvarile nov kader igralcev, ki se specijalizirajo iz dramskih igralcev, a morajo biti tudi dobri pevci. Sploh ima tu vsaka panoga svoje specijaliste. Vse je dognano do skrajnosti, izpiljeno, prefinjeno, popolno, da, virtuozno. In samo to ima v tem ogromnem rezervoarju pogoje za obstoj, drugo odpade kakor ovenelo listje.

Rotterjeva operetna gledališča dajejo »Die Dubarry« in še novejšo »Das Lied der Liebe« s Tauberjem v glavni vlogi. Zelo priljubljena operetna diva je Gitta Alpar, pikantna Madžarka, ki jo je Ufa že angažirala za tonfilme. Iz Budimpešte jo je pripeljal pred letom dni Paul Abraham, čigar operete in njih ognjeviti moderni madžarski motivi v Berlinu na moč užigajo. Prav tako je prišla z njim operetna subreta Rozika Barszony, ki je po nekaj kratkem nastopu v gledališču dobila angažman pri Ufi. Paul Abraham je prišel zelo v modo in je skoraj prekosil Kalmana. Njegova zadnja večja stvar je opereta »Havajska roža«. Ko sem potovala v Berlin, sem imela v Budimpešti priliko prisostvovati premijeri te operete, ki jo je takrat dirigiral sam Abraham. Ob tej priliki sem se tudi seznanila ž njim. Pravil mi je, da je bival dalje časa v Jugoslaviji. Pravkar je dovršil najnovejši tonfilm »Malo ljubezni za te« in nato odpotoval na Rivijero.

Tako torej procvita filmska industrija. Filmskih tvrdk je veliko, najmočnejša pa je Ufa. Moda je tu poglavitna stvar, ž njo vred pa konjunktura. Danes je nekdo v modi, že jutri pa se nihče več ne zmeni zanj. Igralci so boli ali manj marijonete, »das Mittel zum Zweck«, da si trusti in velike tvrdke z menagerji polnijo žepe. Ufa ima premijere svojih izdelkov v Palast am Zoo ali v Gloria Palast. Zanimivo je prisostvovati takim premijeram, a težko je dobiti vstopnice, ker so povabljeni samo kritiki, zastopniki časopisja, cenzure, nastopajoči igralci, njih prijatelji in znanci. Mene je vzela s seboj ljubezniiva Hanny Weisse, filmska igralka, ki studira petje pri istem mojstru kakor jaz.

Minule dni so vrteli film »Zwei in einem Auto«. Prišlo je tudi mnogo ljudi iz konkurenčnih krogov, ki so napravili hrup, ker je igral glavno vlogo neki Anglež. Nemci, posebno pa igralsko združenje, zelo pazijo, da se ne zaposlujejo tujci, ko je domačih toliko brez dela. Tvrdka se seveda ne zmeni za to; če je »star« senzacija, rada plača globe, saj še vedno mastno zasluži. Igralci so ob takih premijerah najbolj na trnju: samo enkrat neuspeh, pa je izgubljeno za večne čase. Če pa uspe, se finančniki za nov film ponujajo sami. Vse je kupčija.

V teh dneh je tudi Berlin v znamenju Goethejevih proslav. Povsod so predavanja, recitacije, kinematografske predstave. Nemški teater bo v reprezentančni zasedbi podal »Fausta«.

Čas mineva tu kakor v sanjah in le obžaluješ, da se ne moreš navžiti vseh lepot in nabrati kar največ koristnega.

Anta Kovačičeva.

Napake in zmote

»Prav gotovo ne bo nikakega pravega nasprotovanja med bogoznanstvenikom in naravoslovcem, če se bo vsakdo omejil na svoje polje in se bo po Avguštinovem opominjevanju varoval, da ne bo česa brez zadostne izvestnosti trdil in nedognano izdajal za dognano.«

Citat po papežu Leonu XIII. (J. Žagar, Prazgodovina sveta 2. del. str. 27.)

Lahko rečemo, da se je prava znanost tega hvalevrednega pravila vedno držala. Kjer so posamezniki zašli v lastna modrovanja, se to ne tiče znanosti kot take.

J. Žagar je napisal tri brošurice »Prazgodovina sveta«, ki so izšle v »Ročni knjižici« pod št. 10, 11 in 12. Žal, da kazi te brošurice večkrat temeljno neznanje in nerazumevanje, kakor hočem v naslednjem pokazati. Pripominjam pa, da bom navedel le najglavnejše stvari in da se zaradi pomanjkanja prostora na tem mestu ne morem spuščati v polemične podrobnosti. Sem pa k temu vedno rad pripravljen.

Prvi del: Razvoj, evolucija, Darwin. Trditev: »V diluviju se naenkrat pokaže človek kot cel homo sapiens (umni človek), kakor bomo še videli« (st. 17.) nasprotuje spoznanjem moderne antropologije (Weinert, Fischer, Hrdlička in dr.). Da spažve ne spadajo med protozoa (!) (str. 21.), ve vsak naravoslovec - začetnik. Čisto kriv nauk čitamo tudi na str. 22.: »A to (namreč archeopterix lithographica) je prava veličastna ptica, čisto podobna sedanjemu gologlavemu planinskemu orlu ali plešcu.« Ta veličastna ptica je približne velikosti goloba, ima prave zobe v »kljunu« in rep z vretenci, kakor ga imajo kuščarice. Avtor govori na str. 30. i. nad. o Darwinu in njegovi selekcijski teoriji. Slika pa stvar tako, kakor da ne bi veljala niti selekcija niti boj za obstanek. To je seveda zmotno. Važnost selekcije posameznih genotipov za številčno sestavo kakšne vrste (tudi človeka) velja; prav tako velja (še danes) boj za obstanek med vrstami in med pripadniki iste vrste. S tem nočem braniti Darwinovih zmot, ki so utemeljene zlasti v tem, da Darwin še ni mogel spoznati dednosti zakonov. Ni res, da Darwin ni dokazoval svojih trditev; seveda jih danes tolmačimo drugače. Da »velika raba ušes, oči in drugih udov ude oslabi in skoro uniči« (str. 30.) v tem smislu enostavno ni res. Na str. 31. Žagar zamenjuje prirodno selekcijo s hoteno, z domestikacijo. Str. 32.: »ni namreč res, da se vse dobre lastnosti prenašajo na potomce, dostikrat imajo močni roditelji prav slabotne potomce.« Tu je treba seveda razlikovati med genotipom in fenotipom, med načinom podedovanja itd., kar bi moral vedeti tudi Žagar, ker sicer zavaja v zmoto. Šele na podlagi razlikovanja dednih lastnosti od nedednih lahko računam s selekcijo. Praktično to ve in upošteva vsak gojitelj živali in rastlin. Zakaj bi stala Darwinova teorija bliže k ateizmu (str. 35.), ni jasno.

Drugi del: Stališče svetega pisma. Heksaemeron. Tu nimam skoro kaj pripomniti, ker se stvar tiče verskih zadev. Najdemo sicer lepe sofizme, ki segajo izven verouka — a ker v teh zadevah nisem strokovnjak, se držim zgoraj citiranega Leonovega reka.

Tretji del: Prazgodovinski človek, njegove sledi, orodje in umetnine. Na 4. str. naletimo »na zgornjo kost človeške roke« pa tudi na »spodnjo in zgornjo kost« neke leve roke. Anatomičnega znanja to izražanje ne kaže. Nekritična so izvajanja na str. 6. Predvsem prostornina posamezne lobanje ne pove mnogo, skoro nič o inteligenci. Zakaj ne bi mogla imeti spvska lobanja 1626 cm³ prostornine, neandertalska pa 1230 cm³? Saj imamo danes tudi lobanje **normalnih** ljudi od okoli 900 cm³ do 2000 cm³. (Sicer pa sem o tej stvari že nekoč napisal kratek članek v »Žisu«.) Na str. 13. zasledimo isto zmotno uporabo prostornine z jako nečednim izpadom proti Boule-u. Razen tega trditev, da najdejo »brezverski možje« »vedno že celega človeka« ne ustreza resnici, toda v anatomske podrobnosti se tu ne morem spuščati. Na str. 14. se prvič pojavi napaka, ki se vleče skozi vso nadaljnjo razpravico. Da spadajo dobe Aurignacien, Solutreen, Magdalenien in Azylien k neolitu, je popolnoma novo. Doslej so namreč prve tri spadale v mlajši paleolit, kar je bistveno. Le Azylien so smatrali za prehodno dobo k neolitu. Navedena napaka se očituje še na str. 15.,27. in 28. Torej ni le pomota, temveč res neznanje stvari. Na str. 18. čitamo: »Tako vidimo, da se sedanji človek tudi v kosteh ni prav nič spremenil od kvarternega človeka. O kakem razvoju človeškega telesa iz opice ni govora.« Avtor pač očividno nima zadostne strokovne kvalifikacije, da bi o tem sodil. Razen tega drugi stavek pač ne sledi iz prvega. Prvi pa ne drži. Ni res, da »Če pa ni noge, se pa o oni lobanji ne more vedeti, ali je hodila pokoncu ali ne.« (str. 19.). Zopet očitno pomanjkanje strokovnega znanja. Že Cuvier je znal iz ene kosti, da celo iz primernega ulomka rekonstruirati celo žival. Kar se tiče lobanje, nam kaže (poleg drugega) n. pr. lega zatilne rupe, kako je bila pričvrščena na vratu in kako je stal vrat. Da prostornina kalote pithecantropa (za katerega tu gre) znaša le 850 cm³, ni noben dokaz za to, da je opičja. Nobena danes živeča in izumrla človekuslična opica še ni imela tolikšne prostornine, marveč le 400 do največ 450 cm³ Pač pa poznamo lobanjo neke normalne Avstralke s približno 900 cm³. Lobanja pithecantropa res sila sliči šimpanzovi, toda še noben šimpanz ni imel tako velike (sicer pa prav to govori v prilog Weinertovi teoriji, ki bi jo moral poznati tudi avtor, če se že spušča v te stvari!). Podobno lobanjo ima da'je tudi sinantropus pekinensis in tudi na Javi so zopet odkrili podobno najdenino. Žagar pravi, da od prej nego od kvarterja »ni nobenih sledov človeškega bivanja na zemlji« (str. 27.). To ni točno: ne smemo prezreti eolitnega vprašanja, ki se mu je posvetil zlasti Rutot.

Kakor rečeno, to so le najhujše netočnosti in napake. V splošnem pa še to-le: Citati skoro izključno le starih in starejših avtorjev, zlasti v takem smislu rabljeni, ne morejo prepričati nobenega mislečega človeka. Tako si n. pr. genetika in razvojna teorija danes ne nasprotujeta več tako. Vemo, da so geni podvrženi mutacijam, da, poznamo že celo usmerjene mutacije (Jollos), in vemo, da je stalnost reakcijskih možnosti genov relativna. Tega seveda še nista mogla vedeti niti Darwin, niti Mendel. Pa nemara tudi avtor brošuric ne, ker so te stvari razmeroma nove. In v svojih izvajanjih v tretjem delu se Žagar opira skoro izključno le na duhovnike (n. pr. Obermayer, Birkner, Schmidt, Bumüller itd.), znatno manj na druge starejše avtorje (n. pr. kje je Schwalbe?) in prav nič na novejše, zlasti pogrešam Weinerta, ki je danes eden vodečih strokovnjakov za tu načeta vprašanja. Podtikavanja brezbožtva drugim avtorjem (3. del, str. 9, 13 (dvakrat), 18, 21, 35), ki niso točno katoliških nazorov, ne smatram za fair play. Mislim, da versko prepričanje pač ne more nadomeščati strokovne kvalifikacije v znanosti. Če bi avtor svoj spis predložil kakšni prirodoslovni strokovni komisiji, dvomim da bi dobil svoj »Imprimatur« s pripombo »Nihil obstat«.

Žagar končuje (st. 35.): »Prvi človek je zares skozi in skozi pravi človek. Nekateri so — hodeč za Darwinom — želeli, da bi ga našli kot više razvito žival, **zato da bi sami smeli živeti po živalsko«** (!) (poderta podpisani). To podtikanje zadostno kvalificira moralo pisca. Sramota, da moramo Slovenci braniti znanost še danes proti takim izpadom! Kaj če bi se Žagar rajši držal Leonovega reka?

Dr. B. Škerlj (München).

---

13. zvezek Zbranih spisov Ivana Cankarja. »Nova založba« je pravkar izdala 13. zvezek Cankarjevih Zbranih spisov v redakciji univ. prof. dr. Izidorja Cankarja. 360 strani obsegajoča knjiga vsebuje novele iz zbirke »Za križem«, povest »Sosed Luka« in »Kurenta«, poleg tega pa urednikov uvod in obsežne beležke. Trinajsti zvezek je zanimiv zlasti zaradi tega, ker se je v razdobju tu objavljenih spisov izvršila važna izprememba v Cankarjevem odnosu do verstva. Po urednikovem tolmačenju se Cankar ni mogel nikdar povsem sprijazniti s filozofsko podlago marksizma. »Če oznanja historičnt materijalizem vsemoč ekonomskih razmer, oznanja Ivan Cankar zmagoslavje duha; če pričakuje marksizem rešitve človeku iz srečno izbojevanih razrednih nasprotij, je pričakuje Ivan Cankar iz prebujene individualne vesti« (str. IX.). Važnega pomena za Cankarjevo izjasnitev v tem pravcu je bilo njegovo bivanje pri bratu v Sarajevu (l. 1909.). Ta preobrat označujejo tudi sonetje, ki jih je dodal svojemu »Kurentu«. Knjiga stane broš. 68 Din, vezana v polplatno 80 Din. Naroča se tudi pri »Tiskovni zadrugi«.

O Vojeslavu Moletu in njegovem znanstvenem delu je priobčila zagrebška revita »15 dana« informativni članek dr. Ivana Esiha. V njem pisec poroča, da bo v kratkem izšel v praški »Slaviji« daljši članek univ. prof. dr. Moleta o starohrvaški umetnosti v zvezi s teorijami Strzygowskega in Karamana. Dalje pripravlja prof. Molé knjigo o Bizantski umetnosti pri Slovanih in študijo o umetnosti v Dalmaciji. V novembru l. l. je predložil Poljski akademiji razpravo »Zgodnja srednjeveška umetnost na Balkanu«, ki bo izšla v »Przegledu historji sztuki«. Napisal je tudi razpravo »O portretu v zgodovini« v zvezi z ruskimi ikonami. Dalje je Mole ponudil Matici Hrvatski hrvaško delo o poljski umetnosti.

Mihajlo Rostohar, slovenski rojak, profesor filozofije na vseučilišču v Brnu, je objavil v praškem zborniku »L'Année Psychologique« daljšo razpravo »O razvoju vidne predočbe iz prvotnega dojemanja«.

O Kidričevi knjigi »Dobrovski in slovenski preporod njegove dobe« poroča obsežno prof. Treimer iz Brna v »Jahrbücher für Kultur und Geschichte der Slaven« in poudarja veliko znanstveno vrednost te slovenske knjige.

Kosmografija dr. V. V. Miškovića. Upravnik beograjske zvezdarne, vseučiliški profesor dr. V. V. Mišković, je spisal Kosmografijo kot učno knjigo za srednje šole. Ta predmet se po novem učnem načrtu poučuje v šestem razredu.

»Gladne žene« je naslov zbirki, ki jo je spisal dr. Andrija Deak. Pisec je po poklicu zdravnik. V svoji knjigi je orisal z vidika spolnega življenja današnji zakon, zlasti pa ulogo, ki jo imajo v spolnih odnosih venerične bolezni. Prvo večje delo dr. Deaka je vzbudilo pozornost.

»Lirika Žutog Istoka« se bo imenovala antologija kitajske in japonske lirike, ki jo je napovedala zagrebška »Binoza«. Pesmi je prevel lirik Zlatko Gorjan.

Nova knjiga J. S. Macharja. Tudi pri nas znani, pred vojno mnogo prevajani češki pesnik in pisatelj J. S. Machar je pravkar objavil svoj novi spis »Penize«, v katerem se z neizprosno ironijo posmehuje bogu naših dni — denarju.

Jaroslav Hilbert, eden največjih sodobnih čeških dramatikov, je spisal novo igro »Kraljičin polet«, ki se bo uprizorila še v tej sezoni na deskah Narodnega divadla v Pragi.

Potrebna zahteva. Zveza češkoslovaških izdajateljev in urednikov perijodičnih časopisov je predlagala, da naj vlada zabrani uvoz in širjenje inozemskega literarnega šunda.

Veliko češko monografijo o Francu Jožefu bo izdal praški založnik Fr. Borovy. Nje avtor je B. Hlavač.

Bolgarski operni pevec Gospodinov, ki je bil nekaj časa član ljubljanske opere, je te dni gostoval v Beogradu.

»Mussolinijevo dramo »Campo di Haggio« so uprizorili pred dnevi v Avenida Theatru v Buenos Airesu. Občinstvo je komad izžvižgalo in prisililo upravo, da je delo italijanskega premijerja umaknilo iz repertoarja.

Na Goethejevih slavnostih v Weimarju je dne 23. t. m. govoril prof. Wuakadinowicz iz Krakova o predmetu: »Goethe in Slovani«. V okviru teh prireditev so govorili tudi zastopniki Angležev, Američanov, Francozov, Špancev, Italijanov, Holandcev, Skandinavcev, Madžarov in drugih narodov o odnosih teh narodov do Goetheja.

Pietro Mastri, italijanski lirik, ki ga nekateri uvrščajo med največje italijanske pesnike zadnjih desetletij, je umrl v Firenzi. Njegovi najboljši zbirki sta »Via delle stelle« in »Canzone ermetica«.

Povojni Beograd v romanu

Beograjski novinar Boško **Tokin** je pravkar izdal v Kohnovi založbi roman povojnega Beograda z naslovom »Terazije«. V književno oceno tega spisa se tu ne spuščamo, zabeležimo naj samo nekatere značilnosti Tokinovega dela.

Osrednja oseba »Terazij« je prestolniški časnikar Gjorgje Gjurić, nekoliko problematičen, a »rasen« mož, kakor bi rekli Cvijičevi pristaši, ki vidijo v tem, da nekdo pripada dobri, še nepokvarjeni rasi, poleg telesnih tudi duševne in moralne odlike. Gjurić je misleč in kritičen človek, bister opazovalec in poštenjak sredi svojega okolja, ki ga vrtinčita včasi vprav brezobziren pohlep po denarju in moči in do perverznosti stopnjevani seksualizem. Gjorgje Gjurić je imel za studentskih let dobrega prijatelja Simo Jovičevića. Vojna ju je ločila in izoblikovala vsakega po svoje, tako da se v novem, povojnem Beogradu oddaljujeta vedno boli. Jovičević je nekako nasprotje. Gjuriću: duševno plitev in len, površno naobražen, podkupljiv, častihlepen, oboževalec bogastva in moči, niti malo izbirčen v sredstvih. Pisec je bržčas hotel pokazati dva duševna tečaja povojnega Beograda, ker pa ni zadosti obvladal kompozicije, je Jovičević ostal preveč v ozadju, delno zakrit z raznimi epizodnimi osebami in ponekod se ponavljajočimi opisi. Vendar čutimo, kaj je hotel Tokin pokazati in na kaj opozoriti. Gjorgje Gjurić je predstavitelj zdravja, poštenja in duševnih sposobnosti srbstva, Jovičević pa upodablja njegovo moralno krizo, neuravnovešenost mladega meščanstva, politično brezidejnost in izprijenost izvestnih plasti, ki so v Beogradu odločevale o narodovi usodi.

Prenagla, lahko bi rekli: snobistična evropizacija Beograda, naval sodobnih miselnih in moralnih gesel ter družabnih običajev z zapada, kjer je kultura sama v krizi, ustvarja v srbstvu konflikte med tradicijo, med tem, kar je v narodu zdravega in čistega in med sodobnim zapadnjaštvom. Lomijo se svetovi. V narodni duši je nekako tako kot v Beogradu: poleg modernih palač se dvigajo majhne, umazane provincijalne hišice; od širokih, asfaltiranih cest, ki kažejo velemestni utrip, se cepijo tesne malomeščanske ulice. Vse je v nastajanju in zbog tega zmedeno, kaotično, nepregledno. Staro se ruši in novo gradi, toda ni staro porušeno, niti ni novo dograjeno. Rasna, »starosrbska« osnova je zabrisana. Preko nje ležita tudi že razmajani plasti bizantstva in turškega orijenta. Prav zgoraj je tu in tam debelejša, tu in tam pa tanjša ali prav tanka plast zapadnjaštva. Čuti se potreba narodne samobitnosti, enako tudi nujnost mednarodne, svetovljanske politure. Vse te barve so druga poleg druge, ali pa so izpremešane, izprekrižane med seboj. Ves Beograd je razkvašen, vré in prehaja v druge, čistejše, ostrejše oblike.

Socijološko gledano, je to značilna kriza meščanstva, ki je tem boli zapletena, ker nastopa v dobi, ko je meščanstvo v svojih »klasičnih« deželah na zapadu že močno oslabelo. Razjedeno je od kapitalističnega raka, obubožano, miselno razkrojeno, moralno razmajano. V tem času se torej razvija Beograd. Terazije dobivajo velemestno zunanjost. Od leta do leta raste ta urbanični nestvor, ki ima krasno lego in vse pogoje za razmah: raste, se izpreminja, presnavlja, modernizira. Čaršijo napadajo krči sodobnega gospodarstva, stare »porodice«, tolikani vplivne v predvojnem malomeščanstvu Beograda — v majhni, piemontski Srbiji — prihajajo v konflikte s »prišlekiz«. Novi ljudje so poplavili Beograd in podminirali navidezne skale prejšnjih navi; rušijo in gradijo, izpreminjajo življenjske pogoje, vsiljujejo svoje interese.

In iz vsega nereda, iz vse zmede, se izločata dva tipa tega naroda. Gjorgje Gjurić se lomi in maje v sebi, a po nekaterih izkušnjah in po bistrem opazovanju povojnega Beograda postane trden, najde sintezo »starega« in »novega«, reši za se vprašanje, na katerih propadajo eksistence in se razkrajajo rodbine. Gjorgje odkrije filozofsko podlago novega beograjskega meščana. Sima Jovičević napravi zaradi svoje duševne in moralne manjvrednosti čedno karijero, postane politik, poslanec, zleze v ugledno »porodico« in z ženino pomočjo reši svoje interese tudi po polomu stare politike, po šestem januarju. Vendar nam pisec daje slutiti, da je izšel poražen iz življenjskega boja. Jovičevići so bili potrebni v tej kaotični dobi, ker so naravni simptomi njenih duševnih, moralnih in gospodarskih bolezni, toda ti pokvarjeni ljudje nimajo bodočnosti. Prihodnjost si laste Gjurići, ki so v vrenju povojnega Beograda rešili same sebe, svojo notranjo, rasno in duševno človeško vrednost.

Med ta dva tečaja povojnega razvoja naše prestolnice je Tokin postavil vrsto oseb, ki označujejo kritično stanje beograjskega meščanstva, politično življenje, krizo gmotnih vrednot, kakor jo povzroča prelom med starim, čarsijskim sistemom gospodarstva in novim kapitalistično-bančnim sistemom, slonečim na osredotočevanju kapitala. Tokinove živo realistične slike iz beograjskega družabnega življenja nam kažejo močvirje koristoljublja, seksualizma, perverznosti, korupcije, »porodičarstva«, protekcije in drugega zla, ki se v teh razkvašenih tleh obilno razrašča. To močvirje naj bi bilo če prav razumemo vodilno idejo Tokinovega romana, samo prehoden pojav, zgoli posledica bujne rasti in presnavljanja Beograda na prelomu dveh razdobij narodne zgodovine. Rasti nekdanjega srbskega Beograda v prestolnico jugoslovenskega naroda, v središče države, ki šteje že sedaj 14 milijonov prebivalcev. »Zbogom, stari Beograd! Nimaš več moči, da bi kljuboval novemu Beogradu. On je že silnejši od tebe. Premogočen in ponosen sanja svoje urbanistične načrte, Nov čas zahteva svoje...«

Bolj kot celota so Tokinu uspeli nekateri opisi izpreminjajočega se Beograda, opisi arhitektonske rasti in presnavljanja. Tokin nas vodi v razne značilne lokale Beograda od kavarne »Moskva« do predmestnih gostiln ter pri tem uvaja v družabno ozračje bohemov in politikov, lahkoživcev in skritih borcev po uredništvih raznih listov. Usoda Olge in Zore sta skoraj že tipični za propadajočo družbeno plast, Bogosavljevićeva pot do ministrstva in njegovo politično »delo« obenem z vso atmosfero, ki nastaja okrog njega, spominja nekaterih Nušićevih satir in Mašićevega romana »Ljupčec«. Beograjski don Juan Strahinja, ki se naslaja s seksualno literaturo zapada in vzhoda in jo obilno izvaja v praksi, je dobro zadet dekadentni tip te umirajoče družbe. Najboljši Tokinov pa je Gjorgje Gjurić in če bi bil pisec okoli njega in njegovega antipoda Jovičevića spretneje nanizal in v čvrsto epično celoto strnil ostale, bolj epizodične pojave, bi ta roman povojnega Beograda imel več kot dokumentarično vrednost. A tudi tak kot je, ni samo slika, marveč tudi tožba in obenem že obsodba. Na tleh starega Beograda in stare družbe poganja in naglo raste nov svet — za sedaj še nekam kaotičen in brezličen, kakor nova hiša neudoben in nezdrav, a trden na svoji novi podlagi. Zlo, ki je ostalo iz preteklosti ali se je zarodilo iz povojne zmede, se bo po naravni poti izkipelo in preživelo.

Koliko je optimizen upravičen, ne vemo, ker še sami gledamo skozi meglo današnjega časa. Škoda je, da Tokin ni zgradil svojega romana na trdnejši in jasnejši socijološki osnovi in da se je zavestno omejil na dušeslovje poedinca, ki išče rešitve v samem sebi. Taka rešitev pa je danes samoprevara.

—o.

Pomlad v Iški

Letos je zgodnja Velika noč in zakasnela zima pokrila polja in gore. Druga leta hodimo v tem času že po kopnih Dolomitih okrog Škofje Loke in Polhovega Gradca, nabiramo beli teloh in rdeče resje na Igalah, stikamo za noricami okrog Vrhnike in Horjula ali pa se sončimo v zasavskih hribih.

Najraje pa mi v zgodnji pomladi uhaja pogled na Krim in misel se prepogosto ustavlja v Vrbici, prijetnem počivališču sredi Iške soteske. Med Krimom in Mokrecem, ki je čez glavo pogreznjen v stoletne gozdove in le na vzhodni strani kaže svoja skalovita rebra, je zarezana globoka Iška soteska, ki so jo nekateri Ljubljančani krstili za Iški Vintgar. Domačini ne poznajo tega nelepega imena in naziviljejo to ozko, od navpičnih sten omejeno globel Iško po potoku, ki si je v napornem tisočletnem delu izdolbel in izgrebil svojo strugo in prehod med visokimi krimskimi gorami.

Motiv iz Iške

Od Iga dalje vodi ob desnem bregu Iške kolovoz skozi Iško vas in Malo vas, odtu naprej pa se gore zbližajo in utesne vodo in pot; prva se divje peneč in rohneč zvija in gnete skozi tesnec; kolovoz pa se zoži v skromno stezico, ki si, vsa skalovita in nebogljena, trudoma krči svoj bore prostor skozi grmovje in čez kamenita pobočja, pogleda tupatam čez peščene obronke v globoke tajnostne tolmune, pa se zgrozi in umakne v goščavo; končno pa zapusti vodo, se vzpne visoko gori v bukove gozde pod pečinami Mokreca in se na drugi strani spusti doli v — Vrbico.

Vrbica je zatočišče mojih misli, kadar me davi mesto s svojim meglenim vzduhom... Ozka brv drži tam čez Iško; onstran brvi klije mehka trava, ki vabi k počitku. Tam se zleknes v pomladnem solncu in se zastrmiš v nebo. Iška žubori in pripoveduje svoje vesele in žalostne zgodbe: o temnih gozdovih pod Ravnikom in Lušarjem, o silnih, romantičnih skalah pod Krvavo pečjo in številnih žagah in mlinih, ki nalagajo trdo delo njeni mladi, neugnani sili. Za hrbtom se peni in šumi mladostno razigrana Zala; vsa je živa, nemirna, poskočna. Pravkar je zmagovito prodrla skalovito ožino in se med navpičnimi stolpi skozi naravna vrata zagnala Iški v naročje. Beli in rožnati repuh sta razstavila svoje čokate cvete v mokro zemljo ob vodi. Na vlažnih skalah love rumenolisaste mastnice nepreviđne žuželke in mušice na svoje sluzaste, s sladkim medom prevlečene liste. Onkraj vode na mokrem skalovju pa teši oko in srce bledomodra kranjska primula, najlepša roža Iške soteske.

V Vrbici je mirno in samotno. Tupatam pride mimo domačin, ki je namenjen na Osredek, Krvavo peč ali Rakitno; začuden te sprašuje, kaj iščeš v teh hribih in nejeverno zmaje z glavo, če mu poveš, da je tu lepo in prijetno.

Iz Vrbice grem rad na Rakitno. Dve poti poznam tja gori; obe sta strmi, obe užitka polni za pešca, ki se ne straši potu in truda. V napetih vijugah stremi ozka steza kvišku med čudnolikimi skalami, ki tvorijo tu okno, piramido, tam predstavljajo ostro zarisan človeški profil; vse te skale so na videz rahlo prislonjene na peščeno zemljo, da vsak hip pričakuješ, kako bodo zagrmeli bolvani nizdol in te pokopali pod seboj. Pokrajina ima malone velegorski značaj. Na vrhu Kozine, kakor imenujejo Uščani to smelo hribovsko stezo, se skrivajo naši plahi znanci iz visokih alp — gamzi. Če hodiš prav oprezno po teh krajih, zlasti po Kozini, v diviem skalovju pod Krvavo pečjo in mogočnimi skalnimi utrdbami med Krvavo pečjo in Vrbico jih baje lahko opaziš. Domačini pravijo, da jih je še okrog dvajset v teh krajih. Jaz moram kar po pravici priznati, da nisem še nikoli nobenega opazil, dasi me pogosto zanese korak v ta lepi svet. Morda zato, ker še nikdar nisem bil sam v njihovem kraljestvu in so našo družbo začutili mnogo preje nego jih je moglo opaziti oko. Toda če gledaš divje samotne kraje, razkrivaš neslutena skrivališča v razsekanem svetu in nedostopne prašume, ki obkrožajo skalne pustinje, ti postane navzočnost gamzov v teh krajih verjetna. Na planoti zgoraj stopi steza v šumo in iz nje na strmo, travnato pobočje, kjer samujeta, daleč vsaksebi, dve kmetiji. To je Ustje. Uščani so tihi, vase pogreznjeni ljudje; daleč imajo v šolo in v cerkev, samota, prepadne skale in strmi pašniki jim delajo skromno tovarišijo. Iz Ustja nas pelje širok kolovoz, malone cesta skozi goste, globoke gozdove lepo po ravnem na Rakitno. Pljuča in noge se oddahnejo na planem svetu; hodeč med mogočnimi smrekami, častitljivimi veterani se naglo približaš cilju; pot se prekobali čez par pašnikov, ki so vsi beli od telohovih cvetov in že pokaže v dolini Rakitna svoje prijazno lice. Rakitna, vas Metuzalemov, ki jo rede ogromni gozdovi okolice in kjer se ljudje do devetdesetega leta in dlje ne zmenijo za smrt: tako trdni in zdravi so v tem čistem gorskem zraku.

Če si pa junak in se ne bojiš neuhojenih potov, si boš iz Vrbice izbral drugo smer proti Rakitni. Na zapadni strani, med Zalo in Rakitniškim potokom, se vzpenja smel gorski hrbet malone navpično proti nebu. Gosto drevje in pečine mu pokrivajo boke. Tja notri se zarini s svežim pogumom. Korak drči v strmini, šopi trave ostajajo v rokah, včasih moraš plezati v skale na drevo in z drevesa na pečino; zgoraj se ustaviš na obronku in pogled ti zdrkne skoraj navpično navzdol. Tam, globoko pod teboj, družita Iška in Zala svoje zelenomodre vode; nasproti, na severni strani pa si krči Kozina svojo nevidno pot čez prepadne stene proti Ustju. — Ko se oddahneš, prevališ še tri ali štiri travnate hrbte, se dvigneš poševno čez strm travnik navzgor in obstojiš pred veliko Zakotarjevo kmetijo. Spomladi, ko je ves hrib okrog Zakotkarja odet v belo cvetje sadnega drevja, je to obširno posestvo prekrasen kos sveta, kjer se rad pomudiš in pogovoriš z lastnikom, ki ti s ponosom razkaže svoje obširno kraljestvo. Od Zakotkarja do Rakitne sledi zložnemu kolovozu, ki se lagodno ovija okrog gorskih pašnikov, se tu in tam pogrezne v globačo in te ob razglednih pobočjih v kratkem pripelje v Rakitno.

V osrčje najbolj divje pokrajine za Krimom pa te vodi tretji izstop iz Vrbice, graščinska ali grofovska steza. Kakor vsa ta pota, ki se vzpenjajo iz Vrbice kvišku proti planoti, je tudi ta spočetka nevidna. Spomladi prekriva nje skromne sledove spodaj pri vodi gosta rumena trava, ki še od lani krije strmo pobočje. Malo višje v brdu postane steza izrazitejša; v velikih lokih se ovija okrog številnih rebri, se zajeda v strma ledja Velikega Molinka, vrača v ovinku nazaj malone na isto točko in izgine v travi pod gozdom. Studenec izvira med razpadlimi debli; tu postaneš za hip in premišljuješ in gledaš, kje in kako in kam naj kreneš. Petdeset korakov višje gori pa že zopet naletiš na stezo, ki nadaljuje svojo zamudno in vijugasto smer. Začetkom aprila silijo tu prve rumene in rdeče kukavice iz preperele trave, v gozdu stoje tro-, petero- in deveterolistne penuše, belo-rumene in modrikaste, in kimaje povešajo svoje cvete. Božje drevce, značilni grm krimskega hribovja, kaže svoje mesnato, bodičasto listje; lovorov volčin poganja v zatišju drobne zelene cvete, ki se skrivajo v gostem vencu debelih listov. Na drevju čepe košati kolobarji omele in stresajo na pot svoje bele, prozorne plodove, in vedno zelene liste, ki spominjajo na propeler aeroplana. Ko motriš te pomladne rože in počasi hodiš po graščinski stezi, nikarte ne pozabi ozreti se gori v višave. Tam se vrstijo skala pri skali; silne utrdbe narave, v pečine zakleti gozdovi, samujejo med gostim drevjem, spomeniki in priče prasil, ki so klesale in oblikovale zemljo... Na drugi strani hite strma pobočja v globel, kjer si Iška trudoma krči svojo pot. Tako hodiš, in gledaš in naglo ti mine čas. Na ravnici pod hribom čepi gruča čednih hiš, visoko na griču nad njimi samuje cerkev — Krvava peč. Pod vasjo pada svet v navpičnem, razbrazdanem skalovju navzdol v Iško. To so tiste pečine, preko katerih so se v turških časih strmoglav pognale krvavopeške dekleta, da v smrti rešijo svojo čast pred poželjivimi muslimani; pečine, tako pravijo ljudje, so ohranile krvavo sled in spomin na te žrtve.

Zimski motiv iz Rakitne

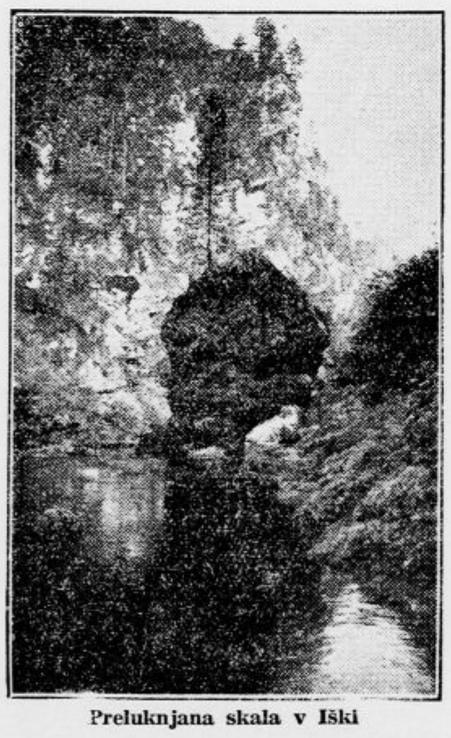

Preluknjana skala v Iški

V Krvavi peči je pa sicer doma vesel in poskočen narod, ko korakaš ob nedeljah skozi vas, doni iz hiš petje in glasno vriska harmonika; in dekleta, ki so zale kot oni potok v Vrbici, se prav rade sučejo v plesu; enkrat sem jih gledal tako dolgo, da me je potem noč lovila pod Rakitno.

Tako je torej v Vrbici in v Iški in v tistih hribih tam naokoli. Ko prideš prvič tujec v teh krajih, do Vrbice in postojiš na brvi, se zaman oziraš po izhodu iz te soteske. Skale, prepadi, pragozdovi na vseh straneh. Polagoma ti Vrbica razkrije svoje dostope in izhode. Vedno bolj pogosto moraš prihajati v vas in nenadoma začutiš, da te je vsega prevzela s svojo tiho lepoto. Vedno dalje posedaš ob sotočju Iške in Zale poslušaš mične zgodbe, ki jih pripovedujeta živa potoka in občuduješ modri cvet kranjske primule, najlepše rože v Iški soteski.

Dr. A. B.

Zimski motiv iz Rakitne

Kako je nastala pestrost sadnih oblik

Pomladno rastlinarsko kramljanje z „Jutrovimi“ čitatelji

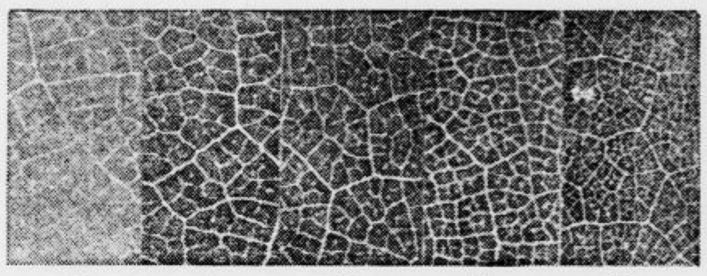

3 6 11 28 60

Znaki ostarelosti na listih iz semena vzgojene divje trte. Slika nam predstavlja razliko v listnem ožilju 3, 6, 11, 28 in 60 let stare trte. Pri mladih listih je mreža ožilja redkejša, pri starih listih gostejša.

Ceniki vrtnarij in semenarij nam hvalijo vsako leto nove sorte rastlin. Nehote se nam vsili pri tem radovedna misel, odkod in kako so nastale te nove sorte.

Začnimo pri največjih kulturnih rastlinah pri sadnem drevju. Že dolga tisočletja sadijo razni narodi zmernega pasa sadno drevje različnih vrst in sort. Prav nič ni zapisanega, kako so prišli stari Sumerci, ki so bivali pred 5000 leti v Mezopotamiji, do različnih sadnih sort. Kljub temu pa vendar vemo prav zanesljivo, kako so jih dobili. Kako? Tako, kakor jih še danes najde kmet ali sadjar. Iz peška zrasejo. Ne boš, mi boste ugovarjali. Imate prav, tudi jaz bi bil tako ugovarjal.

Učili so nas namreč vse enako po šolah — nemara še danes tako učijo —, da zraste iz peške še tako žlahtnega jabolka vedno le lesnika. Sam ne vem, kdo si je kedaj izmislil ta lažni nauk, ki ni na njem nič resnice za dobrega opazovalca. Če vsejem več sto pešk od iste sorte in jim gojim naprej, da začno roditi bi videli, da je velika večina potomcev žlahtnih jabolk malopridna, vmes pa bodo tudi posamezna drevesca z okusnimi, morda še žlahtnejšimi sadovi, kakor so bili starši. Kako — starši?, vas čujem popravljati. »saj je vendar jabolko potomec enega drevesa.« Jabolko že toda peške imajo tudi očeta. Stari latinski rek: Pater semper incertus, mater certa (Na mater lahko vedno pokažemo s prstom, na očeta nikoli) pač ni nikjer tako na mestu kakor baš pri sadnem drevju. Lastni pelod (cvetni prah) le redko oplodi cvetovo plodnico, temveč mora priti pelod od drugega cveta ali celo od drugega drevesa. S to ugotovitvijo smo pa že odkrili čarodeje, ki delajo nove sadne sorte. Čebelice, ki jih bodo v nekaj tednih polna cvetoča drevesa, so tajni delavci. Brez načrta delajo, ko iščejo nektar v cvetih in ne gledajo kje vzamejo pelod in kam ga nosijo. Zato je večina njihovih križanj slaba. Med tisoči in tisoči neuspelimi križarji se pa le najde po srečnem naključju dvoje plemenitih drug za drugega prikladnih zarodnih osnov. Med milijoni takšnih uspelih križanj je našel človek sedaj tu sedaj tam kakšnega takega doraslega potomca, ga presadil na svojo zemljo in mu dal ime in so ga potem drugi sadjarji s cepiči naprej širili.

Škoda je le, da iz starejših časov nimamo podatkov o številu sadnih sort. Šele v osmem stoletju omenja Karol Veliki, eden prvih pospeševalcev vrtnarstva in sadjarstva v svoji knjigi »Capitulare de villis et cortis imperialibus« 50 različnih sadnih vrst ki so jih prinesli v Porenje iz Francije.. Christ navaja po imenu 1804. leta že 329 sort jabolk in 218 hrušk. 1832 je poznal slavni sadjeslovec Diel iz svojih izkušenj 600 sort jabolk in 350 hrušk in jih podrobno opisal v 21. zvezkih, ki so še danes temelj sadjeslovja. Dittrich pozna 1839. že 714 sort jabolk in 414 hrušk. 1889. našteva Matthieu 3000 sort jabolk in 2500 sort hrušk Danes gredo te številke že v desettisoče.

Kakor poreklo tako je tudi nastanek današnjih sadnih sort povsem neraziskan, le za nekatere še razširjene sorte vemo njihovo približno starost. Kraljevi kripecelj je star 400 let, siva francoska reneta 350, dobra Luiza 150 let. Nekatere današnje sorte sliv pa so stare nad 1000 let, pisani perdrigon, ta Metuzalem med sadjem, gleda celo na častitljivo starost dveh tisočletij.

Prav razumljivo je, da ne poznamo starševev teh starih sort. Saj so samo otroci slučaja, ki so nastali kakor pravi Baur »po vrtnarjevi neumnosti«. Če bi se po Dielu prvi semenski pogank danes tako priljubljene borsdorferce ne zamaknil cepilnemu nožu, bi še danes ne imeli svetovni jabolčni prvaki tega hudega tekmeca.

V Franciji so že v 18. stoletju odkrili to lastnost divjakov vzgojenih iz pešk žlahtnih sadnih sort. Diel je šel že dalje in je cepil »žlahtne divjake« na večja drevesa, da je prišel prej do sadu. Diel daje tudi že navodila za spoznanje »žlahtnih divjakov«. Mezeg je kakor znano križanec med oslico in žrebcem. 1760. je križal Köhlreuter dve tabakovi sorti in dobil prvega »botaničnega mezga«. Diel se je takoj oprijel tega novega izkustva in pričel vzgajati nove sadne sorte z umetnim križanjem dveh znanih sort, kar se danes dela na veliko po vsem svetu. Še pred dozoritvijo porežemo prašnike materne rastline in oprašimo te skoplјene cvete s prahom druge sorte. Da obvarujemo te oprašene cvete pred oplojenjem po pelodu drugih sort moramo vsak tak cvet zavarovati z gosto tančico, da ne morejo čebele do njih.

S takim požlahtnjevanjem se pečajo na debelo največ razni znanstveni zavodi. Tako so na pr. v zadnjih letih na Zavodu cesarja Viljema za oplemenitenjevanje pri Ferlinu skopili letno kakih 40.000 cvetov najrazličnejšega sadnega drevja in vzgojili po 20.000 »žlahtnih divjakov«. Letos bo cvetelo prvih 200 črešnjevih križancev.

Pa poreče kdo: »Čemu vse te marnje, saj se vendar tako lepo s cepiči požlahtnijo slabe sorte in vemo že v naprej kaj bomo želi«. Resnica, toda vse na svetu se stara, tako tudi drevo, ki ga dobimo s cepljenjem, ni staro le toliko let kakor je raslo pri nas. Vsaka dobra Luiza je stara 150 let ker je del tiste prve hruškove veje, ki je zrasla slučajno v nekem zanemarjenem vrtu na Francoskem. Čim starejše pa je kakšno bitje, tem manj je odporno proti boleznim. Tako se zgodi, da posamezne sorte propadejo in izginejo. Zato skrbi znanost, ki ji pravimo rastlinarstvo, za nove mlade rodove, ki bodo lažje kljubovali boleznim ter prinašali obilnejše in boljše pridelke.

Janko Kač.

Ameriški tisk o svetovni gospodarski krizi

Zedinjene države so prevzele jamstvo za varnost življenja in imetja ameriških državljanov v Šanghaju. Potemtakem bo šanghaj marsikateremu Čikažanu in Newyorčanu razmeroma prijeten in varen kraj za bivanje.

(San Diego Union.)

*

Geslo za Ameriko l. 1932.: Save America first! (Predvsem: Rešite Ameriko!)

(Roanoke World News.)

*

Predsednik Hoover nas je naprosil, naj bi ne kupčevali z denarjem. Tega pač ne bomo delali, dokler ga nič nimamo.

(Dallas News.)

*

Filmski reklamni agenti so prenehali poročati, da so filmske zvezde izgubile ogrlice v vrednosti 80.000 dolarjev. Celo oboževalci filmskih junakinj vedo, da je že vsaka, ki je imela morda tako dragoceno ogrlico, to že davno zastavila.

(Norfolk Virginian Pilot.)

*

Žal se je izkazalo, da so mnoge kokoši, ki so obetale zlata jajca, izlegle le navadna kokošja jajca.

(Arkansas Gazette.)

Otok za novoporočence

Italijanska vlada si je izmislila originalen načrt, s katerim hoče privabiti čim več tujcev. Določila je majhen otok v Jadranskem morju izključno za novoporočence na svatbenem potovanju. Otok je dolg 6. širok pa 2 km in je obdarovan z vsemi naravnimi darovi. Zdaj gradijo na njem majhne vile, v katerih bo gostom na razpolago vsa udobnost. Pari, ki ne bodo hoteli najemati vil, bodo dobili sobo v hotelu. Gostom se bo dovoljeval dostop na otok samo proti predložitvi poročnih listin, ki bodo lahko izpričale, da sta novoporočenca pravkar stopila v zakon. Za ta »zakonski raj« delajo italijanske oblasti veliko reklamo in si od njega obetajo živahnega tujskega prometa.

64 dni brez dežja

Meteorološki zavod v Londonu poroča da je Anglija že 64 dni »suha« dežela, ker ni v tem času kanila iz oblakov niti kapljica dežja. To je obenem najdaljša suha doba na Angleškem. V nekaterih pokrajinah posebno v Sgeffieldu, je bilo mnogo požarov, katerih niso mogli pogasiti zaradi pomanjkanja vode.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Mično, rusko študijo prinaša francoski časopis »Echiquier«. Avtor T. Georgiew je šahovskemu svetu znan:

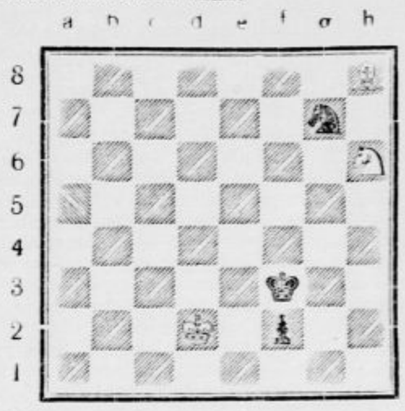

Beli na potezi remizira.

Črni kmet je strašen. Na videz ga beli ne more več zadržati. Če se prelevi v damo, mora seveda odločiti bitko takoj. Za vsako ceno ga mora tedaj beli pokončati. To je jasno. To je smisel študije.

Prvo potezo najdemo brez težav:

1. Sh6—g4! . . .

Skakač grozi vzeti kmeta na f2 in zasigurati tako belemu remis. Če črni naredi na f1 damo ali pa trdnjavo, dobi na h2 šah in partija je končana. Skakač na f1 seveda tudi ne pomaga. Edini odgovor je torej:

1. . . . Kf3×g4

Za trenutek je katastrofa preprečena. Skakač je zvabil črnega kralja na g4 in beli se sedaj lahko približa nevarnemu kmetu:

2. Kd2—e2 . . .

Kmeta črni seveda dati ne more, če misli na zmago. Krije ga pa lahko le s kraljem. Odgovoriti mora po vsem tem:

2. . . . Kg4—g3

Poteza je močna. Črni kralj grozi stopiti na g2. Beli zato nima časa, da bi vzel skakača na g7. Hočeš—nočeš mora s kraljem na f1:

3. Ke2—f1! . . .

Kmet je zadržan. Toda črni skakač je še tu. Če se mu posreči na e3 ali pa na g3 dati šah, je zmaga njegova. Na dlani leži edina pametna poteza črnega:

3. . . . Sg7—f5

Grozi Sf5—e3+, pa tudi Kg3—f3 z dvojno grožnjo Sf5—g3+ in Sf5—e3+. Nemudoma mora beli preprečiti skakačev napad. Igral bo tedaj:

4. Lh8—d4! . . .

Črni nima sedaj več časa za Kg3—f3, ker je kmet ogrožen. Šah na e3 je krit. Igrati mora:

4. . . . Sf5×d4

nakar je beli pat.

*

Dvoboj Flohr—Sultan Khan je odločila zadnja partija. Zanimiva je, zato jo danes prinašam.

Beli: S. Flohr	**Črni:** Mir Sultan Khan
1. d2—d4	d7—d5
2. c2—c4	c7—c6
3. Sg1—f3	Sg8—f6
4. Sb1—c3	g7—g6

Stara obramba, ki pa ni na najboljšem glasu.

5. e2—e3	Lf8—g7
6. Lf1—d3	Sb8—d7
7. c4×d5!	. . .

To je najboljša metoda v tej varianti.

7. . . .	Sf6×d5
8. Sc3×d5	c6×d5
9. 0—0	0—0
10. Dd1—b3	Sd7—b8

Črni čuti, da skakač nerodno stoji. Sultan Khanova slabost so partijski začetki.

11. Lc1—d2	Sb8—c6
12. Tf1—c1	Lg7—f6
13. Tc1—c5	e7—e6

Bridka stvar! Črni je vendar igral g7—g6, da ne zapre lovcu na c8 diagonale in mobilizira drugega lovca.

14. Ta1—c1	a7—a6
15. Ld3—e2	. . .

Flohr vidi, da bi skakač na c5 izvrstno stal, pa izpraznjuje polje d3.

15. . . .	Kg8—g7
16. Sf3—e1	Lf6—e7
17. Tc5—c5	Le7—d6

Črni je zelo spretno manevriral. Igrati hoče sedaj e6—e5, kar bi odprlo nesrečnemu lovcu na c8 pot.

18. f2—f4	Dd8—e7
19. Le1—d3	Lc8—d7
20. Sd3—c5	. . .

Seveda ne 20. Db3×b7 zaradi 20. . . . Tf8—b8.

20. . . .	Ld6×c5
21. Tc2×c5	Ta8—b8
22. Ld2—e1	f7—f5
23. a2—a3	Tf8—c8

Črni je utrdil svoje damsko krilo. Beli začenja zato z operacijami na kraljevem krilu.

24. Db3—d1	De7—e8

Dama se umika skakaču.

25. g2—g4	Sc6—e7
26. g4—g5	Tc8—c6
27. h2—h4	Tb8—a8

Črni bi rad igral b7—b6.

28. h4—h5	Tc6—c8
29. Le2—f3	b7—b6
30. Tc5—c3	Tc8×c3
31. Le1×c3	Ld7—b5
32. Le3—b4	De8—d7
33. Kg1—f2	a6—a5
34. Lb4×e7	Dd7×e7
35. Dd1—h1	. . .

To pozicijo je Flohr očividno hotel doseči. Odprto c-linijo ima. Na h6 grozi vdreti z damo. Na d5 grozi žrtev lovca. Vsega tega črni ne more zdržati.

35. . . .	Kg7—g8?

To seveda ni bilo potrebno. Črni bi bil moral poskusiti Ta8—h8

36. Lf3×d5!	Ta8—d8
37. Ld5—a2	Lb5—e8
38. h5×g6	h7×g6
39. Dh1—h6	. . .

Grozi Tc1—h1.

39. . . .	Td8—d6
40. Tc1—c8	. . .

To je sedaj še močnejše.

40. . .	De7—f8
41. Le2—c4	Td6—c6
42. Tc8×c6	Df8×h6
43. g5×h6	Le8×c6
44. Lc4×e6+	Črni se vda.

Čitajte tedensko revijo
„ŽIVLJENJE IN SVET«

Gospodarstvo

Prijava obrtnih pravic trgovcev in gostilničarjev

Zbornica za TOI v Ljubljani je poslala vsem trgovskim gremijem in zadrugam gostilničarjev (gostilničarji spadajo po novem obrtnem zakonu tudi med trgovske obrate) okrožnico naslednje vsebine:

Dne 9. marca 1932 je stopil v veljavo novi obrtni zakon, ki nalaga imetnikom trgovskih obrtov in gostilniških podjetij obveznosti.

I.

Po § 456 tega zakona mora »vsakdo, ki opravlja obrt ali poklic, ki spada pod obrtni zakon v treh mesecih potem, ko stopi ta zakon v moč, pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje prijaviti svojo obrt ali svoj poklic. Tej prijavi je treba predložiti prepis dovolila, odobrila, obrtnice, obrtnega lista, obrtnega ovlaščenja ali oglasa o protokolaciji. Če se prijava v predpisanem roku ne poda, se imetniku obrti odvzame pravica obratovati«.

Vse osebe, ki izvršujejo obrtna opravila, ki spadajo pod določila novega obrtnega zakona, so torej dolžne, da do 9. junija t. l. znova prijavijo obrtnemu oblastvu svojo obrt. Med ta opravila ne spadajo samo trgovska opravila v ožjem pomenu besede, ampak tudi agenture, komisijske trgovine, carinska posredništva, izvozna podjetja, banke, zavarovalnice, prometna in odpremna podjetja, reklamni zavodi, gostilniški obrati itd.

Prijavo je treba do navedenega časa vložiti pri pristojnem sreskem načelstvu, odnosno v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptuju pri mestnem načelstvu. Obrazec za prijavo je naslednji:

Kolka prosto po § 434. obrtnega zakona.

Sreskemu (Mestnemu) načelstvu

v.....

Sklicujoč se na § 456. odst. 3. novega obrtnega zakona prijavljam, da izvršujem v..... cesta (ulica) št.... (trgovino, obrt z natančno označbo.....

To obrtno opravilo izvršujem na podlagi obrtnega lista — koncesije ..... z dne ..... št....

Prilagam ta obrtni list (koncesijo) v originalu s tremi prepisi in prosim, da se mi izda potrdilo o tej prijavi.

V ..... dne ..... 1932.

Podpis:

.....

Stanovanje:

.....

Prijaviti se morajo tudi podružnice, prodajalne itd. onemu obrtnemu oblastvu, na čigar področju se izvršujejo. Pri podružnicah je vedno navesti tudi točni naslov glavnega podjetja.

Prijavi je priložiti dosedanjo obrtno listino (obrtni list, koncesijsko listino) v originalu s tremi prepisi. Obrtno oblastvo, ki sprejema te prijave, vpogleda originalno listino, overi prepise in potrdi prijavniku, da je vložil prijavo. Za overenje prepisov je torej pristojno obrtno oblastvo, ne sodišče. Potrdilo o prijavi mora lastnik dobro braniti, ker je edini dokument, da je zadostil svoji dolžnosti po § 456. odstavku 3. novega obrtnega zakona.

Obrtne pravice se registrirajo v pridobljenem obsegu, klasificirajo se pa po novem obrtnem zakonu. Vse to poslovanje je po § 436. obrtnega zakona oproščeno taks.

II.

Obrtni zakon določa po § 454. naslednje: Imetniki obrti, za katere je po 1. odstavku § 60. potrebna dovolitev, izvzemši obrti, ki so bile v poedinih krajinah doslej vezani na dovolilo (koncesijo), morajo zamenjati v treh mesecih po tem, ko stopi ta zakon v moč, svoje dosedanje odobrilo, ali drugo listino z dovolilom po tem zakonu.

Za obrti, ki so v zmislu § 60. obrtnega zakona vezani na dovolitev, se na mesto dosedanjih obrtnih listin izdajo nova dovolila v smislu novega obrtnega zakona. Če obrt doslej ni bila vezana na dovolilo, jo je vendar sedaj uvrstiti med one, ki so vezane na dovolilo. **Zaradi tega morajo lastniki obrti, ki so po novem zakonu vezane na dovolitev, v prijavi še prositi, da se jim izda nova obrtna listina (dovolitev). V teh primerih se morajo namesto treh prepisov priložiti prijavi štirje prepisi dosedanje obrtne pravice.**

Za gostilniška podjetja: hotele, restavracije, gostišča ali ostajališča, gostilne, kavarne, penzije, bufflete, ljudske kuhinje (izkuhi), krčme (pivnice) je treba posebno vpoštevati, da obstoji po § 76. novega obrtnega zakona devet vrst raznih gostilniških podjetij, kakor so spredaj navedena, ki se sedaj vodijo pod različnimi nazivi in večkrat tudi z različnimi pravicami. Zaradi tega je potrebno, da gostilniška podjetja v prijavah, ki so jih dolžna vlagati, podrobno navedejo obseg svojih dosedanjih pravic.

Zakon v prehodnih določilih (§ 449) dovoljuje dosedanjim gostilniškim obratom, da se smejo voditi z imeni, ki jih § 70. obrtnega zakona sicer ne navaja, kakor do sedaj, toda nove dovolitve (to je ne one, ki bi bile izdane na podlagi dosedaj pridobljenih pravic), pa se bodo morale prilagoditi novim nazivom. Vinotoči, delikatesne trgovine itd. smejo obraniti, če so že doslej obstojale, svoj naziv, nove obratovalnice pa se bodo morale imenovati, ali buffeti, ali kavarne ali drugače, kakoršen bo pač obseg obrti glede na odstavek 2. § 76. V dovolilih torej, ki se bodo izdajala za dosedanje obrti, se bodo uporabljali dosedanji nazivi.

Pravico do dovolila ima samo lastnik hiše. Gostilničarji, ki imajo v tujih hišah najete prostore, ne morejo pridobiti te pravice. Glede usposobljenosti velja začasno še dosedanji pravilnik o gostilnah, prav tako njegova ostala določila, kolikor snovi ne ureja obrtni zakon sam. Tudi tu pa velja seveda načelo § 446. odstavka 2., ker je gostilniške obrti smatrati za trgovinske. Osebe, ki same nimajo strokovne usposobljenosti, morajo nastaviti usposobljenega poslovodjo. Če naj bi dosedanji gostilničarji v tujih hišah pridobili dovolilo na svoje ime, se mora dosedanja krajevna pravica, sedaj pridobljena osebna pravica odjaviti, glede prošnje pa je postopati po določilih novega obrtnega zakona kakor za novo dovolilo. Do nadaljnje odredbe pa si je banska uprava pri vseh prošnjah za podelitev novega gostilniškega dovolila, ki se naj ugodno rešijo, pridržala pregled.

III.

§ 453. novega obrtnega zakona določa: »Če se na dan, ko stopi ta zakon v moč, zateko učenci, nameščenci brez pismene pogodbe, mora službodavec v mesecu dni potem, ko stopi zakon v moč, skleniti za preostali novi čas pismeno pogodbo«.

V teh primerih je torej skleniti pismene učne pogodbe do 9. aprila t. l. Pogodbe se sklepajo pri prisilni združbi (zadrugi), ki ji pripada učni gospodar. Kdor to opusti, se kaznuje po § 398. št. 11. obrtnega zakona z globo od 50 do 1000 Din. Učne pogodbe so po novem obrtnem zakonu oproščene taks.

IV.

Gremiji (zadruge) sodelujejo pri izdaji novih obrtnih pravic v toliko, da so prosilci novih obrtnih pravic dolžni potom njih predložiti zbornici listine, da jim potrdi, ali vstrezajo predložene listine zakonskim pogojem. Gremiji (zadruge) so dolžni take vloge odposlati zbornici v 5 dneh, zbornica pa izda potrdilo najdelj v 10 dneh. Prosilec je ob tej vložitvi prošnje za potrdilo dolžan položiti pri blagajni zadruge tudi vpisnino.

V predhodnem stanju zbornica tega roka ne bo mogla držati, ker še niso izšli razni pravilniki, ki urejajo to vprašanje. Tudi pri podelitvi novih gostilniških obrti za enkrat ne bo mogoče ničesar ukreniti, dokler ne izidejo v §§ 77. in 78. obrtnega zakona predvideni pravilniki.

Gostilničarske zadruge še posebej opozarjamo, da je obče upravno oblastvo dolžno, preden izda dovolitev za gostilniško obrt, zahtevati od občine in od prisilne združbe (zadruge) mnenje glede potrebe, da se izda dovolitev za osnovanje dotičnega obrta.

•

Nadzorstvo nad združbami (zadrugami) vodi po § 387. novega obrtnega zakona zbornica. Zbornica sme vsak čas odrediti pregled celokupnega poslovanja združbe. Vsaki skupščini združbe sme prisostvovati odposlanec zbornice, ki ima pravico do besede. Zbornica je upravičena zahtevati od združbe, naj v določenem roku ugotovljene nedostatke odpravi. Če združba tej zahtevi ne ugodi, postopa zbornica po § 389. Zbornica mora navajati združbe na to, da ustvarjajo namene in vrše naloge, označene v obrtnem zakonu. Če zbornica v 15. dneh, ko je zanjo zvedela, spozna, da nasprotuje odločba uprave ali skupščine zakonom, zakonitim naredbam in predpisom ali pravilom združbe, ali če se je z njo obče prekoračilo področje združbe, ustavi njeno izvršitev.

Državni proračun in stabilnost dinarja

Izjava, ki jo je podal finančni minister dr. Gjorgjević v senatu glede stabilnosti dinarja je tudi v naši javnosti zbudila veliko pozornost, zlasti ker je finančni minister tako jasno in precizno izpovedal trdno in odločno voljo kraljevske vlade, da za vsako ceno obdrži stabilnost dinarja in da pod nobenim pogojem ne bo zašla na polzko pot inflacije.

V podkrepitev tega stališča je finančni minister tudi pokazal, da je bila naša vlada pri sestavljanju proračuna zelo oprezna in je dejansko proračun prilagodila stvarnim razmeram v državi, tako da tudi od te strani ni povoda za bojazen glede dinarja. Da bi bilo finančno gospodarstvo države tudi za vsako nepredvideno spremembo v dohodkih vnaprej zavarovano, so pripravljeni primerni ukrepi, da se državni izdatki za vsako ceno prilagodijo dohodkom. Med drugim je finančni minister dejal: Naše državno financiranje je doslej teklo prilično normalno. Če bi se pa razmere v teku prihodnjega proračunskega leta v večji meri poslabšale in bi bili nadalje ogroženi dohodki in izplačevanje izdatkov v predvidenih zneskih, tedaj bodo vsi resorni ministri dolžni, da izdatke še bolj skrčijo in da odložijo vse one izdatke, ki ne odgovarjajo imperativnim in neodložljivim državnim potrebam. Pri tem je tudi še navedel, da je treba upoštevati povečanje dohodkov zaradi novega taksnega zakona, ki bo prinesel državi za 130 — 150 milijonov Din več dohodkov.

Ponovno zboljšanje kritja pri Narodni banki

Narodna banka je pravkar objavila svoje stanje na dan 22. t. m., iz katerega je razvidno, da se je zlata in devizna podlaga v tretji četrtini tekočega meseca nadalje povečala za 12.3 milijona Din. **Od konca februarja znaša skupno povečanje podlage že 87 milijonov Din; podlaga se je namreč dvignila od 1.882.5 na 1.969.5 milij. Din.** Pri tem so zlate rezerve od konca februarja narasle od 1.759.5 na 1.762.4, podlaga v devizah pa se je dvignila od 125 na 206 milijonov Din. Povečanje deviznih rezerv izhaja deloma od izvoza, deloma pa je posledica finančnih transakcij z inozemstvom. Oddaja deviz je znatno manjša, deloma zaradi krčenja uvoza, pa tudi zaradi najnovejših restrinkcij v deviznem prometu, o katerih je finančni minister na seji senata v sredo govoril ter jih označil kot tehnična sredstva za uravnavanje plačilne bilance, katerih se mnoge države že poslužujejo in ki smo jih med zadnjimi tudi mi pričeli uporabljati v svrho očuvanja podlage dinarja. Ostale postavke med aktivami se niso bistveno spremenile. Posojila so za malenkost nazadovala.

Značilnejše spremembe opazimo na pasivni strani bilance. **Obtok bankovcev se je zmanjšal za 53 na 4.750 milijonov Din. To stanje obtoka je zelo nizko, če vpoštevamo, da se je še pred meseci gibal obtok na višini okrog 5.200 milijonov.** Sporedno z nazadovanjem obtoka so se povečale obveznosti na pokaz, in sicer za 31.5 na 567,2 milijona Din. Pri tem je za ugodnejše stanje naših državnih financ značilno, da so se državne žirovne naložbe pri Narodni banki povečale od 22.9 na 68.2 milijona Din. Tudi postavka »obveznosti z rokom« se je povečala za 28.3 na 1.200.7 milijona Din, in sicer predvsem zaradi novo izdanih blagajniških bonov, ki jih kupujejo denarni zavodi.

Razmerje kritja se je ponovno zboljšalo. Sedaj znaša kritje obtoka bankovcev in žirovnih obveznosti v zlatu in devizah 37.03% (v zadnjem izkazu 36.65%) v samem zlatu pa 33.13% (v zadnjem izkazu 32.95%).

Stanje na dan 22. t. m. je bilo naslednje (v milijonih Din; v oklepajih razlike nasproti stanju od 15. t. m.): **aktiva:** kovinska podlaga 1.969.5 (+ 12.3), od tega v zlatu 1.762.4 (+ 2.8), v valutah 1.0 (+ 0.3), v devizah 206.1 (+ 9.3); posojila na menice 1.923.1 (— 0.9); lombard 261.4 (— 2.7); začasni avans gl. drž. blagajni 437.0 (—); **pasiva:** obtok bankovcev 4.750.9 (— 52.7), obveznosti na pokaz 567.2 (+ 31.5), od tega nasproti državi 68.2 (+ 45.3), po žirovnih računih 4.65.0 (— 22.1), po raznih računih 34.0 (+ 8.3); obveznosti z rokom 1.200.6 (+ 28.3).

K konkurzu tvrdke Carl Pollak, d. d.

Pred dnevi smo že poročali, da je bil razglašen o imovini tvrdke Carl Pollak, d. d. v Ljubljani konkurz in da je bil za upravnika konkurzne mase imenovan dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik v Ljubljani. K tej stvari doznavamo še naslednje podrobnosti.

Podjetje je prišlo že lani v plačilne težkoče in je bila na zahtevo upnikov ob koncu letošnjega januarja uvedena prisilna uprava vseh podjetij in nepremičnin tvrdke. Za prisilnega upravitelja je bil imenovan g. Pavel Dereani, zasebni uradnik v Ljubljani. Po razglasitvi konkurza bodo sedaj ostali vsi obrati pod prisilno upravo, ki se v smislu § 93 konkurznega zakona spremeni v takozvano posebno upravo. Uprava je sklenila, da se v ljubljanski tvornici na Sv. Petra cesti ne ukine obratovanje, tako da je tam nadalje zaposlenih še 65 do 70 delavcev. Tvornica v Kranju, ki jo ima od 1. sept. 1931 v najemu družba »Standard« obratuje seveda nadalje na račun te družbe. Tvornica na Vrhniki, ki je izdelovala gornje usnje, pa ne obratuje že od srede preteklega leta.

Vesti, ki so jih objavili nekateri ljubljanski in pozneje tudi zagrebški listi, češ da znašajo aktive 66.9 milijona Din, pasive pa 87.5 milijona Din niso točne in so navedene številke popolnoma pogrešne. Obveznosti tvrdke bodo znašale le okrog 50 do 60 milijonov Din. Kako visoke pa so aktive, bo točno ugotovljeno šele v teku konkurznega postopanja, ko se bo izvršil popis vsega imetja, blagovnih zalog, tvornic in drugih nepremičnin in ko bo ugotovljeno, v koliko bodo hipotekarni upniki našli za svoje terjatve kritje izven konkurznega postopanja. Pri tako velikem podjetju, kakor je bila tvrdka Pollak, sploh ni mogoče v nekaj dneh pregledati stanja. Terjatve denarnih zavodov so v glavnem hipotekarno zavarovane na nepremičninah firme, deloma pa tudi še posebej na nepremičninah članov uprave. Vsega je vknjiženih okrog 29 milijonov Din. V konkurznem postopanju bodo torej ogrožene predvsem terjatve blagovnih upnikov, ki pa niso tako velike, in ostale manjše terjatve.

Tvrdka Carl Pollak je bila eno najstarejših in največjih industrijskih podjetij v dravski banovini. Ustanovljena je bila leta 1870; kmalu po vojni se je podjetje izpremenilo v delniško družbo s firmo »Indus«. Ta naziv firme pa so pozneje zopet spremenili v Carl Pollak d. d., ker se je izkazalo, da je bolje obdržati staro ime. V dobi konjunkture je tvrdka imela zaposlenih v Ljubljani, na Vrhniki in v Kranju skoro tisoč delavcev. Njen konkurz je menda največji, kar jih je bilo doslej v Sloveniji.

Znižanje cen električnemu toku

V zadnjem času se opaža tudi v naši državi tendenca, da se cena električnemu toku zniža vzporedno z nazadovanjem ostalih cen. V Vojvodini, kjer so elektrarne večinoma v rokah privatnega kapitala, je akcija konsumentov posebno živahna in je prišlo že do ostrih konfliktov med elektrarnami na eni strani in občinami, odnosno konsumenti na drugi strani. V Pančevu so prebivalci priredili celo demonstrativno stavko proti previsokim cenam električnemu toku. V mnogih krajih je prišlo že do znižanja tarife.

Zagrebška občina je prav te dni sklenila znižati ceno električnemu toku za gostilne, kavarne in druge poslovne prostore od 4.50 na 4 Din za kilovatno uro. To je že drugo delno znižanje cene električnemu toku v Zagrebu, ki je bilo izvršeno letos.

Tudi v naši dravski banovini so ponekod znižali cene električnemu toku in je podoba, da se bodo cene toku povsod prilagodile tendenci zniževanja cen. Te dni smo poročali, da je Združna elektrarna v Ptuju sklenila znižati cene toku za razsvetljavo, in sicer za male konsumente do 50 kilovatnih ur od 4.50 na 4 Din za kilovatno uro, za večje konsumente (preko 50 kilovatnih ur) pa celo na 3 Din za kilovatno uro.

Tudi ljubljanska mestna elektrarna je pred kratkim izvedla delno znižanje tarife. Upravni odbor je na svoji seji 11. februarja znižal ceno električnemu toku za pogon, tako da se osnovna cena zniža od 3 na 2.75 Din za kilovatno uro. Tarifa je sedaj naslednja:

do	600	obratnih ur	2.75	Din za kwh	
»	1000	» »	2.50	»	»
»	1500	» »	2.25	»	»
»	2000	» »	2.—	»	»
nad	2000	» »	1.50	»	»

(Obratne ure se določijo tako, da se v enem letu porabljene kilovatne ure delijo s priključno vrednostjo pogonskih naprav v kilovatih).

Pričakovati je, da bodo temu znižanju sledila še nadaljnja znižanja tarife. Zlasti je v Ljubljani postala navzdržna cena električnemu toku za razsvetljavo lokalov, obratnih prostorov in pisarn, znaša še vedno 6 Din za kilovatno uro, torej za 50% več nego v Zagrebu (za kinematografe celo 7 Din). Tudi cena za privatno razsvetljavo v višini 5 Din je previsoka, zlasti če upoštevamo, da je cena v Šiški mnogo nižja in stane tudi v centru mesta privatni tok za razsvetljavo le 3 Din. Glede na ugodne poslovne rezultate mestne elektrarne menda ne bo ovir, da se tudi tok za razsvetljavo primerno zniža.

Naše državne finance

Kakor smo že kratko poročali so znašali naši državni dohodki v 10 mesecih tekočega proračunskega leta (od 1. aprila 1931 do 31. januarja 1932) 9 milijard 26.5 milijona Din. Če te dohodke primerjamo z odgovarjajočimi dohodki v prejšnjih letih (za 10 mesecev) tedaj vidimo naslednje gibanje. Državni dohodki so znašali:

v prvih 10 mesecih	1928/29	9003	milj. Din
» » » »	1929/30	10.057	» »
» » » »	1930/31	10.720	» »
» » » »	1931/32	9.026	» »

Pesmi o kraljeviču Marku

so izšle v lično opremljeni knjigi s slikami. Obseg 240 strani. Cena 36.— Din, s poštnino 2 Din več.

Naroča se v tiskarni »Merkur«, Ljubljana, Gregorčičeva 23. 3935

Tovarna „TITAN“ d.d.

Kamnik

priporoča svoje prvovrstne izdelke:

TEMPERLITINA po načrtih in modelih, prvovrstne STROJE ZA REZANJE MESA, MLINE ZA OREHE in DRUGO. — VSADNE KLJUČAVNICE MODEL »OBRIS«, razno OKOVJE ZA OKNA IN VRATA.

ZMERNE CENE! DOBAVA TAKOJ IZ SKLADIŠČA!

3895

Naši državni dohodki so v prvih 10 mesecih tekočega proračunskega leta sicer padli za 1694 milijonov ali za 15.8%, vendar moramo pri tem upoštevati, da so se zadnji dve leti znatno povečali in da so bili v prvih 10 mesecih 1931/32 navzlic nazadovanju še vedno nekoliko večji kakor v istem razdobju l. 1928/29.

Jasnejšo sliko o gibanju naših državnih dohodkov dobimo, če te dohodke razčlenimo na davčne dohodke (neposredne in posredne davke), na donos monopolov, na dohodke državnih podjetij in na razne dohodke, kakor sledi (v milijonih Din):

10 mesecev	davki	monop.	drž. podj.	razno
1928/29	4403	1988	2540	72
1929/30	4904	2036	3011	107
1930/31	4792	2013	3843	71
1931/32	3991	1850	3108	78

Državni davčni dohodki (neposr. davki, carine, takse, trošarine)) so v 10. mesecih tekočega proračunskega leta v primeri z dohodki v istem razdobju l. 1930/31 padli za 801 milijon Din ali pa 16.50%. V primeri z letom 1929/30 znaša primanjkljaj 913 milijonov, v primeri z letom 1928/29 pa le 412 milijonov. Med vsemi davčnimi dohodki so najbolj nazadovale carine, ki so padle vzporedno z nazadovanjem uvoza. Če vzamemo samo neposredne davke, tedaj vidimo, da njihov donos v tekočem proračunskem letu ni bil bistveno manjši nego leta 1928/29.

Čisti donos monopolov se je v 10 mesecih tekočega proračunskega leta še najmanj zmanjšal, namreč le za 164 milijonov. Občuten padec opažamo pri dohodkih državnih gospodarskih podjetij, kar pa je razumljivo, zlasti če upoštevamo, da so se ti dohodki v prehodnih dveh letih silno dvignili.

Za presojo državnih financ pa je seveda najvažnejše gibanje davčnih in monopolskih dohodkov. Primanjkljaj, ki znaša pri davkih 16.5% ni tako znaten, če primerjamo pogosto mnogo večje odstotno nazadovanje davčnih dohodkov v drugih državah. Pri tem je zlasti zadovoljivo dejstvo, da se tempo nazadovanja davčnih dohodkov tudi zadnje mesece ni bistveno poostrilo. Tako so znašali davčni dohodki v letošnjem januarju 306 milijonov Din nasproti 382 milijonom v januarju 1931 in znaša primanjkljaj 20%; skupni državni dohodki pa so znašali v januarju 785 milijonov Din in so bili le za 104 milijone Din ali za 12% manjši nego v januarju 1931.

Iz seje odbora Zveze industrijcev

Pod presedstvom g. Dragotina Hribarja se je v sredo 23. t. m. vršila seja odbora Zveze industrijcev, ki ji je prisostvoval narodni poslanec g. Ivan Mohorič. Glavni tajnik inž. Šuklje je poročal o poteku zbora Centrale industrijskih korporacij, ki se je vršila v Beogradu 14. in 15. t. m., ter o vtisih, ki so jih industrijski delegati dobili v Beogradu. Položaj je težaven, pri tem pa je neugodno še to, da se v Beogradu in v sami Narodni skupščini razširja neprijazno razpoloženje nasproti industriji. V tej smeri se živahno udejstvujejo gotovi beograjski krogi, ki si očividno prizadevajo odvrniti pozornost javnosti od neuspeha žitnega monopola in od vesti o zlorabah, ki se poročajo v zvezi z žitnim režimom. Proti-industrijsko razpoloženje občutimo najtežje v dravski banovini, katere prebivalstvo je po znatnem delu navezano na zaslužek v lesnem gospodarstvu in v drugih industrijskih panogah.

V dalljih izvajanjih je narodni poslanec g. Mohorič nato razložil sedanje stanje. Osrednja oblastva si smotreno prizadevajo za izboljšanje naše plačilne bilance. V tem cilju se proučujejo možnosti povečanja izvoza in reguliranja uvoza. Dolžnost industrije bo, da po svojih strokovnjakih sodeluje. Če bi se omejil uvoz, mora domača industrija dati kavtele proti povišanju cen industrijskih produktov.

Odbor je nato razpravljal o deviznem vprašanju. Zveza industrijcev je že pred meseci predlagala potrebne ukrepe za ohranitev devizne zaloge, vendar je upati, da bodo primerni ukrepi tudi sedaj ugodno vplivali na situacijo. Našo industrijo navdaja skrb za delavstvo, kateremu ne more več nuditi zadostne zaposlitve. Centralna oblastva morajo posvetiti temu perečemu problemu večjo pozornost. — Mi smo že priglasili zahtevo, da naši denarni zavodi znižajo debetno obrestno mero. Zakonski projekt o obrestni meri, ki je bil te dni predložen Narodni skupščini, pa ni prikrojen za razmere in bi utegnil v dravski banovini neugodno vplivati.

Napoved g. ministra financ, da umika zakonski načrt o državni trošarini in da se bosta državna in banovinska trošarina na vino in žganje v bodoče pobirali samo v obliki povečanih trošarinskih taks, povzroča nove skrbi. Proračun dravske banovine je po dobri tretjini osnovan na donosu trošarine na alkoholne pijače in tudi občinski proračuni naših mest računajo z znatnimi dohodki iz občinske trošarine na vino in žganje. Vsi ti proračuni bodo prevrženi, čim se neprevidno posega v trošarino na alkoholne pijače. Tudi se je bati, da bodo projektirane spremembe zakonskih predpisov povzročile izredno povečanje konsuma opojnih pijač, zlasti po svobodni žganjekuhi, ter dovedle do alkoholiziranja dežele.

Odbor se je nato bavil s posledicami znižanja prejemkov državnih uradnikov in redukcije številnih železniških uslužbencev. Po mnenju industrije bodo ti ukrepi neugodno vplivali na gospodarsko življenje, ne glede na to, da je veliko število rodbin težko prizadetih.

= **Norme za plošče iz mavca in betona.** Minister za zgradbe je izdal na podlagi § 36. gradbenega zakona norme za plošče iz mavca in betona. Te norme so objavljene v »Službenih Novinah« od 22. t. m.

= **Poravnalno postopanje** je uvedeno o imovini Franca Erjavca, trgovca z usnjem v Ljubljani, Stari trg 11 (poravnalni upravnik dr. Jos. Sajovic st., odv. v Ljubljani; narok za sklepanje poravnave pri dež. sod. v Ljubljani 30. aprila ob 9., prijavni rok do 23. aprila), nadalje o imovini Leopolda Sajovica, posestnika in usnjarja v Motniku št. 21 (poravn. upravnik dr. Dominik Žvokelj, odv. v Kamniku; narok za sklep. poravnave pri okr. sod. v Kamniku 30. aprila, prijavni rok do 24. aprila), nadalje o imovini Mateja Mišiča, posestnika in mizarja v Novi vasi št. 20 pri Rakeku (poravn. upravnik Viktor Poznik, notar v Ložu; narok za sklepanje poravnave pri okr. sod. v Ložu 30. aprila ob 10., prijavni rok do 24. aprila), in končno o imovini tvrdke Slawitsch & Heller, trgovine z mešanim blagom v Ptuju (poravn. upravitelj dr. Alojz Viseniak, odv. v Ptuju; narok za sklepanje poravnave pri okrožn. sod. v Mariboru 2. maja ob 11., prijavni rok do 26. aprila) ter istočasno o imovini dolžnika Leopolda Slawitscha, trgovca v Ptuju (poravn. upravitelj dr. Alojz Viseniak, odv. v Ptuju; narok za sklepanje poravnave pri okrožn. sod. v Mariboru 2. maja ob 9., prijavni rok do 26. aprila).

= **Tiskovina** za odpremo samskega davka se dobi v Narodni tiskarni, Knaflieva ul. št. 5. Prav tam se dobi tudi **tiskovina za mesečne surove bilance**, kakršna je potrebna za vsako redno knjigovodstvo.

Borze

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet 3.3 milijona Din nasproti 2.0, 2.1, 7.3 in 10.6 milijona Din v zadnjih štirih tednih. Borza je poslovala le 4 dni in je iz nekoliko večjega prometa razvidno, da so devizni ukrepi deloma omiljeni.

Blagovna tržišča

LES

+ **Lesni trg.** Tudi v zadnjem času ni bilo na našem lesnem trgu bistvenih sprememb. Na ljubljanski borzi je bilo prodanih par vagonov tramov po noti. Monte-tramov ni mogoče spraviti v promet. V tem času običajna povpraševanja po tramičih (filerjih) so letos tudi izostala. Odjemalci tramov pa zahtevajo kljub nizkim cenam le dobro obtesano blago nove produkcije. V bukovini se iščejo testoni, vendar le uzuelno blago, in sicer 1/3 ozkega in 2/3 širokega. Cene so zaenkrat nepovoljne. Nekaj več zanimanja je za suhe bukove plohe, žamane in nežamane v I. in II. kakovosti. O ostalih vrstah lesa je tendenca mlačna. Kupčija v drvih in oglju skoro popolnoma počiva.

Damske obleke

tudi po naročilu

elegantne in poceni

K. Soss, Mestni trg 18-19

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.

Nedelja, 27. ob 15.: Vest. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Kar hočete. Premijera. Izven.

Ponedeljek, 28. ob 15.: Trije vaški svetniki. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Kar hočete. Izven.

Torek, 29.: Zaprto

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20.

Nedelja, 27. ob 15.: Viktorija in njen huzar. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Aida. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 28. ob 15.: Brivec seviljski. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Trije mušketirji. Izven. Znižane cene.

Torek, 29.: Zaprto.

Ljubljanska drama. Shakespearejeva komedija »Kar hočete« se vprizori jutri in v ponedeljek ob 20. Delo, ki je poleg Hamleta eno najpriljubljenejših Shakespearejevih del, kar jih je bilo odigranih na odru naše drame, je zrežiral in popolnoma na novo insceniral režiser dr. Branko Gavella. Glavne vloge imajo: ga. Nablocka, ga. Mira Danilova, gg. Levar, Debevec, Cesar in Sancin. V ostalih ulogah nastopijo gospa Gabrijelčičeva ter gg. Železnik, Drenovec, Jerman, Potokar, Murgelj, Gregorin in Plut. Pri predstavi sodeluje muzika 40. pešpolka triglavskega. Dirigent je g. Niko Štritof. Scensko glasbo sta napisala skladatelja Jožefović in Balatka. Po predpripravah in generalnih vajah sodeč bo to ena najinteresantnejših Shakespearskih vprizoritev na našem odru. Za obe predstavi veljajo običajne dramske cene.

Ljubljanska opera. Jutri ob 15. bo opereta »Viktorija in njen huzar« v običajni zasedbi, ob 20. pa se poje velika Verdijeva opera »Aida«. Naslovno ulogo Aide poje prvič na našem odru gdčna Vera Majdičeva. V ostalih ulogah nastopijo: ga. Thierryjeva, gg. Ivić, Primožič, Rumpel in Zupan. V ponedeljek ob 15. se poje najboljša komična opera svetovne literature, Rossinijev »Brivec seviljski«. Predstava bo tem zanimivejša, ker debutira v ulogi Don Basilija g. Marjan Rus, ki ima krasen glasovni materijal in tudi lepo, izrazito igro. V ostalih ulogah nastopijo: naslovno ulogo brivca poje g. Janko. Vlogo Rosine ga. Oberwalderjeva, grofa Almavivo g. Banovec in Don Bartola g. Zupan. Vsi brez izjeme so izvrstni. Opero dirigira ravnatelj Polič. Ob 20. pa se ponove v običajni zasedbi »Trije mušketirji«. Opereto dirigira dr. Švara

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Sobota, 26.: Zaprto

Nedelja, 27. ob 15.: Rdeča kapica. Otroška predstava. Ljudske cene od 2 Din do 12 Din. Zadnjič. Ob 20.: Viktorija in njen huzar«. Znižane cene.

Ponedeljek, 28. ob 15.: Dijak prosjak. Znižane cene. — Ob 20.: Trije vaški svetniki.

DENTIST NOVAK

RIBNICA

ne sprejema

do 3. aprila 1932

Iz življenja in sveta

Moderni Jeruzalem

V povprečnemu Evropcu se vzbujajo ob besedi Jeruzalem naslednje miselne zveze: svetost — visoko zidano mesto — cerkve — cerkev Božjega groba — svetišče — Davidov tempelj — Omarjeva džamija — zid žalovanja — fanatizem — židje — Arabci — spopadi. V Jeruzalemu samem pa je ta predstava čisto drugačna in se vrsti nekako v tem le vrstnem redu: razvaline — kletke namesto stanovanj — nove stavbe — prezidave — komfort — gradnja cest — novi kinematografi — nove kavarne — flirt — družabne čenče — napredek. Jeruzalemci so namreč preverjeni, da tli v njihovih očeh manj sovraštva kakor drugod po svetu in da je tudi tisto o razbijanju glav bolj bajka kakor resnica. Svetost jih dosti manj zanima kakor pobožne ženske slikovite popotne zgodbe. Pač pa so vsi ponosni na pravljično naglico, s katere vstaja srednjeveški Jeruzalem v moderno mesto.

Prav za prav je to novi Jeruzalem. Njegova zgodovina se je začela kmalu po vojni, a tudi ona se je kmalu za nekaj časa ustavila, dokler se ni pred dvemi, tremi leti spet premaknila. Takrat je bil Jeruzalem še podoben veliki pokrajini z enonadstropnimi hišami, ki so raztresene po kamenitih njivah, kakor je pač nanesla prilika in ne glede na stavbni načrt mesta. Tako se je zgodilo, da je tu in tam štrlela iz celote kakšna dvonadstropna hiša. Tronadstropne stavbe so bile že redkost. Pripovedujejo celo, da je dala neka pobožna Američanka podreti svojo trinadstropno hišo, ker se ji je bil v sanjah prikazal angel in ji zagrozil z vsakovrstnimi posledicami, če ne podre tega babilonskega stopla... Skratka: Jeruzalem je bil skoraj do včeraj poleti zavit v oblake prahu, pozimi pa so bile njegove ceste pravcate črne blatne njive.

Lord Plumer, ki je upravljal Palestino od konca 1925 do 1928 kot angleški vrhovni komisar, je izjavil, da je Jeruzalem brez ceste, ki ne bi delala sramote britski upravi in magistratu. To je bilo zelo milo povedano, kajti v resnici ni bilo tedaj v Jeruzalemu nobene prave ceste. Stari lord pa ni ostal samo pri kritiki, ampak se je tudi lotil dela. Na njegovo povelje se je začela v Jeruzalemu graditi široka asfaltna cesta, Julianova pot čez skalovito visoko ravan Nikeforije do kolodvora in glavna prometna žila Jafska cesta se je razširila in asfaltirala. Potem so prišle na vrsto druge ulice, ki so se dotlej tako imenovale zgolj iz orientalske vljudnosti, ter so se omejevale kvečjemu na mestni pomerij. Od zadnje pomladi do začetka deževne dobe v pozni jeseni je odmeval po najživahnejših mestnih četrtih klic: Barut, barut! — kar pomeni toliko kakor ogenj. Ampak to svarilo je oznanjalo samo blagonamerne učinke, kajti v resnici je opozarjal potnike samo na razstreljevanje skal, ki so služile za podlago poznejšim cestam. Pri tem se je pokazalo, da niso lastniki hiš v Jeruzalemu prejšnje čase iz nobenih muhastih nagibov zidali svojih hiš na skalnate gorske grebene, na katerih stoji novi Jeruzalem. Naenkrat so se med njimi potegnile pravilne ceste. Tam, kjer so se še pred letom dni spotikali ljudje, avtomobili, vozovi in kamele po kamenju, posebno na poti iz Jafske ulice v Rehavijo, ki je v Jeruzalemu četrt vil, drži danes širok asfaltiran buljvar. To je ulica kralja Jurija V, ki sega od Julijanove ulice pri postaji v stari židovski ghetto Mea Shearim. Ob obeh straneh pa so že naznačene vzporedne ulice, ki bodo poslej vezale ogromne prazne skalovite ploskve z osrčjem mesta.

Vzdolž novih cest pa se že dvigajo prve reprezentativne stavbe novega Jeruzalema V Julijanovi ulici stoji šestnadstropna kamenita palača hotela Kralja Davida s širokim pročeljem. Zgoraj ima zobčast nadzidek kakor Davidov stolp. Feliks Warburg, pokojni lord Melchett in drugi finančni mogotci so zabili denar v to palačo, Palestina pa je dobila s tem prvi velik hotel za tujce. Na nasprotni strani stoji gradu slična stavba Krščanskega društva mladih mož, ki jo pravkar dovršujejo. Dve stranski krili segata iz široke sredine naravnost v ulico, na vrhu pa ima zgradba kupolo, ki poudarja orientalski slog, ki ga tukaj v Palestini kot poudarek zelo cenijo verske ustanove Evrope in Amerike.

Nasprotno temu pa se Orientalci nadvse radi poslužujejo kolikor mogoče evropskega poudarka v vnanjosti svojih hiš in stavb. Vsakdo pač ceni to, česar sam nima. Zgradbo bo stala, ko bo dovršena, nad 50 milijonov Din. V njej bo tudi prvo kopališče v Jeruzalemu. Zraven ob obeh straneh ceste rasejo iz tal zgradba tik zgradbe — tam, kjer je bila še pred kratkim puščava. Stari hoteli in prenočišča so se modernizirali. V smeri proti gori Sion se je razvila cela trgovinska četrt. Vanjo so se preselili trgovci z Novega trga starega mesta v bližini nemške Odrešenikove cerkve. V Jafski ulici štrli kvišku nalik ogromni lokomotivi nova stavba, katero zidata banka Barclay in mestni magistrat. Poslopje je iz snežnobelega kamna. Poševno nasproti Tancred Lane, med katerim leže samo razvaline nekdanjega mestnega vrta, je že pred dolgim časom Britska svetopisemska družba zgradila štirinadstropno hišo, ki stoji na eni najlepših razglednih točk. Pogled odtod se odpira na Mrtvo morje do gorovja Moab na vzhodu, vidi pa se tudi ves zapadni del Jeruzalema. Ob istem času je zgradila svoje krasno poslopje tudi židovska Narodna knjižnica.

Nov gradbeni polet začenja tudi Jeruzalemu dajati to, kar mu v glavnem manjka, da lahko postane veliko mesto, namreč zabavišča. V novem prometnem središču, ki je oddaljeno komaj par sto korakov od banke Barclay, so pred kratkim odprli prvo kavarno, ki zasluži to ime. Imenuje se Vienna. V njej so tujcu na razpolago najnovejši evropski časopisi. Poševno nasproti mu stoji prva plesna kavarna »Grand«, ki ima za Jeruzalem pionirske zasluge s tem, da je v mestu prva uvedla parket. Tudi kino ima Jeruzalem, imenujejo ga Edisonovo gledališče, in je takšen, da ne bi delal sramote nobenemu evropskemu velemestu. Ta kino je prisilil že prvo jeruzalemsko ustanovo te vrste z imenom »Sion«, da se je času primerno modernizirala in prenovila. Evropec, ki pride v prestolnico Svete dežele, torej posihmal ne bo več v skrbeh, kako bo preživel v Jeruzalemu dolgočasne noči.

Če pojde tako naprej, bo Jeruzalem v petih do desetih letih obnovljen, in sicer čisto v slogu velemesta. Imel bo asfaltirane drevorede, avtobusne ceste, centralno kurjavo, male nebotičnike in dvigala. Tudi ozemlje, na katerem stoji, bo daleč prekosilo ozemlje izza njegove dosedanje najbolj cvetoče dobe v zgodovini, ko mu je bil vladar Agripa, Herodov naslednik. Že danes leži novo prometno središče Jeruzalema v bližini kavarne Vienna na drugi strani »ruskega« trga daleč izven črte, ki je za Agripe predstavljala mestno mejo, kjer je obdajal Jeruzalem zid. Svetost in zgodovinska vrednost Jeruzalema ne bosta zaradi tega prav nič izgubila. Kajti ves današnji razvoj leži prav za prav izven mestnega zidu, na drugi strani ozemlja, kjer je mesto ječalo in trpelo v dobi največje revščine ob izgonu Židov iz Jeruzalema. Kar leži znotraj zidu Sulejmana Velikega torej vse staro mesto z razvalinami preteklosti, je proglašeno za arheološko zaščiten pas in ostane v radost starinoslovcem in romantičnim potnikom, kakor je bilo: stanovanjske luknje so umazane, tesne uličice pa obokane kakor v srednjem veku. V bistvu pa je morda le bolj »zgodovinsko«, če mesto Jeruzalem razbije okove, v katerih tiči že izza svojega največjega ponižanja in vstane mimo starih zidin v novo cvetočo prestolnico s čistimi cestami. Zgodovinarji bodo potem lahko občudovali poleg njegove velike preteklosti tudi njegovo življenjsko moč.

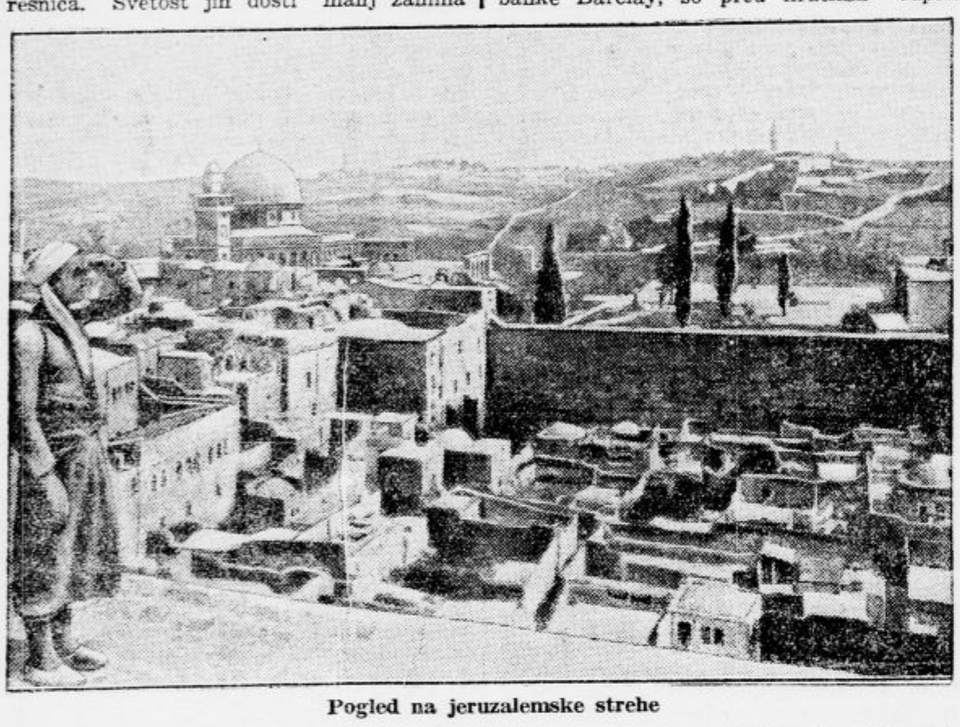

Pogled na jeruzalemske strehe

Znanstvene pravljice

Značilno poglavje o človeški omejenosti se razodeva v premnogih zmotah in neresnicah, ki so spremljale razvoj znanosti. Tako so teološki in njim sorodni krogi v 4. stoletju začeli zastopati naziranje, da so ptice mrzlokrvne, ribam podobne živali, kar so utemeljevali s tem, da je Bog petega dne zapovedal vodovjem, naj spočnejo ribe in ptice, kakor piše sv. pismo. Seveda ni to naziranje ostalo brez ugovora in poznejše so ga omejili na vodne ptice, zlasti na morske gosi in race.

Takrat so menili, da morske gosi nastajajo iz popkov nekih dreves, ki rasejo na bregovih. Ko dosežejo določeno velikost, visijo na kljunih od vej in padejo po svojem oživljenju v morje. Ta pravljica se je ohranila mnogo stoletij, dasi so jo pobijali znameniti možje kakor Albertus Magnus. Poleg te pravljice se je razvila cela vrsta drugih, n. pr. ta, da nastanejo morske gosi iz gnijočih debel na morju ali iz školjk. In drugače verodostojne osebe so čisto resno trdile, da so se same z lastnimi očmi prepričale, da je temu tako. Takšna naziranja se seveda ne dado razlagati samo z nepopolnim poznanjem resnice, kajti razlika med ribami in pticami je preočitna, da bi mogla opravičevati gorostasne trditve o njihovi sorodnosti. Ljudje in med njimi znameniti učenjaki so se dajali pač sugestivno vplivati, da so verjeli v stvari, ki so eksistirale samo v njihovi domišljiji.

Cene oblačilom padajo dalje!

Najnižje cene ob res finem blagu so pri tvrdki DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA. Atelje izgotavlja mojstrsko in po meri obleke, površnike, trenchcoate, suknjiče itd.

Nove anekdote iz Rusije

Oče gre s sinom prvič preko Rdečega trga v Moskvi. Sin ga hipoma vpraša: »Oče, kaj je to?« Oče mu odgovori: »To je Ljeninov mavzolej. Tu leži veliki Ljenin, ki nas je osvobodil verig, mater tu (pokaže na vrat, kjer nosijo ženske ogrlice) in očeta tu (pokaže na trebuh, kjer visi običajno verižica za uro).«

*

A. gre mimo Kremlja in opazi na zidu svojega starega prijatelja B., ki stopa gor in dol z rdečo zastavo pod pazduho. »Kaj delaš tu?« vpraša A. »Stojim na straži, da pozdravim svetovno revolucijo,« odgovori B. »In kaj zaslužiš s tem?« vpraša A. »Osemdeset rubljev,« odgovarja B., »zato pa je to služba, ki velja za vse življenje.«

*

Stalin je nekoč grajal Radeka, da razširja hudobne anekdote o njem med ljudmi. »Končno moraš pomisliti,« pravi Stalin, »da sem jaz diktator šestine zemlje in vodja svetovne revolucije!« — »Te anekdote pa jaz nisem razširjal,« odgovori Radek hitro.

*

Stalin si je domislil, da mora izvršiti spet kakšno dejanje, ki bo prava svetovna senzacija, ki bo ljudstvo osrečilo in ki ne bi smelo stati preveč. Pokliče svojega prijatelja Ordžonokidzeja in ga vpraša za svet. Ordžonokidze meni po dolgem premisleku, da bi bilo dobro darovati vsakemu državljanu kilogram masla. »Ali si znorel?« pravi Stalin. »Kje pa naj vzamemo teh 162 milijonov kilogramov masla? In končno, ljudje bodo to kmalu použili, potem pa ostane vse pri starem.« Poklical je Kaganoviča, da bi mu ta svetoval. »Seveda jim ne smemo dati masla,« meni Kaganovič. »Pač pa bi lahko poskusili s sladkorjem. S kilo sladkorja bo Rus dolgo shajal, saj vzame k vsaki čaši čaja vedno le po eno kocko.« »Neumnost,« mu odvrne Stalin. »162 milijonov kilogramov sladkorja ne spravimo nikoli skupaj.« Tedaj pride Pjotr Petrovič, Stalinov komornik, in se oglasi: »Sodrug Stalin, jaz bi že vedel za svet, če mi dovoliš odkritosrčnost.« — »Le govori!« — »Veš, veliko dejanje, svetovna senzacija, ki bi osrečila vse ljudi in ki nas ne bi tako rekoč nič stala, bi bilo, če nam dovoliš, da te ubijemo!« Stalinov odgovor ni znan.

Svojevrsten monopol

Finančna kriza, v katero so zašle mnoge države zaradi sedanjih neugodnih gospodarskih razmer, se kaže naravnost drastično v ukrepu romunske vlade, ki je uvedla monopol na — razglednice. Iz tega monopola si obeta romunska vlada velike dohodke, ki se bodo stekali v fond za vzdrževanje šol, muzejev, knjižnic in znanstvenih zavodov. Vse razglednice, ki so trenutno v prosti prodaji, se morajo najpozneje v 14 dneh obdavčiti s posebnim kolkom za 2 leja. Proti osebam, ki se ne bi ravnale po teh predpisih, bo postopala vlada po zakonu.

Zora voda

proti osivelosti las.

Osiveli lasje dobijo prejšnjo naravno barvo. Uporablja se že mnogo let in je tedaj preizkušena.

Zak. zaščitena

Navodila na steklenici. — Steklenica 35 Din. Poštnina posebej. Pošilja po povzetju

ZORA VODA — I. OREL

Zagreb, Pavla Radića ul. 32. 19

Ogromen sokolski stadion

Dela na praškem sokolskem stadionu, kjer bo imelo prostora nad 180.000 ljudi

Roman v posebni knjigi

zastonj

dobe vsi naročniki tedenske revije „Življenje in svet“

Roman začne izhajati takoj po Veliki noči.

Ako še niste naročnik, ne zamudite prilike, ki Vam je ne more nuditi noben drug časopis.

Mesečna naročnina na tedensko revijo „Življenje in svet“ znaša Din 8.—, trimesečno Din 20.—, polletno Din 40.—.

Blagovolite prečitati naslednjo sodbo o novem romanu:

V svetovni književnosti imamo roman, ki je močno avtobiografski in hudo protiženski in ki po naslovu spominja na roman, katerega tovariš Ivan Podržaj obeta čitateljem »Življenja in sveta«. Mislim namreč »Bedakovo izpoved« Avgusta Strindberga. Ta nekoč »škandalozni« spis švedskega pisatelja je mučna razčlemba moške ljubosumnosti in zaradi svoje iskrenosti tudi že nje neprostovoljna obtožba.

»Bedakova osveta« prijatelja Podržaja najbrž ni v nikaki zvezi s Strindbergovim romanom, vendar se mi vsiljuje neka primerjava: Tudi v tem novem slovenskem romanu, ki ga mnogi čitatelji »Življenja in sveta« že nestrpno pričakujejo, stoji v ospredju stari, a še vedno žgoči problem ljubosumja. Med Strindbergovo in Podržajevo rešitvijo tega vprašanja pa leži več kot četrt stoletja; vmes je svetovna vojna in ž njo vred razkroj pojmov, ki so se prej videli trdni in večni. Tudi ljubosumje, ki ga je neki pisatelj imenoval »najtemnejša ječa,« je v večji sproščenosti nravi in v nastopajoči krizi rodbinskega življenja poprijelo novo podobo.

»Bedak«, namreč glavna oseba Podržajevega romana, je zašel v vrtinec svetovne vojne kakor milijoni drugih. Vrglo ga je v rusko ujetništvo. V novi svet je prinesel svoje stare, na videz trdne nazore o čistosti seksualnega življenja. Malo pred vojno se je bil oženil in je ostal zvest ženi in — nazorom. Ko se vrne domov, ga podzavestno vznemirja vprašanje: kako je z ženo? Ali mu je ostala enako zvesta? Zanj se prične doba vedno večjih notranjih muk: vprašanje stopa predenj čedalje odločneje in ljubosumnost mu vzlic svoji siceršnji slepoti odpre oči: Dožene namreč, da je žena vdana drugemu. Vihar ljubosumja ga popolnoma zmede in v blaznem napadu usmrti prešestnico.

V ječi pa se prične zanj novo življenje. Vedno bolj se mu vsiljuje spoznanje, da je bil bedak, ko si je zaradi ljubosumnosti nakopal tolikšne posledice. V premišljanju o razlikah med »nekdaj« in »sedaj« se mu odpro tudi duševne oči in se v polni meri zavé, da se je svet okoli njega izpremenil. Tudi ženske so postale drugačne. Novo spoznanje ga globoko pretrese. Uspelo mu je, da je bil oproščen umora in izpuščen v svobodo.

Ali bo zdaj nov človek, neobčutljiv za vse, kar ga je še včeraj bolelo, lahkomiseln v zadevah, ki so se mu prej videle svete? Ali bo takšen, kot je večina »novih ljudi« okoli njega?

Ne. Z veliko etično silo, ki je v njem, se očisti v prostovoljni smrti.

Avtor romana »Krivda Elija Pilona«, ki je bil iz vnanjih razlogov, žal, prekinjen in ki je še jačje kot prejšnji spisi razodel Podržajev opazovalni talent in pokazal nove odlike njegove pripovedne tehnike, bo skušal dati v »Bedakovi osveti« sliko sodobnega življenja. Lahko smo preverjeni, da bo čitatelja odlično zabaval, a ne samo to. V svoje delo bo položil tudi neke misli in spoznave o sodobnem seksualnem življenju — torej o stvari, ki svet živo zanima in ki ni bila že tisočletja na tako usodni razvojni stopnji kot je danes, ko se v konfliktu med starim in novim išče rešitev, ki bo enako etična kot pravična in razumna.

Ali nam ne daje vse to pravice, da smo zares zvedavi, kakšen bo novi roman Ivana Podržaja? V široki čitateljski občini »Življenja in sveta« je to trenutno nekaj, kar diši po »senzaciji«.

B. Borko

Posamezne številke „Življenja in sveta“ stanejo Din 2.— in se dobe po vseh večjih trafikah.

Uprava tedenske revije „ŽIVLJENJE IN SVET“ Ljubljana, Knaflјeva ulica 5-

Fantastične stavbe na chicaški svetovni razstavi

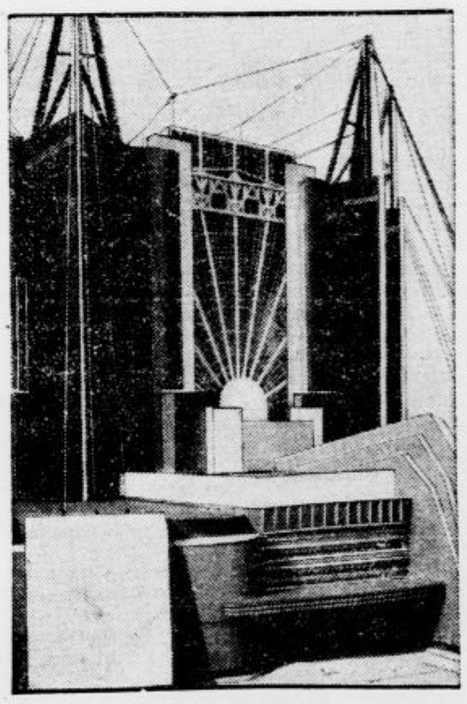

Razstavna palača za promet in transport

Novi profili

V New Yorku zboruje mednarodni kongres za lepoto. Na njem se obravnavajo nove kozmetične operacije, ki morejo polepšati ljudi. Kirurgi, specialisti za kozmetične operacije, demonstrirajo prav posebne primere iz svoje prakse. V torek je neki operater izvedel javno lepotno operacijo na ženski, ki je bila zaradi umora svojega moža obsojena na dvajset let ječe. Njen obraz se je zaradi prestanih muk v zaporu tako spremenil, da se je odločila za kakršenkoli operativni postopek, samo da bi dobilo njeno lice drugačen videz. To se ji je tudi posrečilo. Operacija je trajala dve uri in se je izvrstno obnesla. Gube na obrazu operiranke so se porazgubile in njen profil se je docela spremenil. Ženska je po dovršeni operaciji izjavila, da je s svojim novim profilom popolnoma zadovoljna, ker ji daje videz novega človeka.

Dobra reklama

V nekaterih pariških gledališčih servirajo igralcu proti koncu predstave na odru pravcate pojedine. Ti prizori so tako spretno vrinjeni v dejanje, da gledalcev »ne bodejo v oči« — in vendar gre samo za umno izvedeno reklamo.

Lastnik nekega restorana v bližini teh gledališč je opazil, da ljudje po končani predstavi nič več ne prihajajo tako pogosto v njegov lokal, da bi se vdajali naminim radostim kakor prej. Kriza in štednja se pozna pač na vseh koncih in krajih. Toda mož si je vedel pomagati. Obrnil se je na ravnateljstva omenjenih gledališč s prošnjo, da bi smel igralcem med 11. in pol 12. zvečer servirati svečano pojedino na odru, z izbranimi jedmi in šampanjcem. Igralcem je bilo to seveda prav in igram tudi ni škodilo, koristilo pa je tudi lastniku restorana, kajti ljudem, ki z očmi prisostvujejo pojedinam na odru, se nevede zbujajo sline po dobri večerji — in restoran je po predstavah spet poln.

Vsak dan ena

Ona: »Ana pravi, da si se poročil z menoj samo zaradi denarja.«

On: »Dušica, nikar ji ne veruj! Ona je samo nevoščljiva, ker je nisem hotel za ženo — ker je brez denarja!«

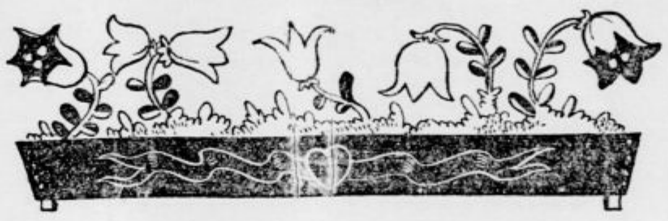

POMLAD! POMLAD!

Vsak se veseli pomladi!

Zato Vam svetujem, da se otresete skrbi, kje boste kupili pomladansko blago.

Ob prihodu v Celje si ne pozabite ogledati cene v trgovini

Josip Jelovška, nasl. Albin Konjedič

Celje -- Aleksandrova ulica 4 -- Celje

kjer se **PRODA CELA ZALOGA po izredno nizkih cenah**

Denar ne leži na cesti! Zato Vam navedem samo nekaj primerov cen mojemu blagu in prepričan sem, da Vas bodo te izjemne cene privedle do tega, da se odločite vsaj za malenkostni nakup.

Klobuki: Din 34, 40, 48, 60; zajčjeki po Din 80 in 100
Športne čepice: Din 12, 16, 24, 30
Moške nogavice: Din 4, 6, 8, 12
Dam. flor nogavice: Din 16, 18, 22, 24, 28, 32;

Dam. svilene nogavice: Din 18, 24, 32, 42, 56,
Platno: Din 6, 8, 10, 12; za rjuhe: Din 18
Deleni za obleke: Din 9, 12, 14
Surova svila za bluze in za birmanske oblekce po Din 14, 16 *i. t. d.*

3884

Zahtevajte vzorce! -- Poslužite se te res ugodne prilike, dokler bo trajala zaloga!

PERJE

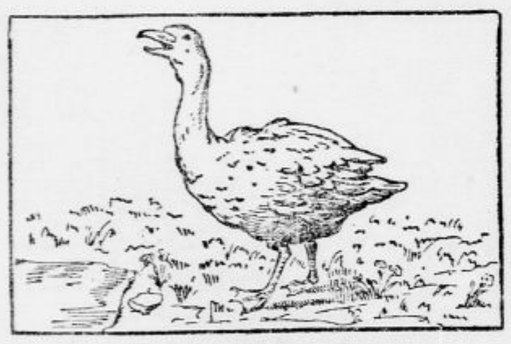

kokošje
purje
gosje

naravno
in s strojem čiščeno
dobavlja v vsaki množini

E. VAJDA
ČAKOVEC

Telefon številka
59, 4, 3, 60

15770

KAM PA,

KAM?

k Lasanu v Moste!

Za praznike čez ulico vse vrste vina za 1 Din ceneje. Če kdo vzame 5 litrov, tudi 2 Din ceneje. 3900

Priporoča se za obilen obisk

Roko Lasan

PRODAM
dobro vpeljano KAVARNO

zaradi osamljenosti. Resne kupce prosim, da pridejo osebno pogledat. — Sprejmem pa osamljeno gospo ali gospodično z nekaj kapitala kot družabnico, če bi bila pripravljena samostojno voditi v kavarni prvorazredno restavracijo. Le resne reflektantke naj javijo višino gotovine obenem s sliko. V primeru obojestranskih simpatij ženitev ni izključena. 3910

ŠTEFAN KONFIC,
kavarna »Aeroplan«, Karlovac

HLADILNA NAPRAVA

2500 kalorij, popolnoma nova, se ugodno proda. 3896

Ogleda se pri:

KOGOVŠEK, BOHINJSKA BISTRICA

ZAHVALA

Za iskrene dokaze sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob težki izgubi našega ljubljenega očeta, gospoda

Franceta Kolenca

se vsem najtopleje zahvaljujemo; posebno č. duhovščini, Sokolu, zastopnikom društev in korporacij, Rudniški godbi in vsem, ki so pokojnika spremljali na njegov novi dom.

Zagorje, 26. marca 1932.

3857 **RODBINA KOLENC.**

Naznanilo

Cenjenemu občinstvu, gg. trgovcem in obrtnikom vljudno naznanjam, da sem OTVORIL DELAVNICO za KOVINSKOTISKARSKO OBRT V ŽIBERTOVI ULICI ST. 27, Ljubljana VII.

Izvrševal bom vsa v to stroko spadajoča dela po naročilu in načrtih. — Se priporoča 3907

Karol Hribernik,
LJUBLJANA VII, Žibertova ulica štev. 27.

Uprava Kmetijske eksportne zadruge r. z. z o. z. v Mariboru

Opozorilo

Članom Podporne sekcije Kmetijske eksportne zadruge r. z. z o. z. v Mariboru!

Za vse posle Podporne sekcije naše zadruge je sedaj edino merodajna oseba komisar te sekcije g. dr. Ivo Vrečer, sreski podnačelnik v Mariboru.

Za vse informacije naj se vsi člani Podporne sekcije edino le na g. komisarja obrnejo.

Uprava naše zadruge nima z raznimi novimi institucijami (Zadružna oblačilnica itd.), ki izrabljajo sedanji položaj naše Podporne sekcije s prozornimi nameni v svoje interese in ne v korist članov te sekcije, prav nobene zveze.

Svarimo vsakogar, naj ne naseda in naj dobro premisli, kaj podpiše.

Maribor, dne 25. marca 1932. 3888

UPRAVA KMETIJSKE EKSPORTNE ZADRUGE
r. z. z o. z., Maribor

Mate Žunkovič. Ig. Kristovič.

Globoko potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da nas je naš iskreno ljubljeni, dobri soprog, stric itd., gospod

Franc Zelenc

hišni posestnik in lesni trgovec

dne 25. marca t. l. ob 2. uri zjutraj po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v starosti 73 let, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo dne 27. marca ob 15. uri popoldne iz hiše žalosti na trebanjsko pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v farni cerkvi.

Trebnje, dne 25. marca 1932.

JERICA ZELENC, soproga, in ostalo sorodstvo.
3891

Oglasi v „Jutru" imajo siguren uspeh!

PREPROGE po metru

Din 19.-- Preproge z zeleno ali rdečo borduro za predsobe in hodnike, širina 63 cm.

PREPROGE po metru

Din 22.-- Jaquard preproga v lepih desenih in barvah, širina 63 cm.

PREPROGE po metru

Din 28.-- Preproga iz čvrstega rips-motvoza, moderno progasta, širina 70 cm.

PREPROGE po metru

Din 34.-- Preproga iz čvrstega motvoza v raznih barvah, za okras sobe, širina 65 cm.

PREPROGE po metru

Din 45.- Preproga iz bruseljskega motvoza, močna vrsta, v lepih modernih barvah, širina 67 cm.

Zagrebški kupci naj si ogledajo brez obveze za nakup naš oddelek preprog v III. nadstropju, a odjemalcem izven Zagreba pošljemo blago po povzetju ter jamčimo za dobro kakovost. Ako blago ne bi odgovarjalo opravičenim zahtevam kupcev, vračamo takoj denar. Blago pošljemo franko počenši od Din 250.

Oddelek preprog III. nadstropje.

Največja trgovska in odpošiljalna tvrdka v državi. 3934

Kastner & Öhler
Zagreb.

Vesele velikonočne praznike

želim vsem gostom, prijateljem in znancem ter obenem vabim vse na velikonočne pirhe, potice in na fino domačo šunko, ter na dobro vinsko kapljico. Za zabavo preskrbljeno. Vabljeni vsi.

Za obilen obisk se priporoča

Tone Huč, gostilničar
Glince, Tržaška cesta 10

Vesele velikonočne praznike

želi vsem svojim klijentom in vsem, ki mislijo zidati v letošnji seziji

Rudolf Terčelj,
Ljubljana VII,
(pri novi šiškenski cerkvi)

3903

Srečne in vesele velikonočne praznike želi svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem tvrdka

Š. A. Slapničar
PTUJ 3887

trgovina z galanterijo, papirjem in razno drobnarijo

Lepi spomladanski dnevi so tu!

Razumemo Vas, da se želite lepo in poceni obleči! Pripravili smo veliko izbiro pomladanskega blaga in Vas pričakujemo! 3925

Pojdite v „ILIRIJO"!

DOLGOROČNO ODPLAČEVANJE!
ZAHTEVAJTE POTNIKA!
ZAHTEVAJTE VZORCE!

OBLAČILNICA „ILIRIJA"

NA OBROKE! LJUBLJANA MESTNI TRG 17/I

„Hubertus" milo

priznano najboljše in najcenejše gospodinjam za velikonočno pisanko v veliko veselje!

Vesele velikonočne praznike želi

I. Jugoslovenska tovarna tehtnic in ključavničarstvo ter konces. inštalacija vodovodov

Ivan Rebek
CELJE, Mariborska cesta. 3938

Veselo Veliko noč želi tvrdka

Ivan in Bogomir Naraks
sodavičarja ŽALEC-CELJE

ZAHVALA

Za dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob težki izgubi naše srčno ljubljene mamice i. t. d.

Frančiške Haller

kakor tudi za poklonjeno cvetje, se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni zdravniku gosp. dr. Karlu Matku, č. duhovščini, tov. trgovcem, sokolskemu društvu, glasbenemu društvu Val, pevskemu društvu Kum, ter vsem onim, ki so nepozabno pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti.

Radeče, 24. marca 1932.

Globoko žalujoči ostali.
3886

Pogoji za razpis nagrad Riviera-Bergella

Za najboljše odgovore za razpisano vprašanje »Kakšne koristi in novosti nudijo kupcu svilene nogavice Bergella in Riviera?« se bodo razdelile kot

1. nagrada 12 parov
2. » 9 »
3. nagrada 6 parov
4. » 3 pare

in 70 tolažilnih nagrad

Bergella in Riviera svilenih nogavic. Vsakdo se more udeležiti razpisa teh nagrad, ki pošlje najdalj do 7. maja 1932 na naslov kralj. javnega notarja dr. Radivoja Miladinovića, Subotica, Strossmayerjeva ulica, odgovor na to vprašanje z navedbo svojega naslova kakor tudi s prilogo vsaj enega navodila za pranje, katero navodilo je priloženo vsakemu paru Bergella in Riviera svilenih nogavic.

Razglasitev nagrad se bo izvršila potom loterije med najboljšimi dobljenimi odgovori pod osebnim nadzorstvom kr. javnega notarja dr. Radivoja Miladinovića, pri katerem je pravilna rešitev zaprto deponirana, na dan 9. maja 1932 ter se bodo dobitniki objavili v tem listu na dan 11., 13. in 14. maja 1932. Nagrade bodo v roku 14 dni po objavi razposlane franko. 3926

Oglasi v „JUTRU" imajo siguren uspeh!

·PARKET· družba z o. z.
LJUBLJANA, Wolfova ulica 10-I
Telefon 22—90

Dobavlja hrastove in bukove parkete po najugodnejših pogojih

DALMATINSKA VINA

za praznike si preskrbite tam, kjer so najboljše kvalitete.

Od sobote do ponedeljka čez ulico 1 Din ceneje. 3898

Danes velika izbira morskih rib.

Hotel Tratnik — gostilna Sunara

Slaščičarna „Petriček"

želi vsem svojim cenjenim obiskovalcem veselo »ALLELUJO«!

Od danes naprej PRVOVRSTNI SLADOLED, dostavljanje po naročilu točno na dom. 3908

Izšla je interesantna in velepoučna razprava

„Naše spolno življenje in z njim spolne bolezni".

Pošilja se diskretno po pošti. Če pošljete v pismu 10 Din in 5 Din v znamkah, se Vam pošlje franko Vaš naslov. Po povzetju 5 Din več. 3689

»AMBRO«, Ljubljana, poštni predal štev 74.

Oblastno dovoljena razprodaja na veliko

zaloga kravat

samoveznic, blaga za izdelavo istih, dodatkov itd. se vrši dnevno po jako ugodnih cenah, od prejšnje tvrdke »KRAVATA« družba z o. z. v Ljubljani, v lokalu Krojaška ulica štev. 3 — Mestni trg. 3906

Cenjenemu občinstvu najvljudneje naznanjam, da sem PREVZELA staroznano

gostilno na Osojah

Se priporočam

Tončka Mežan

3899

KDOR HOČE POCENI ZIDATI

naj zida v lastni režiji. — STAVBE prevzema

Stavbno društvo „GRADIDOM"
SREDINA 15. — TELEFON 2426.

V zalogi ima vsakovrstni stavbni materijal. — Izdeluje vsakovrstne načrte. — Preskrbuje stavbišča. 3919

Naznanjamo žalostno vest, da je naš dobri oče in soprog, gospod

Drago Mandeljc

višji kontrolor drž. železnic

sinoči ob 21. uri po kratki bolezni preminul.

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto dne 26. t. m. ob ½ 17. na pokopališču Mirogoj v Zagrebu.

Sv. maša zadušnica se bo brala v soboto, dne 2. aprila v cerkvi č. oo. frančiškanov ob 10. 3924

JUSTINA, soproga — DRAGO, sin — JELA, hčerka, in ostali sorodniki.

Ljubljana-Zagreb, dne 25. aprila 1932.

ALI VAM ŠE NI ZNANO

Kemična čistilnica
barvarna ter pralnica
3916 **IDEAL**

čisti kemičnim potom in barva vse vrste oblek za dame in gospode, kakor tudi najskrbneje pere ovratnike za gospode.

Sprejemališče: **Kongresni trg 3** — Obratovališče: **Rudnik 24**

Kako se doseza **prava lepota?**

NEČISTA POLT izgine v desetih do 14 dneh z uporabo garniture za luščenje po dr. med. Lahmanu. Že po prvi uporabi nastopi očividno polepšanje polti. S trajnim, toda nevidnim obnavljanjem kože odstranjuje to sredstvo temeljito in za vedno vse nečistosti kot prističe, sojedce, gubasto in krhko kožo itd. Cena Din 120.—.

PASTA »REGIS« iz najfinejših vegetabilij zoper nezadostno hranjeno kožo. Nadomestuje kremo za dnevno uporabo proti drobnim gubam, prodre popolnoma v kožo in jo izdatno hrani. Idealna podlaga za puder. Velika tuba Din 40.

RADIUM CREME proti oveneli in nagrbljeni koži. Vsebuje zajamčeno radij, pomlaja kožo in jo dela elastično, napeto in mehko. Doza Din 70.—.

ALBULA CREME proti grdi neenaki barvi kože, temnim in rjavim madežem. Ostavlja za seboj nežno beli ton. Lončič Din 30.—.

CREMA »A« odpravi temeljito nezaželjeno rdečico nosu in obraza. Pomore tudi tam, kjer je vse drugo odpovedalo. Lončič Din 50.—.

BADEMOVO MLEKO »ASIAMI« popolnoma očisti obraz masti in prahu, šminke in ostalih sestavin, ki razjedajo polt. Poživlja, jači kožo in osvežuje mladeniški izgled. Steklenica Din 50.—.

LIMONSKA EMULZIJA za umivanje obraza je specialiteta, prirejena iz najfinejših rastlinskih sokov in olja. Zdravniki to zlasti priporočajo, ker je milo škodljivo za polt in preveč razjeda kožo. Emulzija je mila in dela kožo nežno in mehko, a tudi polt čisto in bleščeče lepo. Elegantna velika steklenica Din 50.—.

POUDRE »REGIS« za lepoto polti brez škodljivih sestavin. Se prime neopaženo kože kakor nežen dih in ji daje neprimerno lepoto in baržunasto mehkobo breskvine kože. Cena Din 40.—.

SCHRÖDER-SCHENKE depot za Jugoslavijo **»OMNIA« ODDELEK I-4 ZAGREB, Draškovičeva ulica 27.**

Zahtevajte brezplačni ilustrovani cenik.

Zahvala

Ob smrti našega nepozabnega in dobrega soproga, očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Ignacija Hladnika

skladatelja, učitelja petja in organista,

smo prejeli nebroj dokazov iskrenega sočutja, kar nam lajša neizmerno bol. Predvsem se zahvaljujemo presvitlemu proštu g. Karlu Čerinu, vsej prečč. kapiteljski duhovščini, kakor tudi čč. očetom frančiškanom. Srčno se zahvaljujemo g. dr. Milanu Ropasu za prijateljsko skrb in nego med boleznijo in iskrenemu pokojnikovemu prijatelju akademskemu slikarju g. Božidaru Jakacu za njegovo požrtvovalnost. Iskreno se zahvaljujemo gimnazijskemu direktorju g. Ivanu Maslju kot zastopniku kr. banske uprave — prosvetni oddelek ter njemu osebno, sreskemu načelniku g. Friderику Logerju, podžupanu g. Filipu Ogriču, skladatelju g. Stanku Premrlu, univ. prof. g. Milanu Škrlju, gg. sodnikom okrožnega sodišča, profesorskemu zboru, učiteljskima zboroma meščanske in osnovne šole, Kmetijski šoli na Grmu, vsem zastopnikom uradov in rokodelskemu društvu. Globoko zahvalo pa smo dolžni gg. govornikom, gimnazijskemu direktorju g. Maslju, Antonu Podbevšku kot zastopniku društva Krke in zastopniku Pevske zveze v Ljubljani g. Pušu. Vsem darovalcem za poklonjeno cvetje in vence, pevskemu zboru za ganljive žalostinke, posebno za večno lepo, najlepšo pesem pokojnikovo: Marija skoz življenje, ki mu je bila zapeta pri odprtem grobu. Končno izrekamo toplo zahvalo vsem njegovim številnim prijateljem, znancem in ostalemu občinstvu, ki so dragega pokojnika v tako častnem številu spremili k zadnjemu počitku.

Novo mesto, dne 25. marca 1932.

Žalujoči ostali.

Zahvala

Vsem, ki so nam ob smrti našega dragega očeta, gospoda

Alojzija Zormana

na kakršenkoli način izkazali svoje sočutje, se najlepše zahvaljujemo.

Ljubljana, dne 25. marca 1932.

Žalujoči ostali.

3941

Najugodnejši nakup raznega pohištva

za spalnice, jedilnice, gosposke sobe i. t. d. pri tvrdki

I. REPŠE, tvornica in zaloga pohištva

LJUBLJANA, Dvorni trg štev. 1.

Za solidno izdelavo se jamči!

ZNIŽANE CENE VSEM PISTOLAM, REVOLVERJEM IN MUNICIJI

FR. ŠEVČIK, Ljubljana, Židovska ulica 8. — Telefon 33—78

Stalno na skladišču puške tvornic Steyer, Sauer & Sohn, Simson, Remo, Bayard, F. N. Neumann, Remington, Walther, boroveljske itd. — Lovske puške s petelinom od Din 850.— naprej: lovske puške brez petelina od Din 1400.— naprej. — Pištole od Din 250.— naprej. Za nakup in nošenje brez dovoljenja priporočam Em-Ge strašilne pištole od Din 45.— naprej na 2, 5, 6 in 10 strelov.

Zahtevajte cenik! — Vabim na neobvezen ogled v moji trgovini!
NA MALO! NA VELIKO!

GOSPE

ne mučite se pri povečanju periode in motnjah.

Skrbi vas reši takoj lagodno, brez ovire v poklicu samo moj, pristen nedosegljiv, v vsakem primeru zajamčeno učinkujoč **PERIODOLIN po prof. dr. Larry-ju.**

Znamka z zakonom zaščitena, ki se je že v tisočih slučajih obnesla. Celo v starih trdovratnih slučajih ni odrekla. Radi svojega svojevrstnega in presenetljivega uspeha ga smatrajo tudi strokovnjaki kot najboljše in najmočnejše sredstvo. Kot pošteno sredstvo ne špekulira z ženskimi težavami, temveč učinkuje po številnih priznanjih naravnost čudovito. Tisoči zahvalnic za uspešen učinek.

Ni nič boljšega. Ne dajte se premotiti od dvomljivih slabih potvorb! Posvetite meni svoje zaupanje, po kratkem času boste zopet srečni in brez skrbi. Za uspeh in neškodljivost prevzemam polno jamstvo, sicer vrnem denar. Cena 90 Din, močnejši Din 150, za stare motnje in močne narave Din 180. Diskretno, brez navedbe vsebine dobavlja samo

Ordinačni laborator W. H. Olxwidt

PRAHA XIII., Vršovice, Ruská 12. Pošt. přihrádka 12, Československo. 103

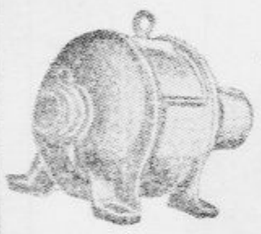

Elektrotehnično podjetje Karol Florjančič

CELJE

IMA na zalogi vsakovrstne radioaparate proizvodov: Eumig, Kapsch, Radione itd.

IZVRŠUJE električne inštalacije za luč in pogon in popravila likalnikov ter drugih električnih aparatov.

ZALOGA električnih motorjev, števcev, žarnic, svetilnih teles in drugega materijala za električne napeljave, telefonov in zvoncev.

PRORAČUN na željo brezplačno.

Dobro blago! Solidne cene!

3524

Najboljša posoda za vkuhavanje vsakovrstnih jedil

original

WECK

se dobi v poljubni velikosti in z vsemi pripravami pri tvrdkah:

SCHNEIDER & VEROVŠEK, Ljubljana, Dunajska cesta štev. 16.
AVG. AGNOLA, Ljubljana, Dunajska c. 10.
JOSIP JAGODIČ, Celje, Glavni trg 14.
PINTER & LENARD, Maribor, Aleksandrova cesta 32.
ANTON BRENČIČ, Ptuj, Kremplјeva ul. 2.

3842

Obupane ženske!

NE BOJTE SE, ČE IZOSTANE MENSTRUACIJA!

Pomoč

Vam prinaša pri poškodbah in izostanku mesečnega perila perijode, dolgoletno preizkušeno, tisočkrat priporočeno, zanesljivo učinkujoče sredstvo, ki ni odpovedalo tudi ne v najtežjih in trdovratnejših slučajih v nasprotju z drugimi sredstvi, ki niso učinkovala: Prof. dr. Rettiha »EROSEA«, ki ugodno učinkuje, ne da bi morali svoje poslovanje prekiniti, že po nekaj urah. Din 70, za staro poškodbo Din 100, za odporne ženske Din 150, dvojno za staro poškodbo in odporne ženske Din 200. Uspeh zajamčen, sicer vrnemo denar! Tisoči žen potrjujejo nagel in zanesljiv uspeh tega sredstva, kakor tudi poračunjoče se zadovoljstvo. Diskretna pošiljatev po pošti.

Havelkova ordinačni laboratoř

Praha-Nusle, Božetěchova ul. 10. J. 54. Pošt. schranka č. 17, ČSR.

Ponedeljek Torek Sreda

Za tri nianse — bolj beli zobje

Rumeni zobje kvarijo lepo lice

Rumeni zobje potekajo od mikrobov v ustih. Znanstveniki pravijo: »Usta so polna bakterij.« Toda zobje dobe zopet svojo sijajno belino pod vplivom zobnega sredstva Kolynos-a, ki ugonobi vse mikrobe. — Uporabite en centimeter Kolynosa na svoji ščetki zjutraj in zvečer, pa poglejte potem svoje zobe: ki so za tri nianse bolj beli. Mikrobi so naglo ugonobljeni, a kisline so nevtralizirane. Da boste imeli zobe bolj bele in zdrave, uporabljajte »KOLYNOS«!

Antiseptična

KREMA ZA ZOBE

KOLYNOS

Zobotehnik

prvovrstna moč v vseh delih moderne tehnike (zlato, kavčuk, keramika), želi spremeniti mesto. Prevzame tudi poldnevno službo. — Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »666«. 3873

Spolno bolni!

Zahtevajte takoj pojasnjujočo literaturo o sifilisu, boleznih sečne cevi in moški slabosti

o temeljitem in trajnem ozdravljenju brez živega srebra in salvarzana, brez nevarnih naknadnih bolezni in brez ovire v poklicu, novega sijajno preizkušenega, strusa prostega zdravljenja. Mnogo navdušenih priznanj o korenitih uspehih, kjer so druge vrste zdravljenja po dolgih letih odpovedale. Brošura s sodbami in priznanji štev. zdrav. avtoritet, 316 strani. Cena 10 Din. Samo proti v naprej poslanemu denarju.

Prosimo, da pišete v nemškem jeziku.

Dr. med. Jordan G. m. b. H., Kassel 232

Nemčija 3817

TU JE VESELJE ZA VAS IN VAŠO FAMILIJO!

Direktno IZ TOVARNE oz. skladišča dobite res dober inštrument tako po ceni, kakor pri nas:

VIOLINE od Din. 68. TAMBURICE od Din. 89.
GITARE „ 165. TROMBE „ „ 470.
Ročne harmonike „ „ 69.

NAŠA SPECIJALITETA: KROMATIČNE HARMONIKE, HAVAJSKE GITARE, SAKSOFONI.

Zahtevajte brezplačni CENIK S KNJIŽICO „KAKO POSTANEM GODBENIK"

MEINEL & HEROLD

TOVARNA GLASBIL IN HARMONIK

PRODAJNA PODRUŽNICA MARIBOR Št. 101

GLASBILA VSEH VRSTI

NAJCENEJE PRI DOMAČI TVRDKI KR. DVORSKI DOBAVITELJ

FRANJO SCHNEIDER

Izdelov. glasbilo in potrebščina

ZAGREB Nikoličeva 12

Violine ... od Din 88.- naprej
Gitare ... „ „ 178.- „
Mandoline „ „ 125.- „
Tambure „ „ 90.- „
Harmonike „ „ 84.- „
Havajske gitare,
Kromatske harmonike.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNO CENIK S POUČILOM

POMLAD JE TU!

Ko sem v jeseni septembra meseca prvič razstavila svoje izdelke so se vsi čudili lepi izdelavi in nizkim cenam. Zato so se vsi poslužili naših oblek in zimskih plaščev. Ker smo uvideli zadovoljstvo odjemalcev smo se odločili pri sedanjem pomanjkanju denarja, da bomo postregli naše odjemalce kolikor bo v naših močeh po najnižjih dnevnih cenah in sicer:

Otroške čepice že od 3.— Din naprej
Otroške srajčke že od 7.— Din naprej
Otroške pletene srajčke od 8.— Din naprej
Damski predpasniki že od 27.— Din naprej
Zelo lepe sport. obleke že od 150 Din naprej
Zelo lepe obleke svila z volno že od 150 Din naprej.
Spomladanski plašči že od Din 185 naprej
Trenčkote v raznih barvah in nizkih cenah.

Ako Vam katerakoli obleka ne ugaja Vam takoj zgotovimo po Vašem okusu v najkrajšem času. Nudimo Vam pa tudi vse vrste belega blaga po znatno znižanih cenah.

Oglejte si cene ne bo Vam žal. 3869

I. TOMŠIČ

manufakturna in modna trgovina

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta štev. 38

Ako se ne bojite slišati resnico,

potem dovolite, da vam jo jaz povem.

Gotova dejstva iz vaše preteklosti in prihodnosti, financijelne možnosti in druge zaupne zadeve vam razkrije astrologija, ta najstarejša veda zgodovine. Vaše izglede v življenju o sreči v zakonu, vaše prijatelje in sovražnike, uspehe v vaših podjetjih in spekulacijah, dediščine in še mnogo drugih važnih vprašanj vam zamore pojasniti velika veda astrologije.

Dovolite, da vam svobodno prerokujem presenetljiva dejstva, ki bodo spremenila tek vašega življenja in vam prinesla uspehe, srečo in karijero mesto obupa in nezgod, ki vam sedaj groze.

Vaša astrologična razlaga bo pisana obširno v lahko umljivem jeziku in bo obsegala ne manj kot dve strani. Neobhodno pa je, da navedete svoj rojstni datum, z imenom in naslovom v čitljivi lastnoročni pisavi. Lahko pošljete, če hočete, 20 Din v znamkah (ne kovanega denarja) za pokritje poštnine in pisanja. Naslovite svoje pismo na profesorja Roxroy-a Dept. 3506 C Emmastraat 42 Den Haag, (Holandska). Pisemski porto 3 Din.

N. B. Profesor Roxroy ne razume nobenega jugoslovenskega jezika, zato obžaluje, da zamore odgovoriti samo v nemščini ali francoščini ali angleščini, ako želite. 3555

Dobra prilika

za trgovce, potnike in v splošnem za vsakega, ki potuje z našimi brezkonkurenčnimi cenenimi pleteninami, prikladnimi za dodatek k vsaki kolekciji. — Pišite z dopisnico po oferte. Vzorce pošljemo po povzetju. —

Domača pletarska industrija JOSIP KALIŠ, Maribor, Trubarjeva ulica 2. 3713

MED

PRODAM, 400 kg jelkovega po 12 Din, 200 kg cvetličnega po 15 Din kg, točenega, garantiran pitanec. Franko postaja Dobrepolje. — JOŽE MEGLEN, Potiskavec št. 3, pošta Struge na Dolenjskem. Drav. banov.

Moški, POZOR!

Spolno slabost

odstranite z uporabo neškodljivega sredstva za okrepitev »La Eros«. Deluje v vsaki človeški dobi s presenetljivim uspehom. Vzdržuje seksualno moč do globoke starosti. Na tisoče priznanj. — Cena 60 Din, močnejša 100 Din.

Havelkova ordinačni laboratoř

Pošt. schranka č. 17, ČSR. Praha - Nusle, Božetechova ul. 10/A. J. 5445. 113

PREPRIČAJTE SE,

da izvršujem vse električne inštalacije in centralne kurjave in vse v to stroko spadajoče naprave in popravila najcenejše in najsolidnejše.

STARO ZNANO KONCESIJONIRANO INŠTALACIJSKO PODJETJE

FRANC BELAK

CELJE, Prešernova ulica št. 3 3881

Za obilen obisk se priporoča cenjenemu občinstvu

ROZA ZAMPARUTTI

DELIKATESNA TRGOVINA IN ZAJTRKOVALNICA

CELJE, Aleksandrova ulica 7 3878

Zavarovalnica

ROSIJA — FONSIER

poslovalnica za dravsko banovino

Ljubljana

Komenskega ulica 18.

Sprejema vsa zavarovanja. Sprejmemo zastopnike v vseh krajih dravske banovine.

Najnovejša poselska patentna železna, zelo praktična zložljiva postelja s tapecirano žimnico, praktična za vsako hišo, hotele, potujoče občinstvo in nočne službe. Stane 390 Din Razpošiljam po pošti ali po železnici po povzetju.

Lesena poselska patentna zelo praktična zložljiva postelja s tapecirano žimnico Stane

Din 280.—

Spalni patent fotelj stane **Din 1300**

Stol (Liegestuhl) praktičen za ležanje in sedenje stane

Din 150.—

Potem imam čisto bohano perje kg po 48 Din, čisto belo gosje perje kg 130 Din in čisti puh kg 250 Din.

L. Brozović

Zagreb, Ilica 82, III

Brez vsake kavcije

in poceni si izposodite plošče in gramofone

pri

ŠLAGER

Aleksandrova cesta 8

Sanatorij Rekawinkel

moderno zdravilišče

V DUNAJSKEM LESU

za živčno in duševno bolne zdravi s krepčanjem, odtegovanjem in z vročico. Psihoanaliza. Skrbna individualna postrežba. ¾ ure od Dunaja, najlepša gozdna lega, odprto vse leto. Pavšalna cena z 5 obedi zdravniško postrežbo in vsakdanjo kopeljo od avstr. šil. 18 naprej. 3390

Denarna nakazila iz inozemstva urejuje zavod.

ZLOŽLJIVA

patentna kad za kopanje

s povzetjem Din 900.—

Preprodajalcem popust! Zahtevajte opis!

Karlo Deutsch, Stara Kanjiža, tovarna ogledal, kovinskega in pločevinastega blaga. 154

ŠMARJETNA GORA pri Kranju

Najprikladnejša pomladanska izletna točka. Že po dobri polurni hoji od postaje Kranj prispeš na vrh Šmarjetne gore, od koder se nudi izletniku najlepši razgled po vsej Gorenjski.

Gostilna je z najboljšo pijačo, gorkimi in mrzlimi jedili dobro preskrbljena.

Za mnogobrojni obisk se priporočata

Matko in Mara Ambrož

3831

Najvarnejše zavarovanje

je nabava sigurnega orožja za samoobrambo. Dobro Vas postreže

ALBIN ŠIFRER, puškar

LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 12

Najceneje kupuje — kdor dobro blago kupi! 3871

Radio-aktivno termalno kopališče ogljikove kisline

RIMSKE TOPLICE

Dravska banovina: **Sezona od 1. maja do 15. oktobra**

Indikacija: revmatizem, ishias, ženske bolezni, pomanjkanje teka, arterijoskleroza itd.

Pavšalna kura pred- in po sezoni za vsakih 10 dni 600 Din. Priznanja od vseh uradov »Putnika«.

Izčrpne prospekte brezplačno potom Kopališčne uprave Rimske Toplice. 165

Restavracija IVAN RAHNE

MOSTE

toči za velikonočne praznike priznana dobra ljutomerska, dolenjska in dalmatinska VINA, dobivajo se tudi fina šunka in razne delikatese. — Vino čez ulico 1—2 Din ceneje. — Za obilen obisk se priporočata

3867 **I. in ELZA RAHNE.**

SLOVENIA TRANSPORT

Železniško-carinsko, špedicijsko in transportno podjetje
Špedicija
Ocarinjenje
Tarifni biro

LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA 21

MEDNARODNI TRANSPORTI

3847 PREVOZI—PRESELITVE Tel. 27-18

Preden se odločite

za nakup telesnega, posteljnega in namiznega perila, oglejte si brezobvezno bogato zalogo pri

Hed. ŠARC, Ljubljana, Šelenburgova ul. 5

Šifon in platno najboljših znamk vedno v zalogi. 3652

LESENE STANOVANJSKE HIŠICE,

LOVSKE KOČE, VRTNE LOPE, GARAŽE I.T.D.

IZDELUJE

NAJCENEJE PO LASTNEM SISTEMU

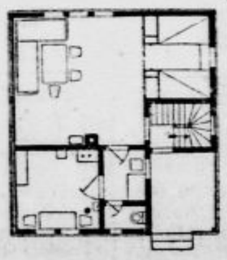

PAVEL PAVČIČ

TESARSKI MOJSTER
MOSTE ŠT. 140
PRI LJUBLJANI.

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Šivilja
dobro izurjena, katera je vešča tudi v prikrojevanju, dobi službo. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Samostojna«. 9057-1

Babica
osamljena, dobi občinsko službo na posestvu v letovišču. Prosi se za posredovanje. Dopisi na oglasni oddelek »Jutra« pod »Izkušena«. 8975-1

Kopalni mojster
Izprašan pediker in maser z večletno prakso, dobi sezonsko službo v velikem kopališču. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Kopalni mojster«. 8726-1

Posredovalnica Ogrinc
Miklošičeva cesta štev. 28 potrebuje več dobrih kuharic, služkinj in natakaric. 8886-1

Železninarja
zanesljivega in spretnega prodajalca sprejmem v Ljubljani. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Dobro izvežban«. 8835-1

Prodajalko
modne stroke, starejšo in kavcije zmožno, z dobrimi referencami, veščo slovenskega in nemškega jezika sprejmem takoj. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Modna stroka«. 8869-1

Trg. učenca
s primerno šolsko naobrazbo sprejmem v triletno učno dobo s prosto hrano in stanovanjem. Ponudbe pod »Železninska stroka« na oglasni oddelek Jutra. 8836-1

Brivskega poslovodjo
z obrtnim listom sprejme Gabrenja, Rakek št. 158. 8914-1

Pekovskega poslovodjo
z obrtnim listom sprejme Gabrenja, Rakek št. 158. 8913-1

Plačilno natakarico
mlado in simpatično, veselega značaja, temperamentno, z najboljšimi spričevali, ki poseduje 2000 Din kavcije, sprejmem takoj v boljšo gostilno v Ljubljani. Predstaviti se je osebno med 4. in 6. uro popoldne na naslov, ki ga pove oglasni oddelek Jutra. 9022-1

Za gospodinjo
išče samostojen gospod na posestvu kulturno mlado damo. Dobra narava, marljivost, poštenje, fini nastop, reprezentiranje. Mesto je zaupno, bodočnost osigurana. Ponudbe s fotografijo pod šifro »Diskrecija« na oglasni oddelek »Jutra«. Slike in pisma vrnem. 9157-1

Kuharica-natakarica
lahko tudi začetnica, ki zna nemško in razpolaga z 10.000 Din kavcije, dobi stalno nameščenje. — Ponudbe s sliko na naslov: Pension »Kekec«, Rab, Dalmacija. 8979-1

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

171

Prizor, čigar priča je bil zdaj Clayton v somračni globini afriške džungle, se je Angležu za vse življenje vtisnil v spomin. Velikan pred njim je objel leva s svojo mogočno desnico, med tem ko je z levico spet in spet porival zveri nož v nezavarovani bok.

Copyright, 1929, by Edgar Rice Burroughs, Inc. All rights reserved.

172

Boja je bilo kmalu konec. Lev se je mrtev zrušil na tla. Čudni zmagalec je nato stopil na njegovo truplo, vrgel divjo, a krasno glavo nazaj in zagnal tisti strašni krik, ki je bil Claytona pred nekaj minutami tolikanj preplašil. Nato je pobral svoje orožje.

173

Clayton je po angleško ogovoril tujca in se mu zahvalil. Edini odgovor je bil srep pogled in skomig z mogočnimi rameni. Tarzan je izdrl svoj nož in premišljeno odrezal z levovega trupla kakih deset kosov mesa. Nato je počenil, začel jesti in mignil Claytonu, naj stori takisto.

Pek. vajenca
z vso oskrbo v hiši sprejme Pavlin, Blejska Dobrava. 8966-1

Mesar. vajenca
pridnega, poštenega sprejmem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 9018-1

Učenko
pridno in pošteno, poštenih staršev, z dobrim šolskim spričevalom sprejmem v trgovino mešanega blaga. Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Pridna učenka«. 8996-1

Samostojno kuharico
sprejme takoj boljša rodbina 3 oseb v Ljubljani. Plača in oskrba zelo dobra. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9089-1

Kuharico
srednjih let, pošteno in pridno, ki bi znala peči kruh in streči gostom, vajeno samostojnega gospodinjstva, iščem za takoj v hišo z gostilno in trgovino, na prometnem kraju na Gorenjskem. Dopise s sliko na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Takojšen nastop 53«. 8988-1

Briv. pomočnika
dobrega, sprejmem takoj v stalno službo. — Drago Bernard, frizer, Laško 46. 9100-1

Prodajalko
sprejmem v trgovino meš. blaga. Zmožne samostojnega vodstva in kavcije imajo prednost. Nastop takoj ali pozneje. Ponudbe pod šifro »Trajno mesto« na oglasni oddelek Jutra. 9104-1

Prodajalko
sprejmem v delikateso in vinotoč s kavcijo 10 tisoč dinarjev. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Delikatesa«. 9105-1
va ul. 24. 9092-2

Šoferja
s takojšnjim nastopom sprejmem za avtošpedicijo in avtotakso, ki razpolaga s kavcijo 5000 do 10.000 Din. Mehaniki imajo prednost. 9106-1

Organizatorja
sposobnega, za Dravsko banovino s sedežem v Ljubljani, za organiziranje zelo rentabilnega poslovanja in za samostojno vodstvo vsega obrata in obračunavanja sprejmemo. Potrebna garancija za skladišče Din 12.000. Mesto stalno, plača mesečna in fiksna. Najne obširne ponudbe na ing. Pavel Dementjev, Zagreb, Gundulićeva ul. br. 43/II. 9126-1

Kalkulanta
za osebno in dopisno občevanje s strankami sprejme livarnica kovin spojena s strojno delavnico. — Poznavanje livar. stroke pogoj. Času primerne ponudbe pod »Izkušen« na oglasni oddelek »Jutra«. 9185-1

Samost. kuharica in perfekt. sobarica
z večletnimi spričevali dobita službo v zelo odlični hiši. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9167-1

Samostojne šivilje
za fino damsko perilo išče atelje »Juljana«, Rožna dolina VIII. 9199-1

Šiviljo - prikrojevalko pletenin
zmožno najnovejših krojev in popolnoma izurjeno šivanja na vseh motornih strojih, sprejmem z vstopom po dogovoru. — Ponudbe na naslov: Industrija pletenin Ant. Savnik — Škofja Loka. 9086-1

Kuharico
samostojno in zdravo sprejmem k več osebam. Vodovod v kuhinji. Ponudbe z opisom služb in zahtev na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Trgovska hiša«. 8994-1

Vzgojiteljico
popolnoma zdravo in s popolnim znanjem francoskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, sprejmem k 2 deklicama. Ponudbe z opisom izobrazbe, služb in zahtevkom, s sliko na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Mesto v provinci«. 8995-1

Prodajalka
dobro verzirana v manufakturi in speceriji, dobi službo takoj ali s 15. aprilom. Plača in ostalo po dogovoru. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Trg ob železnici«. 8990-1

Emajlni mojster
in žgalec, sposoben za emajliranje na železno pločevino je potreben železni livarni v Beogradu. V poštev pridejo samo mojstri strokovnjaki, ki imajo prakso v emajliranju železne pločevine. Ponudbe je poslati na livnico »Merkur«, Beograd, Senjanina Ive ul. br. 4. 8658-1

Trgovski pomočnik
prvovrstna moč v manufakturi, vešč v detajlni in engros prodaji, ki obvlada slovenski in nemški jezik ter je vojaščine prost, dobi takoj službo v manufakturni veletrgovini v mestu. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Gorenjsko«. 8724-1

Vrtnarja
sprejmem takoj na deželo. Ponudbe z opisom dosedanjega službovanja in zahtevki na naslov, »Lesna« Ljubljana, poštni predal št. 314. 8896-1

Mladega šoferja
mehanika sprejme takoj tvrdka Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta 2. 8952-1

Orodničarja
dobro izurjenega, ki se razume pri strojih za žeblje in stance, sprejmem. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Orodničar«. 9214-1

Za zavarovanje in posojila
vabljivo, inkaso pri strankah išče potnike: Zadruga, Ljubljana, pošt. predal 307. 9223-1

Prodajalce
posnemalnikov in brzoparilnikov, išče Vega, Ljubljana, poštni predal 307. 9225-1

Bogati postanete
če imate veliko znancev! »Persona«, Ljubljana, poštni predal 307. Znamki za odgovor! 6483-1

Zakonca
upokojenca brez otrok, ki bi imela veselje za obdelavo sadnega in zelenjadnega vrta, ter oskrbovanje hišice se sprejmeta takoj. Uporaba sobe, elektrike in nekaj vrta. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko: »V delu je veselje«. 9151-1

Gospodično
za lahko delo sprejmem v trajno službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9015-1

REGINTIN

Nov poklic

za dame in gospode z vpeljavo pletilstva v hiši. Zajamčen mesečni zaslužek 1500 Din ker odkupimo izgotovljeno pleteno blago plačamo mezdo za pletenje in dobavljamo prejo za podelavo. Pišite še danes po gratis prospekte na: Domačo pletarsko industrijo štev 8 — Josip Kališ, Maribor, Trubarjeva 2. 2193

Pošteno dekle
vajeno hišnih del in kuhe, iščem za Ljubljano. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra služba«. 9227-1

Mlajši manufakturist poslovodja
zmožen kavcije, dobi službo. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Agilen manufakturist«. 9205-1

Vajenca
iz Ljubljane ali okolice, za mehanikarsko obrt išče Franc Kristan, Dunajska cesta 51. 9234-1

Ključavničarja
starejšega, vodilnega, ki je verziran v splošnem popravljanju strojev, kotlov, parovodov, transmisiji in se razume na strugarstvo ter elektriko in bi bil zmožen tudi mojstra zastopati išče industrijsko podjetje v dravski banovini za popravljalno delavnico. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Pošten in trezen«. 9243-1

Marljivo služkinjo
ki ima veselje do otrok, sprejmem takoj. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Veselje do otrok«. 9246-1

Inkasant
kateri položi 25.000 Din kavcije dobi službo. — Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in starost. Nastop s 1. aprilom na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »veletrgovina«. 9244-1

Služkinjo
z znanjem nemščine, vajena vseh hišnih in vrtnih del, sprejmemo. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod, šifro »Trgovska hiša«. 9255-1

Krojitelja in krojiteljico
dobro izurjenega za moško, damsko garderobo sprejmem. Plača mesečno 2000 do 3000 dinarjev. Začetniki niso izključeni. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Dobra bodočnost«. 9276-1

Pošteno dekle
z gospodinjsko šolo, katera je zdrava, snažna in ima veselje do službe pri boljši družini, sprejmem. Le poštena, nepokvarjena, ubogljiva dekleta se upoštevajo. — Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 9272-1

Mlajšo pomočnico
gospodinji, čedne zunanjosti, ki govori tudi nemško, sprejmem. Znati mora opravljati vsa hišna dela in pomagati v kuhinji. Pismene ponudbe z navedbo dosedanjih služb na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Stalno mesto«. 9263-1

Postrežnico
za večerne ure od pol 6. dalje sprejmem. Znati mora zelo natančno pospravljati parketirane sobe. Biti mora zanesljiva in poštena oseba. Celovška c. 14. 9271-1

Brivskega pomočnika
za sobote sprejme A. Kovač, Poljanska cesta 77. 9274-1

Prvovrstno kuharico
k družini dveh oseb za jugoslovenski konzulat v Nemčiji iščem. Ponudbe z navedbo plače na ogl. odd. »Jutra« pod »Prvovrstna«. 9307-1

Gospodično
starejšo, z dolgoletnimi izpričevali, zmožno perfektno slovenskega in nemškega jezika, sprejmem k 2 otrokoma in za pomoč v gospodinjstvu. Prednost imajo z znanjem francoščine in vešče šivanja. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Resna«. 9323-1

Trg. sotrudnico
vajeno tudi pisarniških del, vključno nemške in slovenske stenografije, sprejme Norb. Zanier in sin, Sv. Peter v Savinjski dolini. 9295-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Službo skladiščnika
hotelskega vratarja ali slično išče bivši trgovec, zmožen slovenščine, nemščine in italijanščine. Cenj. ponudbe pod: »Vesten in delaven« na ogl. odd. »Jutra«. 9252-2

Skladiščnik
paznik ali portir srednjih let, z dolgoletno prakso in spričevali v stroki; opekarna, les, industrija ali tovarna vžigalic, vešč slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, išče službo kjerkoli. Nastop takoj ali s 1. aprilom. Naslov v oglasnem oddel. »Jutra«. 8526-2

Pek. pomočnik
dobro izurjen, želi zaposlitve v pekariji. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Izurjen pek«. 8447-2

Trgovski pomočnik
manufakturne in modne stroke, vešč nemščine in modernega aranžmaja izložb išče službo. Cenj. ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Izurjen«. 9302-2

Mlad gospod
želi nameščenja kot natakar, vratar, sluga, čuvaj ali kaj sličnega. Nastop takoj. Naslov pove ogl. odd. »Jutra«. 9296-2

Primerno službo
išče mlad, poročen Primorec z majhno družino — že nekaj let samostojen kmet in kolar. Veselje bi imel do sadjarstva, vinogradništva in čebelarstva, v čemer ima nekaj prakse. Vešč je vseh kmetskih del. Ponudbe pod »Delaven in trezen« na podruž. »Jutra« v Mariboru. 9327-2

Trgovski pomočnik
iz veletrgovine podeželskega mesta — železninarske, špecerijske, galanterijske in delno manufaktur. stroke, želi premeniti mesto. Nastop takoj ali pozneje. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vsestransko sposoben«. 9317-2

Službo opekarja
išče dobro izurjen v vseh cementnih izdelkih ali kakor žagar z večletno prakso. Zmožen šivanja jermen in popravil vsega. Ponudbe prosi na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Kmalu«. 9004-2

Dipl. strojni tehnik
izučen mehaničar z 2 letno prakso in šoferskim izpitom, vojaščine prost, z znanjem drž. in nemškega jezika, išče službo za takoj. Cenj. ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Praktičen tehnik«. 9002-2

Mesto domačega učitelja
oz. instruktorja za osnovne in meščanske šole išče učiteljski abiturient. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Učitelj«. 9040-2

Pošteno dekle
mlado, izučena kuharica, išče službo kot pomožna kuharica, gre tudi k privatni družini. — Marica Vrečko, Barvarska 5, Maribor. 9073-2

Samostojna šivilja
gre kot družabnica k boljši šivilji z že vpeljanimi strankami. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Samostojna šivilja«. 9110-2

1000 Din nagrade
dam tistemu, ki mi preskrbi mesto hišnika, čuvaja, tekača ali kakršnokoli delo. Položim lahko 3000 Din kavcije. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani pod »Mlajša moč«. 9089-2

Hčerka trgovca
išče v svrho spopolnitve in spremembe nameščenja v kaki trgovini. Cenjene ponudbe z navedbo pogojev na oglasni oddelek »Jutra« pod »Boljša trgovka«. 9042-2

Lovski čuvaj
išče službo v goratem kraju. Ponudbe na Oblj J., Kokra (Kranj). 9036-2

Dekle
zmožno voditi malo gospodinjstvo, išče službo pri starejšem gospodu v Mariboru. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod značko »Vestna gospodinja«. 8794-2

Mizar
z 20.000 Din gotovine, bi pristopil kot družabnik k dobro upeljani delavnici, ali pa gre kot pomočnik. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 8892-2

Mesarski pomočnik
izurjen v vseh delih, išče mesto za takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 8788-2

Gospodična
zmožna večje kavcije, išče mesto v trafiki, pekariji, delikatesi ali kaj sličnega. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Prijazna«. 8887-2

Agente
z akvizitoričnimi zmožnostmi angažiramo za prodajo knjig, slik, gospodinjskih predmetov, čevljev in praktičnih novosti tudi na obroke. Izdaten in siguren zaslužek. J. Šandra Dunajska cesta 36. 8954-2

Žgalec
(Prenar) išče službo v trgovini. Nastopi lahko takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 8919-2

Mlada šivilja
izurjena, s krojnim tečajem, išče službo. Sprejme tudi mesto prodajalke v pekarni, event. gre tudi k enemu otroku. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Mlada šivilja«. 8933-2

Mesto sobarice
ali kako drugo zaposlenje želi 19 let stara, pravkar izučena šivilja, ki govori slovensko in nemško. Ponudbe na naslov: A. D., Marenberg št. 26. 8932-2

Natakar-jelonoša
mlad in pošten, izučen v stari poznani restavraciji »Varoškoj gôvnici« v Zagrebu, išče v tem svojstvu stalno nameščenje v mestu ali tudi izven. Zadnji čas je bil nameščen v kolodvorski restavraciji na Jesenicah (Gorenjsko) in v hotelu Bellevue v Ljubljani. Cenj. ponudbe prosim na naslov: Slavko Srebrnar kod Gabrena, Zagreb, Nadilova ulica štev. 4/I. 8877-2

500 Din nagrade
onemu, ki bi preskrbel 20letnemu poštenemu mladeniču kakršnokoli primerno stalno službo v Sloveniji ali Hrvatski. Vešč je slovenščine, srbohrvaščine in delema nemščine. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Zvest«. 8889-2

Zobotehnica
(Slovenka) z znanjem nemščine, išče nameščenje. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Kjerkoli«. 9003-2

Ženska
ki je stregla 12 let težko bolnemu, išče temu primerno službe. Angela Boštar, Jesenice. 8954-2

Mlada natakarica
zmožna kavcije, išče službo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Tudi na deželo«. 9008-2

Izobražena gdč.
poštenih staršev — vešča slovenščine, srbohrv., italijanščine in nekoliko nemščine, išče mesto vzgojiteljice. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Izobražena gospodična«. 9020-2

Gaterist
za polnojarmenik ali venecijanko, samostojen, zmožen popravil, dober brusač išče nameščenje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 8971-2

Inteligentna gdč.
srednjih let, z lepo pisavo, zmožna slovenščine in nemščine, želi mesto k otrokom, v pomoč gospodinji ali kaj sličnega. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Poštena — zanesljiva«. 8969-2

Trgovski pomočnik
železninske in špecerijske stroke, s štiriletno prakso išče namestitve. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Poštenost 600«. 8962-2

Prodajalka
pridna in poštena, vešča v modni in galanterijski stroki, želi kjerkoli službo za takoj ali pozneje. Vajena je tudi šivanja. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 8974-2

Blagajničarka
izurjena v kavarni in restavraciji, želi premeniti službo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Praksa 34«. 9240-2

Prodajalec
izvežban v mešani stroki, želi nameščenje s 1. aprilom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 8976-2

Mislite da štedite
zato nimate potrebne pisarniške moči, a Vaši pisarniški posli so v neredu! Tu si ne prištedite ničesar — marveč si škodujete! Takoj se Vam predstavi absolventinja trg. akademije, ki je vestna in točna knjigovodinja, korespondentinja, stenografinja in računarica, ki bo opravljala pisarniška dela prva dva meseca samo za kritje oskrbe v Vaše popolno zadovoljstvo. Blagovolite le pisati svoj cenj. naslov na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Energična 1912«. 8982-2

Natakarica
srednjih let, z večletno prakso, išče nameščenja v kaki dobro idoči in pošteni gostilni v Ljubljani ali v bližnji okolici. Ponudbe pod šifro »Ljubljana« na oglasni oddelek »Jutra«. 9132-2

Šofer
z dveletno prakso, pripravljen v prostem času izvrševati tudi kovinarska ali druga dela, išče nameščenja. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Šofer-kovač«. 9135-2

Gospodična
z večletno prakso, zmožna nemščine in srbohrvaščine ter vseh pisarniških del, prosi za namestitev. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Točna«. 9239-2

Gospodična
izučena prodajalka z malo maturo in znanjem slovenskega, nemškega in srbohrvat. jezika išče primerno službo. Navajena je tudi vsega gospodinjskega dela ter gostilne. Ponudbe prosi na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Pridna in čedna«. 9126-2

Gospodična
pridna in poštena, vajena gostilne, trgovine in gospodinjskih del, išče primerno službo, tudi izven dravske banovine. Govori slovensko, nemško in srbohrvatsko. Ponudbe prosi na oglasni oddelek »Jutra« pod »Sposobna in čedna«. 9127-2

Korespondent
srbohrvatsko-nemški, z dolgoletno prakso, izprašan knjigovodja, vešč v vseh pisarniških poslih, strojepisec, išče namestitve za nizko nagrado. Cenj. ponudbe pod »1000« na ogl. oddelek »Jutra«. 9147-2

Hotelska kuharica
perfektna, išče za takoj službo v hotelu ali boljši restavraciji. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 9064-2

Šivilja
išče mesto pri boljši šivilji, da bi se še izpopolnila v stroki, kjer bi delala samo za hrano in stanovanje. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Izobražena«. 9087-2

Gospodična
sirota brez staršev in brez sredstev, nujno prosi mesto v kaki pisarni. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Sirota«. 9043-2

Manufakturist in specerist
z znanjem nemščine, išče službo s 1. aprilom. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Manufakturist Ia«. 9145-2

Žagar
samostojen v rezanju in popravilu na venecijanki, išče službo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 6687-2

Vpokojenec
dobro ohranjen, čvrst in zdrav, vajen vseh v kmetijstvo spadajočih del ter vinogradništva, star 59 let, močne narave, z ženo kmečkega stanu, želi zaposlitve na kakem posestvu, bodisi za oskrbnika ali čuvaja, viničarja ali kaj sličnega. Opravljal bi gospodarju marljivo in točno vsa dela, zlasti če bi mu bilo omogočeno rediti si eno kravo ali kak šnega prašiča. Posestniki, ki bi želeli dobiti na posestvo vestnega in poštenega moža, dobijo naslov v oglasnem oddelku Jutra. 8769-2

Kakršnokoli delo
ali stalno službo v Ljubljani prosi trgovsko izvežban inteligenten moški z najboljšimi referencami, dobro verziran v pakovanju in samostojnem skladiščnem poslovanju. Dopise pod značko »Nemščine vešč« na oglasni oddelek »Jutra«. 9158-2

Kontoristka
s prakso, išče nameščenje. Cenjene ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Pridna in poštena«. 9253-2

Pošteno dekle
zelo marljivo, staro 19 let išče službo kot pomoč gospodinji in k otroku. Naslov: Iv. Vučnik, Senovo pri Rajhenburgu. 8953-2

Absolventka
meščanske šole in trgovskega tečaja išče primerne službe kot začetnica. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 9205-2

Vrtnar
verziran v vseh panogah vrtnarstva, želi stalno zaposlitev, event. pa tudi samo začasno. Alfred L., Ljubljana, Kolodvorska 31. 9237-2

Hotelir
(Slovenec) inteligentni prvovrstni strokovnjak z inozemsko prakso, 38 let star, dolga leta na Češkem, živeč s svojim lastnim podjetjem, se hoče vrniti v Jugoslavijo in išče vodilno službo za ravnatelja ali poslovodja v večjem hotelu, restavraciji ali kavarni. Govori perfektno češki in nemški jezik kakor tudi v pisavi. Ženitev v dobro tekoče podjetje pride tudi v vprašanje. Cenj. dopise pod »Prvovrstni hotelir« na ogl. odd. »Jutra«. 3901-2

Kuharica
samostojna, išče nameščenje pri financ. crožnikih, starejšemu gospodu ali šolski kuhinji. Ponudbe pod šifro »Pridna in varčna« na ogl. odd. »Jutra«. 9209-2

Gospodična
izvežbana v gostilniški in delikatesni obrti, z večletno prakso, gre kod poslovodkinja, prevzame na račun bufet ali slično, zmožna kavcije. Ponudbe pod šifro »Poslovodkinja« na ogl. odd. »Jutra«. 8232-2

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dijaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

ČAMERNIKOVA šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36. Prva oblastveno koncesionirana. Prospekt 15 zastonj — pišite ponj! Učence sprejema vsak čas. 251

Nemško
konverzacijo in pouk nudi izobražena gospa po 12 Din za uro. Dva učenca skupaj 15 Din za uro. — Poljanska cesta 13/II. levo. 8927-4

Slavićeva dopisna šola v Zagrebu
Žerjavićeva ulica štev. 15
Potom dopisovanja poučavamo: hrvaščino, nemščino, angleščino, francoščino, italijanščino, ter hrvaško in nemško dopisovanje in stenografijo. 8983-4

Pozor! Pozor!
Cenjene dame!
Najnovejši raznovrstni spomladanski kroji po meri se izvršujejo v krojnem učilišču, kjer se vrši red ni pouk v prikrojevanju damskih oblek. Enako se izdelujejo po najnovejših modelnih krojih plašči, kostumi, obleke itd. pri strokovno izprašani učiteljici in lastnici modnega ateljeja Rozi Medved. Mestni trg 24/I (nasproti magistrata). 8438-4

Solopetje
(Altmeisterschule) in klavir s teorijo poučujem od 1. aprila dalje. Informacije vsak dan od 2.—4. pop. v Gradišču št. 17/I, desno. 8949-4

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Moška obleka
siva — dobro ohranjena ugodno naprodaj v Vodmatu, Društvena ulica 6. 8995-3

Entlanje 1 m 1 Din
vse vrste vezenje in monogrami od Din 1.50 dalje. Palača Kreditne banke št. 1a/IV. 8928-3

Fina šivilja
pride na dom, ali pa tudi sprejme delo na svoj dom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9019-3

Student-arhitekt
ki bi imel veselje pomagati pri izvedbi poslovnih tiskovin, naj se javi v oglasnem oddelku »Jutra«. 8993-3

Zastopnike
v vseh delih države iščem. Dnevni zaslužek 200 Din. »Triglav Import«, Maribor Marijina 10/I. 9067-3

Več krajevnih zastopnikov
za prodajo Pfaff šivalnih strojev in Puch-koles dobi stalno zaposlitev. Obširne ponudbe je poslati na tvrdko Ign. Vok, Ljubljana. 8583-3

Še nekaj zastopnic
sprejme Zaloga »Rekord«, Ljubljana, Kolodvorska 3, dvorišče. — Čemu odlašate? Pridite, dokler ni prepozno! 9279-3

50 % popusta
nudi brezposelnim Diva, Ljubljana, poštni predal 245. Vzorec samo 3 Din, sicer ni odgovora. Ne jadikujte, temveč primite za vsako pošteno delo takoj. Bodite veseli, da niste tega oglasa prezrli! 9282-3

Tamburirka
ki sprejme delo na dom, naj javi naslov na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Tamburirka«. 9283-3

Zastopnike
sprejema za vse kraje dravske banovine, posebno za življenjska, požarna in nezgodna zavarovanja zavarovalnica »Anker«, podružnica v Ljubljani, Kralja Petra trg 8. Ugodni pogoji. 9310-3

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (5)

Iščem sopotnika
za vso dravsko banovino. Dopise z navedbo nameravane odškodnine in stroke na ogl. oddelek Jutra pod šifro »Nova ...«. 9007-5

Trg. potnika
za galanterijo in pletenine rabim za Slovenijo, pod ugodnimi pogoji. Tisti, ki že imajo zastopstvo sorodne branže, imajo prednost. — Tozadevne ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Stalna služba 156«. 8931-5

Potnik
v Sloveniji zelo dobro vpeljan, želi premeniti službo. Nastopi lahko takoj. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Agilna starejša moč«. 9133-5

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Veliko zalogo spomladanskega blaga
najnovejših, pravkar došlih vzorcev, po izredno nizki ceni priporoča trgovina Marija Rogelj v Ljubljani. 8307-6

Čevlji na obroke
»Tempo«, Gledališka ulica 4 (nasproti gledališča). 114-6

Sadno drevje
naročite takoj, da ga pravočasno dobite. Ponudba kratka. Povpraševanje veliko. — Drevesnica Josip Rosenberg, Maribor, Tržaška cesta 64. 8406-6

Vinske trte
cepljene, komad po 60 par nudi Alojzij Grabar, pošta Juršinci pri Ptuju. 8254-6

Volneno blago
od 24 Din naprej, primerno za damske in otroške pomladne obleke ter kostume, v vseh modnih barvah in desenih priporoča tvrdka F. I. Goričar v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 29. 7899-6

Bukovo oglje
suho, vilano, več vagonov prodam tudi v malih količinah. Naročila na naslov: Poštni predal št. 4, Sv. Peter v Savinjski dolini. 7728-6

Wertheim blagajno
štev. 4, dobro ohranjeno proda Lušin, Koprivnik pri Kočevju. 9232-6

Kovaško - mehanik. orodje
za vsako ceno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9231-6

Neveste
Nudim Vam lepo izdelavo posteljnega in telesnega perila. Entlanje, predtisk ročnega dela. — Mihelak, Ljubljana, Rimska cesta 5. 9294-6

Detektor
slušalke, fotoaparat, 150 dinarjev naprodaj. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 9192-6

Mizarji
Najcenejše in najboljše suhoslepljene vezane plošče (Sperrplatten) dobite na skladišču tovarne »Ukod« Sušak Ljubljana. Dunajska c. 31 dvorišče. Pošilja se na deželo v vsaki množini. Zahtevajte cenik. 129-6

Orehova jederca, orehe in fižol
nudi najceneje Sever in Comp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. 9281-6

Registrir. blagajne
po zelo nizki ceni proda Fr. Oblak, Dol. Logatec. 9270-6

Za okras vrtov
parkov in plodovitost sadonosnikov nudim Vam vse potrebno okrasno grmovje in sadno drevje. Cenik zastonj. — Mihael Podlogar, drevesničar in vrtnar v Vojniku pri Celju. 8889-6

Razno pisarniško pohištvo
prodam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 9258-6

Okvirje za kolesa
več dobro ohranjenih zelo ugodno naprodaj na Miklošičevi cesti 7/III, vhod poleg slaščičarne. 9261-6

Fotoaparat
Avus-kamero 9 × 12, f = 4.5, s pritiklinami predam. Na ogled pri vratarju pivovarne »Union«. 9292-6

Špecerijsko stelažo
prodam za 600 Din. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 9301-6

Razno pohištvo
kratek klavir ter novo barako zaradi selitve poceni prodam. Opekarska cesta 32. 9308-6

Potovalni voz
s fotografsko obrtjo za 15.000 Din (tudi na obroke) proda Arzenšek, Celje — Kralja Petra cesta št. 22. 9329-6

Vrtnar Iv. Jemec v Mariboru
razpošilja v ugodnem vremenu: 10 nizkih vrtnic raznih barv, 60 nageljnovih sadik »Sabes«, 4 vrtni grmiček »Hibiscus«, po povzetju brezvozno za 60 Din. 9326-6

Za spomladno saditev
Pritlična sadna drevesa, eno- in dvoletna in cepljene vrtnice dobite v zanesljivih vrstah z jamstvom pri M. Maretiču, Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. 9314-6

Kuhinjsko kredenco
za 200 Din, mizo za 50 Din, visečo svetilko (senčnik) 250 Din, kamine lesene, prodam. Turk, Nunska 17. 9026-6

Hladilnico
(Gellert Wien 3000 kalorij) novo, prodam. Josip Kiček, Maribor, Trije ribniki. 9071-6

Motorji na prodaj:
motor za žaganje drv, motor stoječ 8 HP, motorji od avtomobilov, plinska peč (Gasgenerator), deli raznih avtomobilov, kroglična ležišča, verige za pogon, magnetniki, preša za avto in vozove, jekla za kovače, akumulatorje, aluminij, mesing, gume 895×135, 880×120, 28×6, otroški vozički. — Kupim osebne in tovorne neuporabne avtomobile. — Prodam poltovorni avto »Praga« in polnogumaste obroče 1030×240 premer 85 cm za tovorne avtomobile. Fran Kristan, mehan. delavnica, Ljubljana, Dunajska cesta 54. 9017-6

Transportni sodi
vsakovrstni, novi, iz dolgega, čistega hrastovega klanega lesa po najnižji ceni prodaja Soretz Frane, sodarija, Brog pri Ptuju. 9115-6

Pozor!
Vrtnarji, trgovci z zelenjavo, trgovci in prevozniki!
Poceni imam naprodaj ročne vozičke, različne velikosti, štirikolesne z ravnim podom, večjo množino samokolnic, dvokoles, vozičkov, več eno- in dvovpreznih vozov, voz za prevažanje pohištva, več mesarskih voz, koleje tipe Linzer. Prevzamem tudi vsa v to stroko spadajoča popravila, tudi pluge. — Kolvalnik, Maribor, Tržaška cesta 8. 8946-6

Jajca za valjenje
čistokrvnih kokoši (Rhodeländer) in amerikanskih (Leghorn) in Khaki-Campbell rac, priznano najboljših kokoši za nesenje. Mnogo nagrad z razstav. Eno jajce za valjenje po 4 Din prodaja Amalija Lottspeich, Rimske Toplice. 8939-6

Premog, drva, koks
prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta 16, tel. 33-13.

Slivovko
pristno, dvakrat žgano 55% po ugodni ceni nudi Fr. Prijatelj, Tržišče. 8998-6

Acetilenski aparat
za 30 luči, ugodno proda Fr. Prijatelj, Tržišče. 9000-6

Pozor!
Naprodaj imam še nekaj tisoč kilogramov suhoskubljenega nečohanega surovega
kokošjega perja
po Din 6 kg. Za veleodjemalce engros cene. — Istočasno sem kupec za
perutnino in jajca
po najvišjih dnevnih cenah J. Reinhard, Ptuj. 8985-6

Več tisoč vrtnic
nizkih, najnovejših vrst in barv, kakor holandski ribisel (rdeči, beli, črni) pri Ivan Fischerauer, Jeruzalem, Ivanjkovci, Slovenija. 9097-6

Sedlarsko orodje
Prodam orodje in stroj v dobrem stanju, za vse sedlarsko delo. Dam tudi na obroke. Ivan Stopar, Pišece. 9121-6

Napravo za žganjekuho
od 50 lit., marmor za grobnice in ročni voziček proda F. Cvek, Kamnik. 9176-6

Mreže

ZA NOGOMET, TENIS, IGRO ODBOJKO IN ZA DRUGE ŠPORTNE SVRHE IZDELUJE V STROKOVNJAŠKI IZVEDBI PO PREDPISIH IZREDNO POCENI

Interesentje, zahtevajte ponudbe! 167

Tovarna motvoza in vrvarna, Grosuplje

Pesek za posipanje
vrtov dobite na Dunajski cesti 47. 9198-6

Brezplačno
na poskušnjo pošljemo vsakomur prvovrsten »Rataco« nožič za britje. Posebne reklamne cene za preprodajalce. Pisati na naslov: »King«, Beograd, Rtanjska br. 3. 8930-6

Puhasto perje
čisto, čohano, kg po 48 Din druga vrsta kg po 38 Din čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 Din razpošilja po poštnem povzetju L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. 22-6

Trgovsko opravo
za modno trgovino, kompletno ali posamezno prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 8885-6

Starinsko orožje
naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 8936-6

Gospodinje!
Obrnite depresiji hrbet! — Z malim zneskom zamorete pri nas mnogo kupiti na ugodne obroke. Nepogrešljive gospodinjske predmete, garniture namiznih prtov, krasna darila za veliko noč, jedilni pribor, nogavice, brisače, kavne servise in drugo. Sapira, Dunajska cesta 36. 8955-6

Velik čoln
10 m dolg, skoro nov in cca 2 vagona

kislega sena
poceni proda Frane Premrov, Martinjak 3, pošta Cerknica. 8723-6

Volno za modroce
po zelo nizki ceni prodaja Šega, Cankarjevo nabrežje št. 5/I. 7313-6

»Zabavni list«
(tednik) Stražišče pri Kranju. Vsaka številka same 1 Din. Zahtevajte brezplačne ogledne številke! 141-6

Vi želite pristnega Ljutomerčana?
Morda za praznike? Za god? za veselico ali gostijo? Dobro! Naročite si ga pri našem znanem vinogradniku Rob. Košar, Sv. Bolfenk pri Središču. Najfinejše sorte, kakor traminec, muškatni silvanec, rizling. Vas ne bodo stale nad 10 Din za liter kljub prevoznim stroškom in trošarini. Naročite takoj cenik! Vino se razpošilja v lepih sodčkih od 10 l naprej. Poskusite enkrat. Dobite že fina namizna vina od 3.50 Din naprej, dokler zaloga traja. 143-6

Foto-aparate
in vse fotopotrebščine kupiš pod najugodnejšimi pogoji v foto trgovini A Šmuc, Marijin trg št. 8 — vogal Wolfove ulice št. 1. 304-6

Premog in drva
prodaja Jezeršek, Vodmat. 200

Gospodinjo jezijo
zlasti omare, ki tlačijo obleke. Naše omare so 60 cm široke in ohranijo obleke brez gub. — Posamezno pohištvo, mize, stole, dalje kompletne spalnice od 2000 dinarjev naprej v najboljši izvršbi naročite pri Albert Černe, mizarstvo, Zg. Šiška pri Remizi. 385 6-1

Radio

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (9)

Radio-aparat
dvoelektronski, za anode zadostuje pet žepnih baterij — prodam za 500 Din. Drenik, Ljubljana, Drenikov vrh. 9181-9

Radio-aparat
boljši, malo rabljen kupim. Ponudbe z navedbo firme in cene na oglasni oddelek »Jutra« pod »Radio 101«. 9218-9

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Vlito kolut (Scheibe)
3000—3200 mm premera za jermen 350—400 mm, 200—250 mm svedrine (Bohrung) kupim. Ponudbe s točnimi dimenzijami, težo in zadnjo ceno poslati na tovarno gume, Leskovac. 9091-7

Smučarske hlače
smučke, tudi smučarske čevlje št. 43 kupim. — Oferti pod »Skoraj nove« na oglasni oddelek »Jutra«. 9124-7

Prešanega sena
kupim takoj več vagonov. Kupim tudi

prešo
za prešanje sena. Ponudbe poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod »Takojšen prejem«. 9102-7

Nov voz
z diro enovprežni ali dvovprežni, na peresa ali brez kupim. Opis voza in zadnja cena v pismeni ponudbi na oglasni oddelek »Jutra« pod »Močan voz«. 9134-7

Gorivo, drva
bukovo in gabrovo, kupujemo večje količine. — Obširne ponudbe prosimo takoj na: direktor Herrmann, Zagreb, Jurišićeva 8/III. 9099-7

Fotoaparat
10 × 15, dobro ohranjen in lečo kupim. Ponudbe z opisom in ceno na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Aparat«. 8778-7

Drobilnik
(Schotterbrechmaschine) ki dnevno producira 8 m³, kupim, ali vzamem na posodo proti odškodnini. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 8965-7

Urarsko orodje
kompletno kupi Ed. Škopek Ljubljana, Mestni trg št. 8 9079-7

Bukovo oglje
večjo množino kupim za inozemstvo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Sušak«. 9031-7

Surovo maslo
večjo množino kupim za inozemstvo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Ia blago«. 9030-7

Brezplačno
Vam pošljemo prvih osemnajst nadaljevanj pretresljivega ljubavnega romana

»Most vzdihov«
ki ga je napisal sloviti pisatelj Zevaco. Pišite na upravo »Družinskega tednika Romana«. 8939-7

500 m cevi
za motorno brizgalno od 25—30 atm. tlaka, kupi Prostov. gasilno društvo Oplotnica. Ponudbe z vzorci do 10. aprila na naslov ki ga pove oglas. oddelek »Jutra«. 8097-7

Perzijske preproge
par lepih komadov kupi privatnik. Posredovalci izključeni. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Gotovina«. 9226-7

Lončarji
Potrebujem vagon lončkov za cvetlice. Ponudbe z navedbo cene na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Vrtnarija«. 9166-7

Malo stružnico
za precizno mehaniko, dobro ohranjeno kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Precizna«. 9284-7

Magnolijo
močno sadiko kupi hotel »Soča«. 9303-7

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (12)

Več spalnic
masivnih, politiranih, po 5000 Din proda Joža Vižin, mizarstvo, Dorfarje pri Škofji Loki. 9946-12

Predrago kupujete
pohištvo, okna in vrata. Dobite tudi na obroke. Zahtevajte cenik. Frane Zupan, Ribno 54 — pošta Bled I. 8879-12

Rabljeno pohištvo
kupim. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani pod značko »Kompletno«. 9088-12

Krasno jedilnico
iz orehovih korenin, fino izdelano, prodam. Naslov pove oglasni oddelek Jutra 9208-12

Svetlo spalnico
dobro ohranjeno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 8884-12

Pohištvo
Kdor si hoče nabaviti pohištvo, moderno, solidno izdelano, po znatno nizkih cenah, naj si pred nakupom ogleda zalogo pri Matiji Andloviću, Komenskega ul. št. 34. 9200-12

Dve spalnici
čisto delo, zelo ugodno prodam. Jožef Prebil, Dunajska cesta 69, mizarstvo pri g. Cihler. 9242-12

Smrekove spalnice
za ceno 2200 Din nudi pohištveno mizarstvo Anton Bizovičar, Glince cesta II/1. 9290-12

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Motor BMW
750 ccm, s prikolico, v zelo dobrem stanju poceni proda Kandič, trg. v Kranju. 8912-10

Motorno kolo
znamke Roudge Withworth 250 cm³, z vrhnjo zavoro, 4 prestave, ugodno proda Fr. Prijatelj, Tržišče. 9001-10

Motorno kolo
»Indian Scout« s prikolico, v najboljšem stanju za 6000 Din proda Berložnik, Maribor, Aleksandrova 35. 9058-10

2 tovor. avtomobila
»Chevrolet« 29, 4 cil., generalno popravljena, v najboljšem stanju ugodno proda J. Kovač, Tržič. 9201-10

Motor Ariel
500 ccm, skoraj nov naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9063-10

Motor
A. J. S. 1000 cm³, s prikolico, v najboljšem stanju poceni proda J. Kovač v Tržiču. 9202-10

Motorno kolo
s prikolico, v dobrem stanju, z elektr. razsvetljavo 1000 ccm. ugodno naprodaj za 10.000 Din. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Motorno kolo«. 8929-10

2 osebna avtomobila in motor. kolo
vse v dobrem stanju na prodaj v Frančiškanski ul. št. 4, pritličje (skladišče). 8923-10

Več malih motornih koles
poceni proda F. Batjel, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 9315-10

Renault
zastopstvo, Cesta na Rožnik št. 19, nudi prvovrstne luksuzne in tovorne avtomobile, motorne brizgalne vseh tip, najcenejše po olajšanih plačilnih pogojih Velika zaloga rezervnih delov in rabljenih, dobro ohranjenih avtomobilov raznih znamk. 90-10

Največja evropska tov. avtomobilov
motornih brizgaln itd. je »Renault«, zato so najcenejši in prvovrstni. Zahtevajte ponudbe in oglejte si zalogo pri Renault zastopstvu v Ljubljani. Cesta na Rožnik št. 19. Velika zaloga rezervnih delov. 88-10

Ognjegasci
in požarne brambe, zahtevajte ponudbe izbornih, najcenejših motornih brizgaln, reševalnih avtomobilov itd. od Renault zastopstva, Cesta na Rožnik št. 19. 89-10

Zamenjam
generalno repariran avto, takse prost, za dobro ohranjeno motorno kolo s prikolico, močnejše tipe. Ponudbe pod »Priložnost« na oglasni oddelek »Jutra«. 9142-10

Motorno kolo
350 ccm, 10 HP, novejša znamka, brezhibno, prodam. Zajc, Florijanska ul. 10/I. 9184-10

Kolesa

za besedo. Oglasi socijalnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (11)

3 nova kolesa
nemške znamke, za vsako ceno naprodaj na Miklošičevi cesti 7/III, vhod poleg slaščičarne. 9262-11

Oblačila

Trg. oglasi po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (13)

Sokolski kroj
za manjšo postavo, dobro ohranjen naprodaj. Naslov pove oglas. oddelek Jutra. 9206-13

Cenjene dame!
Eleganten prilegajoč plašč ali športni trenčkoat za pomlad najlažje izberete ter najceneje kupite pri **F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 29.** Poseben oddelek za damsko konfekcijo. 7901-13

Prehrana

Kdor nudi prehrano plača za vsako besedo 1 Din; kdor išče prehrano pa za besedo 50 par; za dajanje naslova ali šifro 3 Din. oziroma 5 Din. (14) Trgovski oglasi 1 Din.

Hotel-pension
v letoviškem kraju na Gorenjskem ali na Jadranu vzamem takoj v najem. Ponudbe pod »Penzion« na oglasni oddelek »Jutra« 9143-14

Otroka
boljših staršev vzamem v dobro oskrbo. Mleko v hiši. Naslov se izve v ogl. odd. »Jutra« v Ljubljani. 8941-14

Les

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (15)

Mizarji, pozor!
Vsake vrste suh, trd rezan les, mehak les — borovino, mecesen itd. imam stalno v zalogi. Naročila na naslov: Poštni predal št. 4. Sv. Peter v Savinjski dolini. 7729-15

Les
Kupim suhe, zdrave, nerazklane hrastove plohe vsake debeline od enega metra dolžine navzgor po Din 40.— od 100 kg franco vagon Sušak, množina približno 30 m³. Ponudbe pod »Hrast« na oglasni oddelek »Jutra«. 9114-15

Bukova drva
cepanice, I. II. III. kl. potrebujem par sto vagonov sečnje 1930/31 franko vagon nakladalna postaja na Maks Kalb, Ptuj. 9125-15

Lipo, javor, bor, hrast, mecesen
okrogel in rezan, kupuje R. Schenk, Sušak. 9053-15

Knjige

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (8)

Valvasor
tudi posamezne dele prodam, event. na odplačevanje v obrokih. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 8728-8

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Lokal
v Trbovljah na prometnem kraju oddam v najem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9111-17

Staro pekarno
dobro vpeljano, v mestu takoj oddam v najem radi družinskih razmer. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Pekarija«. 8843-17

Gostilno
dobro idočo, v Ljubljani ali v okolici vzamem v najem. Ponudbe pod šifro »Pristna dolenjska vina« na oglasni oddelek »Jutra«. 9133-17

Gostilno ali vinotoč
na prometnem kraju vzamem v najem. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Kmalu«. 9061-17

Mesnico
na prometnem kraju iščem v najem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 8763-17

Specerij. trgovino
dobro idočo, oddam v najem z inventarjem in zalogo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Prilika«. 9220-17

Lokale
uporabne za skladišče ali delavnico, ob glavni cesti in postajališču cestne železnice oddamo v najem. Vprašati v tovarni kisa Jos. Vodnika dediči, Ljubljana VII. Celovška c. 42. 9259-17

Pekarijo
v industrijskem kraju oddam takoj v najem pekovskemu strokovnjaku. — Prednost imajo samski gospodje. — Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Pekarija«. 9293-17

Kam pa, kam?

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (18)

Prvovrstna vina
dobite v vinotoču na Cankarjevem nabrežju, poleg Frančiškanskega mostu. —

Belo dalmatinsko	10 Din
črno dalmatinsko	10 „
Ružica	10 „
Viško črno	12 „
Mosler	12 „
Burgundec	16 „

Čez ulico 1 Din ceneje! 8150-18

Dalmatinska vina in žganje
za velikonočne praznike nudi gostilna »Dalmacija« vulgo pri Anžoku Vodnikova cesta 17 in gostilna »Dalmacija« vulgo pri Kovaču Kolodvorska ulica 27

Črno viško 12, beli Opolo 10, črno namizno 9, Opolo-ružica 9, Prošek 26, Ia Vermuth 32, tropinovec 30, olivno olje 20, vinski kis 5 in razne druge likerje. Tropinovec na debelo 53% alkohola po 14 Din. Izvolite pokusiti neobvezno, da kupite. — Priporoča se Brača Lasan. 9011-18

Vino čez ulico

Beli haložan	liter	7 Din
cviček	„	9 „
črno dalmat.	„	9 „
rizling	„	9 „
rdeč burgunder	„	13 „
muškat silvanec	„	13 „
Ia sadjevec	„	4 „

praško šunko
razno salamo, sir, konzerve, sardine, slive, rozine, razno žganje, likerje in desert. vina ima najceneje **S. J. Jeraj v Ljubljani, Sv. Petra cesta štev. 38.** 8841-18

Prvovrstna vina
dobite v vinotoču Cankarjevo nabrežje poleg Frančiškanskega mostu.

Dalmatinsko belo	10
Dalmatinsko črno	10
Ružica	10
Viško črno	12
Mozler	12
Burgundec	16

Čez ulico 1 Din ceneje. 8150-18

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Posodim v gotovini
proti vknjižbi na zemljišče Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »10.000« 9268-16

Kapital od 100.000 Din naprej
potrebujemo za naše stranke v gotovini ali hranilne knjižice prvorazrednih Jugoslovenskih denarnih zavodov za prvorazredna poslopja v mestu Zagrebu z vknjižbo na I. mesto, plačamo dotičnemu, kateri posojilo vzame. Tajnost zajamčena. Pismene ali ustmene ponudbe poslati na zavod za plasiranje kapitala »Immobilia«, Ilica 13, Telefon 44-09, Zagreb. 9054-16

85.000 Din posojila
iščem na novo hišo proti vknjižbi na prvo mesto. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Hiša na Kodeljevem«. 9129-16

Ugodna eksistenca!
Najmodernejše urejena tovarna pletiljstva išče **družabnika.** Eventuelna prodaja po najboljših pogojih na letne obroke: Gamser, Zagreb, Ilica 227. 9137-16

Družabnika(co)
z vložkom Din 60.000 ali posojilom sprejme najboljše vpeljano podjetje brez konkurence v državi radi takojšnjega izplačila sedanjega družabništva. Inventar in terjatve krijejo petkratni vložek. Ponudbe pod »Brez rizika« na oglasni oddelek »Jutra« 9177-16

Družabnika
treznega in resnega sodelavca, s 150.000 Din kapitala (takoj treba položiti 80.000 Din) sprejmem takoj za v vsej Jugoslaviji dobro uvedeno kemično podjetje. Kapital je osiguran in nosi mesečno čistih 50%. Samo resne ponudbe na naslov: Rasolin, Zagreb, Radišina ulica 13. 8261-16

Brezobrestna posojila
za zidavo, odkup obstoječih vknjižb itd. daje Zagrebška stavbno kreditna zadruga — zastopstvo v Ljubljani, poštni predal 307 131-16

Visoka rentabilnost
in eventuelno eksistenco nudi obnova solidnega, trajnega podjetja. Ponudbe pod značko: »60.000 — 70.000« 9183-16

Brezobrestno posojilo
za zidanje, odkup zemljiškoknjižnega dolga itd. daje Zagrebška stavbeno-kreditna zadruga! — Zastopništvo: Ljubljana, poštni predal 307. Išče zastopnike! 131-16

300.000 Din posojila
iščem vknjiženje v prvo mesto na posestvo v ljubljanski okolici, obstoječe 3 hiš z gospodarskim poslopjem in okoli 30 parcel, njiv, travnikov in gozdov. — Ponudbe pod šifro »Dobro« založeno« na ogl. odd. »Jutra«. 9269-16

Posojilo
na večje posestvo, proti vknjižbi na prvo mesto, išče Franc Košak, Sv. Petra cesta 78. 9300-16

Kdor
želi sigurno naložiti Din 400.000 na hipoteko, naj piše na podružnico »Jutra« v Celju pod »Vknjižba«. 9319-16

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Trgovina z železnino
v Ptuju na prvovrstnem prostoru poceni naprodaj. Ponudbe pod šifro »Dobra trgovina« na oglasni oddelek »Jutra« v Mariboru. 9069-19

Lokal na Bledu
center, izložba, oddam. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«. 9123-19

Vpeljana gostilna
s slov. vinom in slovensko kuhinjo, v centru Zagreba takoj naprodaj radi odhoda iz Zagreba. Resne ponudbe na naslov: Bošnjak M., Zagreb, Tkalčićeva 11 8970-19

Lokal
primeren za obrt ali trgovino, oddam v centru

Novega mesta
Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9033-19

Gostilno
dobro idočo na periferiji Zagreba prodam zelo poceni zaradi hitrega odhoda iz Zagreba. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9136-19

Gostilno
in 45 oralov zemljišča, vse v najboljšem stanju, prodam. Gostilna brez konkurence. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Zelo ugodno«. 9113-19

Delavnico
zelo svetlo, 8×6 m, poceni oddam. Gale Maks, Zg. Šiška 174. 9174-19

Majhen lokal
iščem v Ljubljani. Ponudbe na podruž. »Jutra« v Mariboru pod značko »Prometna točka«. 9075-19

Gostilno
oddamo na račun ali v najem samo kavcije zmožnim reflektantom na Gorenjskem. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Osebna pravica«. 8817-19

Trgovina
v velikem mestu Slovenije radi bolezni naprodaj. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobro idoča 58«. 8858-19

Lep lokal
z 2 izložbama, sredi mesta oddam proti odkupnini Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 8883-19

Majhen lokal
iščem za maj na prometni točki v Ljubljani. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Suho«. 8323-19

Pekarno
dobro idočo, na križišču dveh prometnih cest, v najbližji okolici Ljubljane, zaradi bolezni oddam proti odstopnini in odkupu inventarja. Pismene ponudbe pod »Pomlad 205« na ogl. odd. »Jutra«. 9196-19

Opremljen lokal
majhen, oddam na Galusovem nabrežju 17. Poizve se na Cankarjevem nabrežju 3/I. 9241-19

Trgovino
dobro idočo, v Ljubljani prodam. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Prometni kraj«. 9311-19

Lokal
z 2 ali 4 sobami, nasproti sodišča oddam s 1. majem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9329-19

Klet
veliko, suho, oddam pri Gorenjskem kolodvoru, pripravno tudi za skladišče. Kreuzer, Frankopanska 23. 9297-19

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Večje posestvo
v okolici Maribora, vel. sadonosnik, travniki, vinograd, zidana poslopja, prodam, vzamem hranilno knjigo. Ponudbe pod »Posestvo 400.000« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 9071-20

Parcelo
za Bežigradom prodam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 7164-20

1-nadstropno hišo
z 2 stanovanjema, vrtom in sadovnjakom pod Karavankami (550 m) naprodaj za 80.000 Din. Ponudbe pod »Dom upokojenca« na oglasni oddelek »Jutra«. 9118-20

Realitetna pisarna — družba z o. z. Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 4

proda:

VILO, enonadstropno, novozidano, tristanovanjsko, komfortno, 1000 m² vrta, blizu Sv. Krištofa, Din 500.000.—.
VILO, enonadstropno, novozidano, tristanovanjsko, 800 m² vrta, pri Sv. Krištofu, Din 450.000.
VILO, enonadstropno, novozidano, tristanovanjsko, 500 m² vrta, ob Dunajski cesti, Din 280.000.—.
VILO, enonadstropno, enodružinsko, 400 m² vrta, Bežigrad, Din 230.000.—.
VILO, novozidano, moderno, enonadstropno, z manzardo, 4 komfortna stanovanja, 600 m² vrta, blizu glavnega kolodvora, Din 650.000.—.
VILO, enonadstropno, novozidano, komfortno, 10 sob, 1000 m² vrta, garaža, v okolici Mestnega doma, Din 650.000.—.
HIŠO, vili slično, enonadstropno, tristanovanjsko, 1000 m², Mirje, Din 360.000.
HIŠO, trgovsko, v centru, 2 trg. lokala, 2 prostorni stanovanji, Din 425.000.—.
HIŠO, trgovsko, vpeljana trgovina meš. blaga, tri stanovanja, vrt, 10 minut od pošte, Din 450.000.—.
HIŠO, trgovsko, trinadstropno, 4 trg. lokali, preko 40 sob, blizu »Zvezde«, Din 2.000.000.—.
HIŠO, trinadstropno, najstrožji center, tri dvosobna, tri šestsobna stanovanja, lep vrt, Din 1.500.000.—
HIŠO, trinadstropno, 8 stanovanj, nedaleč pošte, Din 1.400.000.—.
HIŠO, dvonadstropno z manzardo, 9 stanovanj dvorišče, dober donos, v kolodvorskem okraju, Din 1.200.000.—.
HIŠO, dvonadstropno, 8 lepih stanovanj, vrt, blizu cerkve Srca Jezusovega Din 750.000.—.
HIŠO, novozidano, tri trisobna stanovanja, velik vrt, pod kolodvorom, Din 265.000.—.
HIŠO, novozidano, dve trisobni stanovanji, pritikline, pri Šmartinski c., lep vrt, Din 245.000.
HIŠO, novozidano, eno enosobno, dve dvesobni stanovanji, vrt, Moste, Din 120.000.—.
HIŠO, enonadstropno, novozidano, dvestanovanjsko, kopalnica, ca. 380 m² vrta, Šiška, Din 200.000.—.
HIŠO, enonadstropno, 8 stanovanj, 400 m² vrta, Moste, Din 220.000.—.
HIŠO, enonadstropno, dve trisobni, dve enosobni stanovanji, vrt, blizu tramvaja, Din 320.000.
HIŠO, novozidano, visokopritlično z manzardo, eno trisobno, tri enosobna stanovanja, 600 m² vrta Zg. Šiška, Din 178.000.—.
HIŠO, novozidano, tri dvosobna stanovanja, pritikline, elektrika, ca. 550 m² vrta, Zelena jama, Din 225.000.—.
HIŠO, enonadstropno, dve enosobni, dve trisobni stanovanji, 300 m² vrta, pri tramvaju, Din 230.000.—.
HIŠO, novozidano, visokopritlično, dve stanovanji, vsako z 2 sobama, kuh., kabinetom, pritiklinami, 450 m² vrta, začetkom Rožne doline, Din 190.000.—.
HIŠO, enonadstropno, dve trisobni stanovanji, pritikline, ca. 700 m² vrta, Rožna dolina, Din 250.000.—.
HIŠO, enonadstropno, dve veliki trisobni stanovanji, gospodarsko poslopje ca. 1400 m² vrta, Rožna dolina, Din 230.000.—.
HIŠO, novozidano, visokopritlično, 4 sobe, kuhinja, predsoba, pritikline, 800 m² vrta, Trnovo, Din 150.000.—.
HIŠO, novozidano, 6 enosobnih stanovanj, vrt, Glince, Din 135.000.—. Donos mes. Din 1650.—, hipoteka Din 80.000.—.
HIŠO, novozidano, vili slično, 5 stanovanjsko, 600 m² vrta, ob Dunajski cesti, Din 175.000.—.
HIŠO z gostilno, 2 gostil. sobi, kuh. shramba, več stanovanj, vrt, dvorišče, pri tramvaju, predmestje Ljubljane, Din 450.000.—.
HIŠO z dobrovpeljano gostilno, več stanovanj, sadni in zelenjadni vrt, gospodarska poslopja, najprometnejša točka, Gorenjsko, Din 310.000.

Stavbišča:

NA MIRJU, 750 m² à Din 120.—.
ROŽNA DOLINA, 600 m² à Din 75.—.
KOLEZIJA, 1065 m² à Din 40.— in 1100 m² à Din 65.—.
SP. ŠIŠKA pri novi cerkvi, 716 m² à Din 95.—.
OB DUNAJSKI CESTI, 1200 m² à Din 45.—.
BLIZU GRAMOZNE JAME 1200 m² à Din 70.— in Din 85.—, ob Vodovodni cesti 750 m² à Din 65.—.
PRI SV. KRIŠTOFU, 750 m² à Din 200.—.
NA TABORU, 800 m² à Din 195.— in 750 m à Din 200.—.
POD KOLODVOROM, 500 m² à Din 100.— in 750 m² à Din 120.—
ZG. ŠIŠKA, 527 m² à Din 45.—.

Poleg tega večje število trgovskih, gostilniških in obrtnih hiš na deželi in v mestih, kmečka, graščinska, veleposestva in gozdna posestva, stavbišča itd., v največji izberi po najugodnejših cenah.

odda sledeča stanovanja:

PETSOBNO, center, Din 2.000.—.
ŠTIRISOBNA, center Din 1.800.—, 1.400.—, Tržaška cesta Din 1.350.—.
TRISOBNA: pod kolodvorom Din 1.000.—, Trnovo, s kopalnico Din 750.—, mestni del Rožne doline Din 1.000.—, mesto Din 1.000.—.
DVOSOBNA: mesto Din 400.— in 520.—, Rožna dolina Din 700.—, Bežigrad, velike sobe Din 700.—, Kodeljevo Din 600.—, Sp. Šiška Din 600.—, Moste Din 450.—.
ENOSOBNO: Bežigrad Din 300.— in 350.—, pri tramvaju Din 300.—, 350.—, Sp. Šiška Din 400, za hišnika v mestu, Trnovo Din 200.—.

Poleg tega več drugih stanovanj, trgovskih lokalov, opremljenih in praznih sob, v največji izberi.

Vinogradi sadonosnik
ca. 9 johov, hiša s kletjo in hlev v okolici Maribora prodam, vzamem hranilno knjigo. — Ponudbe pod »Vinograd« na podružnico »Jutra« Maribor. 9070-20

Stanovanjska hiša
manjša, v centru mesta Maribora, z vrtom, solnčna lega, ugodno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9068-20

Novozidano hišo
z velikim vrtom prodam ali oddam v najem. Studenci pri Mariboru, Pohorska cesta 71. 9059-20

Stavbno parcelo
kupim takoj v bližini mesta Ljubljane. Ponudbe pod šifro »Takojšnji plačnik« na oglasni oddelek »Jutra«. 9051-20

Stotine kupcev
iz tu in inozemstva za različna posestva, trgovine, mline ima Daruvarčan, Daruvar. 9052-20

Več stotin raznih posestev
in nepremičnin v Daruvaru in vsej Jugoslaviji, rabljenih strojev, motorjev, avtov, mlatilnic brez provizije Daruvarčan, Daruvar. Zahtevajte brezplačen popis! 9052-20

Hišo z gostilno
in vsem inventarjem, en joh zemlje prodam na prometnem kraju. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9109-20

Nova družinska hiša
z vrtom naprodaj. Vprašati: Pobrežje pri Mariboru, Frankopanova 6. 9107-20

Posestvo
srednjeveliko, po možnosti ob potoku, z dobrimi stavbami in gozdom kupim proti gotovini, event. z vsem inventarjem. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Gotovina«. 8906-20

Žago venecijanko
vzamem v najem, kjer je dosti kmečkega lesa za rezati. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Žaga«. 8904-20

Posestvo
z 8 orali zemlje in velikim sadonosnikom — pripravno za vrtnarstvo, radi odpotovanja takoj odda Angela Weiss, Zidani most 8853-20

Hišico blizu Celja
kupim. Dolgo polje izključeno. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 8789-20

2 parceli
naprodaj v Zeleni jami. Poizve se v Prešernovi ul. št. 8, Zelena jama. 8822-20

Manjšo realiteto
kupim v Mariboru ali v kakem drugem prometnem kraju Slovenije. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Renta«. 8730-20

Novo hišo
s 3 sobami, kuhinjo, gospodarskim poslopjem in 800 m² vrta prodam. — Pobrežje, Maribor, Šolska ulica 6 8944-20

Novo vilo
enodružinsko, s 4 sobami, kupim v Ljubljani. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »N. R.« 8925-20

Enodružinska hiša
z 2 sobama, kuhinjo, kletjo, drvarnico in vrtom, v spodnjem delu Pobrežja naprodaj. V Studenci pa je naprodaj 4794 m² velika

njiva
primerna za stavbne parcele. V plačilo vzamem tudi hranilne knjižice. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 8945-20

Majhno posestvo
na prometnem kraju blizu mesta kupim, event. tudi hišo z lokali. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 8931-20

Dvodružinska hiša
v Stožicah ob Dunajski cesti naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 9009-20

Parcelo
1200 m² veliko ograjeno z betonom — poleg mestne pristave, tik ob meji mestne občine v Mostah zelo ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 9023-20

Krasno posestvo
vinogradno in gozdno — arondirano, 27 oralov, v Halozah, blizu avtobusne postaje ugodno prodam za 150.000 Din. Gozd poln. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 8986-20

Arondirano posestvo
krasno, srednje velikosti, obstoječe iz novih poslopij, lepih njiv, travnika, vinograda, sadonosnika in starejšega gozda, v solnčni legi, 10 minut od žel. postaje, ob lepi cesti, po nizki ceni prodam. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani pod šifro »Selitev — Štajersko« 8992-20

Manjšo hišo
v bližnji periferiji Ljubljane kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Spomlad 117«. 9012-20

NATANČNO IN JASNO SE VIDI

na vse strani samo s pomočjo

ZEISS PUNKTALNIH NAOČAL

vsled njihovega posebnega načina brušenja. Kvaliteta brezprimerna.
V izložbi optičara vidite, če ima znamko Zeiss-Punktal. Tiskanica in pojasnila »Punktal 499« se dobi brezplačno pri **Carl Zeiss Jena ali M. PAVLOVIĆ,** generalni zastopnik za Jugoslavijo, Beograd, Mil. Draškovića (Sremska) 9, pošt. pretinac 411. Tel. 23-5-00.

CARL ZEISS JENA

Parcela
4000 m² velika, ležeča na glavni točki velikega industrijskega kraja, proti gotovini napredaj. Posebno pripravna za zidanje kavarne, trgovine s čevlji ali za vrtnarstvo, ker je vse brez konkurence. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Sigurna bodočnost«. 9016-20

Manjše posestvo
z gostilno, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Promet«. 9029-20

Gospodar. poslopje
v dobrem stanju, pripravno za preureditev za vsako večjo ali manjšo obrt ali stanovanjske prostore, poleg velik sadni vrt, na prometnem kraju ob banovinski cesti pod Šmarno goro, naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 9095-20

Mlin na prodaj
v najbolj prometnem kraju pri železniški postaji. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Prometni mlin«. 9122-20

Hiša z gostilno
novozidana, na prometni točki Ljubljane, ugodno naprodaj. Ponudbe pod »Rentabilno 83« na oglasni oddel. »Jutra«. 9170-20

Vilo na Bledu
z vpeljanim pensionom, v krasni legi, z velikim vrtom oddam v najem ali prodam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 9085-20

Enodružinsko hišo
novozidano takoj prodam za 27.000 Din. Pobrežje pri Mariboru, Stržunska ulica 16. 9074-20

Manjšo hišo
ali polovico večje kupim v Ljubljani. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Centralna lega«. 9195-20

Parcelo
cca 500 m² veliko kupim v severnem delu Ljubljane. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Denar takoj 984«. 9084-20

Kmetsko posestvo
lepo, manjše, kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Izpod 100.000 Din«. 8977-20

Za denarne ljudi!
70 oralov gozda
(kompleks) same smreke, l. 1904. nasajene, zdrava rast, lepo blago, izvrstna tla, v okolici Kočevja, nedotaknjeno, naprodaj. Pojasnila daje župan Ivan Putre, Turkova Draga 4, pošta Mozelj pri Kočevju. 8660-20

Stavbno parcelo
na Domobranski cesti prodam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Krasna lega«. 8542-20

Trgovsko hišo
v Ljubljani kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Din 500.000« 9212-20

Lepe stavb. parcele
pod Rožnikom ugodno prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 9216-20

Hišo
z več stanovanji, 2 stavbni parceli ter kleparsko inštal. orodje z vso opremo prodam. Poizve se na Celovški cesti štev. 66. 9214-6

Enonadstropno hišo
tristanovanjsko, prodam v Ljubljani. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 8820-20

Hišo v Mariboru
blizu gl. kolodvora, enonadstropno, z vrtom prodam za 136.000 Din. Naslov pri podružnici »Jutra« v Mariboru. 8247-20

Vsakovrstna posestva
med temi gostilno s trgovino in 38 orali zemlje, blizu cerkve in šole, v zelo prometnem kraju v Savinjski dolini proda Arzenšek, Celje, Kralja Petra cesta 22. 9322-20

Vilo
tri stanovanjsko, komfortno, velik sadni vrt, v Ljubljani proti takojšnjemu plačilu prodam. Ponudbe pod šifro »400« na oglasni oddelek »Jutra«. 9152-20

Posestvo
z vpeljano trgovino, mogoče tudi gostilno, v prometnem kraju kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Takoj denar«. 7316-20

Tristanovanj. hiša
blizu trga naprodaj po izredno ugodni ceni. Naslov pove oglasni oddelek Jutra 9206-20

Lepo, novo hišo
vili slično, s 3 sobami in vrtom, v bližini mesta, za 65.000 Din proda Arzenšek Celje, Kralja Petra cesta št. 22. 9031-20

Trgovska hiša v Mariboru
enonadstropna, na prometni cesti naprodaj. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Lepa lega«. 9027-20

Lepo novo hišo
enonadstropno, poceni prodam. Maribor, Viktor Parmova 7. 9028-20

Enostanovanj. hišo
novo, prodam. Primskovo št. 123 pri Kranju. 9333-20

Lepo kmečko posestvo
s hišo in gospodarskimi poslopji, okreg 14 ha njiv, travnikov, vinograda in gozda, v vinorodnem kraju med Vidmom in Zdolami pri Brežicah takoj prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. [illegible]

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

Komfort. stanovanje
v prvem nadstropju na križišču Bleiweisove in Tržaške ceste oddam s 1. majem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Za maj«. 9049-21

Stanovanje
sobe in kuhinje takoj oddam v Rožni dolini, cesta XVII/14. 8907-21

Krasno stanovanje
2 sob, kabineta, kopalnice, verande in vseh pritiklin, z elektriko, oddam s 1. majem. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 8941-21

Stanovanje
sobe in kuhinje oddam s 1. aprilom. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 9013-21

Dvosob. stanovanje
parketirano, s kabinetom, v visokem pritličju za 700 Din oddam s 1. aprilom Kodeljevo, Ob Ljubljanici št. 33. 9007-21

Dvosob. stanovanje
solnčno, z vsemi pritiklinami oddam s 1. majem v Rožni dolini, cesta IV/25. Ogledati po 17. uri. 9025-21

Sobo in kuhinjo
oddam za maj. Predovičeva ulica 24. 9092-21

3 sobno stanovanje
krasno, solnčno, s kopalnico, v centru mesta oddam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Komfortno«. 9131-21

Enosob. stanovanje
oddam s 1. majem. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Bleiweisova 480 Din«. 9156-21

Dvosob. stanovanje
s kuhinjo odda Bachmayer Jožef, Kočevje štev. 95. 9204-21

Pritlično stanovanje
pripravno tudi za poslovne prostore, štirisobno, z majem odda Tribuč, Tržaška cesta 6, telefon 2605. 9194-21

Prištedite

na stroških, času in porto

z samolepljivimi dopisnicami

s kopijo. 7 velikih prednosti Vam nudijo napram staremu sistemu! Zahtevajte proračun!

Tiskarna „Kolektor" Stražišče pri Kranju

Stanovanje
eno- ali trisobno oddam. Poizve se v gostilni pri Kovaču v Dravljah. 9203-21

Stanovanje
v I. nadstropju oddam za 850 Din v Sp. Šiški, Vodovodna cesta štev. 73. 8860-21

V vili v Tivoliju
oddam z majem stranki brez otrok solnčno, mansardno stanovanje 2 sob kuhinje in pritiklin, s souporabo kopalnice in praln ce. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« 7215-21

Realitetna pisarna
Jože Grašek
Ljubljana, Kolodvorska 24 posreduje najem in oddajo stanovanj, mesečnih sob trg. in obrtnih lokalov pod ugodnimi pogoji. 152-21

Dve stanovanji
dvosobno in trisobno. v solnčni legi v vili oddam s 1. majem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 9256-21

Stanovanje
4 sob, kopalnice in pritiklin oddam s 1. aprilom ali 1. majem v centru mesta. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 9278-21

Lepo stanovanje
2 sob, kabineta in kuhinje oddam v sredini mesta. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9306-21

Krasno stanovanje
petsobno oddam z majem na Miklošičevi cesti 14.

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

1-sobno stanovanje
z kuhinjo išče tričlanska družina v Celju za 1. maj ali 15. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9045-21a

Stanovanje
2 sob in kuhinje, kopalnice, s plinom, v centru mesta iščem. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Alleinstehend«. 9083-21/a

Stanovanje
4 sobno, s pritiklinami, iščem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »1. julij«. 9090-21a

Stanovanje
dvosobno ali enosobno, po možnosti v Rožni dolini išče tričlanska družina za 1. maj. Ponudbe z navedbo cene je poslati pod šifro »Reden plačnik« na oglasni oddelek »Jutra«. 9162-21a

3 sobno stanovanje
zdravo, z vsem komfortom v ali pri centru iščem s 1. majem. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Afrika«. 9148-21a

Dvesob. stanovanje
s kuhinjo, opremljeno ali prazno iščem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »8888«. 9044-21/a

Samsko stanovanje
3 ali 2 sob, kabineta in kopalnice iščem. Ponudbe na oglasni odelek »Jutra« pod »Avgust«. 9220-21/a

Učitelj
išče eno- ali dvosobno cenено stanovanje. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Matišin«. 9207-21/a

Stanovanje
4—5 sob, komfortno, v centru, iščem za 1. avgust. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Moderno«. 8508-21a

Zakonca brez otrok
iščeta sobo in kuhinjo takoj ali za maj. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Plačnik več mesecev naprej«. 9309-21a

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Opremljeno sobo
lepo, zračno, z elektriko, posebnim vhodom, oddam gospodu z 1. aprilom na sv. Jakoba trgu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9041-23

Opremljene sobe
s posebnim vhodom za 150 in 200 Din s hrano ali brez oddam. Sp. Šiška Cernetova ul. 31. 9171-23

Sobo
lepo opremljeno oddam takoj ali pozneje boljšemu gospodu za 200 Din. Postajališče tramvaja pred hišo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 8356-23

Opremljeno sobo
lepo, v mestu, takoj oddam gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 9169-23

1 oz. 2 eleg. sobi
oddam pri samostojni dami v sredini mesta Maribora. Naslov v podružnici »Jutra« v Mariboru. 9066-23

Prazno sobo
solnčno, 24 m² veliko, s posebnim vhodom s stopnjic, parketom in elektriko, garderobo in solnčno teraso oddam v novi vili pod Rožnikom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9138-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 8950-23

Gospodično
sprejmem na dobro hrano in stanovanje. Istotam oddam separirano sobo dvema osebama. Kolodvorska ul. 23/I desno. 9172-23

Opremljeno sobo
lepo, z vhodom iz stopnišča in elektriko oddam Po želji tudi event. z oskrbo. Mirje. Lepi pot 10 9180-23

Sobo
elegantno in čisto, s posebnim vhodom oddam stalnemu boljšemu gospodu v Florijanski ulici 31/I. 9010-23

Gospoda
sprejmem na stanovanje. Poizve se: Stari trg št. 9. I. ndstr. 9173-23

Opremljeno sobo
z uporabo kopalnice, vso oskrbo, oddam s 1. aprilom. Gledališka ulica št. 12/III. 9146-23

2—3 vezane sobe
prazne ali opremljene — event. s souporabo kuhinje oddam v centru mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9038-23

Opremljeno sobo
veliko, čisto in solnčno, s posebnim vhodom, parketom in elektriko oddam s 1. aprilom boljšemu solidnemu gospodu na Rimski cesti št. 7/I, vrata 9. 8761-23

Lepo sobo
s poseb. vhodom in elektriko takoj oddam v Jenkovi ulici 13/I. 9159-23

Sostanovalca
sprejmem v lepo, zračno in solnčno sobo, event. s hrano po zmerni ceni. Cesta v Rožno dolino 40, pritličje desno. 8888-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 8950-23

Opremljeno sobo
lepo, z balkonom in električno razsvetljavo takoj oddam 2 gospodoma na Poljanski cesti štev. 13/II levo. 8926-23

V Celju
oddam 2 krasni sobi s posebnim vhodom. Natančneje se izve na Kralja Petra cesti št. 24/II, levo, Celje. 8719-23

Sobo
s souporabo kuhinje oddam v centru mesta. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Zmerna cena«. 9221-23

Sobo
lepo opremljeno, popolnoma separirano, v Gradišču oddam, event. tudi samo začasno. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 9217-23

Prazno sobo
oddam v Gerbičevi ulici št. 28, Kolezija. 9222-23

Veliko lepo sobo
z 2 posteljama, v bližini univerze takoj oddam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9155-23

Stalnemu gospodu
oddam s 1. aprilom v bližini drame in obrtne šole lepo, veliko, svetlo, solnčno in čisto, opremljeno sobo s posebnim vhodom, parketom in elektriko. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 8761-23

Mesečno sobo
s posebnim vhodom oddam v Florijanski ulici št. 10/I 9254-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, blizu bolnice oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 9248-23

Opremljeno sobo
z elektr. razsvetljavo in posebnim vhodom oddam dvema osebama v Kolodvorski ulici 31, pritličje, desno. 9238-23

Sostanovalko
sprejmem v lepo opremljeno sobico z elektriko. — Naslov iz prijaznosti pove cvetličarna Hvala. 9267-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, parketom in elektriko oddam v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9250-23

Opremljeno sobo
lepo, z elektriko in separiranim vhodom, najraje zakoncema oddam Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 9265-23

Preprosto sobico
z elektriko. 300 Din mesečno, s postrežbo oddam. Naslov v oglasnem odd. »Jutra« 9266-23

2 gospoda
sprejmem v vso oskrbo po 550 Din mesečno — v bližini Zvezde. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« 9277-23

Separirano sobo
oddam. Naslov pove oglas oddelek »Jutra«. 9305-23

Lepo sobo
separirano, s krasnim razgledom, v centru mesta oddam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 9304-23

Sobo
lepo opremljeno, oddam takoj ali pozneje boljšemu gospodu za ceno 200 Din. Postajališče tramvaja pred hišo. Naslov se poizve v oglasnem oddelku »Jutra«. 8356-23

2 gospoda ali gdč.
priprosta, sprejmem na stanovanje v centru mesta. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 9291-23

3 ali 2 svetle prazne sobe
oddam takoj. Naslov pove ogl. odd. »Jutra«. 9315-23

Opremljeni sobi
eno ali dve s prho pliom. elektriko in dostopom iz vetrolova. v vili, Bežigrad 12, takoj ceno oddam v najem. 9288-23

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-a)

Opremljeno sobo
separirano — s posebnim vhodom s stopnjic, ne vezano, išče starejši gospod Ponudbe pod značko »Pri tramvaju« na oglasni oddelek »Jutra«. 8851-23/a

Opremljeno sobo
išče boljši gospod s 1. aprilom. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »V Šiški«. 9154-23/a

Vpokojenec
išče prazno zračno sobo s hrano za 15. april ali 1. maj. Plačam po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Miren gospod« 9249-23a

Skromno sobico
z 1 posteljo lahko tudi v kleti ali podstrešju, iščem za takoj ali s 15. aprilom. Pogoj je poseben vhod. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Mirna«. 9172-23/a

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

D. Stanković
Kako naj si tolmačim ta večni molk? Vesele velikonočne praznike in na vroče zaželjeno skorajšnje svidenje! 9246-24

Na pomoč!
Skrahiran pesnik prosi cenjene čitateljice, da mu pomagajo najti primeren četrti verz, ki ga nikakor ne more »popruntati«. Kitica je sledeča:

Žulj preživlja revne slo-je,
žrebca jezdi kanonir;
Žalostno je srce moje,
— — — — — — — — ?

Verz pošljite na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Abeceda«. 9164-24

Pomorski častnik
se želi seznaniti z gospodično ali vdovo. Ponudbe pod »Karakter« na ogl. odd. »Jutra«. 9275-24

3/8
Svoj čas meni očitano »Aus dem Auge aus dem Sinn« se na žalost uresničilo — samo nasprotno! — Vesele praznike! 9270-24

Dolgčas
Želim Ti vesele in zadovoljne praznike. Razgovor mogoč v torek ob 20. pred kino Tivoli. Ja-Mary. 9264-24

Ljubljeni!
Oprosti — bodi dober — Tvoja. 9313-24

Joh...
Točen naslov nepoznan. — Sporočite. Vse bo jasno, lepo, dobro. 9312-24

Rudi, Rudi!
veš li to, da neko srce zate bije, če pravga zveš, mu pisat takoj smeš. 9178-24

V ponedeljek
bom videla, če bral boš Jutro to. Potem prideš gotovo za mano na Sv. goro. 9193-24

Milena
Pismo odposlal. Želim Vam tem potom še prav vesele velikonočne praznike v pričakovanju. da se prav kmalu vidiva! 9778-24

Mlada ločenka
z lastno hišico v Ljubljani želi znanja z boljšim gospodom vsled skupnega gospodinjstva. Ženitev ni izključena. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Resno«. 9081-24

Darri
nudim gratis komfortno separirano sobo. Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod »Prijateljstvo«. 9318-24

Fant
31 let star, želi znanja z gospodično primerne starosti. Prednost imajo šivilje ali s premoženjem 8000 Din, za prospeh obrti. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Resen obrtnik«. 8961-24

Znanja
nesebično, diskretno, z boljšo, v zakonu nezadovoljno gospo želi gospod srednjih let. Tajnost častna zadeva, zato anonimno nezaželjeno. Dopise na ogl. oddelek »Jutra« pod »Srčna harmonija 1«. 9838-24

Mica
Vesele praznike. — Pa ne brez. L. G. 9028-24

Pozor na naslov!
Kozmetični zavod M. Pap, Zagreb, Jelačićev trg 6/I
odstranjuje v najkrajšem času mozolje, dlake, solnčne pege. Izhujšanje po najnovejši metodi. Kozmetična izobrazba. 8968-24

Osamljena gdč.
želi dopisovati z gospodom radi razvedrila. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Srčna kultura«. 8981-24

Kapelnik!
Če skoči kura čez plot, dela reklamo za sosedovega petelina. Če pa skočiš sam čez plot, ne delaš reklame svoji ženi. 9141-24

Želim poznanstva
z trgovsko sotrudnico do 20 let čedne zunanjosti, srednje postave. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Cvetoči maj«. 9101-24

I. B. Trebnje
Lanske vijolice so mi še v prijetnem spominu. 9179-24

Muki!
Čaka Te ob 13. uri 28. t. m. pri tretji hiši v ulici R. Tvoja Mucka. 9163-24

Onim damam in onim gospodom
ki jim delajo kurja očesa neprijetnosti v čevljih, posebno zdaj, ko pridejo topli dnevi — svetujem, da jih odstranijo z edinim sredstvom, to je s pedikiranjem. — Odkar mi je odpravil pediker kurja očesa, in to brez bolečin, lahko gojim brez vsakega napora sport, ples, telovadbo, sploh sem opazila že pri hoji, kako prožno sedaj lahko stopam. — Zahvaljujem se tem potom g. Jurmanu, brivcu v Okrožnem uradu, kjer vrši svoje posle, ter ga damam in gospodom toplo priporočam. Sonja Kutnakar, uradnica v Ljubljani. 9150-24

Slave!
Veselo Veliko noč z željo, da bi kmalu tudi Ti postal vesel smučar, Ti želi Mogočnik. 9210-24

Gospod kapelnik!
Ne bom jaz delala reklame za Lutza! Tudi čakalnica kina Ideal ima Lutzovo peč. Čakam zanesljivo danes, čakalnica kina Matica ob 9. Nestrpno »Hladna«. 9048-24

»Hladna«?!
Ponujanje zaman! Dovolj lepših oboževalk! 9093-24

Prijatelj narave
35 let star, išče tovarišico (event. kolesarico) za sprehode in izlete. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Noči v planinah«. 9094-24

Obrtnik
želi resno znanje s pridnim, dobrim in čednim, 24—28 let starim dekletom ki ima nekaj gotovine. — Ponudbe na podruž. Jutra v Trbovljah pod »Lasten dom«. 8801-24

Gospod
išče tajno prijateljstvo z inteligentno gospo. — Cenjene dopise, tudi v nemškem jeziku, na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Nesrečen zakon« 111«. 9777-24

Grafolog
sem in vsi vedo, da je moje delo res dobro. Tudi Vi potrebujete analizo Vaše pisave! Služila Vam bo vedno! Priložite 3 Din v znamkah! Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Ia grafolog«. 8811-24

Gospa Pavla iz Dobove!
Kaj vendar tako molčiš? Vedno Te čakamo na novem domu! Vesele praznike Ti želijo A. in D. 9165-24

Rado K....k
Pred 2 leti velikonočni ponedeljek — avto —. Še v spominu? Znana Ljubljana 9149-24

Amerika, Avstralija, Afrika, Azija, Evropa
zovejo dame in gospode
v svrho duševne izmene, sklepanja prijateljstev in zakonov, izmenjave poštnih dopisnic, pisemskih znamk itd. potom The Internat Correspondenz Club Windsor. Monaco, Headpost Post Box 30 Rivéera. — Letno 5 dolarjev. Prospek ti samo proti Postal Internat Response. 8487-24

Julija!
Pred prazniki nemogoče! Prav srečne praznike in misli name. Piruhe prinesem v četrtek ob običajni uri. Frtnatek-Tekmec. 9144-24

Silva!
Da Te nisem nikdar videl v smuškem dresu! Si »fest« fant, toda raje te imam kot deklico. 9168-24

Le takega si jaz želim
ki nosil dilce bi na rami — in smučal z mano po poljani, — da bi ves svet zavidal mi! — — In kdor si take deklice želi! — naj piše mi pod »Srce dobi«. na ogl. oddelek »Jutra«. 9219-24

Lepi Voger
Čakam, čakam, noč in dan
Ti si pa tako zaspan,
da Te od nikoder ni,
mene pa srce boli.
Čakam Te pod 3mostovjem tožim, tožim se vodovjem, pa mi ne povejo nič, kje leži pokopan ptič.
P. S. Včeraj so mi odrezali nogo pri »Nehtu« brez narkoze, zato sem nekoliko zmešan. 9230-24

Inozemec
stalno tu bivajoč, 32 let star, išče čedno in inteligentno prijateljico iz boljših družabnih krogov, po možnosti neodvisno, za posečanje gledališča, kina in plesov ter za sport. Najstrožja diskretnost zajamčena. Dopise, po možnosti s sliko, na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Slovenisch-deutsch«. 9130-24

Dve gospodični
želita dopisovati z inteligentnima gospodoma. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Blondinka ...«

Ženitve

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din (25)

Samotarec
30. let, v dobri službi in hišni posestnik, želi poročiti gospodično, ki ima nekaj prihrankov in veselje do kmetijstva. Cenj. ponudbe s polnim naslovom na podr. »Jutra« Celje« pod »Lepo življenje«. 9098-25

Želim se seznaniti
ali poročiti z žensko — tudi vdovice niso izključene — ki bi imela veselje do trgovine ali do posestva in ki poseda do 300.000 Din gotovine, v starosti 24—30 let. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Samostojen krojač«. 8874-25

Katera Slovenka
brhka in čvrsta, se bi hotela poročiti z istotakim poročnikom — nahajajočim se začasno v južnih krajih. Dopis na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Sreča«. 8898-25

Mlad veleposestnik
želi znanja z razumno, 24 let staro gospodično, radi ženitve. Ponudbe s sliko pod »Sreča 1933« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 8943-25

Gospod
srednjih let, visoko izobražen, resnega in mirnega značaja, najnaprednejših nazorov, abstinent in nekadilec, ki bi ustvaril rad svoj dom, želi znanja z gospodično ali vdovo podobnega značaja in sorodnih interesov, staro do 35 let, z nekoliko premoženja, v svrho skupnega gospodarstva, odnosno ženitve. Interesentinje z 1 otrokom, ako imajo najmanj 100.000 Din premoženja, niso izključene. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Kmet«. 9002-25

Vdovec
srednjih let, visoko kvalificiran, išče dobro in zvesto ljubečo ženo s premoženjem. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Srečna bodočnost«. Tajnost zajamčena. Anonimno ne vpoštevam. 8911-25

Kmetski mladenič
30 let star, zdrav, resen in miroljuben, s 70.000 Din gotovine, želi le resnega spoznanja za priženitev na primerno posestvo. Le resne ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Sreča pomladi«. 8978-25

Katera mamica
ima pridno, do 26 let staro hčerko s primerno doto Star sem 29 let, v dobri službi in iščem dobro vzgojeno, zdravo in veselo dekle, v svrho ženitve. Neanonimne ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Življenski korak«. 8987-25

Premožen trgovec
30 let star Slovenec z lastno dobro idočo trgovino v Zagrebu, pribranjenim denarjem, aktiven privatni uradnik, izobražen, poroči takoj izobraženo in premožno gospodično. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Premožen«. 8980-25

Drž. nameščenec
miren, ljubitelj narave in glasbe, želi znanja z gospodinjsko izobraženo gospodično, ki ima nekaj kapitala ali kake stalne dohodke. — Pisati do 1. aprila na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Maj«. 8963-25

Vdovec
v lepem in prometnem kraju Gorenjske, želi v svrho takojšnje ženitve znanje z vdovo brez otrok, ali gospodično, v starosti od 30 do 40 let, ki bi imela veselje do gostilne in trgovine, ter primerno premoženje od 100.000 Din naprej. Resne ponudbe s sliko je poslati takoj na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Vesela aleluja 100«. 8989-25

Trgovec
želi resnega znanja z na obraženo do 38 let staro samostojno živiljo visoke in visoke postave s primernim premoženjem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Ženitev«. 9103-25

Življenjsko družico
štedljivo in delavno, staro do 30 let, ki bi imela Din 20.000, iščem. Imam 26 oralov obsegajoče posestvo. — Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 9061-25

Obrtnik
ki ima trgovino, 25 let star, želi poročiti mladenko mirnega značaja, staro od 18—25 let, bodisi z dežele ali mesta. Premoženje postranska stvar. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Takojšnja ženitev«. 9160-25

Trgovec
star 37 let, želi poročiti gospodično, vdovo ali ločenko, staro 25—35 let, z večjim premoženjem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vitka«. 9324-25

2 pridni dekleti
mirnega značaja, iščeta znanja v svrho resne ženitve z dvema miroljubnima gospodoma, starost 25 do 35 let s stalno službo, kakim obrtom ali trgovino. Le resne ponudbe s sliko na podr. »Jutra«, Trbovlje pod »Miren dom«. 9316-25

Obrt

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (30)

Trajno ondulacijo
na aparatu svetovnoznanega izumitelja in večkratnega šampijona Adolfa Henkela iz Berlina — izvršuje prvovrstno brivski in damski salon Stane Rakar, Prešernova ulica 7. 9197-30

Za pirhe
ovratne rute, fino vezene po 55 Din, robčki svileni in batist vezeni, razni predtiskani prtiči. Breda robčki po 2 Din. Matek & Mikeš, Ljubljana — poleg hotela Štrukelj. 8957-30

Trboveljski cement
betonsko železo, nosilke, stavbno okovje in vsakovrstno orodje najceneje pri

Jos. Zalta & Co.,
trgovina z železnino, Dunajska cesta 9 (poleg nebotičnika). 9213-30

Kompletne damske obleke
poml. volnene od 190 D
poletne » 100 »
kostime » 400 »
plašče » 350 »
bluze » 75 »
dalje izdeluje po meri hitro in solidno Elysée, Ljubljana, Novi trg 5. Tudi na obroke. 9153-30

Trajno ondulira
za 80 Din Hešik, Spodnja Šiška-Ljubljana, Medvedova ulica 38. Tudi ob nedeljah

Živali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (27)

Kanarčke
harške vrvivce (Harzer Edelroller) fine pevce — samce od 90 Din naprej, samice po 20 Din razpošilja po povzetju in jamči, da dospe ptica živa. Franc Šmid. Dobrava-Vintgar, Gorenjsko. 8967-27

Bernhardinca
okrog pol leta starega, dobrega čuvaja kupi Franc Repnik, Rudnik št. 13 — pošta Radomlje. 9021-27

Lovski pes
velik, dolgodlak, seater, bele barve, s črno liso in znamke št. 264 se je izgubil. Kdor ga pripelje v vilo Zlatico, Cesta na Rožnik 41, Ljubljana, dobi nagrado. 9175-28

Mlade hrte
čistokrvne, poceni prodam Direktor O. Löser, Ljubljana, Škrabčeva ul. 9. — Telefon 30-50. 9140-27

Psa
nemškega ovčarja, 3 do 6 mesecev starega, kupim. Ponudbe s ceno in označbo ali ima rodovnik ali ga nima na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Ovčar«. 9299-27

Volčjaka
4 mesece starega, lep, čista pasma, ugodno prodam. Zemljič, Prekmurska ulica 5, za topničarsko vojašnico. 9993-24

Informacije

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Poravnave
z upniki sodne in izvensodne, informacije, inkaso terjatev, kreditne transakcije izvede Reprez. obl. konc. inform. zavod Maribor, Gregorčičeva 6. 9108-31

Izjavljam
da moj mož Josip Elikan, krovski mojster, še ni plačal nobenega dolga za menoj. Obenem pa tudi izjavljam, da nisem več plačnica za njegove dolgove. Marija Elikan, vas Rudnik št. 57. 9006-31

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (33)

Sladkega sena
več vagonov in detelje proda Josip Marinko, Loče pri Poljčanah. 8940-33

Kanadske orehe
ter semena drugih gozdnih, sadnih in lepotičnih dreves nudi »Suma«, Ljubljana, Dvořakova ul. 3. 9128-33

Ia gorenjski krompir
prodam le proti akreditivu. Ponudbe pod »Krompir 1932« na oglasni oddelek »Jutra«. 9119-33

Sena
sladkega in polsladkega, prešanega, več vagonov, kupi proti takojšnjemu plačilu Rudolf Dergan, Laško. 9294-33

Filatelija

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (29)

Lepo zbirko evropskih znamk
dam v zameno za pisalni stroj ali radio, fotoaparat, gosli ali knjige. A. Kristan, Kranj. 9052-39

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (35)

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
ČERNE — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3 77

Srebrne krone staro zlato in srebro
kupuje Rafinerija dragih kovin, Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod iz Vidovdanske ceste, pri gostilni Možina. 76

Dražbe

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (32)

Vila v Kranju
naprodaj na sodni dražbi 1. aprila 1932, ob 15. uri. Najnižja ponudba 132.000 Din. Lepa lega, stavba nova, vrt ob vili. Pogoji razvidni na sodišču v Kranju med uradnimi urami.

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Nov gramofon
salonski, prodam za polovično ceno. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 8729-26

Pianino
kupim. Plačaj takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Pianino«. 9182-16

Pianino
dobro ohranjen poceni prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 9330-26

Klavirji
pianini in harmoniji se strokovnjaško popravljajo in najčistejše uglašujejo. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5. 9286-26

Klavirji
pianini
Kupujte na obroke od Din 400.—
prve svetovne tabrikate Bösendorfer, Steinway Förster Petrof Hölzl Stingl orig. ki so nesporno najboljši! Lahka precizna mehanika. Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj »Glasbene Matice«
ALFONZ BREZNIK
Aleksandrova c. 7
(vogal Beethovnove ulice).
Najcenejša izposojevalnica!

Gramofon
prodam ali zamenjam za
žensko kolo
Rožna dolina, cesta V/20. 9245-26

Kratek klavir
dobro ohranjen, ceno prodam. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«. 9287-26

Stroji

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Krojaški stroj
»Singer« naprodaj. Naslov pove oglas. oddelek Jutra 8785-29

Pisalni stroj
prodam tudi na obroke — ali pa posodim proti nizki najemnini. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 8727-29

Pisalni stroj
»Oliver«, dobro ohranjen proda Fr. Prijatelj, Tržišče 8999-29

Pisalni stroj
dobro ohranjen, kupim event. tudi zamenjam za
fotoaparat
10 × 15 s priborom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 9082-29

Podjetje
živilske stroke, tudi v sedanjem času dobro idoče in dobičkanosno, v večjem mestu Slovenije, z dvema poslopjema in vsemi stroji ugodno naprodaj. Potreben kapital 500.000 Din. Natančni podatki pismeno. Dopisi pod: »Ugodni pogoji« na oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani. 8586-29

Pletilne stroje
skoraj zastonj, cilj 18 mesecev, proda: Halda, Ljubljana, poštni predal 307. 9224-29

Mizarji!
Kdor misli kupiti priročen in praktičen stroj, naj obišče le tvrdko Peter Angelo, Ljubljana, Dvořakova 6 (Gospodarska zveza). — Zahtevajte ponudbo ali brezplačen obisk inženjerja. 129-29

Stroj za okrogle palice
od 10 do 25 mm premera (Rundstabhobel) kupi Ferdo Laznik, Radeče. 8809-29

Šivalni stroj
popolnoma nov za 1300 Din naprodaj na Miklošičevi c. št. 7/III, vhod poleg slaščičarne. 9360-29

Razno

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Vesele velikonočne praznike
želi avtopodjetje Peregrin Rode, Kamnik. 9076-37

G. stavbeniki!

Hitite z naročilom ali zahtevajte ponudbe

Veletrg. L. Kuharič
Ormož

Ščitnike za vrata
iz celuloida, po meri, v raznih barvah in oblikah ter celuloidne plošče dobite pri tvrdki Ivan Babovec, Stari trg štev. 20. — Zahtevajte prospekt. 142-37

Zadrugo
za nakup in prodajo, ki bi sicer likvidirala, prevzamemo ugodno. Ponudbe poslati pod »Zadruga« na ogl. oddelek »Jutra«. 9280-37

Pozor, ženini in neveste!

MODROCE

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, spalne divane in fotelje nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN
tapetnik
Mestni trg št. 13.

Žima, morska trava, blago za modroce in prevleko pohištva v veliki izbiri po najnižji ceni. 328

HOTEL
na gornjem Jadranu
z 20 lepo opremljenimi sobami, dobro idoče restavracijo in močnim sezonskim obratom, z večletno pogodbo, radi bolezni takoj poceni naprodaj. Obrnite se na Juraja Lacko, Vinkovci 3389

ki krepi in zdravi
ŽELODEC
edini proizvajalec
LOVRO SEBENIK
Ljubljana VII.

Cenj. odjemalcem priporoča tvrdka
H. Pečjak & drug
6068 Ljubljana.
Zalokarjeva ul. 13
svojo stalno zalogo vsakovrstnih strugarskih in galanterijskih izdelkov, kakor balinske krogle, keglje, šahovnice, kuhinjske predmete, pipe, raznovrstne igre itd.
Nizke cene.
Solidna postrežba.

Alpinac čaj
ureja stolico, ker čisti, toda milo, brez trganja in bolečin. Pomaga želodcu, da dobro prebavlja, in prepreči s tem mnogo obolenj. Ne vznemirja srca in živcev. Zauživa se po jedi ali na večer predno ležemo spat, mesto običajnega čaja ali kave. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Original na škatlica 10 Din, a specijalna velika škatlica 20 Din. — Depo: TRIFOLIUM drogerija, Beograd. 3510

Vedno zadovoljne so stranke, ki stalno naročajo lepa suha
DRVA IN PREMOG
pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta — Telefonska št. 2951

Trenchcoat-plašči
164
iz čiste volne
Manchester Din 680.--
Bradford Din 590.--
Zimska podloga, ki se da odpeti, iz prave velblodje dlake Din 140.—, iz imitirane velblodje dlake Din 90.
Po povzetju pošilja
A. Schaffer
Zagreb 11 pret. 6.

Vesele velikonočne praznike
želi kamnoseško-kiparsko podjetje
FRANJO KUNOVAR, Ljubljana,
pokopališče Sv. Križ 3913

Blago za ženske obleke
svileno, volneno in perilno, zadnje novosti velika izbira in znano solidne cene.
R. MIKLAUC »PRI ŠKOFU« Ljubljana 133

Modni kamgarn Športni ševjot za fine obleke
Velika izbira, ugodne cene!
R. MIKLAUC »PRI ŠKOFU« Ljubljana 133

Knjige za vse:
napisane od svetovnih zdravnikov:
1. Higiena prve poročne noči . Din 15.—
2. Zdravje spolnega življenja . » 20.—
3. Kako naj se žena obvaruje spočetja in nosečnosti . . » 40.—
4. Higiena ljubezni . . . . . » 15.—
5. Dekleta, ki niso za zakon . » 25.—
6. Zablode ljubavnega življenja » 15.—
7. Kako se obvarujemo vseh bolezni . . . . . . » 20.—

Pošlje se lahko tudi v znamkah. Po povzetju se priračunajo povzetni stroški 6 dinarjev. — Naročila sprejema:
ST. PRIMC, Ljubljana,
poštni predal 306.

Michel Zévaco:

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

Prvi del.

1.

V Parizu smo. Henrik IV. vlada pomirjeni Franciji. Solnčno majnikovo jutro sije nad mestom.

Okno majhne meščanske hiše v ulici Arbre-Sec se odpre. Mlado dekle stopi na balkon. Topli solnčni žarki ji igrajo na bujnih laseh kakor na oblaku zlatega prahu. Njene višnjeve oči, njena vitka postava, dostojanstvenost njenih gibov, odkritost njenega pogleda, koprena otožnosti na njenem snežnem čelu — vsa njena podoba je taka, da se mora omiliti gledalcu.

Kakor da bi jo vlekla nepremagljiva moč, se njena dražestna glavica plašno vzdigne proti hiši na oni strani ulice.

Tam se je pri strešni lini pokazal mlad kavalir. Ta mladenič je nehote sklenil roke in se v vznesenem oboževanju zagledal v zalo sosedo.

Dekle zardi, prebledi, njene deviške prsi se razburjeno vzdignejo. Še trenutek stoji in upira oči v neznanca, nato se počasi, kakor da bi ji bilo žal, vrne v svojo sobo in zapre okno za seboj. — —

— —

Spodaj na ulici stoji v senci temnega kota siromašen človek in z mračnim, izmozganim obrazom strmi v svetlo prikazen. Njegove oči so steklene kakor oči človeka, ki živi daleč od zemlje in pogosto govori z duhovi. A ob pogledu na ljubko dekle postajajo te čudne oči nekam človeško mehke in nežne. Rajska sreča se mu kakor zarja razliva po mrkem obrazu. Tudi ta siromak sklene roke kakor v molitvi in zamrmra:

»Kako je lepa!...«

Komaj je izrekel te besede, se privali od nekod nekaj čudaškega, brezobličnega, kakor kepa loja, in obstane pred zamaknjencem. To nekaj je odeto v gizdavo privzdignjeno meniško haljo, iznad katere veselo gleda okrogel obraz. Dvojica nog, slokih kakor noge osajazbečarja, velikih in ploščatih kakor dva tovorna čolna, je podstavek temu spomeniku iz tolšče in mesa, ki mahoma izpregovori z debelim, podzemeljskim glasom:

»Spet sem te zasačil, brat Ravaillac!... Zmerom in zmerom se zatapljaš v svoje mračne privede!«

Jean-François Ravaillac, tako nenadoma zdramljen iz svojih sanj, se zdrzne. V njegove črte se vrne prejšnji odsotni izraz, iskra življenja v njegovem očesu ugasne, in s pobešenim pogledom, brez presenečenja, s krotkim, malomarnim glasom odgovori menihu:

»Pozdravljen, brat Perfekt Goulard.«

V tistem trenutku zapre dekle tam zgoraj svoje okno, ne da bi se bilo ozrlo na ulico. Ravaillac vzdihne; počasi krene proti bližnji ulici Saint-Honoré in odvede veselega fratra s seboj.

A menih ni tako neumen. S koncem očesa je dobro opazil dekle. Tudi Ravaillacov vzdih je slišal. Le dela se, kakor da bi bil slep in gluh.

Odhajaje srečata pešca, ki mora biti, sodeč po ošabnem obrazu in bogati obleki, kaj mogočen gospod. Ta gospod se srdito prepira z dostojanstveno starko meščanske vnanjosti.

Ob srečanju z menihom imenitni gospod pritajeno migne z roko. Kakor v odgovor na to znamenje mežikne menih z očmi.

Ne častitljiva starka ne Ravaillac nista opazila tega nemega pozdrava.

Imenitni gospod in meščanka korakata dalje in obstaneta pred vrati dekličine hiše. Živahno nadaljujeta svoj razgovor in nobeden izmed njiju se ne zmeni za senco, ki sloni za bližnjim voglom ter sliši vsako besedico.

Mladi kavalir je še vedno slonel pri svoji lini. Ni se mogel nasititi pogleda na balkon, kjer je pravkar še videl njo.

Razgovor pod tem balkonom je bil končan. Starka se je vzpela po stopnicah, ki so vodile k vratom, in vtaknila ključ v ključavnico.

Tisti mah so se zaljubljenčeve oči odtrgale od blaženega balkona in padle na ulico. Ob pogledu na gospoda, ki se še vedno ni mogel pripraviti, da bi šel dalje, se mu je izvil jezen vzkrik:

»Spet ta prekleti zvodnik Fouquet!...«

Sklonil se je, kakor da bi se hotel strmoglaviti v globino.

»Kaj dela pred njenimi vrati?« je zaškrtal. »Koga liče?«

In res je bil tisti, ki ga je imenoval Fouqueta, v tem trenutku poklical starko, ki je že hotela stopiti v hišo. Vrnila se je k njemu in iztegnila roko. Slovo? Dogovor ?Podkupnina? Zaljubljencu se je zdelo, da vidi poln mošnjič... A kretnja je bila tako hitra in oprezna... Vsekako je moral starko dobro poznati, zakaj ko se je umaknil od okna, je bil bled kakor zid.

»Gospa Colline Colle!... Oh, to moram dognati, tako mi pekla! Gorje prekletemu Fouquetu!«

Kakor vihar je udrl po stopnicah.

Prav tedaj so se ustavili pred njegovimi vrati trije klateži. Strahovito dolgi rapirji so jim opletali po petah. Že na oko se jim je poznalo, da se niso bali ne Boga ne vraga. A vendar so neodločno obstali pred durmi in nobeden se ni upal vzdigniti betiča, da bi potrkal.

»Eh,« se je s provansalskim izgovorom oglasil eden izmed njih, »daj ti, Gringaille... Parižan si in znaš govoriti...«

»Kakopak,« se je oglasil ta. »Tudi tvoj jezik ni od muh, Escargasse... Mislim pa, da je tisti izmed nas, ki bo to reč najbolje opravil, Carcagne... Tako priljuden je, tako omikan...«

Tedaj je odvrnil »omikani«:

»Prekleta cepca sta, ki me hočeta nastaviti glavarjevi jezi. Ali ne vesta, kako strogo nam je zabičil, da brez njegovega posebnega dovoljenja ne smemo k njemu? In zdaj naj se dam vreči skozi okno, samo zato, da rešim vajine slabo dišeče kosti?«

»Pa mu je vendarle treba sporočiti, da hoče gospod Concini še danes govoriti z njim.«

»Concinija naj kuga vzame! Res treba nam je bilo dajati tak nalog!«

»Nu, tedaj pojdimo vsi trije.«

»Tako se ploha razdeli.«

»Laže bomo prenesli.«

Kakor v potrdilo so vsi namah stopili k vratom in iztegnili roke proti trkalu.

A tisti mah so se vrata odprla in nekaj jim je buhnilo naproti kakor vihar. Trojica je prhnila vsaksebi; sunek je bil tako silen, da so se vsi hkratu zakotalili po tleh. Bil je zaljubljenec, ki je zdirjal po ulici navkreber, ne da bi se ozrl.

»Poglavar je!« je vzkliknil Escargasse. »Spoznal sem ga po načinu, kako nam je voščil dober dan.«

Tako govoreč se je prijel za čeljust, omajano po mojstrskem udarcu s pestjo.

»Vraga,« je zastokal Gringaille, trudoma se pobiraje s tal, »podoba je, da mi je zlomil rebro.«

»Le kam se mu tolikanj mudi?« je ugibal Carcagne, ki je bil odnesel samo lažjo bunko.

Čudno; ne osupli niso bili videti, ne potrti. Očividno so bili že vajeni takega ravnanja.

»Za njim!« so vzkliknili vsi v en glas in jo udrli za mladeničem, ki so ga imenovali svojega »glavarja«.

Ta, preslepljen po vnanji podobnosti, je bil ubral napačno smer; hitel je naravnost, kakor iz uma, pehaje in podiraje vse, kar mu je bilo na poti, ne meneč se za oporekanje in preklinjanje, ki se je oglašalo za njim.

Ko je tako predirjal kakih petdeset sežnjev, se je zdajci zaletel v plemiča, ki je stopal pred njim. Mahal jo je dalje, ne da bi se opravičil. A to pot je bil naletel na moža, ki ni znal pogoltniti takega ravnanja.

»Oho!... Hejo, gospod, ki se vam tako mudi!« je zavpil plemič.

Zaljubljenec se ni niti ozrl. Morda ga sploh ni bil slišal.

A zdajci mu je padla na ramo težka pest. Zanašaje se na svojo moč, se je stresel kakor mlad merjasec, meneč, da se bo tako iznebil nadležnika. Toda nadležnik ni odnehal. Narobe, njegov prijem je postal še trji in močnejši. V teh železnih kleščah zaljubljenec ni mogel drugega kakor obrniti se.

Pred seboj je zagledal plemiča lepega obraza, ki mu je utegnilo biti šestdeset let, čeprav mu jih na oko ne bi bil prisodil več kakor petdeset. Vsekako je moral biti ta gospod čudovito močan, da je mogel s samim prijemom svojeroke zadržati čilega mladeniča.

Za trenutek sta pogledala drug drugemu iz oči v oči.

Osuplost, sram, občudovanje, togota in obup, vsa ta čuvstva so se zazrcalila na obrazu mladega moža.

Plemič je ostal popolnoma miren. Brez jeze je hladno gledal nasprotnika. Kakor da bi bil ta mladi obraz odprta knjiga, se je zazrcalilo v njegovih očeh kot nekakšno pomilovanje.

»Vidim, gospod, da bo moja občutljivost kriva kake nepopravljive nesreče, če vas ne izpustim,« je rekel z mehkobo, v kateri je bilo še vedno nekaj visokega. »Treba je, da pozabim vaše burno vedenje. Idite svojo pot, vitez de Pardaillan vam opraščam.«

Ob tem imenu se je zaljubljenec nenadoma zdrznil; oči so mu nabreknile in roka se mu je skrčila na ročniku rapirja, kakor da bi ga hotel še tisti trenutek izdreti. A premislil se je in rekel kakor sam pri sebi:

»Ne!... Niti trenutka ne smem izgubiti!«

Nato je stopil k vitezu Pardaillanu, mu zapičil oči v oči in rekel z glasom, hripavim od sovraštva:

»Opraščate mi!... A jaz, ki nisem vitez, jaz, Jehan, ki me imenujejo Hrabrega — jaz vam nikoli ne odpustim ponižanja, ki ste mi ga prizadejali!... Ubil vas bom, gospod!... Idite in užijte teh nekaj ur, ki vam jih je še živeti. Jutri ob devetih vas čakam za zidom kartuzijanskega samostana. Ako bi se vam pa zdelo boljše, pozabiti ta sestanek, vedite, da vas bo Jehan Hrabri našel, čeprav na dnu pekla!«

To rekši, je zdrevil dalje kakor lev, ki so ga spustili z verige.

Vitez de Pardaillan je stopil korak za njim, kakor da bi ga hotel še enkrat ustaviti. Nato je malomarno skomignil z rameni in mirno odšel svojo pot, žvižgaje pesmico izza dni Karla IX.

Med tem, ko ga je Jehan Hrabri iskal v nasprotni smeri, je bil Fouquet zavil po ulici Saint-Honoré.

Ne da bi se ustavil, je prehitel meniha Perfekta Goularda, mu skrivaj mignil in nadaljeval svojo pot proti Louvru.

Komaj je minil fratra, je ta dregnil svojega tovariša s komolcem in mu šepnil na uho:

»Ali ste videli tega gospoda?... To je Fouquet, markiz Varennski, minister kraljevih posebnih zabav!«

In menih se je debelo zagrohotal. Nato se je pa mahoma udaril po čelu:

»Oh, saj sva ga že prejle srečala! Govoril je... nu, s kom?... z gospo Collino Colle, lastnico hišice, pred katero sem vas našel... Tako mi je svetega Perfekta, mojega patrona, da vem, za kaj gre! Gospa Colline Colle ima na stanovanju angelsko lepo in nedolžno dekle... Stavim, da je markiz podkupil častitljivo starko... Eh, kdo ve, če ne bo naš dobri kralj prebil v njeni hiši drevišnje noči in ne bomo imeli jutri nove milostnice!«

Senca, ki je bila poslušala Fouquetov razgovor z gospo Collino Colle, je takoj po markizovem odhodu stopila iz svojega skrivališča.

Ta prisluškovalec je bil mož v najboljših letih. Lasje na sencih so mu že siveli, a bil je velik, suh, mišičast in gibčen kakor vsi, ki dan za dnem vežbajo svoje telo. Žareče oči so se mu bliskale sredi dokaj robatega obraza.

Noblesse

Dospeli najnovejši dunajski in pariški modeli damskih plaščev in oblek. — Velika izbira angleškega moškega sukna.

Palača »Viktorija«

ZAHVALA.

Za dobro uspelo težko operacijo s katero mi je rešil življenje v samaritanu, specijalistu kirurgije, mojo najiskrenejšo zahvalo in ga obenem ga dr. B. Ipavic-a v Mariboru izrekam tem potom g. dr. Josipu vsem najtopleje priporočam.

Nadalje se zahvaljujem gg. zdravnikom primariju dr. Jos. Benčanu, dr. Fr. Pavliču in dr. Lukmanu za ves trud in požrtvovalno zdravljenje v moji težki bolezni.

Najlepša hvala tudi sestri strežnici gdč. Vilhelmini Bergmann za skrbno in ljubeznivo nego. 3875

Celje — Maribor, dne 24. marca 1932.

Elza Brzič s soprogom.

Samo za dva in pol Din

Vas pripelje tramvaj do domače gostilne

pri „Slepem Janezu“

na progi Ljubljana — Št. Vid

Prvovrstna vina in vedno domača jedila vsak čas. Želeč vesele velikonočne praznike se priporočata na pomladni poset cenjenemu občinstvu

3874 **F. in I. Šušteršič.**

Modo in eleganco prinašajo vsi ti in še mnogo drugih modelov.

Najsolidnejše cene in prvovrstna izdelava so njih prednost in Vaša korist

Mali oglasi v „JUTRU“

imajo siguren uspeh

Telefon 2059

PREMOG suha drva

POGAČNIK

Bohoričeva ulica št. 5

PARKETE

vseh vrst z in brez polaganja. — Najsolidnejša izdelava proti jamstvu

PO NAJNIŽJIH KONKURENČNIH CENAH

PARKETUNION d. d., ZAGREB, Trg kralja Tomislava 10 — BEOGRAD, Wilsonov trg 1

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška cesta št. 4. Izdelujejo se najnovejši modeli otroških in igračnih vozičkov, trikiji, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene Ceniki franko.

CELO OTROK ZAMORE

BROCKMANOV podplat v par minutah pričvrstiti na svoj čevelj. Nobeno orodje ni potrebno. Z lahkoto lahko podplatite z njim različne čevlje z vsakovrstnimi podplati.

PREDNOST BROCKMANOVIH PODPLATOV:

Velik prihranek,

kajti njihova trpežnost presega ono usnjenih podplatov večkratno in nudi absolutno zaščito zoper mokroto in mraz.

BROCKMANOVI PODPLATI

SO ODLIČNI RADI ABSOLUTNE VARNOSTI PRI SPODRSNENJU. SO ABSOLUTNO NEPREMOČLJIVI POZIMI »GREJEJO«, POLETI PA »HLADE«.

BROCKMANOVI PODPLATI

NUDIJO ČEVLJEM ELEGANTEN IZGLED IN LAHKO, PROŽNO HOJO

Preprosti! Praktični! Trpežni!

Najlažja in najboljša reparatura čevljev.

Popravite svoje čevlje sami

Z BROCKMANOVIM ZAŠČITNIM PODPLATOM!

Dobivajo se pri jugoslovenskem glavnem zastopstvu in skladišče

„Brockman“ Djonovi, Subotica

Strossmayerova ul. 7. 3413

Po povzetju pošljemo podplate za moške čevlje za 45 Din, za ženske in otroške čevlje za 35 Din.

Glavno zalogo in zastopstvo za Dravsko banovino:

ALOJZIJ PLANINŠEK, Ljubljana, Wolfova ulica št. 6.

Na drobno! Na debelo!

Najcenejše in najboljše kupite vse prvovrstne

vrvarske lastne izdelke, motvoz, žimo, volno, afrik, kapok, nepremočljivo platno in konjske plahte itd.

samo pri

Prvi kranjski vrvarni in trgovini s konopnino

Ivan N. Adamič

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 31, Telefon št. 2441

MARIBOR, Vetrinjska ulica štev. 20, Telefon št. 2454

CELJE, Kralja Petra cesta št. 33.

3864

Zelo velika je Vaša korist

ako si nabavite obleke in plašče direktno iz tovarne Stermecki, kjer je ogromna zbira, novi in elegantni modeli ter cene radi lastne izdelave čudovito nizke

Pišite še danes po novi, veliki, ilustrirani cenik!

Trgovski dom Stermecki, Celje št. 20

Kupi se približno 25 m³ suhe

rezane gabrovine

zdrave brez grč v dimenzijah 45 mm debelosti, v dolžini 1—4×85 cm. Ponudbe pod »les« na oglas. odd. »Jutra«. 3833

Vinarna

Vegova ulica štev. 2

nudi prvovrstna dalmatinska in štajerska vina liter od 9 Din naprej. — Pletene butiljke, 2 litra, svetovno znani »Pelješac« Din 28 — pletene butiljke, 1 liter, svetovno znani »Pelješac« Din 15. 3844

En oddelek knjigoveznice A. JANEŽIČA

Tudi knjigoveškim izdelkom so se znižale cene.

Vljudno priporočam svojo, na novo z najmodernejšimi stroji spopolnjeno knjigoveznico in črtalnico trgovskih knjig. — Sprejemam v delo vsa v knjigoveško stroko spadajoča dela od najnavadnejše do najfinejše vezave, revije, koledarje, šolske knjige, hranilne knjižice itd. Vsled najmodernejše opreme mi je mogoče izgotoviti tudi velike naklade ne samo precizno in v najkrajšem času, temveč tudi po najzmernejših cenah. Ako Vam je kaj na tem, da si pri ceni prihranite denar, potem Vas prosim, da, predno oddaste naročilo, zahtevate ceno tudi pri meni. — Za precizno delo prevzamem vso odgovornost.

Telefon 3220 **A. JANEŽIČ, Ljubljana, Florijanska ulica** Telefon 3220

knjigoveznica in črtalnica trgovskih knjig

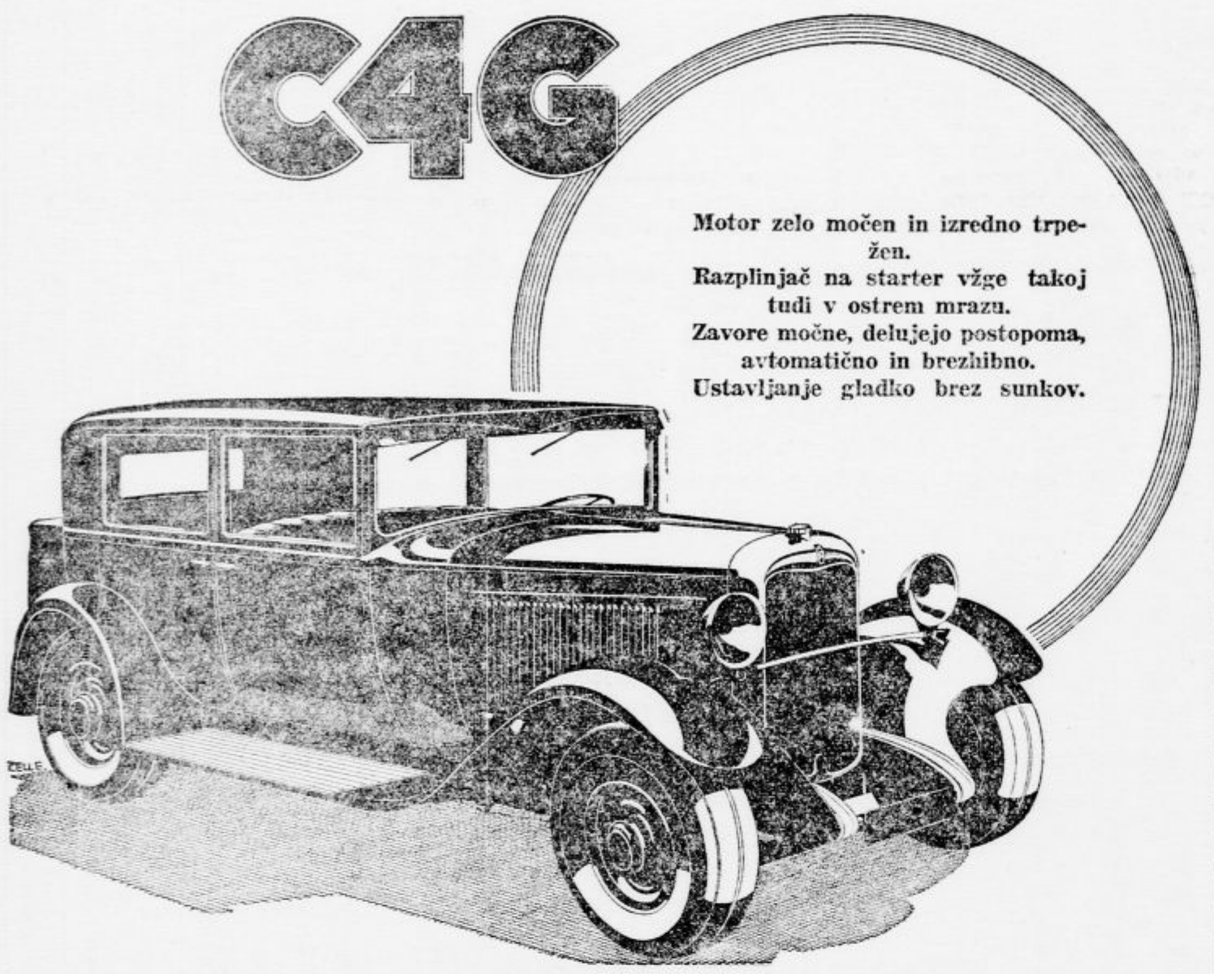

Že modeli 1931 so bili radi svojih vrlin prvovrstni, sedajna številna izboljšanja pa postavljajo 10 CV · C4G na izredno visoko stopnjo dovršenosti in je voz pri vsem tem še skrajno ekonomičen.

Cena Din 62.500.— CITROËN

M208

ZASTOPSTVO IN ZALOGA ZA DRAVSKO BANOVINO

A. LAMPRET IN DRUG, družba z o. z.

LJUBLJANA, Gosposvetska cesta št. 13 (Kolizej)

Prednosti GOODYEAR

pneumatike so konkretne in stvarne! Njena elastičnost, odpornost in izdržljivost so nenadkriljive.

Tako je razumljivo, zakaj veliko več avtomobilistov na vsem svetu izbira in uporablja GOODYEAR gumo kot katerokoli drugo znamko.

Ko potrebujete nove pneumatike, obiščite našega zastopnika in pustite si pokazati garnituro novih GOODYEAR plaščev za Vaš avto. — Poizkusite tudi Vi in ostali boste stalen in zadovoljen odjemalec GOODYEAR pneumatike.

3593

GOODYEAR

Vse velikosti na zalogi!

J. Lovše, Tavčarjeva ulica 7

Telefon 27—28 Telegrami: LOVEKO

KNJIGOVODJO-inio

popolnoma samostojno moč z večletno prakso, perfektno v slovenski, srbohrvatski in nemški korespondenci sprejmem takoj. Ponudbe na oglas. odd. »Jutra« pod »Samostojen knjigovodja«. 3872

Tvornica zrcal in brusilnica stekla

A. VRHOVEC

LJUBLJANA, Za Gradom štev. 9
(na koncu Streliške ulice)

izdeluje vsakovrstna brušena in nebrušena zrcala in stekla ter popravlja stara pokvarjena zrcala. 3870

MIHAEL VRENKO

Strojno mizarstvo ter zaloga raznega pohištva 3877

CELJE, Na okopih 11

Svojo dolgo let obstoječo, dobro vpeljano, prodajalno

delikates in pivnico Djordjević & Comp.

Beograd, Knežev spomenik 3

prodam takoj ali s 1. majem radi drugih poslov. 3709

DJOKA Ž. DJORDJEVIĆ,
zakupnik Kolarca

Kadar hočete obdariti svoje drage, potrudite se v zlatarsko in urarsko trgovino

R. SALMIČ

CELJE, Dečkov trg

Najprimernejša in najlepša darila za birmance. 3876

Lepo vilo

z električno razsvetljavo, vodovodom in centralno kurjavo ter z obsežnim vrtom **DAM** zaradi smrti lastnika pod zelo ugodnimi pogoji v **NAJEM** takoj.

Pojasnila daje g. ing. Pavel Kobler, Litija. 3890

Kupim

dobro ohranjeno ali novo večjo **HIŠO** v sredini mesta ali na prometni ulici v Ljubljani.

Samo direktne ponudbe pod »Plačam takoj« na oglasni oddelek »Jutra«.

INSTALACIJE

za plin in vodovod, naprava kopalnic, umivalnic, pralnic in stranišč, toplovodne naprave ter centralne kurjave izvršuje strokovnjaško in po nizki ceni

INKRET LEO

CELJE, Dečkov trg 2 3880

ZAHTEVAJTE PONUDBE! ZAHTEVAJTE PONUDBE!

Hotel „Nova pošta“ v Kranju

oddam v najem s 1. junijem t. l. Informacije pri lastnici **M. Jeglič, istotam.** 3850

OBSTOJEČA TOVARNA ŽELI UVESTI

IZDELOVANJE SMUČK (ski)

v večjem obsegu, za kar so dani vsi pogoji (para).

V to svrho se **IŠČE**

prvovrsten strokovnjak

ki bi pomagal z nasveti oziroma bil zainteresiran pri podjetju.

Ponudbe s polnim naslovom ter navedbo dosedanjih praks je poslati na oglasni oddel. »Jutra« pod šifro »Smučke«. 3894

ČEŠKA INDUSTRIJALNA BANKA

TELEGRAMI: INDUSBANKA. **Podružnica v Ljubljani MARIJIN TRG 5** **Centrala v Pragi, ČSR** TELEFON INTERURBAN 2104.

VPLAČANA DELNIŠKA GLAVNICA IN REZERVNI FONDI Kč 311,000.000.— 60 PODRUŽNIC IN EKSPOZITUR IZVRŠUJE BANČNE POSLE VSEH VRST IN SPREJEMA VLOGE NA KNJIŽICE IN TEKOČE RAČUNE

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.